

**AL COSTAT
DE LA GENT**

**AL COSTAT
DE CATALUNYA**

**Programa electoral
Eleccions al Parlament de Catalunya
12 de maig de 2024**

**ESQUERRA
REPUBLICANA**

PROGRAMA ELECTORAL

ÍNDEX

I. COMPROMÍS REPUBLICÀ	5
II. AL COSTAT DE LA GENT, AL COSTAT DE CATALUNYA	8
III. GUANYA CATALUNYA	10
1. AL COSTAT DE LA GENT.	10
GUANYA LA DEMOCRÀCIA	10
REFERÈNDUM	10
a) Feina feta	10
b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura	11
c) Horitzó republicà	11
DEMOCRÀCIA	12
a) Feina feta	12
b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura	12
c) Horitzó republicà	14
CIUTADANIA	15
a) Feina feta	15
b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura	15
c) Horitzó republicà	18
MEMÒRIA	18
a) Feina feta	18
b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura	19
c) Horitzó republicà	21
ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES I MUNICIPALISME	22
a) Feina feta	22
b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura	23
c) Horitzó republicà	26
EQUILIBRI TERRITORIAL I RURALITAT	26
a) Feina feta	26
b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura	28
c) Horitzó republicà	30
JUSTÍCIA	32
a) Feina feta	32
b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura	33
c) Horitzó republicà	35
SEGURETAT, EMERGÈNCIES I PROTECCIÓ CIVIL	36
a) Feina feta	36
b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura	37
c) Horitzó republicà	40
UE I POLÍTICA INTERNACIONAL	41
a) Feina feta	41
b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura	42
c) Horitzó republicà	44

2. AL COSTAT DE LA GENT	46
GUANYA EL FEMINISME	46
FEMINISMES	46
a) Feina feta	46
b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura	47
c) Horitzó republicà	50
LGTBI	51
a) Feina feta	51
b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura	52
c) Horitzó republicà	54
3. AL COSTAT DE LA GENT	55
GUANYEN ELS DRETS SOCIALS	55
JOVENTUT	55
a) Feina feta	55
b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura	56
c) Horitzó republicà	58
HABITATGE	59
a) Feina feta	59
b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura	60
c) Horitzó republicà	63
DRETS SOCIALS	64
a) Feina feta	64
b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura	66
c) Horitzó republicà	68
SALUT	69
a) Feina feta	69
b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura	71
c) Horitzó republicà	75
ESPORTS	78
a) Feina feta	78
b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura	79
c) Horitzó republicà	81
COOPERACIÓ, PAU I DRETS HUMANS	81
a) Feina feta	81
b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura	83
c) Horitzó republicà	84
4. AL COSTAT DE LA GENT	86
GUANYA LA PROSPERITAT ECONÒMICA	86
POLÍTICA ECONÒMICA I FINANCERA	86
a) Feina feta	86
b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura	89
c) Horitzó republicà	92
AGRICULTURA, RAMADERIA, SILVICULTURA I PESCA	93
a) Feina feta	93
b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura	95
c) Horitzó republicà	99
EMPRESA	100
a) Feina feta	100
b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura	102
c) Horitzó republicà	106
COMERÇ, TURISME I CONSUM	107
a) Feina feta	107
b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura	109
c) Horitzó republicà	111
SOCIETAT DIGITAL	112

a) Feina feta	112
b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura	113
c) Horitzó republicà	115
UNIVERSITATS, RECERCA I INNOVACIÓ	116
a) Feina feta	116
b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura	118
c) Horitzó republicà	120
FORMACIÓ PROFESSIONAL	122
a) Feina feta	122
b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura	122
c) Horitzó republicà	124
TREBALL, AUTÒNOMS I ECONOMIA SOCIAL	125
a) Feina feta	125
b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura	127
c) Horitzó republicà	131
5. AL COSTAT DE LA GENT	133
GUANYA L'ECOLOGIA I LA SOSTENIBILITAT	133
POLÍTICA TERRITORIAL I URBANISME	133
a) Feina feta	133
b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura	134
c) Horitzó republicà	136
MOBILITAT I INFRAESTRUCTURES	137
a) Feina feta	137
b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura	137
c) Horitzó republicà	140
MEDI AMBIENT I ENERGIA	141
a) Feina feta	141
b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura	143
c) Horitzó republicà	147
DRETS I BENESTAR DELS ANIMALS	148
a) Feina feta	148
b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura	149
c) Horitzó republicà	151
6. AL COSTAT DE LA GENT	152
GUANYA LA CULTURA	152
EDUCACIÓ	152
a) Feina feta	152
b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura	153
c) Horitzó republicà	155
CULTURA	156
a) Feina feta	156
b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura	157
c) Horitzó republicà	159
POLÍTICA LINGÜÍSTICA	160
a) Feina feta	160
b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura	162
c) Horitzó republicà	164
COMUNICACIÓ AUDIOVISUAL	165
a) Feina feta	165
b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura	166
c) Horitzó republicà	167

PRESENTACIÓ

Us presentem el programa electoral d'Esquerra Republicana a les eleccions al Parlament de Catalunya 2024. Un programa per governar el país, basat en la nostra convicció republicana i en l'experiència de gestió, que vol fer front a tots els reptes als quals s'enfronta Catalunya, encara sota els efectes de la crisi inflacionària derivada de la guerra d'Ucraïna, que està patint la sequera més important de les darreres dècades i amb reptes socials i ambientals de primer ordre.

Un programa que combina l'horitzó republicà amb els espais de sobirania i les propostes de governança republicana, i que entén que la construcció del país ha de situar els fonaments de la República Catalana.

A la vegada, es tracta d'una proposta de país que incorpora de manera transversal la perspectiva feminista i que està vinculada als reptes globals per al desenvolupament sostenible a través de la transformació verda.

Cadascun dels apartats d'aquest programa conté la feina feta, les propostes programàtiques concretes de cada àmbit en clau republicana i dibuixa l'horitzó republicà amb les principals línies estratègiques d'Esquerra Republicana que han de ser els fonaments de la República Catalana.

Es tracta d'un document que, més enllà de la tasca de coordinació duta a terme des de l'equip redactor, ha comptat amb les aportacions de diversos àmbits del partit, singularment de les comissions sectorials, així com la col·laboració d'organitzacions, entitats i moviments socials que han contribuït a proposar idees i mesures. Les línies mestres del programa, a més, han estat aprovades pel Consell Nacional.

I. COMPROMÍS REPUBLICÀ

La candidatura d'Esquerra Republicana a les eleccions al Parlament de Catalunya té com a objectiu ajudar la gent d'aquest país i construir un futur millor per a la nostra societat. Per aquest motiu, els homes i les dones que formem la candidatura volem la independència de Catalunya, perquè sabem que és l'única manera de construir un país millor, més just, més lliure i més pròsper. Mentre seguim treballant per culminar el camí cap a la plena sobirania, no podem renunciar a cap instrument que ens permeti ajudar la gent d'aquest país avui, perquè volem una societat cohesionada, inclusiva i solidària d'acord amb els valors republicans i els drets humans. En aquest camí, aquests són els nostres compromisos amb el país i els valors republicans:

1. Exercir el dret a l'autodeterminació: acord per al referèndum sobre la independència

Un cop assolida l'amnistia, promourem la celebració d'un referèndum d'autodeterminació que tingui les garanties necessàries per a la implementació dels resultats obtinguts. Apostem per la via de la negociació amb el govern de l'Estat i per fer servir la força que ens dona la ciutadania a les urnes per forçar l'Estat a acceptar l'exercici del dret a l'autodeterminació com la millor via per resoldre el conflicte polític amb Catalunya.

2. Finançament singular, en el camí a la República Catalana

Només la independència de Catalunya garanteix poder disposar de totes les eines per assegurar les màximes oportunitats a la gent, per això treballem per assolir-la. Mentrestant, defensem un finançament singular per a Catalunya: que la Generalitat de Catalunya recapti i gestioni tots els impostos, amb plena capacitat normativa per regular-los, amb l'objectiu d'erradicar el dèficit fiscal que ofega les finances de la Generalitat i no permet disposar de tots els recursos que mereix i necessita la ciutadania.

3. Rellançar la llengua catalana i la cultura

Ens comprometem a defensar i potenciar la llengua catalana, que és la columna vertebral de la nació i la principal eina de cohesió i equitat d'oportunitats al nostre país. Per això, seguirem vetllant per l'ús del català en tots els àmbits, de manera que la ciutadania tingui garantia dels seus drets lingüístics, especialment en l'àmbit digital i audiovisual, i consolidarem la immersió lingüística com a model eficaç per al seu aprenentatge i coneixement. Proposem **la creació d'una Conselleria de Política Lingüística** que assecuri el foment del català en tots els àmbits. Seguirem impulsant la cultura com a motor d'una ciutadania lliure i compromesa, i hi destinarem el 2% del pressupost de la Generalitat.

4. Garantia de l'estat del benestar

Apostem per seguir reforçant i consolidant els serveis públics, pilar bàsic d'un estat del benestar modern i avançat i garantia de la justícia social. Amb l'objectiu d'assolir una societat inclusiva, cohesionada, diversa i solidària, prioritzem drets bàsics com la salut, l'educació i l'accés a l'habitatge. Apostem per ampliar la gratuïtat a tot el primer cicle de l'educació infantil, per garantir l'equitat territorial i de resultats en el sistema de salut de Catalunya, i per desplegar la limitació dels preus dels lloguers, invertint un mínim de 1.000 milions d'euros a l'any en polítiques d'habitatge. En l'àmbit de la seguretat, proposem desplegar la Comissaria Virtual de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra, aprofundir en la feminització dels

cossos de seguretat i emergències, i actualitzar tot el marc legal en aquest àmbit per adaptar-lo als reptes actuals.

5. Transició ecològica i lluita contra l'emergència climàtica

Apostem per fer front a l'emergència climàtica, treballant de manera coordinada i transversal per assolir els Objectius de Desenvolupament Sostenible 2030 de Nacions Unides, amb un canvi de model energètic més just i verd amb un horitzó proper del 100% d'energia renovable. Seguirem avançant cap al residu zero i la mobilitat sostenible en el marc global de la transició ecològica, recosint el territori per a un país equilibrat i en xarxa. Apostem per consolidar l'Energètica com a empresa pública de generació i subministrament d'energia d'origen renovable que promou la sobirania energètica de Catalunya.

6. Prosperitat econòmica, reindustrialització i llocs de treball de qualitat

Ens comprometem a seguir potenciant la reindustrialització del país, amb un model que competeixi en valor afegit, basat en el coneixement, la innovació i la recerca, amb llocs de treball estables i de qualitat, i amb l'objectiu d'assolir un pes industrial del 25% del PIB del país l'any 2030. En l'àmbit laboral, defensem la consolidació del Marc Català de Relacions Laborals, amb l'objectiu de reduir la precarietat, avançar cap a la setmana laboral de 4 dies i fixar un salari mínim de referència català. En l'àmbit agrícola i ramader, impulsarem una llei per a la sobirania alimentària per garantir el dret a l'alimentació saludable i de proximitat i, a la vegada, impulsar el sector a través de la simplificació de tràmits administratius i garantint preus justos.

7. Feminismes i LGTBI+

Defensem el feminisme com un eix fonamental de la nostra acció política, sempre des d'una perspectiva interdepartamental en la gestió de qualsevol acció i política pública del Govern de la Generalitat, així com en l'activitat legislativa. Apostem per desplegar la Xarxa Lila de país perquè la prevenció de les violències masclistes s'abordi des d'un vessant comunitari i impliqui tota la societat. A més, apostem per aprovar la llei trans catalana i actualitzar la llei pels drets de les persones LGTBI+ amb l'objectiu d'erradicar l'LGTBI-fòbia.

8. Transparència, participació i lluita contra la corrupció

Defensem promoure una total transparència com a principi d'actuació de l'administració, en contraposició a un estat monàrquic i conservador, amb una democràcia de baixa qualitat i amb zones d'ombra i impunitat en els àmbits judicial, policial i de l'alt funcionariat. Cal garantir que les institucions públiques catalanes es mantinguin sempre netes de qualsevol índex de corrupció i establir com a objectiu polític prioritari el reforç de la lluita contra aquesta. Apostem per l'agilització de l'administració pública, impulsant les reformes necessàries per gaudir d'unes administracions més humanes, properes i desburocratitzades.

9. La Catalunya sencera

El repartiment demogràfic de Catalunya és molt desigual, i aquests desequilibris territorials comporten desajustos econòmics, socials i mediambientals que condicionen el desenvolupament de diverses zones del país. Esquerra Republicana treballa per la Catalunya sencera, per garantir les oportunitats arreu del territori i que tothom pugui gaudir d'una vida digna independentment d'on visqui. Accions com el desplegament de la fibra òptica, els serveis bancaris mòbils o l'impuls de les escoles bressol rurals són alguns dels exemples de les polítiques públiques posades en marxa amb aquest objectiu. I ara és el moment de fer un pas endavant amb l'Estatut dels Municipis Rurals, que permetrà seguir desplegant l'Agenda Rural i garantir un desenvolupament equilibrat del país.

10. Lluita compartida contra l'extrema dreta. Defensa dels drets humans.

Combatrem l'amenaça real de l'extrema dreta per arribar a una veritable democràcia avançada i consolidada, instant el conjunt de forces polítiques a fer de l'antifeixisme una lluita compartida més com a símbol de la defensa dels drets humans, combatent la desinformació i arraconant els discursos d'odi.

II. AL COSTAT DE LA GENT, AL COSTAT DE CATALUNYA

Les dones i els homes d'Esquerra Republicana som ben conscients del moment històric que viu el país i dels reptes de futur que té plantejats la ciutadania dels Països Catalans.

En aquestes eleccions, Catalunya ha de triar entre seguir avançant o tornar enrere. Entre dos models de país: un projecte conformista, que no combat els privilegis sinó que agreuja les desigualtats, limitat de recursos i que treballa només per a una part privilegiada, un projecte que es posa d'acord cada dos per tres en forma de sociovergència; o el projecte republicà que lidera Pere Aragonès, que mira cap al futur i està sempre **al costat de la gent**, que defensa Catalunya i que sap com avançar.

La nostra prioritat és defensar Catalunya perquè defensant el país, defensem que la gent d'aquest país visqui millor i més dignament. I així ho hem demostrat des de la presidència de la Generalitat.

Durant aquests tres anys de la presidència de Pere Aragonès **hem revertit totes les retallades** i hem posat al servei de la gent els màxims recursos de la història de Catalunya. Un Govern real que funciona, un Govern sensat que defensa el futur de Catalunya i que s'atreveix a provar noves idees que funcionen i milloren el benestar dels catalans i les catalanes.

Avui podem dir amb orgull que som a **la Catalunya dels rècords**. Amb més mestres, mossos i personal sanitari que mai, amb més persones treballant que mai, amb més títols en català que mai a les plataformes audiovisuals, amb rècord en exportacions i inversió estrangera. I tindriem el pressupost més alt de la història si els irresponsables no s'haguessin pres el privilegi de tombar-los.

Ahora, defensem que l'única manera de poder garantir una vida digna a tota la ciutadania és la independència, tenint les eines d'un estat, i **tenim una estratègia guanyadora**.

Fa cinc anys vam reclamar l'**amnistia** en solitari i ara tothom s'hi ha sumat. Hem tret els presos de la presó i hem eliminat el delictes de sedició quan ens deien que era impossible. El camí passava, primer, per l'amnistia, per acabar amb la repressió i poder **negociar de tu a tu amb l'Estat espanyol**, i el que toca ara és negociar un **referèndum d'independència**. Ara ens diuen que el referèndum és impossible, i Catalunya votarà.

Per negociar de tu a tu, nosaltres no tenim por. Hem passat per la presó i ho tornarem a fer si és necessari. La negociació no serà fàcil, però ja hem demostrat altres cops que l'impossible només era molt difícil. I **quan Esquerra Republicana té força, les coses passen**.

Tenim clar on anem i què necessitem aconseguir mentrestant. I aquest mentrestant passa necessàriament per **un finançament singular** en què Catalunya recapti tots els impostos per donar resposta a les necessitats de la gent. Renunciar a un millor finançament, afirmar que un finançament singular és un privilegi per a Catalunya és condemnar Catalunya a l'ofec econòmic.

No podem tenir un president de Catalunya que es tingui com a prioritat a ell mateix i no la gent d'aquest país. I no podem tenir un president de Catalunya que no faci res que incomodi el PSOE per interessos partidistes. Així és impossible defensar Catalunya.

El president de Catalunya ha de tenir Catalunya i la seva gent com a prioritat.

Necessitem un president que estigui al costat de la gent i al costat de Catalunya. Aquest és el president Pere Aragonès i aquest és el projecte d'Esquerra Republicana.

III. GUANYA CATALUNYA

1. AL COSTAT DE LA GENT.

GUANYA LA DEMOCRÀCIA

REFERÈNDUM

El dret a un referèndum acordat

a) Feina feta

El referèndum sobre la independència de Catalunya que es va celebrar l'1 d'octubre de 2017, més enllà de ser una victòria política i social, va ser respost amb una forta repressió per part de l'Estat espanyol en tots els sentits: polític, econòmic, policial, judicial, mediàtic... Davant d'aquests atacs, Esquerra Republicana va ser la primera força independentista capaç de llegir el nou context i preparar-se per restablir les institucions d'autogovern suspeses per l'article 155 de la Constitució i fer front a la repressió que es manifestava especialment en la presó i l'exili de les persones que havien fet possible el referèndum de l'1 d'octubre. D'aleshores ençà, Esquerra Republicana ha fet front a la repressió i ha insistit en la negociació amb l'Estat espanyol com la millor opció per posar fi a aquesta repressió i resoldre el conflicte de sobirania amb l'Estat, tal com després han fet també altres forces polítiques, amb la creació de la República Catalana. En aquest sentit, Esquerra Republicana ha aconseguit els indults a les i els polítics independentistes empresonats, suprimir el delictes de sedició i acordar una llei d'amnistia per absoldre totes les persones amb causes judicials pendents i deixar sense efecte les sentències de totes les persones que han estat condemnades. Gràcies a la perseverança s'ha posat fi a la repressió i s'obre una segona etapa de negociació on s'ha d'abordar el fons del conflicte polític amb l'Estat: com donem resposta a la majoria sòlida, àmplia i transversal de la ciutadania de Catalunya que vol decidir amb llibertat el futur polític del país.

Esquerra Republicana sempre ha defensat que la forma de resoldre el conflicte polític amb l'Estat és a través d'un referèndum d'autodeterminació basat en unes regles del joc acceptades per totes les parts i que garanteixin que el conjunt de la ciutadania se senti cridada a participar-hi i el resultat es pugui implementar. Aquest és l'objectiu de l'Acord de Claredat impulsat pel Govern i que amb el suport acadèmic i el treball de l'Institut d'Estudis de l'Autogovern ha identificat les vies jurídiques que han de permetre celebrar un referèndum sobre la independència de Catalunya.

b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura

Proposta destacada

- ★ **Assolir l'acord per a la celebració d'un referèndum sobre la independència de Catalunya.**

Esquerra Republicana malda per assolir la independència de Catalunya com a mitjà de transformació cap a una societat més justa, progressista i equitativa, i com a oportunitat de canvi del sistema polític, econòmic i judicial. El 2017 vam celebrar un referèndum que va demostrar que teníem la capacitat i la força per tirar endavant. Amb l'aprovació propera de la Llei d'amnistia, es donen les condicions per iniciar la segona fase del procés de negociació amb l'Estat espanyol, que se centrarà pròpiament en la resolució del conflicte de sobirania entre Catalunya i l'Estat.

El compromís d'Esquerra Republicana és treballar, en els espais de negociació, una proposta que reculli l'ampli consens social de Catalunya al voltant de l'exercici del dret a l'autodeterminació i construir un acord que estableixi el procediment perquè la ciutadania de Catalunya voti de nou sobre la independència del país.

c) Horitzó republicà

La República Catalana s'ha de constituir com un estat democràtic i social de dret que sigui fruit de l'empoderament d'una ciutadania lliure, crítica i compromesa. Una república de dones i homes lliures en igualtat de condicions, compromesos a construir una societat més justa i solidària. Una república que, prenent com a marc de referència els Països Catalans, sigui fruit de la lliure voluntat de la ciutadania de Catalunya, el País Valencià, les Illes Balears i la Catalunya Nord en el seu respectiu exercici democràtic d'autodeterminació.

Línies estratègiques:

1. **Ser més per ser més forts.** Seguir treballant per millorar la vida de la gent des dels fonaments republicans, fent créixer el nombre de ciutadanes i ciutadans i sectors econòmics, socials i culturals que anhelin el canvi polític i social que Catalunya necessita.
2. **Suport internacional.** Divulgar i sensibilitzar sobre la causa independentista, el seu històric, i la necessitat d'un acord de claredat pactat i reconegut internacionalment.
3. **Comptar amb els agents socials:** compartir i cooperar amb els moviments socials, sindicats, entitats i teixit associatiu en les lluites per a la millora de la qualitat de vida de la ciutadania.

DEMOCRÀCIA

La ciutadania té el dret a decidir

a) Feina feta

El Govern republicà ha estat al costat de la societat civil organitzada i ha promogut la participació ciutadana, amb la qual s'han assolit fites destacades, com per exemple:

L'elaboració del text de l'avantprojecte de llei de participació ciutadana. Amb el final de la legislatura per la no aprovació dels pressupostos de la Generalitat per a l'any 2024 no es podrà aprovar el text per part del govern, però en la nova legislatura no caldrà repetir la feina ja feta.

La posada en marxa de l'Assemblea Ciutadana pel Clima, una proposta innovadora de participació ciutadana que té per objectiu anar més enllà en la incorporació de la ciutadania en l'elaboració de les polítiques públiques de la Generalitat i contribuir a generar coneixement i sensibilització amb relació a l'emergència climàtica a Catalunya. El mes de febrer va tenir lloc la sessió de tancament de l'Assemblea i ara caldrà fer el seguiment dels resultats.

L'aprovació de la llei de foment de l'associacionisme que té per objectiu fer créixer l'associacionisme i incentivar la conscienciació social sobre els seus valors i principis i estableix diverses mesures per garantir-ne la continuïtat. Tanmateix, no ha estat possible culminar la tramitació de la llei del tercer sector, un projecte que caldrà reprendre.

Catalunya és un país de llarga tradició associativa i de voluntariat, que respon a una gran capacitat d'autoorganització de la societat civil. En aquest sentit, el Govern ha treballat, al costat de les entitats, per millorar diversos aspectes de la gestió, especialment del tercer sector social. Així, en el primer semestre del 2023 es va culminar un procés de gairebé 15.000 serveis i places de la subvenció al concert. A més, s'han introduït canvis notables en la gestió de les subvencions, un element fonamental per a les entitats. D'una banda, s'ha anat fent un avançament del calendari de convocatòria i resolució perquè, a finals del 2024, s'hagi resolt la convocatòria de subvencions per al 2025. De l'altra, i en una tasca paral·lela, s'han unificat les convocatòries, que s'han dotat de més recursos, i se n'han modificat les bases. Sempre amb l'acompanyament de les entitats, s'ha treballat per simplificar el procés i millorar en eficiència. Entre la convocatòria ordinària i la vinculada a l'IRPF, el 2023 es van destinar 67,9 M€. Enguany, s'ha previst que l'aportació d'aquests fons creixi un 14%, fins als 77,3 M€, i s'hi han de sumar 6,5 M€ dels fons de la Generalitat provinents del benefici de les loteries pròpies i 11,78 M€ euros provinents dels fons aportats per l'Estat destinats a la dependència. D'aquesta manera, el Departament de Drets Socials destina un total de 95,6 M€ a la convocatòria de subvencions d'aquest 2024, un 41% més que l'any passat.

Per últim, la tasca duta a terme per l'Oficina del Pla Pilot per implementar la Renda Bàsica Universal ha situat aquesta renda bàsica universal i incondicional de ciutadania com un dret humà emergent i una mesura republicana, feminista i de progrés. El pla pilot català serà la prova pilot més gran a escala europea amb la universalitat com a tret distintiu.

b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura

Proposta destacada

- ★ **Donar continuïtat a la feina feta des de l'Oficina del Pla Pilot per implementar la Renda Bàsica Universal, culminar els estudis fets i treballar per garantir-ne l'aplicació més adequada.** D'aquesta manera, avançar cap a l'estat del benestar del segle XXI mitjançant l'estudi i avaluació de polítiques emancipadores que serveixin per garantir la igualtat d'oportunitats, la llibertat republicana i l'equitat en un context de transformació digital i ecològica.

Propostes

1. **Promoure l'aprovació d'una llei electoral catalana** i la implementació del vot electrònic:
 - a) Reivindicar la sobirania sobre les institucions electorals perquè la governança i la representació siguin coherents amb l'ordenació territorial, d'acord amb les vegueries i comarques, i que responguin a les seves necessitats de representació directa.
 - b) Repensar i actualitzar els procediments electorals per fer-los més flexibles, més eficaços, més eficients; digitalitzar tant la gestió com l'execució del dret a votar.
 - c) Convertir els processos electorals en eines de participació ciutadana, promovent la deliberació i la concurrència en processos electorals múltiples, així com en consultes de tota mena.
2. **Empoderament ciutadà** a través del reforçament de mecanismes de participació ciutadana, que garanteixin la deliberació informada, sigui a través de consultes ciutadanes o d'assemblees ciutadanes per sorteig.
3. **Exercir l'estratègia del Govern Obert.** Millorar els procediments, la transparència, l'eficiència i l'eficàcia del Govern mitjançant la implicació de la ciutadania i agents socials en processos de presa de decisions i de disseny i implementació de les polítiques públiques governamentals.
4. **Organitzar consultes ciutadanes.** Promoure i dur a terme consultes ciutadanes per fomentar el dret a la participació i la democràcia directa a través de la participació en demandes concretes que afecten la ciutadania.
5. **Promoure la modificació de l'article 71 de la llei de bases del règim local,** per suprimir la referència al requisit de l'autorització del Govern estatal per sotmetre a consulta popular assumptes de competència municipal.
6. **Combatre l'amenaça real de l'extrema dreta.** Arraconar els discursos d'odi i esbiaixats que, basats en la desinformació, enganyen i confonen la ciutadania, i que posen en perill els seus drets i llibertats. Col·laborar amb el teixit associatiu i la resta de forces polítiques perquè l'antifeixisme sigui una lluita compartida i maldar perquè el país es construeixi des del coneixement, la informació veraç, el respecte per la ciutadania i els valors democràtics.
7. **Promoure el padró sense domicili fix a tots els municipis.** Comptabilitzar en els registres municipals les persones en situacions de vulnerabilitat que no tenen una residència habitual, però que viuen al municipi. Aquestes persones requereixen suport, serveis socials, mèdics, escolars, etc., i estar empadronat és bàsic per poder accedir a tots aquests recursos públics.
8. Accelerar la **tramitació de les lleis d'economia social i solidària i del tercer sector social a Catalunya.** És clau disposar d'aquest marc jurídic.
9. **Desplegar la llei de foment de l'associacionisme amb una agència pública** que tindrà per propòsit donar suport administratiu i organitzatiu a l'activitat associativa que es desenvolupa arreu del país.

10. Treballar perquè les **empreses amb línies de treball sobre responsabilitat social empresarial (RSE)** col·laborin en el suport a l'activitat associativa sobre el terreny i en l'organització del voluntariat en favor de projectes d'inclusió social.
11. Promoure **projectes de desenvolupament comunitari** orientats a enfortir la cohesió social, i com a via per afavorir la incorporació dels grups socials més precaritzats a la millora de les condicions de vida i a la prosperitat.
12. Volem **una administració pública catalana que sigui permeable a la societat civil** i que el conjunt de la política social disposi del consens i la participació de l'activitat associativa, de les organitzacions del tercer sector i de l'àmbit de l'economia social.
13. **Ampliar la representativitat i les funcions del Consell de l'Associacionisme i el Voluntariat de Catalunya** com a espai de treball i consens respecte de les polítiques de participació social i enfortiment de la societat civil.
14. Continuar els tràmits per **aprovar la llei de defensories i sindicatures locals de greuges**, com a institució de defensa dels drets humans al nivell de màxima proximitat amb la ciutadania, de manera que sigui present a tots els municipis del país.

c) Horitzó republicà

Esquerra Republicana aspira a assolir una República Catalana com a model de país basat en els valors republicans, que fan de les societats indrets més justos i equitatius per viure-hi. Són valors com el de la llibertat individual i col·lectiva; la igualtat d'oportunitats i davant la llei; la democràcia participativa i directa; la justícia social per combatre les desigualtats; la sobirania per decidir el seu futur; el feminisme per exigir els drets de les dones, negats durant segles; i la sostenibilitat per protegir el medi ambient i el planeta; entre altres valors.

Línies estratègiques

1. **Els valors republicans com a base per a una ciutadania lliure, crítica i compromesa** en què tota la societat es faci corresponsable de la República i el bé comú.
2. **El dret a decidir com a fórmula d'empoderament ciutadà** per decidir a través de processos participatius i de consultes populars tot el que ens afecta en la vida pública de manera col·lectiva, lliure i democràtica.
3. **Governança republicana:** govern obert, participació ciutadana, cooperació social i pactes nacionals. Cal una altra manera de fer política, basada en la democràcia cooperativa, en què institucions i societat civil treballin de manera consensuada en el desplegament de les polítiques públiques.
4. **Igualtat efectiva i no-discriminació**, en què les actituds intolerants i la discriminació no tinguin cabuda en la societat.

CIUTADANIA

Un país per a tothom, lliure de racisme i de qualsevol forma de discriminació

a) Feina feta

Catalunya és un país fet de migracions. Dels 8 milions d'habitants, bona part provenen d'altres indrets del món. De fet, tres de cada quatre catalanes i catalans són fruit de migracions de fa només un parell de generacions. Aquesta realitat presenta moltes oportunitats i també alguns reptes que cal encarar sense pors ni prejudicis amb l'objectiu de construir un país inclusiu i cohesionat, en què l'exercici dels drets es desenvolupi en plena igualtat i sense discriminacions.

Durant els anys previs a les eleccions del 2021 es van fer passos molt importants en aquest sentit, com l'aprovació de la Llei d'igualtat de tracte i no discriminació (19/2020), una llei pionera que va ser aprovada al Parlament de Catalunya per unanimitat. Aquesta llei se suma a la llei d'acollida que l'any 2010 pretenia aterrar bona part del que es va acordar en el Pacte Nacional per la Immigració del 2008, com a fonaments imprescindibles per acompanyar les persones migrades a sumar-se al sentit de pertinença compartit.

El Govern republicà ha entès les polítiques de migració i refugi com a polítiques d'igualtat, cabdals per l'exercici dels drets i la justícia social. Això s'ha materialitzat en avenços molt significatius, com l'ampliació dels serveis d'acollida, migracions i antiracisme, duplicant el finançament als municipis per dur a terme aquestes polítiques. També s'ha adoptat l'Estratègia per garantir l'empadronament a tothom i l'aprovació d'un Pla d'acció contra el racisme, que implica tots els departaments de la Generalitat, amb un pressupost de més de 28 M€, i que és pioner a escala internacional. Una altra acció remarcable ha estat la creació de l'Oficina d'Igualtat de Tracte i No-Discriminació, l'organisme que rep denúncies administratives davant d'una discriminació i estableix mesures de sanció i reparació, així com formació i campanyes de sensibilització.

Tot i els esforços que s'han fet, encara cal avançar molt per superar el racisme que impregna la nostra societat. Moltes persones, a causa del seu origen, nom o pel fet de no ser blanques (tant si són novingudes com nascudes a Catalunya) pateixen greus discriminacions en tots els àmbits, incloent-hi l'accés a drets tan bàsics com el de la feina, l'habitatge o l'educatiu. El camí cap a l'equitat podria haver arribat més lluny si s'haguessin aprovat els pressupostos per aquest any 2024, que entre altres mesures incloïen 14 M€ per garantir el dret a una acollida digna i 3 M€ més per combatre el racisme i les discriminacions i promoure la defensa dels drets humans.

b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura

Proposta destacada

- ★ **Aconseguir la transferència de totes les competències i els recursos corresponents a la gestió de les migracions** ens ha de permetre fer més i millors polítiques públiques per garantir la cohesió social, els drets humans i la construcció nacional del país.

Reclamem a l'Estat espanyol totes les competències en matèria de gestió de les migracions, i no només les d'acollida i integració, que ja ens són pròpies malgrat que l'Estat no n'hagi fet un traspass efectiu, tot i les múltiples sentències judicials que ho avalen. Comptar amb totes les competències migratòries és necessari perquè Catalunya pugui desenvolupar un model de país cohesionat, amb la plena garantia de drets humans. Tenir coneixement dels fluxos migratoris que entren i surten del país i on es troben, ha de permetre garantir la dignitat de les persones nouvingudes i generar impactes positius al territori on s'incorporen.

Apostem per un model d'acollida que reforci la vida comunitària, garanteixi l'accés a espais d'ús social i aprenentatge de la llengua catalana i la participació activa de totes les famílies a les comunitats educatives d'arreu del país. Que potenciï el reconeixement de competències i habilitats, el talent, les titulacions i l'experiència de les persones nouvingudes i de les que ja fa anys que hi són. Que aposti per la promoció de la regularitat administrativa dinamitzant alhora el teixit productiu del país, generant accés a un treball digne i regular.

Un model de migracions fidel amb el compromís del Pacte Nacional de Migracions que ens permeti evolucionar en la transformació social per donar cabuda a la diversitat interna que ens constitueix. Un model de país que centra l'acollida en les persones, les acompanya en les seves necessitats, garanteix el dret a viure amb dignitat, seguretat i autonomia i, al mateix temps, dona instruments al conjunt de la societat per combatre el racisme i les discriminacions. En definitiva, per continuar construint Catalunya a partir de la igualtat d'oportunitats i de tracte i amb el compromís de totes i tots en fer-ho possible.

Propostes

1. **Aprovar i desplegar el Pacte per la Vida Digna i Compartida.** Un pacte de país amb la ciutadania, els agents econòmics i socials, i totes les administracions públiques per fer possible la cohesió social i la igualtat d'oportunitats real i efectiva i on es garanteixi el principi de no-discriminació a Catalunya, consolidant alhora l'escut antifeixista contra els discursos d'odi i garantint vides lliures i condicions de vida dignes per a totes les persones que viuen al nostre país, amb el compromís de corregir les desigualtats existents i reparar les conseqüències del racisme sistèmic.
2. **Aprovar la llei contra el racisme** i implementar el Pla per una Catalunya lliure de racisme, que inclou, entre altres mesures, accions per acabar amb el racisme immobiliari, el perfilament racial dels cossos de seguretat públics i privats, la racialització del fracàs escolar, o la recollida de dades per fer-hi front.
3. **Garantir un model d'acollida que posi les persones al centre i on el català sigui el vehicle d'inclusió.** Per fer-ho possible, cal estendre el coneixement de la llengua des d'una perspectiva comunitària, on els centres de treball i les escoles tinguin un paper destacat.
4. **Garantir l'empadronament, tal com marca la llei, a tots els municipis del país,** sigui quina sigui la situació administrativa de la persona que ho sol·liciti i si disposa o no de títol que la vinculi legalment a l'habitatge.
5. **Reforçar l'Oficina d'Igualtat de Tracte i No-Discriminació.** Aquesta oficina és una eina cabdal per protegir els drets de tota la ciutadania i lluitar de manera més eficaç contra la discriminació, el racisme i la xenofòbia.
6. **Impulsar un Pla d'Acció per Combatre l'Exclusió Residencial per raons de racisme** (focalitzat en el procés de recerca d'habitatge i en el seu manteniment) per fer front al racisme immobiliari, que té greus conseqüències en la població migrada i racialitzada, i especialment, la que pateix una situació de vulnerabilitat.

7. **Desplegar un model d'intervenció integral davant els delictes d'odi i les discriminacions centrat en la víctima**, que inclogui els serveis d'atenció, la investigació policial, les oficines d'Atenció a la Víctima i l'Oficina per la Igualtat de Tracte i la No-Discriminació.
8. **Aprovar un Programa Nacional per a la Inclusió** per garantir a les persones en situació irregular vides dignes amb tots els drets i que inclogui mesures enfocades a l'àmbit laboral, el coneixement de la llengua i el seu arrelament social i comunitari.
9. **Establir mecanismes per facilitar l'accés a un lloc de treball digne**, garantint la igualtat d'oportunitats i lluitant contra els prejudicis i estereotips que limiten la incorporació de persones de determinats col·lectius. Exigir a l'Estat espanyol mecanismes àgils per homologar els títols acadèmics oficials d'altres països.
10. **Establir mesures per garantir la regularització de les treballadores de la llar i de les cures**, reforçant també la inspecció del treball davant l'explotació laboral i la lluita contra l'assetjament sexual, assegurant que puguin treballar amb plena garantia dels seus drets.
11. **Impulsar la participació de persones racialitzades i de veus referents de l'antiracisme i la no-discriminació** en diversos àmbits de la vida pública, inclosos els mitjans de comunicació i la funció pública.
12. **Aprovació i desplegament del 5è Pla Integral del Poble Gitano Català**, amb especial èmfasi en la inclusió laboral i l'èxit educatiu. Incloent també el coneixement de la memòria històrica i de les reivindicacions del poble gitano, per combatre l'antigitanisme i garantir els drets de totes les persones gitanes, comptant amb les seves veus i experiències.
13. **Vetllar per a la protecció de les persones que defensen els drets humans**, que en el context actual d'auge dels discursos d'extrema dreta es veuen amenaçades per defensar els drets de tota la ciutadania a viure vides lliures de violències i discriminacions lligades al seu origen, creences, gènere, orientació sexual o identitat de gènere.
14. **Garantir la participació de les entitats de persones racialitzades i que treballen en l'àmbit de les migracions** en el codisseny de les polítiques públiques i assegurar el suport econòmic i l'acompanyament que reben per part de les administracions per a dur a terme la seva tasca.
15. Fins que no assolim les plenes competències en la gestió de les migracions, cal **exigir a l'Estat espanyol**:
 - a) **La derogació de la llei d'estrangeria i la promoció d'una llei de mobilitat humana** que garanteixi el tracte digne per a totes les persones que emprenen processos migratoris, i assegurar la disponibilitat de vies legals i segures que permetin l'obtenció de la nacionalitat per residència en un màxim real de cinc anys, i flexibilitzar la concessió de permisos de residència.
 - b) **El tancament definitiu dels centres d'internament d'estrangers (CIE) i els centres d'internament temporal d'estrangers (CETI)**, per posar fi a la pràctica il·legal de les devolucions en calent i les deportacions i per evitar la irregularitat sobrevinguda.
 - c) **El compliment de les sentències judicials reiterades que l'obliguen a complir amb el dret d'asil de les persones refugiades**, descentralitzar el sistema d'acollida i garantir la transferència dels fons estatals i europeus que ens permeti desplegar un programa català de refugi que garanteixi el respecte al dret internacional i als drets humans.

c) Horitzó republicà

La República Catalana es constituirà com una societat diversa que ha de garantir una vida digna per a tothom, amb els mateixos drets i oportunitats, promovent la interculturalitat i un sentit de pertinença compartit, amb la llengua catalana com a llengua comuna del país i configurant una societat cohesionada, inclusiva, solidària i antiracista, d'acord amb els valors republicans i els drets humans. Apel·lar a aquesta societat cohesionada i inclusiva implica també reforçar el model d'inclusió educativa per garantir l'èxit formatiu de tot l'alumnat del nostre país sense cap mena de discriminació, tal com es desenvolupa també en el marc del programa d'educació.

Així mateix, volem una república laica, amb llibertat de creences i conviccions, on les actituds discriminatòries no tinguin cabuda i on la diversitat sigui viscuda i entesa com una riquesa.

Línies estratègiques

1. **Una república on seran nacionals totes les persones que resideixin a Catalunya en el moment fundacional** i que tinguin la voluntat d'adquirir la nacionalitat catalana, així com els ciutadans i ciutadanes de la resta dels Països Catalans que ho sol·licitin.
2. **Una societat diversa i cohesionada**, desenvolupant una cultura cívica comuna basada en els valors de la democràcia, la llibertat i els drets humans per construir una societat compromesa amb l'antiracisme, la igualtat de tracte i d'oportunitats i l'erradicació de tota forma de discriminació.
3. **Una república laica, amb llibertat de creences i conviccions**, que garanteixi la lliure pràctica de les creences i el pluralisme religiós.
4. **Itinerari d'acollida, d'inclusió i d'accés a la ciutadania**, amb un disseny que marqui que el passat mai pugui hipotecar el futur i que valori positivament l'arrelament comunitari amb el país d'acollida.
5. **Es regularan els fluxos migratoris** des d'una perspectiva real i objectiva de les causes de les migracions per a la bona gestió de les entrades i sortides. **I plenament compromesa amb el dret d'asil i la protecció internacional** de les persones perseguides per raó d'ètnia, llengua, opinió política, creença o qualsevol altra vulneració dels drets humans.

MEMÒRIA

República és memòria

a) Feina feta

Esquerra Republicana ha entomat el lideratge del Departament de Justícia, Drets i Memòria durant aquesta legislatura amb convicció i força. En especial, ha posat el focus a les polítiques de memòria i, sobretot, ha apel·lat als drets humans i als principis del dret internacional de veritat, justícia, reparació i garanties de no repetició, amb l'objectiu que totes les polítiques de memòria que emanin d'aquests principis bàsics siguin una eina més per a la construcció per part de la ciutadania del pensament crític i de maduresa. Precisament, en un context com el que ens trobem actualment, de regressió de drets i amb l'existència de posicionaments antidemocràtics i

negacionistes de la història, són més que necessàries les polítiques de memòria republicana i antifranquista.

És en aquest sentit, de falcar el nostre país com a referent en polítiques de memòria, que el Govern va traslladar al Parlament de Catalunya la tramitació del projecte de Llei de memòria democràtica com un pas més de llarg abast. Juntament i en paral·lel a la tramitació d'aquesta llei, que no hem vist culminat el seu procés per la no aprovació dels pressupostos per a l'any 2024, el Govern ha doblat el pressupost destinat a les intervencions en fosses de la Guerra Civil i la dictadura franquista. Alhora, el Govern s'ha dotat de noves eines tecnològiques com els drons o la intel·ligència artificial per localitzar restes en superfície, i ha iniciat el procés d'elaboració d'un banc d'objectes. Pel que fa a les inversions, destaquem la inversió de gairebé 300.000 euros en la primera fase de la rehabilitació de Poble Vell de Corbera d'Ebre. A més, s'ha iniciat una línia d'actuació en formació de jutges i fiscals en termes de memòria no només amb la voluntat de donar a conèixer la nova Fiscalia de Memòria Democràtica que promou la investigació de les violacions de drets humans, incloses les produïdes durant la Guerra Civil i la dictadura, sinó també la necessitat de contextualitzar històricament la necessitat i el fonament de les lleis de memòria. A escala europea, pel que fa a inversions, destaquem el lideratge del Govern amb el projecte transfronterer "Exilis 1936-1946" que obtindrà finançament de la Comissió Europea. D'altra banda, i no menys important, el Govern va acordar activar el procediment per formalitzar la nul·litat de la condemna del president Lluís Companys. En aquest sentit, el Govern ha exigint a l'Estat espanyol que reconegui formalment que el president Companys va ser represaliat per ser el màxim representant de la Generalitat de Catalunya i demana que es faci constar a l'expedient judicial la nul·litat dels delictes atribuïts al president.

En el pressupost per al 2024, l'àmbit de memòria democràtica ascendia a 5,5 milions d'euros. Entre les principals inversions i actuacions, cal destacar l'increment de la dotació per a la localització, recuperació i anàlisi antropològica i genètica de la Guerra Civil (100.000 euros addicionals, fins als 900.000 euros); s'invertien 600.000 euros per la licitació de les obres de construcció del Memorial "Bosc d'empremtes" al Camp de la Bota de Sant Adrià del Besòs; hi havia destinats 550.000 euros en subvencions a entitats i corporacions locals que destinen polítiques i activitats en l'àmbit de la memòria democràtica; i finalment, es destinaven 600.000 euros al projecte "Exilis 1936-1945", del programa POCTEFA, que és el programa europeu de cooperació transfronterer amb l'objectiu d'impulsar activitats de recerca, difusió i foment de la memòria democràtica a Catalunya, França i Andorra.

No obstant això, la no culminació de la legislatura no eximeix la voluntat de continuar treballant per una República Catalana que condemna i condemnarà sempre els règims totalitaris i que reconeix les víctimes de crims contra la humanitat per restablir-ne els honors i reparar els danys als seus familiars. No permetrem que el nostre país visqui en l'oblit que s'ha fet durant anys per part de l'Estat espanyol pel que fa a la memòria de la Guerra Civil i el franquisme. Davant la impunitat, la nostra lluita per continuar, entre moltes altres actuacions, desenvolupant el programa de localització i obertura de fosses i identificació d'ADN; la inclusió en el currículum educatiu de la memòria democràtica per ser conscients i coneixedors des de ben petits de la història que ens ha precedit per no repetir el desgreuge ocasionat; l'impuls de campanyes per reivindicar i divulgar el paper de les dones i el moviment LGBTI+ pel que fa a la lluita i defensa dels seus drets durant una època històrica tenebrosa.

b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura

Proposta destacada

- ★ **Aprovar la Llei de memòria democràtica de Catalunya** i vetllar perquè ni l'Estat espanyol ni la legislació espanyola no contradiguin ni interfereixin en el correcte desenvolupament de la llei catalana.

Aprovar al Parlament de Catalunya la llei de memòria democràtica de Catalunya que ha decaigut en aquesta legislatura per la no aprovació dels pressupostos de la Generalitat per a l'any 2024. En el procés de tramitació del text de la llei al Parlament s'han presentat un conjunt d'esmenes que milloraven el text inicial. En aquest sentit, seguim apostant per la necessitat de tenir una llei de memòria democràtica pròpia per al reconeixement de les víctimes i la dignificació dels espais públics. Així mateix, s'inclou l'estudi de la memòria democràtica als currículums educatius de les escoles catalanes amb rigor històric, pluralitat i perspectiva de gènere; s'amplien els supòsits de víctimes de la dictadura franquista i es reconeixen com a víctimes les persones que van patir privació de llibertat, escarni, tortura o treballs forçats per la seva oposició al règim; les persones que van estar sota el control psiquiàtric institucional, sobretot, contra les dones; el col·lectiu LGBTI+; les minories ètniques i es reivindica el paper de les dones com a subjectes actius de la història en clau republicana i antifranquista.

Propostes

1. **Convertir la Prefectura Superior de Policia de la Via Laietana en un centre d'interpretació de la memòria.** La comissaria policial de la Via Laietana va esdevenir al llarg del temps un centre de repressió on es van cometre atrocitats i on es torturava la dissidència política. Un edifici que, paradoxalment, encara ha mantingut en els darrers temps la simbologia repressora que arrossegava des del franquisme. Ha arribat el moment de posar fi a la trajectòria repressora d'aquesta comissaria i de donar a conèixer tots els crims que s'hi han perpetrat. Per això, Esquerra Republicana exercirà tota la influència de què sigui capaç per acordar amb el govern de l'Estat el traspàs de les dependències policials a la Generalitat per convertir-lo definitivament en un centre de memòria.
2. **Garantir l'aplicació correcta de la llei de memòria democràtica de l'Estat espanyol,** amb la creació dels mecanismes de rescabament i garanties que la mateixa llei estableix.
3. **Retirar tots els símbols franquistes que es mantenen a la via pública,** especialment el monument a l'exaltació de la batalla de l'Ebre a Tortosa.
4. **Reclamar el retorn de la documentació pendent, dipositada al Centre Documental de la Memòria Històrica de Salamanca.** Després de les restitucions anteriors, es demanarà obrir una nova via de negociació amb el govern espanyol per fer efectiu el retorn dels fons documentals relatius a la Comissaria d'Ordre Públic, l'administració de justícia, les institucions maçòniques catalanes i els 47 ajuntaments de Catalunya.
5. **Seguir promovent una política activa d'exhumació de víctimes desaparegudes,** identificació de cossos i recerca de noves possibles fosses, comptant amb les organitzacions socials i les entitats memorialistes.
6. **Fer campanyes de difusió i divulgació del paper de les dones,** tant com a víctimes directes com pel seu paper de víctimes col·laterals de la repressió patida pels homes, col·laborant amb les diferents entitats públiques i privades, com ara l'Institut Català de la Dona.
7. Habilitar, a través de l'òrgan corresponent, **un servei d'assessorament i acompanyament a les víctimes del franquisme adreçat a persones individuals, col·lectius i entitats,** i que permeti a les víctimes sol·licitar a l'Estat les reparacions que li corresponguin segons les lleis, o formular les demandes davant les persones físiques o jurídiques responsables de les violacions de drets humans o d'explotació en treballs forçats.
8. **Instar les administracions locals a renovar el nomenclàtor públic,** tant de carrers com de places, avingudes i equipaments, per eliminar els noms dels quals van col·laborar en l'aixecament contra la República i dels responsables de la repressió, substituint-los per noms

de persones o entitats que hagin patit persecució durant el franquisme o que s'hagin dignificat en la seva lluita per les llibertats i la República, afavorint la paritat en aquesta reestructuració. Tanmateix, instar els ajuntaments on Franco encara és fill adoptiu o on tingui qualsevol altre reconeixement perquè facin la reparació oportuna mitjançant una moció i un acte de desgreuge als represaliats pel franquisme.

9. **Dignificar els espais de la batalla de l'Ebre** fent especial èmfasi en el Poble Vell de Corbera.
10. **Promoure el coneixement de la memòria democràtica**, de l'abast i de les conseqüències de l'aixecament militar del 17 de juliol que va donar peu a la Guerra Civil, així com l'explicació de les accions fetes i les que falten per fer, i promoure que es compleixin els conceptes de veritat, justícia i reparació, a fi de restablir la dignitat dels represaliats i potenciar les polítiques de no repetició. En aquest mateix sentit, col·laborar amb el Departament d'Educació en l'elaboració del projecte educatiu i el currículum acadèmic en matèria de memòria democràtica.
11. Col·laborar amb el Departament d'Educació en l'elaboració del projecte educatiu i el **currículum acadèmic en matèria de memòria històrica**.
12. **Establir i crear espais i centres de memòria** on es puguin veure les accions i els fets durant tota la dictadura franquista amb espais permanents i exposicions temporals. Així mateix, fomentar el coneixement de la memòria democràtica a tot Catalunya a través dels diferents espais de dignificació, com ara: camp de la Bota, el fossar de la Pedrera, el fossar de Santa Eulàlia, la muntanya de l'Oliva, el turó de la Seu Vella, etc., en col·laboració amb els ajuntaments.
13. **Donar suport a la querella argentina i a tots els procediments judicials per jutjar els crims comesos pel franquisme**, ja que en l'actualitat a Espanya encara no es poden jutjar.
14. Fomentar el **reconeixement a tots aquells militars que van defensar la República**, de totes les graduacions, que avui dia no han estat reconeguts o han estat enterrats sense reconeixement, tractant-los de malfactors.
15. **Desenvolupar i fer valdre la Llei 16/2020 de desaparició forçada de menors de Catalunya** i, en aquest sentit, instar el Parlament a la tramitació urgent del reglament que la mateixa norma estableix.
16. **Impulsar una llei que superi l'àmbit temporal i d'aplicació de la futura llei de memòria democràtica de Catalunya** per donar resposta a les vulneracions de drets humans en context de violència per motivacions polítiques des del primer govern escollit democràticament a Catalunya fins a l'actualitat. Seguint l'adopció del conjunt de principis de Nacions Unides que es recull en la Resolució 60/147, de 16 de desembre de 2005, de l'Assemblea General de les Nacions Unides, s'identifica com a obligació dels estats garantir els drets a la justícia, a la veritat i a la reparació, i a l'adopció de garanties de no repetició.

c) Horitzó republicà

La República Catalana ha de ser un referent al món de la memòria democràtica, la defensa dels drets humans i la justícia universal. El model d'impunitat espanyol, a hores d'ara, ha fet impossible la condemna de la dictadura franquista i el reconeixement de les víctimes de la repressió, fet pel qual no s'ha pogut impartir justícia ni reparar els danys als familiars de les víctimes del franquisme, com tampoc a entitats, partits polítics, etc. La República haurà de ser exemplar en la recuperació de la memòria democràtica i en la condemna dels règims totalitaris,

per reconèixer les víctimes de crims contra la humanitat, restablir-ne els honors i reparar els danys als seus familiars.

Línies estratègiques

1. **Veritat, justícia i reparació** com a base de les polítiques públiques de memòria, amb el reconeixement i la reparació de les víctimes de la repressió i jutjant els responsables dels crims comesos.
2. **Exigir a l'Estat espanyol l'assumpció de responsabilitats** pels actes perpetuats durant la repressió i l'adopció d'una actitud de disculpa, revisió i rescabament pels crims comesos pel franquisme, així com el reconeixement de tots els béns immaterials i drets patrimonials espoliats pel franquisme titulars dels Ateneus, Cooperatives i d'altres.
3. **Memòria republicana de llarg abast** per a la consolidació d'una societat lliure, justa i democràtica.
4. **Promoure la justícia universal** sobre els crims de lesa humanitat amb la creació d'una fiscalia que impulsi els processos judicials oportuns.

ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES I MUNICIPALISME

Unes administracions públiques republicanes: proximitat, qualitat, eficiència i adaptació a realitats socials i territorials

a) Feina feta

A les administracions públiques catalanes, i en concret l'Administració de la Generalitat i el seu sector públic, hi havia més d'un 35% de temporalitat a les seves plantilles, amb un alt grau de precarietat i inestabilitat, cosa que comportava incerteses i repercutia directament en solidesa i qualitat en la prestació dels serveis públics a la ciutadania. Aquesta situació s'havia agreujat amb les dràstiques retallades aplicades a partir del 2011. Alhora es disposava d'un marc normatiu i reglamentari obsolet, propi del segle XX, sense disposar d'instruments i recursos prou actualitzats en l'administració digital i amb interconnexió, per garantir la prestació d'uns serveis públics àgils i eficients.

Davant d'aquesta situació, el Govern de la Generalitat de Catalunya ha estat el primer de l'Estat espanyol a aplicar mesures urgents per reduir la temporalitat, reduint i actualitzant els temaris, simplificant els processos selectius i aprovant alhora processos de promoció interna especial i sistemes nous per agilitzar la provisió de places. El procés d'estabilització del personal més ambiciós executat ha afectat 46.845 places convocades de forma excepcional, per doble via, la de concurs de mèrits i la de concurs oposició. L'any 2022 es van establir més de 10.000 persones. En paral·lel, es va aprovar l'oferta d'ocupació pública ordinària del 2023 amb 14.000 places. És l'oferta més gran aprovada en la darrera dècada i que permetrà que la taxa de temporalitat passi del 35% a l'inici de legislatura a un 8% en acabar el 2024.

Més servidors públics i més íntegres, amb un codi ètic general i transversal, elaborat de forma col·legiada i participada per a totes les administracions i organitzacions que presten serveis

públics a Catalunya. També s'ha avançat en el projecte de llei de la protecció de persones que alerten d'infraccions normatives, creant un sistema intern d'alertes a l'Administració de la Generalitat i atribuint la responsabilitat del canal extern a l'Oficina Antifrau de Catalunya. Alhora cal destacar l'aprovació de nous protocols d'assetjament laboral i sexual i el Pla d'Igualtat de Gènere de la Generalitat 2023- 2027. Cal tenir present que aquest és el Govern més paritari de la història, i ha estat el primer Govern que ha comptat amb una dona al capdavant dels departaments d'Economia i Hisenda i de Territori. Alhora també s'ha treballat per una administració més transparent i eficient, amb un visor únic de sol·licituds d'accés a la informació pública, un model d'avaluació basat en competències i assoliment d'objectius, ha aprovat la incorporació de la comunicació clara en tots els continguts o documents administratius adreçats a la ciutadania, i s'ha posat fi a la cita prèvia obligatòria, que suposava un límit important a l'hora d'accedir als serveis públics.

El Govern ha aprovat el projecte de llei d'organització de l'Administració de la Generalitat i del seu sector públic institucional, que té per objectiu modernitzar el model organitzatiu, amb la simplificació de la tipologia d'organismes públics, la flexibilització dels procediments per a la creació d'agències i la reducció dels nivells jeràrquics per assolir una estructura més plana. Alhora, es va sotmetre a informació pública els avantprojectes de llei d'ocupació pública de Catalunya, com a marc regulador comú, modernitzat i eficient del personal de les administracions públiques catalanes. Alhora, el Govern ha activat un procés de selecció de personal interí per nodrir una borsa per a secretaries/intervencions municipals, totalment necessari per garantir el bon funcionament dels municipis mitjans i petits, i que ha estat pioner a desenvolupar mecanismes d'equitat en l'accés a la funció pública.

El Govern ha iniciat el procés de desplegament dels serveis territorials dels departaments a totes les vegueries –menció especial a les de l'Alt Pirineu i Aran i del Penedès– amb el doble objectiu d'apropar la presa de decisions a les realitats de cada territori i els serveis públics a la ciutadania dels respectius territoris, com a instruments d'equilibri i equitat territorials. El projecte de llei de pressupostos per al 2024 contenia els recursos per finalitzar el procés de desplegament territorial, així com l'increment addicional de 12 M€ per al món local, un increment de 8 M€ en el fons de cooperació local de Catalunya adreçat als ens locals (ajuntaments, consells comarcals i entitats municipals descentralitzades), així com la convocatòria d'ajuts per a persones opositores i l'ampliació a 10 setmanes del permís per naixement.

Compromesos amb l'eficiència administrativa i l'accessibilitat, s'ha definit la interacció ciutadana amb el govern, redissenyant i fent més fàcils tràmits administratius, promocionant un model d'atenció basat en l'omnicanalitat i la personalització. Aquesta reestructuració ha inclòs des del desplegament de la comunicació clara, a la gratuïtat del 012, fins a la introducció d'un servei de videoidentificació, facilitant gestions i acostant els serveis a la ciutadania. També s'ha apostat per la territorialització del model, amb la planificació de dues noves oficines d'atenció ciutadana integrades a Tarragona i a la Catalunya Central, i una oficina itinerant a Terres de l'Ebre. Hem aconseguit que el 100% dels municipis disposin de, com a mínim, un tràmit digital i hem facilitat l'accés a "La meva salut" a través de l'idCat mòbil.

b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura

Proposta destacada

- ★ **Creació del Portal Digital de Catalunya:** un espai comú de relació entre la ciutadania i l'Administració per garantir la reducció de la burocràcia, convertir els tràmits en serveis i facilitar l'accés digital segur i democràtic a tots els serveis públics.

Propostes

En relació amb l'administració general:

1. **Fer una administració pública innovadora, eficient i democratitzada**, que promogui una relació amb la ciutadania proactiva, propera i clara: Transformar l'administració pública per fer-la més àgil i accessible, repensant processos i serveis per centrar-los en les necessitats ciutadanes i promoure'n una governança oberta i transparent a través de la definició d'un nou model català d'administració digital, que garanteixi el canvi del llenguatge administratiu cap a una comunicació més clara, que permeti a la ciutadania entendre en tot moment el missatge.
2. **Promoure un Pacte Nacional per l'Administració Digital**, on s'aprovarà un nou model català d'administració digital centrat en: els serveis digitals a disposició de la ciutadania, basats en l'ús de tecnologies avançades, també la intel·ligència artificial; la interoperabilitat dels serveis i plataformes; el govern de les dades; la qualitat i la ciberseguretat dels serveis i la tramitació unificada dels procediments i prestació de serveis proactius i personalitzats.
3. **Aprovar la llei d'organització de l'Administració de la Generalitat i del seu sector públic institucional** (aprovada pel Govern al febrer i tramesa al Parlament, decaigut per dissolució) amb l'objectiu de regular i modernitzar el model organitzatiu per disposar d'una administració més àgil i flexible per a la prestació dels serveis públics adaptats a realitats canviant. Inclou la simplificació de la tipologia d'organismes públics, la flexibilització per a la creació d'agències i reduir els nivells jeràrquics per assolir una estructura més plana, per desenvolupar un model de bon govern a les administracions públiques: transparent, cogovernat amb la ciutadania i íntegre.
4. **Aprovar la llei d'ocupació pública de Catalunya** (sotmesa a informació pública, finalitzada fa poques setmanes). L'objectiu és disposar d'un marc regulador del personal al servei de les administracions públiques de Catalunya, cosa que comporta una reforma integral de l'ocupació pública per modernitzar-la i fer-la més eficient. Cal incorporar també un nou disseny de les polítiques de selecció per captar nous perfils professionals i rejuvenir les plantilles, amb processos homologables a les diferents administracions, a fi de permetre la mobilitat entre administracions públiques. S'ha d'implantar l'avaluació del compliment, introduir la perspectiva de gènere i mesures d'igualtat efectiva, i establir mesures d'integritat pública i transparència. Definició d'un nou rol clau de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, una eina necessària per atraure el talent i afavorir la vocació del servei públic, alhora que és una garantia per afavorir que les noves generacions s'incorporin a l'àmbit públic i el relleu generacional.
5. **Culminar el desplegament dels serveis territorials a totes les vegueries**. Finalitzar el procés de desplegament més ambiciós fet fins ara, especialment a l'Alt Pirineu i Aran i al Penedès, que hem dut a terme en el passat mandat. L'objectiu és apropar la prestació dels serveis públics de la Generalitat i del seu sector públic a la totalitat de la població resident i entitats públiques i privades existents arreu dels territoris, sota un model adaptat a les diferents realitats socials i territorials però amb capacitat de funcionament propi, a més d'apropar-ne la diagnosi i la presa de decisions, i com a mecanisme per afavorir l'equilibri i equitat territorials.
6. **Obrir oficines d'atenció ciutadana integrades a cada comarca**. Totes les comarques han de disposar, com a mínim, d'una Oficina d'Atenció Ciutadana (OAC) integral, on la ciutadania i entitats públiques i privades puguin ser ateses en relació amb qualsevol gestió que hagi de fer amb els diferents departaments de l'Administració de la Generalitat i del seu sector públic, amb una concepció corporativa i integrada del servei públic i l'atenció a la ciutadania, sota criteris de proximitat.

7. **Constituir la comissió de coordinació territorial a cada vegueria.** Mentre no es desplegui la llei de vegueries completament, desplegar via reglamentària la comissió de coordinació territorial a cada vegueria, com a òrgan col·legiat per articular les relacions interadministratives i la coordinació de les polítiques públiques entre els ens locals i els serveis territorials de la Generalitat a la vegueria. Aquesta comissió és prevista a l'article 21 de la Llei 30/2010, de vegueries.
8. **Una administració que rendeix comptes, íntegra i que empodera a la ciutadania.** Continuar la tasca transformadora de l'actual Govern a l'hora de reforçar els mecanismes d'integritat pública i alerta sobre eventuais casos de corrupció; de garantir una presa de decisions transparent i basada en l'avaluació de les polítiques públiques, la traçabilitat de les decisions públiques i la transparència amb relació a processos automatitzats o d'intel·ligència artificial. En aquest sentit, caldria culminar la feina feta en l'anterior legislatura i aprovar lleis com la de Protecció de les persones que alertin d'infraccions normatives i la llei de l'Activitat d'influència davant les administracions públiques de Catalunya. Reforçar els mecanismes de participació ciutadana i reforçar els canals d'interlocució amb entitats i agents socials per fer avançar i millorar la prestació dels serveis públics, la seva qualitat i proximitat.
9. **Renovar el marc legal aplicable al procediment administratiu,** per un procediment senzill i respectuós amb els drets dels ciutadans i reprendre el projecte de llei d'elaboració de disposicions normatives per part del Govern i l'Administració de la Generalitat (que es trobava en tramitació al Parlament), per simplificar l'elaboració de les lleis i els reglaments i incrementar-ne el control i l'eficàcia.
10. **Unes administracions saludables i climàticament responsables.** Les administracions catalanes han de ser institucions exemplars i punta de llança de la responsabilitat climàtica. Continuar la tasca del Govern a favor de la generació i ús d'energies netes (instal·lació de plaques fotovoltaïques, l'Energètica) i d'estalvi d'aigua.
11. **Erradicar l'amiant.** Sota el paraigua d'una llei per a l'erradicació de l'amiant a Catalunya, completarem el cens d'amiant a Catalunya i impulsarem l'erradicació de l'amiant de tots els immobles de titularitat pública i, amb la col·laboració de la ciutadania i les empreses, mantindrem l'esforç inversor d'aquesta legislatura per fer-ho també dels immobles privats, dins dels terminis fixats per la Unió Europea.

En relació amb l'àmbit local i supramunicipal:

12. **Recuperar les competències sobre les secretaries i intervencions municipals.** Les entitats locals de Catalunya necessiten disposar de personal per exercir les funcions de secretaria i intervenció municipals per la gestió ordinària, que en aquests moments es troben en una situació de bloqueig. Per aquest motiu, és necessari recuperar les competències en selecció i provisió d'aquestes places, que ja preveia l'EBEP (Estatut Bàsic de l'Empleat Públic) i que l'Estat va recentralitzar via la LRSAL (Llei de racionalització i sostenibilitat de l'administració local). Es fa necessari i urgent recuperar les competències, sigui via nova transferència de funcions en legislació bàsica estatal o directament amb la derogació de la LRSAL, que alhora trauria la sobrecàrrega d'obligacions als ens locals.
13. **Elaboració del nou Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya (PUOSC).** Aquest ha de ser incondicionat, flexible, amb tramitació simplificada i sense concurrència competitiva i amb l'objectiu de recuperar els nivells d'inversió màxima assolits en el PUOSC 2008-2012, així com incrementar el finançament local incondicionat a través de la millora contínua del Fons de Cooperació Local de Catalunya.
14. **Posar al dia la legislació de la Generalitat en relació amb el món local.** És necessari actualitzar la legislació local, aprofundir en els règims especials de l'Aran i la ciutat de

Barcelona, i adequar la normativa a les especificitats, com són la resta de grans ciutats o les entitats municipals descentralitzades (EMD). Cal aprovar una llei de Govern i Finances locals, estudiant com millorar el finançament i l'eficiència dels consells comarcals. Culminar la transformació digital de les administracions públiques. Impulsar el treball per objectius i la competència professional dels treballadors públics per dotar la ciutadania d'uns serveis públics àgils i simplificats, així com digitalitzar l'Administració redissenyant tots els processos, no de les eines sinó des de l'organització. Impulsar l'estratègia d'innovació GovTechCat per transformar l'Administració i el sector públic.

c) Horitzó republicà

La República Catalana es dotarà d'unes administracions públiques transparents, innovadores, participatives i simplificades al servei de la ciutadania. Unes administracions que siguin finançades adequadament per garantir un bon servei públic i per desplegar l'estat del benestar amb estàndards de proximitat i de qualitat. Una administració simplificada que redueixi a tres els nivells administratius, en millori l'eficiència i clarifiqui el repartiment de les competències a partir del principi de subsidiarietat.

Línies estratègiques

1. **Unes administracions públiques republicanes** amb govern obert, transparència i participació ciutadana.
2. **Una administració innovadora i eficient**, que valori els treballadors públics i en reconegui el paper per garantir els serveis públics i desplegar l'estat del benestar. Una administració que és proactiva i valora les dades de què ja disposa.
3. **Una administració propera, simplificada i descentralitzada** organitzada en dos nivells de govern (municipal/estatal) i en tres àmbits d'actuació territorial (municipi/vegueria/estat), que estigui al servei de la ciutadania i de l'estat del benestar.
4. **Una mancomunitat voluntària i flexible dels serveis municipals** d'acord amb la singularitat comarcal.
5. **Una Escola Nacional de les Administracions Públiques de Catalunya** potent, de prestigi i referent reconeguts, que gestioni la selecció, la formació i actualització permanents de l'ocupació pública catalana per garantir la qualitat, els valors i integritat públics, i l'especialització en la prestació dels serveis públics.

EQUILIBRI TERRITORIAL I RURALITAT

La Catalunya sencera: per la justícia territorial i les ruralitats

a) Feina feta

A Catalunya la concentració més gran de població es troba a la regió metropolitana de Barcelona, on viu el 63% de la població, en una superfície equivalent al 7,6% del total del país, mentre que a les comarques anomenades rurals, només hi viu el 4,7% del total de la població catalana,

malgrat que representa una superfície de més del 65% del total del país. Així, el repartiment demogràfic de Catalunya és molt desigual i aquests desequilibris territorials comporten desajustos econòmics, socials i mediambientals que condicionen el desenvolupament de diverses zones del país, els límits de les quals acostumen a coincidir amb les fronteres del que es considera la ruralitat. Aquest marcat desequilibri territorial pel que fa a la distribució de la població sovint va acompanyat de desigualtats de tipus socioeconòmic per la manca de disponibilitat de serveis i oportunitats que en dificulten el desenvolupament. I una de les conseqüències derivades d'aquesta desigualtat és l'abandonament rural i el despoblament. L'impacte socioeconòmic comporta un envelliment de la població, una pèrdua de capital humà emprenedor i de talent a causa de les baixes expectatives existents pel que fa a l'ocupació, els serveis o l'habitatge, fet que els resta dinamisme econòmic i n'afavoreix el declivi, la desigualtat i la marginalització respecte a la resta del país. Aquesta dinàmica, que s'allarga en el temps, atempta directament contra els fonaments de la igualtat i l'equitat republicana.

En aquest context, el món rural reivindicava formar part de les decisions sobre desenvolupament territorial, socioeconòmic i ambiental que havien de donar resposta a les necessitats i oportunitats del territori i dels veïns i veïnes que viuen i treballen en aquest entorn. Per tant, l'abandonament rural és un problema per a l'equilibri del país sobre el qual calia actuar amb urgència i decididament perquè és un factor que limita enormement les seves possibilitats de generar-hi economia, d'avançar en la sobirania alimentària i en la gestió del territori. Aquesta dinàmica de despoblament també ens desconnecta de la nostra història i cultura, ja que facilita l'oblit d'oficis vinculats a l'economia rural i incrementa la desconnexió de la societat amb els espais i valors rurals, a banda de posar en risc el patrimoni natural perquè incrementa el risc d'incendi i la pèrdua de biodiversitat i, per tant, suposa un fre a la transició ecològica. En aquest sentit, una condició fonamental i indispensable per al desenvolupament de les àrees rurals és la satisfacció de les necessitats que actualment es consideren bàsiques.

El reforç de la cohesió social i del benestar socioeconòmic és un element clau, el qual, a través de la millora dels serveis necessaris per al ple desenvolupament de les persones, contribueix a una efectiva igualtat d'oportunitats. L'accessibilitat, en tots els punts del territori, als serveis públics i d'interès general com la salut, l'educació, la cultura, l'habitatge, la mobilitat, etc., és imprescindible per generar una economia dinàmica i diversificada perquè les ruralitats puguin desenvolupar-se en funció dels seus potencials diferencials i des d'una perspectiva sostenible, de manera que la gent hi pugui desenvolupar els seus projectes personals i professionals. Sens dubte, aquesta és una condició prèvia per poder avançar en les grans transformacions que el país necessita. Només així construirem un país més equitatiu. I precisament, en aquests termes i amb la necessitat de complementaritat i coordinació entre els diferents departaments de la Generalitat, el Govern ja ha estat treballant durant aquesta legislatura per revertir els desequilibris territorials i la desigualtat d'oportunitats que suposen.

Els exemples més clars han estat l'aprovació i el desplegament de les actuacions de l'Agenda Rural de Catalunya, l'Estratègia Pirineu 2030 o l'Estatut de Municipis Rurals. Alguns altres exemples destacables en aquest sentit són el fet que en un any s'ha passat de 70 a 122 municipis amb poca població amb escola bressol rural i s'han recuperat escoles rurals que estaven tancades, o la creació de 7 instituts escola nous en municipis rurals en els dos darrers cursos. També ho és l'aposta inequívoca pel desplegament de la fibra òptica: en aquest sentit, a finals de 2024 s'hauran desplegat més de 7.000 km de fibra, que ens permetran arribar a més de 700 municipis. Així mateix, també hem aprovat el Pla Pilot de Camins Pallars Sobirà. I la primera fase de les línies d'ajuts per a equipaments esportius. S'ha començat pels de menys de 2.000 habitants, per tant, amb una forta incidència en el món rural.

Recentment, ha estat aprovat pel Govern el projecte de llei de l'Estatut de Municipis Rurals, que ha estat treballat amb les entitats municipalistes i del món rural. A la legislatura vinent, es podrà aprofitar tota la feina feta per fer possible l'agilització de la tramitació d'una eina imprescindible per a la consecució de la justícia territorial, la vitalitat del món rural i la construcció d'un país sencer i equilibrat amb totes les seves comarques i pobles vius i participatius.

Així mateix, i d'acord amb la voluntat d'Esquerra Republicana, es facilitarà el desenvolupament del món rural i es consolidarà l'equilibri territorial i la cohesió social de manera coordinada amb totes les administracions públiques, el teixit social i empresarial, i la ciutadania del món rural; se seguirà treballant en la coordinació i seguiment del desplegament de les actuacions de l'Agenda Rural de Catalunya, malgrat que es rebutgessin uns pressupostos per al 2024 que contribuïen de manera inequívoca a la justícia territorial. Serà important, també, seguir treballant per trencar els estereotips sobre les ruralitats del país i visibilitzar les potencialitats d'aquests entorns: en els últims anys s'han erigit en espais d'innovació social, cultural i comunitària esdevenint referents no només per la resta de ruralitats sinó també per la urbanitat. En aquest sentit, caldrà seguir perseverant en la voluntat de posar en relleu l'enorme valor històric, cultural, social i mediambiental de l'àmbit rural.

b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura

Proposta destacada

- ★ **Impulsar el desenvolupament equilibrat del país a través del desplegament de l'Agenda Rural de Catalunya i l'Estatut dels Municipis Rurals**, així com de la resta de legislació i estratègies que faciliten el desenvolupament de la ruralitat. El Govern, durant aquesta legislatura, ha estat treballant coordinadament per al desenvolupament equilibrat del territori a través, entre d'altres, de l'Agenda Rural de Catalunya, l'Estratègia Pirineu 2030 o l'Estatut dels Municipis Rurals amb l'objectiu de generar una discriminació positiva cap al territori rural per identificar mancances i oportunitats, establir-hi serveis homologables a la resta del territori del país, i generar-hi oportunitats per a la gent qui hi viu o vulgui viure-hi, amb l'objectiu de frenar-ne el despoblament i equilibrar-los des del punt de vista demogràfic.

Propostes

1. **Desenvolupar les mesures que estableix l'Agenda Rural de Catalunya per afavorir el desenvolupament del territori rural del país.** El món rural reivindica formar part de les decisions sobre desenvolupament territorial, econòmic i social com a peça fonamental del desenvolupament equilibrat del país. L'Agenda Rural de Catalunya segueix l'estratègia de desenvolupament rural europea, que, conjuntament amb l'Agenda Urbana 2030, ha d'esdevenir l'estratègia de desenvolupament territorial sostenible sota el marc de l'Acord Nacional per a l'Agenda 2030. És necessari situar, en el centre del debat territorial i del desenvolupament sostenible, els territoris rurals. La urbanitat necessita els recursos alimentaris, energètics, naturals, patrimonials i d'oci que només existiran i estaran a disposició si tenim un món rural viu i actiu. I a la vegada, la ruralitat necessita el mercat, els serveis, el potencial humà i econòmic, els visitants i els potencials habitants que li pot oferir la urbanitat. És, doncs, una qüestió de país que Catalunya tingui un món rural dinàmic, diversificat i poblat. I, alhora, una zona urbana moderna i activa de la qual tots els habitants del país puguin gaudir-ne.
2. **Aprovar la llei de l'estatut dels municipis rurals** (sotmesa a informació pública, presentada a les entitats municipalistes i alcaldies del territori, i que estava a punt de ser aprovada pel Govern). És una reivindicació històrica del món rural. L'objectiu és establir un marc legal per atendre les singularitats dels municipis rurals, amb eines per promoure l'arrelament de les persones que hi viuen i el foment del repoblament, garantir la igualtat efectiva en drets, serveis i equipaments per a les persones residents en aquests municipis. Inclou el mecanisme rural de garantia per avaluar els efectes territorials, econòmics, socials i mediambientals de les polítiques públiques. Així com línies de finançament específiques, simplificació administrativa, deduccions fiscals i mesures d'accés a l'habitatge, i mesures de foment de l'activitat econòmica.

3. **Ruralitzar les normatives i polítiques** (*Rural proofing*). Garantir una unitat transversal de coordinació per l'acció rural i per tenir en compte la visió rural a totes les polítiques que impacten en el territori i reivindicar la necessitat de prendre decisions que s'adaptin a l'especificitat de cada entorn rural.
4. **Facilitar la relació administrativa i l'agilització de les tramitacions** entre el Govern de la Generalitat i els municipis rurals. Per una banda, amb la creació d'un portal a la seu electrònica de la Generalitat que integri tots els tràmits, serveis i informacions que afecten aquests municipis per simplificar la tramesa de documentació i, per l'altra, amb la creació de la figura del referent especialitzat de suport als municipis rurals, que faciliti tots els tràmits i gestions.
5. **Garantir el dret d'accés a una educació de qualitat** a tots els infants i joves del país i a la Catalunya sencera. Apostem per la ruralitat i l'impuls de l'equilibri territorial, potenciant la recuperació i creació d'escoles rurals i escoles bressol rurals i la millora del transport escolar, d'acord amb l'Agenda Rural del Govern de Catalunya i d'acord al Pla de dinamització de l'entorn rural.
6. **Millorar les condicions dels professionals en l'àmbit rural** per garantir l'equitat territorial i de resultats en salut al conjunt del país. Seguirem aplicant millores econòmiques, professionals, docents i de recerca a aquells professionals que treballen en llocs de difícil cobertura de l'àmbit rural. L'objectiu és poder garantir una atenció de qualitat i amb equitat territorial i de resultats al conjunt del territori. De la mateixa manera, pel que fa a la distribució de recursos sanitaris, es dissenyarà un nou mapa sanitari que tindrà com a objectiu planificar els serveis sanitaris al conjunt del territori
7. **Incrementar els ajuts per a la programació d'espectacles culturals** en esdeveniments d'interès agroturístic.
8. **Desplegar de manera urgent les mesures per afavorir el relleu generacional** previstes a l'Estratègia de Relleu Generacional Agrari de Catalunya, al Pla Estratègic de l'Alimentació de Catalunya (PEAC 2021-2026) i al Programa IMPULS.COOP. Amb l'objectiu, entre d'altres, d'enfortir les empreses agràries liderades per joves, assessorant-les i acompanyant-les amb un suport específic i personalitzat per crear, sobre la base de models cooperatius amb responsabilitat social, un sistema de producció, transformació i comercialització agroalimentària, innovador i sostenible, i que integri la perspectiva de gènere i el lideratge femení. En aquest sentit, també, i més enllà del sector primari, promoure l'economia social i solidària com una fórmula que dota d'oportunitats, innovació i transformació, també a les ruralitats.
9. **Aprovar el projecte de llei d'alta muntanya**. L'actual llei de 1983 no respon a la realitat ni a les necessitats socials i econòmiques actuals dels territoris d'alta muntanya. Aprovarem la nova llei d'alta muntanya amb plans estratègics, decidits pels mateixos territoris d'alta muntanya, i que superaran legislatures, per garantir la continuïtat d'aquestes polítiques estratègiques que garantiran oportunitats, drets i llibertats a la ciutadania de les comarques de muntanya.
10. **Aprovar els plans d'acció de l'Estratègia del Pirineu**. L'aprovació de l'Estratègia del Pirineu l'any 2023 va suposar un èxit de treball col·lectiu amb el territori per definir els eixos estratègics que s'han de desenvolupar les pròximes dècades. Cal anar un pas més enllà i aterrar aquesta feina a través de l'aprovació dels plans d'acció, per al desenvolupament sostenible, la igualtat de drets i oportunitats i per a l'equilibri territorial i demogràfic. Una part del territori rural del país és el Pirineu, amb idiosincràsia pròpia, que requereix una agenda que el situï en el mapa social, econòmic i ambiental, per generar dinàmiques positives de generació de valor i d'oportunitats, entre les quals destaquen les de revalorar el seu patrimoni, els valors paisatgístics, històrics, culturals, artístics, econòmics, ambientals i naturals, i establir una identitat pròpia que n'impulsi el desenvolupament.

11. **Impulsar una millora de les infraestructures viàries** per augmentar-ne la seguretat i la sostenibilitat. En aquest sentit, i entre altres actuacions, destaca, per una banda, l'impuls del Pla d'inversions a l'Eix Pirinenc a partir del conveni signat entre l'Estat espanyol i el Govern de la Generalitat. Aquest conveni ha de permetre que el Govern pugui executar les obres pendents per part de l'Estat espanyol, per un valor de 260 M€, avançant en la definició participada del global d'actuacions que cal fer en aquest eix viari. Per altra banda, destaca l'ampliació de la Prova pilot de millora de camins d'accés a nuclis al conjunt de comarques rurals, seguint l'exemple impulsat a la comarca del Pallars Sobirà, i l'obertura del nou programa de suport als paisatges resilients-comunalitats rurals, que ha de permetre la generació d'economia i l'activació social als municipis amb l'objectiu de mantenir el mosaic territorial, en contra del despoblament i el suport a l'activació socioeconòmica dels municipis. També, l'execució de les obres de millora de l'eix de Comiols, per afavorir les comunicacions entre la Noguera i el Pallars Jussà i l'accés cap al Pirineu.
12. **Garantir el dret a la mobilitat i accessibilitat arreu de Catalunya.** Per una banda, fent realitat la integració tarifària de tot Catalunya el 2025, continuant amb el desplegament de la T-Mobilitat per garantir la integració tarifària de tot el país en el primer any de la nova legislatura. D'aquesta manera s'aconseguirà facilitar la mobilitat per tot Catalunya amb un mateix títol de transport sense cap recàrrec per zona tarifària, com ja s'ha fet amb la integració tarifària del Pirineu amb Lleida, que suposa la reducció de fins al 89% del preu del transport en alguns trajectes. Per altra banda, reforçant el sistema integral de mobilitat del país per garantir una correcta intermodalitat, reforçant els aparcaments d'enllaç amb les estacions de transport públic, millorant les freqüències dels busos interurbans i la seva coordinació amb les freqüències de la xarxa ferroviària, i millorant el servei de Rodalies un cop vagi avançant el traspàs integral del servei.
13. **Culminar el desplegament de la fibra òptica arreu de Catalunya i vertebrar el país a través de les infraestructures digitals públiques.** Ampliar les xarxes de banda ampla i mobilitat a tot el territori, per assegurar una cobertura integral i de qualitat, a través de la creació d'un gestor públic d'infraestructures digitals que ho gestioni de forma unificada i coordinada amb tots els nivells d'administració (Generalitat, diputats i ajuntaments). A més, d'obrir línies de subvenció per al desplegament de fibra fins a la llar i banda ampla satel·lital en zones rurals (*per saber-ne més detalls, vegeu l'apartat de Societat Digital).
14. **Garantir el dret a l'habitatge a la Catalunya sencera** per evitar el despoblament. Addicionalment, a les diverses polítiques transformadores que el Govern desplega arreu del territori per fer efectiva la garantia del dret a l'habitatge, ampliarem el programa Arrelament a nous municipis que estiguin patint pèrdua continuada de població i impulsarem un nou programa d'habitatge per a joves al món rural, a més de fomentar fórmules alternatives de tinença d'habitatges.
15. **Fomentar l'arrelament a través de mesures fiscals que garanteixin l'equitat territorial.** Aplicarem deduccions d'IRPF per impulsar el trasllat de la residència habitual a municipis rurals, l'adquisició, el lloguer i la rehabilitació d'habitatges, així com reduir l'ITP i actes jurídics documentats per a l'adquisició d'habitatge habitual a municipis rurals. Una estratègia que, en tot cas, haurà d'evitar que el procés de repoblament faci inviable l'adquisició o lloguer d'habitatge en àmbit rural per part de les persones ja residents.

c) Horitzó republicà

La República Catalana ha de ser un país equilibrat des del punt de vista social i territorial, i ha de tenir com un dels seus pilars fonamentals la igualtat d'oportunitats i la igualtat de drets per a totes les persones que hi visquin. Des del punt de vista social, pren una importància cabdal que el seu desenvolupament es faci de manera transversal, perquè en tot el territori, des de les àrees

urbanes més poblades fins a les zones més allunyades i menys poblades, ofereixi, als seus ciutadans i ciutadanes, uns bons serveis d'educació i salut, que els assegurin el seu benestar i una bona qualitat de vida. I des del punt de vista territorial, ha d'oferir serveis per a una mobilitat compartida i sostenible, que ha de possibilitar crear una activitat econòmica diversificada i dinàmica, que permeti, a tothom qui ho vulgui, desenvolupar-hi el seu projecte vital i professional. Una activitat econòmica basada en una bona connexió a Internet amb la fibra òptica, bones comunicacions rodades per facilitar la mobilitat, facilitat per a l'accés a l'habitatge, especialment dels joves, i infraestructures de subministrament de serveis que n'assegurin la disponibilitat.

La República Catalana ha de ser capaç de desenvolupar la Catalunya sencera per oferir, a la seva ciutadania, la possibilitat de decidir on volen viure i com volen fer-ho, per aconseguir un país equilibrat i coherent i que, sobretot, posi les persones al centre de les decisions polítiques. La ciutadania, independentment d'allà on visqui, té dret a la igualtat de condicions i oportunitats en l'accés als serveis bàsics i no bàsics necessaris per tenir un mínim de qualitat de vida: és una qüestió de justícia social. Per tant, s'haurà de garantir aquesta igualtat de drets malgrat que l'oferta d'aquests serveis pugui comportar, a vegades, un cost més elevat a causa d'una població més petita i més dispersa. Una característica pròpia de la ruralitat que, per altra banda, acaba revertint de manera inequívoca en el conjunt del país i la seva població, també la urbana, amb la tasca que porten a terme les persones que hi viuen relacionada amb la custòdia del territori, la gestió de l'entorn i la producció d'aliments.

Línies estratègiques

- 1. Garantir els drets socials, uns serveis dignes per assegurar un món rural viu.** Desenvolupament d'accions relacionades amb les persones i el seu benestar, la seva qualitat de vida i l'accés i millora dels serveis bàsics per fer del món rural un lloc de ple dret on viure amb qualitat, per donar resposta al gran repte del país i del territori rural, que és el despoblament. Benestar i despoblament, dos aspectes íntimament lligats i que depenen l'un de l'altre.
- 2. Generar una economia circular que permeti l'adaptació i mitigació del canvi climàtic i que protegeixi el patrimoni natural i la biodiversitat.** Establir mecanismes per facilitar la gestió regenerativa i circular dels recursos naturals, la gestió de l'aigua, el sòl, els residus, etc. protegint els serveis ecosistèmics i adoptant mesures per a la mitigació i adaptació al canvi climàtic.
- 3. Una Catalunya equilibrada en l'àmbit de les comunicacions.** Desenvolupar l'accés i l'adaptació del territori rural cap a la societat digital, per poder disposar d'un territori connectat, que és una de les principals demandes del món rural, fent les inversions necessàries per implantar una mobilitat sostenible i un manteniment de les xarxes viàries que en faciliti el desenvolupament.
- 4. Garantir serveis econòmics essencials, generar ocupació, oportunitats i innovació en l'economia rural.** Impulsar mesures per a la dinamització del territori rural mitjançant la generació d'activitat econòmica, la valorització del patrimoni i la innovació, fomentant l'emprenedoria, l'empresa i el relleu generacional en tots els sectors. Pel que fa a l'activitat econòmica al món rural, cal prendre consciència que la pagesia és un sector estratègic per a Catalunya, tant per la seva funció essencial en el proveïment d'aliments com per la seva funció social i mediambiental en la gestió i custòdia del territori. Així mateix, la seva contribució com a sector primari en el sistema agroalimentari és imprescindible per situar-lo com un dels principals de l'economia catalana. Per tant, i de manera prioritària, Esquerra Republicana prioritzarà el model de pagesia familiar de petites i mitjanes explotacions, i tot l'ecosistema socioeconòmic que genera, com a eix vertebrador del món rural i la ruralitat.
- 5. Descentralitzar i democratitzar la participació i la presa de decisions.** Desenvolupar la llei de l'estatut del municipi rural per aconseguir un marc proper, sòlid i eficient de governança, tant pel que fa a la participació, presa de decisions i implementació d'accions

en un context caracteritzat per un rol destacat de l'Administració local, que necessàriament ha de coordinar-se i cooperar amb altres agents.

JUSTÍCIA

Per una justícia propera i en català

a) Feina feta

La legislatura actual ha estat marcada per la lluita pels drets civils i polítics i les llibertats de totes aquelles persones represaliades per la causa general de l'independentisme. Fent justícia i negociant amb l'Estat espanyol, s'ha aconseguit: els indults als presos i preses polítiques, la modificació del Codi Penal que elimina el delictes de sedició i modifica el delictes de malversació i la tramitació al Congrés dels diputats de la llei d'amnistia per a totes les persones represaliades que han estat perseguides per les seves idees polítiques. Tot i haver assolit aquests èxits fruit de les intenses negociacions amb el govern espanyol, s'han vist vulnerats flagrantment drets fonamentals, com el dret a la intimitat i el secret de les comunicacions, que han estat vulnerats per l'espionatge massiu contra representants polítics, activistes, advocats i periodistes que han estat espiats il·legalment a través de programes informàtics com Pegasus i Candiru. Intromissions il·legítimes i il·legals a més d'una seixantena de persones pel simple fet de formar part d'un moviment polític i democràtic que defensa una ideologia com és l'independentisme.

Mentrestant, durant aquest temps, el Govern republicà ha continuat avançant cap a un sistema d'administració de justícia més proper, més àgil i de més qualitat. Una justícia que vetlli per la igualtat d'oportunitats i que parli en la teua llengua, que respecti els drets lingüístics de la ciutadania i renovi el conveni amb el Consell de l'Advocacia Catalana per al foment de l'ús del català en el torn d'ofici. També una justícia que transformi el seu model organitzatiu per fer-lo més democràtic, eficaç i eficient. Alguns exemples d'actuacions han estat la inversió de 561 milions d'euros pluriennals que s'han destinat a la construcció, millora i modernització d'equipaments judicials i penitenciaris com les obres del nou Fòrum de la Justícia de Tarragona, la construcció del nou edifici judicial de Martorell, la reorganització de l'edifici judicial de Sabadell, i les millores en les instal·lacions de climatització i modernització d'ascensors en diversos jutjats i tribunals. Tanmateix, s'han posat en funcionament més d'una desena de nous jutjats a Catalunya. Aquestes actuacions han contribuït precisament al fet que tinguem una justícia de qualitat, d'autèntic servei públic i de servei a les persones. També, en l'àmbit de l'administració de justícia, s'han destinat 800.000 euros en un pla de foment de les vocacions a la judicatura i s'han posat en marxa 50 beques anuals destinades als graduats en dret que vulguin preparar-se per a les carreres judicial i fiscal. D'aquesta manera s'ha reforçat la igualtat d'oportunitat més enllà de la situació socioeconòmica de les persones que hi volen accedir. A més, s'han destinat 1,2 milions d'euros al desplegament del Pla de millora de les unitats de valoració forense integral amb 27 nous efectius.

En l'àmbit penitenciar i d'execució penal, pel que fa a l'atenció a les víctimes, s'han adequat les sales de víctimes per fer-les més acollidores i evitar la trobada entre víctima i victimari. En concordança, el Govern ha seguit apostant per reforçar el model d'execució penal català, avançant de manera decidida en l'obertitat del sistema a través de l'Estratègia Nacional d'Obertitat Penitenciària, que recull 15 mesures per consolidar l'execució penal en el medi obert. Precisament, enguany s'han celebrat els quaranta anys de l'assumpció de competències

que han permès anar construint aquest model propi centrat en la reinserció, la garantia dels drets humans i amb una creixent prioritització de l'atenció a la víctima. A més, s'ha aprovat un programa per prevenir les conductes suïcides i violentes als centres penitenciaris, amb la incorporació de 111 professionals especialitzats, entre psicòlegs, educadors i tècnics especialistes, que s'hi dedicaran en exclusiva. També s'ha aprovat la incorporació de 407 nous funcionaris als centres penitenciaris. Cal continuar treballant per millorar el clima social dels centres penitenciaris i educatius, així com el benestar emocional de les persones internes.

Evidentment, amb l'aprovació dels pressupostos per a l'any 2024, s'haurien adoptat moltes mesures que s'haurien desenvolupat abans de l'acabament de la legislatura. Alguns exemples d'aquestes mesures són: reforçar el torn d'ofici amb un increment de 4,5 M€; 29,8 milions d'euros addicionals per als serveis penitenciaris i mesures penals alternatives; 4,4 milions d'euros addicionals per a la justícia juvenil; i també tot un conjunt d'inversions previstes en el programa d'encàrrec d'actuacions que es va aprovar el desembre del 2023.

b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura

Proposta destacada

★ **Assolir una assistència jurídica gratuïta i un torn d'ofici com a serveis públics de primer ordre.** Per fer-ho, cal:

- a) Seguir reforçant i dignificant l'assistència jurídica gratuïta i el torn d'ofici com un servei públic de primer ordre que garanteix la tutela judicial efectiva i l'accés a la justícia.
- b) Augmentar els mòduls d'actuacions subjectes a assistència jurídica gratuïta, així com la remuneració dels i les professionals del torn d'ofici, incloent-hi el desplaçament en les actuacions.
- c) Obtenir el traspàs de totes les taxes i dipòsits de garantia que han de ser destinades a l'assistència jurídica gratuïta i el torn d'ofici.
- d) Modificar de la Llei 1/1996, del 10 d'octubre, d'assistència jurídica gratuïta estatal.
- e) Forçar l'Estat perquè elabori una llei orgànica de l'estatut de l'advocacia on es recullin les obligacions i es reconeguin els drets dels professionals en tots els àmbits.

Propostes

1. **Per una administració de justícia àgil i propera a la ciutadania.** Treballar per la descongestió dels jutjats i per agilitzar la tramitació de procediments pendents, així com per una administració de justícia ben dotada de recursos i amb una planta judicial adequada i de proximitat. En aquest mateix sentit, exigirem a l'Estat espanyol que creï de manera urgent un paquet de com a mínim 50 òrgans judicials per pal·liar el dèficit històric existent a Catalunya, a través de l'impuls d'una mesura extraordinària dotada de finançament específic i per impulsar un pla de xoc contra la reincidència, especialment a l'àrea de Barcelona.
2. **Desplegar l'expedient electrònic en totes les jurisdiccions i partits judicials de Catalunya.** La digitalització, perquè sigui eficient, cal que sigui conduïda amb una formació correcta de tots els operadors jurídics i intervinents en els processos judicials.
3. **Per una justícia en català.** Cal seguir treballant per normalitzar l'ús del català en l'àmbit de la justícia, tant en les actuacions orals com escrites, per tots els operadors jurídics. Així mateix, cal instar l'Estat espanyol a modificar la LOPJ perquè **la llengua catalana sigui un requisit i no un mèrit**, com passa actualment, per exercir a Catalunya. S'ha de complir l'acord entre Esquerra Republicana i el PSOE per a la constitució de la mesa i investidura,

modificant les lleis que siguin necessàries per incorporar el català com a requisit a l'administració de justícia.

4. **Per un model d'execució penal català.** Catalunya té un model penitenciari propi, avançat, basat en la cohesió social i no centrat en el punitivisme, que cal seguir desenvolupant. Cal seguir apostant per la reinserció i rehabilitació de les persones preses, i, en concret, **elaborar i aplicar el Pla estratègic d'execució penal juvenil.**
5. **Augmentar la plantilla de funcionaris penitenciaris.** Incrementar les places de treballadors i treballadores de l'àmbit penitenciari, així com continuar treballant per fer complir l'acord consensuat respecte de la jubilació anticipada del col·lectiu.
6. **Desplegar el programa de prevenció de les conductes suïcides i violentes als centres penitenciaris.** Fer efectiva la incorporació de 111 professionals especialitzats, entre ells psicòlegs, educadors i tècnics especialistes, per donar suport a la prevenció de suïcidis de les persones internes, i per intervenir en la prevenció de conductes violentes. Aproximadament, el 60% de les persones internes a centres penitenciaris tenen algun problema de salut mental i addiccions i és per això que cal prendre mesures per fer un millor abordatge i acompanyament.
7. **Aprovar la llei de gestió adequada de conflictes.** Continuar apostant i potenciant els mecanismes de resolució de conflictes que pretenen evitar-ne la judicialització i avançar en un nou paradigma de gestió mitjançant la mediació, un exemple de mecanisme de gestió adequada dels conflictes en què prop del 60% dels processos acaben amb un acord satisfactori per a les parts.
8. **Desplegar la Llei 16/2020 de la desaparició forçada de menors a Catalunya,** que té per objecte proporcionar els instruments i recursos necessaris per al reconeixement i l'efectivitat del dret a la veritat, la justícia, la reparació i les garanties de no repetició de les víctimes en els casos de desaparició forçada de menors o d'apropiació de menors, amb la consegüent substitució d'identitat.
9. **Millorar els espais dels edificis judicials destinats a l'atenció a les víctimes de violència masclista.** El model de justícia que volem és aquella restaurativa i que se centra en les persones i, per tant, en la víctima. És necessari que en tots els edificis judicials catalans on es tracten assumptes de violència sobre la dona tinguin espais òptims per atendre les víctimes amb plena garantia dels seus drets i, alhora, que el seu pas pels jutjats no sigui en cap cas un espai revictimitzador.
10. **Actualitzar el Codi Civil de Catalunya.** El Codi Civil català es caracteritza per ser un codi modern que avança com ho fa la societat. Cal donar impuls a la tramitació del projecte de llei de modificació i actualització de determinats articles del Codi Civil de Catalunya per seguir avançant com a societat i que avanci el nostre dret propi. Tanmateix, cal desenvolupar el Llibre VI del Codi Civil català relatiu a contractes per enfortir el dret català.
11. **Regular els drets dels animals.** Catalunya sempre ha estat capdavantera en la regulació dels drets dels animals. Ara, cal seguir avançant i regular diverses matèries que n'afecten el benestar, com la seva naturalesa jurídica, règim de tinença en casos de separació o divorci i en matèria successòria.
12. **Fer efectives les actuacions del programa d'encàrrec d'actuacions** aprovat a finals del 2023. Fer les millores necessàries en l'àmbit penitenciari com la construcció del nou centre penitenciari de dones a Barcelona, la construcció dels edificis judicials de Martorell i Santa Coloma de Farners, de Sabadell i de Mataró; entre altres nous equipaments penitenciaris.

13. **Incrementar la dotació de beques de formació de professionals de la justícia** per assegurar la incorporació de noves promocions de jutges/ses i lletrats/des als cossos que han de millorar la prestació del servei de justícia a Catalunya.
14. **Solucionar la situació de precarietat dels i les professionals de la justícia** que pateixen l'advocacia i els procuradors de mútues professionals, i vetllar perquè puguin accedir, si és el cas, al RETA.

c) Horitzó republicà

La República Catalana ha de tractar la justícia com un autèntic servei públic accessible per a tothom i al servei de la ciutadania, que doni plena garantia de drets i llibertats de les persones. Salvaguardant els drets lingüístics i apostant per impartir justícia feminista amb perspectiva de gènere per part de tots els operadors jurídics. Alhora, apostem per un model únic d'execució penal basat en la reparació de les víctimes, en la reinserció i en el decreixement del règim d'internament. Volem una justícia que potencii la resolució adequada dels conflictes per la via del diàleg i la mediació, i fomenti així la cultura de la pau.

Línies estratègiques

1. **Una justícia feminista i restaurativa.** Cal continuar treballant per una justícia feminista que formi tots els operadors jurídics en perspectiva de gènere perquè la incorporin en tots els seus àmbits i posin el focus en la restauració de la víctima i no en el punitivisme.
2. **Una gestió adequada dels conflictes que fomenti la cultura de la pau.** Entendre i tenir una visió positiva de la gestió dels conflictes és molt important. Per això, és necessari el foment de la cultura de la pau en l'abordatge i resolució dels conflictes que hi pugui haver entre les parts, per arribar a una solució consensuada, justa i equitativa.
3. **Obertalitat penitenciària.** Les dades demostren que les persones que han comès un delictes reincideixen menys si la pena ha estat complerta en règim obert. Per això, cal seguir apostant per un model de règim obert i de rehabilitació.
4. **Una administració de justícia accessible per a tothom,** que garanteixi la tutela judicial efectiva en condicions d'igualtat mitjançant la gratuïtat dels serveis de defensa per a la ciutadania més vulnerable econòmicament. Un sistema de doble instància judicial garantit amb supressió de taxes que en desincentivin l'accés.
5. **Un cos judicial adequat,** que utilitzi un llenguatge precís i entenedor, que garanteixi que els jutjats i els tribunals es formin en la preservació dels drets de la ciutadania.

SEGURETAT, EMERGÈNCIES I PROTECCIÓ CIVIL

La seguretat i les emergències al servei de la ciutadania

a) Feina feta

Per primer cop des de la restitució de la democràcia hem assumit la responsabilitat d'encapçalar el Departament d'Interior, i això ens ha permès treballar, des d'una òptica progressista i republicana, per la seguretat pública del país i per prevenir i atendre bé les emergències, així com per garantir l'exercici de llibertats i drets fonamentals de la ciutadania, fent èmfasi en particular en els drets d'aquelles persones en situació de vulnerabilitat. Així doncs, hem fet palès que l'ordre és d'esquerres. Un exemple d'atenció especial a les persones en situació de vulnerabilitat i en què s'ha incorporat una mirada social ha estat la implementació del protocol d'actuació policial en relació amb desnonaments i ocupacions. Amb aquesta mateixa òptica progressista i republicana, el Govern ha aplicat durant aquesta legislatura algunes de les conclusions aportades per la Comissió d'Estudi sobre el Model Policial, constituïda al Parlament de Catalunya, com és per exemple la millora de les eines per prevenir biaixos discriminatoris en les identificacions policials o en relació amb l'ordre públic, l'eliminació dels projectils més lesius per a les persones, entre d'altres. A més, també, tant des del Govern com des del Parlament de Catalunya, hem condemnat les ingerències de l'Estat espanyol a l'associacionisme juvenil i independentista dels Països Catalans a través de la infiltració dels cossos policials estatals.

Aquesta legislatura hem posat al dia i hem fet créixer com mai els cossos de seguretat i emergències, amb noves convocatòries de places, després d'anys de no fer-se'n, i amb molta inversió en recursos i mitjans per poder revertir les retallades del passat i fer possible que el cos de Mossos d'Esquadra, el cos de Bombers de la Generalitat i el cos d'Agents Rurals estiguin més ben equipats i puguin seguir proporcionant un servei públic de qualitat. Acabem la legislatura el 2024 amb prop de 3.500 efectius més, i amb renovació de la flota de vehicles dels diferents cossos, nova uniformitat de mossos, noves comissaries i parcs de bombers, així com una aposta sense precedents per la Policia Marítima o la Policia Aèria.

El Govern republicà ha fet una ferma aposta per la feminització dels cossos operatius – incorporant més de 500 noves mosses i multiplicant per 9 el nombre de bomberes –, hem impulsat una policia de proximitat, més social i tecnificada, hem treballat per enfortir el sistema d'emergències i de protecció civil, hem promogut la seguretat viària, hem potenciat una nova estratègia del Cos de Mossos d'Esquadra centrada en la persecució i control d'autors de delictes sexuals, i alhora hem introduït un canvi en els criteris d'aplicació del règim sancionador de la llei mordassa, basat en jurisprudència, més garantista amb els drets fonamentals de les persones. En aquest sentit, el Govern ha retirat les acusacions particulars contra manifestants quan les lesions no estaven acreditades per part dels cossos de seguretat, i alhora, amb aquest objectiu de transparència, s'ha incorporat un mecanisme de millora en la identificació dels agents d'ordre públic, entre altres fites.

El pressupost del Departament d'Interior per al 2024 ascendia a 1.924 milions d'euros, la qual cosa suposava un increment de 110 milions d'euros respecte a l'any anterior, o sigui, un 6,1% més que el 2023, i un augment de 456 milions d'euros, un 31% més, respecte a l'any 2020. Aquests comptes haurien servit per continuar incorporant nous efectius als cossos operatius, per aprofundir en la feminització, així com per continuar invertint per modernitzar els cossos de seguretat i emergències i dotar-los dels recursos i mitjans necessaris.

b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura

Proposta destacada:

- ★ **Desplegar la Comissaria Virtual de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra.**
La policia integral de Catalunya ha d'estar present també al ciberespai per apropar els serveis policials a la ciutadania a través de mitjans electrònics i per potenciar la lluita contra ciberestafes i altres ciberdelictes. Cal desplegar el catàleg de serveis i gestions de la Comissaria Virtual, que ha d'incloure, entre altres funcionalitats, el desplegament de rutes segures per a dones i per a col·lectius en situació de vulnerabilitat.

Propostes

1. **Actualitzar el marc legal en matèria de seguretat i emergències a Catalunya** a través de l'impuls necessari de 4 textos normatius:
 - a) **L'elaboració de la Llei del Sistema de Policia de Catalunya.** Cal adaptar el Sistema de Policia de Catalunya al marc normatiu estatutari, a la realitat social actual i als nous reptes de seguretat, així com a l'increment del nombre d'efectius dels darrers anys –amb una xifra actual propera als 30.000, sumant mossos i policies locals. I, a més, cal integrar plenament al sistema el cos d'Agents Rurals.
 - b) **L'aprovació d'una nova Llei de Bombers** que consolidi el model de Bombers de Catalunya, amb un nou catàleg de serveis que es projecti per als decenniis vinents, posi l'èmfasi en la prevenció i la gestió de les emergències, i que tingui una visió integradora i transversal des de la coordinació i cooperació entre els serveis d'emergència.
 - c) **L'impuls d'una nova Llei de les agrupacions de defensa forestal (ADF)** de Catalunya com a norma bàsica que en reguli l'organització, en coordinació amb la resta de departaments de la Generalitat que hi tinguin relació, les seves funcions, les dotacions i el finançament per ampliar i substituir el decret de constitució del 1986, única norma vigent avui. Clarificarem els criteris d'actuació coordinada de les ADF amb la resta de serveis de prevenció i extinció d'àmbit forestal i rural. En aquest sentit, modificarem l'article 34 de la Llei 6/88 Forestal de Catalunya, que dirà: "Amb la finalitat d'actuar coordinadament en la prevenció, la primera intervenció i el suport a l'extinció dels incendis forestals es poden constituir Agrupacions de Defensa Forestal, d'acord amb el que estableix aquesta Llei i les disposicions que la desenvolupen".
 - d) **La revisió de la Llei 4/1997 de Protecció Civil de Catalunya**, per reforçar les capacitats de gestió de crisis en el context actual de noves amenaces i per adequar les càrregues i responsabilitats de l'àmbit local a les diferents realitats del territori.
2. **Continuar dotant els cossos de seguretat i emergències dels efectius necessaris.** Cal dimensionar adequadament i reforçar la capacitat operativa dels diferents cossos, així com augmentar la dotació de personal administratiu i tècnic de suport per a una planificació i gestió eficient dels recursos. També cal proporcionar formació als cossos de seguretat en perspectiva de gènere i LGBTI+, en noves formes de delinqüència i en l'àmbit antiracista perquè duguin a terme les seves funcions de manera professional i respectuosa amb els drets humans i protegeixin la seguretat de tothom:
 - a) Ampliar la plantilla de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra sota els criteris de la territorialització i l'especialització per acostar-la a l'objectiu dels 22.000 efectius, per així rejuvenir el cos i poder garantir una seguretat bàsica i de proximitat a la població.

- b) Fer noves promocions continuades al cos de Bombers, per assolir el 2028 els 3.300 bombers i bomberes funcionaris i 2100 bombers i bomberes voluntaris.
 - c) Fer noves convocatòries al cos d'Agents Rurals per assolir els 900 efectius el 2030.
 - d) Incrementar la dotació de personal administratiu i tècnic de suport, així com crear l'escala de suport als Bombers.
3. **Aprofundir en la feminització dels cossos de seguretat i emergències.** Per poder culminar la transformació de l'estructura i la cultura organitzativa del Departament d'Interior s'impulsaran accions com:
- a) Continuar fent la reserva de places per a les convocatòries d'accés i de promoció als diferents cossos operatius.
 - b) Seguir fent campanyes per fomentar la participació de dones en aquestes convocatòries perquè cada cop se'n presentin més.
 - c) Continuar implementant mesures d'igualtat als diferents cossos operatius.
 - d) Continuar adequant les diferents infraestructures i equipaments amb perspectiva de gènere.
 - e) Fer convocatòries de promoció de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra territorialitzades.
4. **Continuar dotant dels recursos i mitjans necessaris els cossos operatius i aprovar nous plans estratègics per a cadascun d'ells.** Cal garantir la renovació de vehicles, equipaments i materials dels diferents cossos perquè puguin seguir proporcionant un servei públic de qualitat, i alhora s'han d'elaborar plans estratègics per poder adaptar l'estructura dels cossos, el dimensionament i els equipaments a les necessitats del territori i als nous reptes de seguretat i emergències, amb mesures com:
- a) Millorar el parc mòbil de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra i invertir en recursos i infraestructures especialitzades en la lluita contra el crim organitzat, les violències masclistes o la ciberdelinqüència, entre d'altres.
 - b) Continuar la incorporació de vehicles de Bombers per assolir el 2028 l'actualització total del parc mòbil; d'equipament individual i d'equips i materials d'intervenció.
 - c) Portar a terme el pla de bases i adequar la flota de vehicles al creixement del cos d'Agents Rurals.
 - d) Aprovar el Pla estratègic Mossos 2030, el Pla estratègic Bombers 2025-2030 i el Pla estratègic del cos d'Agents Rurals 2025-2030.
 - e) Establir un mecanisme de control extern concret i determinat, i independent, de supervisió i control de les actuacions dels professionals de la seguretat dels serveis policials i de la seguretat privada.
5. **Fer front a les violències masclistes i, en especial, les violències sexuals** amb el compliment de la nova estratègia del cos de Mossos d'Esquadra que posa el focus en l'agressor i l'addició de més agents a la Unitat Central d'Intel·ligència a l'Àrea Central de Violències sexuals per controlar les persones condemnades per delictes sexuals amb alt risc d'incidència.
6. **Ampliar les comissaries actuals per proveir un millor servei policial** arreu del territori de Catalunya i seguir apostant per les comissaries de proximitat, així com seguir reforçant la seguretat de les zones rurals.

7. **Continuar potenciant el PLASEQTA** amb el desenvolupament de la nova xarxa de sensors electroquímics per a la detecció de substàncies tòxiques, la instal·lació de més sirenes, la realització de més simulacres i de campanyes periòdiques d'informació ciutadana, així com establir línies d'ajuts per a municipis amb risc químic. Paral·lelament, enfortir la tecnologia per fer front al risc químic amb detecció automàtica a tot el territori català.
8. **Regular els serveis mínims de vigilància, salvament i socorrisme a les platges** i dels instruments de suport als municipis per a la seva implantació gradual.
9. **Assolir l'harmonització dels 217 cossos de policia local.** En el camí cap a la unificació de cossos policials a Catalunya, cal abordar l'harmonització dels 217 cossos de policia local, a través de la ja creada Direcció General de Coordinació de les Polícies Locals, que impulsa qüestions importants com la unificació de sous, els serveis de recursos humans, les condicions laborals i de proveïments, un sistema unificat de mobilitat funcional, els processos de promoció i selecció, un estatut i reglament únics, l'harmonització de la imatge corporativa i la feminització dels cossos de policia local.
 - a) **Impulsar les convocatòries conjuntes de polícies locals i la creació d'una borsa d'interins** amb els aspirants que hagin superat la fase d'oposició, però no hagin obtingut plaça per fer la formació bàsica, i així ajudar els ajuntaments, sobretot els de municipis mitjans i petits, a cobrir amb facilitat les seves necessitats temporals d'efectius, i fomentar la col·laboració i l'eficiència en la gestió dels recursos públics.
 - b) **Promoure la celebració de juntes locals de seguretat comarcals** en comarques on hi hagi municipis sense policia local, a fi que puguin disposar de dades relacionades amb la seguretat municipal i comarcal per poder emprendre accions consensuades amb diferents agents amb competència en seguretat a la comarca (com ara decisions sobre les càmeres perimetrals del projecte Lectio del cos de Mossos d'Esquadra, etc.).
10. **Impulsar la creació del cos integral de Policia de Catalunya** a través de l'aprovació de la nova llei del sistema de seguretat pública de Catalunya. Encarar la definitiva formació d'un model de seguretat integral al servei de la ciutadania requereix abordar la configuració del Cos de Policia de Catalunya, que ha de culminar amb la unificació definitiva del Cos de Mossos d'Esquadra i dels cossos de policia local. Aquesta és la millor escala organitzativa, ja que permetrà que tota la ciutadania rebi el mateix nivell de servei de seguretat, independentment de l'indret on visqui.
11. **Reformar i actualitzar la normativa d'espectacles i activitats recreatives** adequant-la a les formes i usos actuals d'oci, així com continuar treballant en la prevenció dels delictes d'odi i discriminació i agressions sexuals en entorns d'oci i en grans esdeveniments.
12. En l'àmbit del trànsit, **reduir en un 20% la sinistralitat a les carreteres** amb infraestructures de seguretat viària en 5 grans projectes: AP7, Eix Pirinenc, Eix Transversal, Eix Diagonal i Eix de Ponent, així com promoure l'educació viària dels conductors i conductores al llarg de la seva vida amb formació a l'escola, formació per a professionals i formació en els centres de renovació del permís de conduir.
13. Posicionar **l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya (ISPC) com a referent internacional** en el coneixement i la innovació en l'àmbit de la seguretat i les emergències, mitjançant l'impuls de la formació reglada, la millora de les infraestructures i els equipaments per a la formació (camp de foc i espais de simulació), la implantació de noves metodologies d'aprenentatge actiu i d'espais de realitat virtual, la descentralització de la formació continuada dels cossos operatius i el desenvolupament de la recerca, la cooperació i els intercanvis internacionals.
14. **Enfortir el servei 112** del Centre d'Atenció i Gestió de Trucades d'Urgència de Catalunya a través de:

- a) **La internalització del servei de teleoperació d'atenció de les trucades d'emergència** per blindar i enfortir un servei crític i essencial per al país, i evitar així haver de dependre d'empreses externes i poder tenir més control sobre el servei, garantir una formació més bona dels treballadors des de l'ISPC, millorar-ne les condicions laborals i garantir la continuïtat i qualitat del servei sense haver de dependre de futures licitacions que cada vegada són més complexes.
 - b) **Promoure la negociació d'un conveni propi del personal laboral del CAT112**, que s'adapti a les singularitats del servei.
15. **Reclamar al govern de l'Estat l'impuls de modificacions legislatives i el traspàs de competències en matèria de seguretat, emergències i trànsit** que des de Catalunya volem assumir i exercir. Això inclourà:
- a) La derogació de la Llei 4/2015 de protecció de la seguretat ciutadana. La nova llei que la substitueixi ha de complir amb els estàndards internacionals mínims de respecte dels drets fonamentals en l'àmbit internacional i europeu, i en sigui garant. Mentre la derogació de la llei mordassa no sigui una realitat, es continuarà efectuant el canvi de criteris jurídics en l'aplicació del règim sancionador de la llei per part de l'òrgan competent, per garantir, per damunt de tot, el ple i lliure exercici de drets i llibertats d'activistes antidesnonaments i periodistes en mobilitzacions socials pacífiques, i fer prevaldre els drets fonamentals de manifestació, reunió i dret d'informació.
 - b) La incorporació de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra en la seguretat dels ports, aeroports i aigües interiors.
 - c) Fer efectiva la transferència de SEPRONA de la Guàrdia Civil, i que modifiqui la legislació per incloure els Agents Rurals en els col·lectius amb dret a la jubilació anticipada per corregir la discriminació greu que pateixen en relació amb la resta de cossos operatius del sistema de seguretat pública.
 - d) Fer efectiva la transferència de les competències en matèria de seguretat nuclear a Catalunya.
 - e) Fer efectiu el traspàs de les competències en la realització dels exàmens, de teoria i pràctica, i l'expedició de permisos de conducció per part de la Direcció General de Trànsit al Servei Català de Trànsit, incloent-hi el personal i el pressupost, a fi d'establir una gestió i una realització més eficient i eficaç de les proves.

c) Horitzó republicà

En la Catalunya independent exercirem les competències en matèria de seguretat i emergències pròpies d'un estat. Amb aquest horitzó ens hem de preparar adequadament, i per això és necessari dotar-nos d'un model de seguretat integral al servei de la ciutadania amb un cos de policia integral, democràtic i de proximitat, present arreu (terra, mar, aire i ciberespai) i d'un servei d'emergències i de protecció civil ben dimensionat i ben equipat per poder oferir un servei de qualitat a la ciutadania, amb espais de corresponsabilitat.

Línies estratègiques

1. **Un model republicà de seguretat pública** amb un sistema de policia integral i de proximitat, que posi de manifest que l'ordre és d'esquerres, posant les persones al centre i amb un accent social i comunitari. Alhora, s'ha de coordinar i complementar el cos de Mossos i la policia local com un sol sistema de policia, integrat també pel cos d'Agents Rurals.

2. **Garantir el nombre d'efectius necessaris** per poder oferir un servei públic de seguretat i emergències de qualitat a la ciutadania. A més de ben dimensionats, els cossos han d'estar ben dotats i disposar de les infraestructures i equipaments necessaris per poder donar resposta a tots els reptes que se'ns plantegen en matèria d'emergències i de seguretat pública.
3. **Feminització dels cossos operatius** per continuar amb la transformació feminista liderada pel Departament d'Interior.

UE I POLÍTICA INTERNACIONAL

Catalunya: un actor internacional de primer nivell

a) Feina feta

Catalunya ha estat sempre un país obert a la Mediterrània i amb vocació europeïsta. En els darrers 7 anys, però, ens havien tancat i bloquejat la interlocució directa amb les institucions europees i internacionals. Al llarg d'aquesta legislatura, hem estat capaços de tornar a situar Catalunya en l'escena internacional, recuperant relacions al màxim nivell amb la UE i situant-nos com un soci fiable del projecte europeu i un interlocutor d'alt nivell.

En menys de dos anys, el Govern ha tingut 14 trobades amb 10 comissaris europeus. Una dada que parla per si mateixa. L'aposta del Govern pel marc europeu és clara. S'ha creat una direcció general específica per millorar la capacitat d'incidència a la UE i impulsar temes tan importants com l'oficialitat del català a les institucions europees.

A més, el Govern ha recuperat la interlocució directa amb Governos d'estats de la Unió Europea, com el francès, portuguès o finlandès, però també amb mandataris i exmandataris mundials com el Papa Francesc, Hillary Clinton o José Mujica. I també en espais multilaterals com Nacions Unides.

L'any 2017, amb l'aplicació de l'article 155, es va intentar eliminar la presència de Catalunya a l'exterior. El tancament de delegacions en va ser l'exemple més visible, però també la persecució judicial i econòmica a responsables polítics i treballadors del Departament d'Acció Exterior. Però no només no se'n van sortir, sinó que avui la nostra presència a l'exterior és més forta que mai. Hem reimpulsat la xarxa de delegacions, i actualment tenim més presència que mai, amb 21 delegacions a l'exterior que donen cobertura a un total de 72 països. Hem completat la cobertura de tota la UE, cobrim la pràctica totalitat del continent americà i hem posat en marxa per primera vegada la representació institucional a Àfrica i Àsia. I hem avançat en la paritat també pel que fa als responsables de les delegacions. Hem anat més enllà de simplement anunciar-ho: ho hem fet possible aportant-hi diners, obrint seus físiques als territoris i consolidant una xarxa de treballadors a l'exterior.

Amb la vocació i el compromís de fer més forta l'acció exterior de la institució de la Generalitat de Catalunya i del conjunt del país, hem fet un gran pas endavant i hem aprovat a Govern el projecte de llei de creació del cos funcional especialitzat en acció exterior, és a dir, dels servidors públics que han d'assegurar el màxim desplegament en les relacions internacionals a tots els nivells, sobretot, amb la Unió Europea i també amb institucions multilaterals com Nacions Unides. Aquest cos suposa falcar la professionalització de l'acció exterior i ha de permetre a la

Generalitat dotar-se dels millors especialistes i experts en aquest àmbit, per continuar el camí de ser un actor fiable i respectat a escala internacional.

Catalunya és un país mediterrani, convençut que cal sumar esforços des de totes les ribes de la Mediterrània per afrontar reptes comuns. Per això liderem la iniciativa de creació d'una macroregió mediterrània per part de la Unió Europea, perquè volem reforçar la perspectiva mediterrània en les polítiques europees, sobretot per afrontar l'impacte de la crisi climàtica. Volem que tothom sigui conscient que el futur d'Europa i del Mediterrani van plegats. I amb aquesta macroregió volem reforçar la cooperació entre les administracions més properes a la ciutadania de totes les ribes mediterrànies. Amb el lideratge de Catalunya, no només hem sumat el suport d'estats clau i aconseguït que estigui en les prioritats de la presidència belga del Consell de la UE, sinó que també hem aconseguït la implicació de la Unió pel Mediterrani, l'organisme internacional de referència amb seu a Barcelona, amb qui el Govern Aragonès hem estat capaços de recuperar les bones relacions i al màxim nivell.

Al llarg de la legislatura, hem avançat també per garantir els drets de la ciutadania que viu a l'exterior. Per primera vegada estem desplegant una Estratègia Catalunya Exterior 2023-2026, dissenyada específicament per al mig milió de catalanes i catalans que viuen fora de Catalunya. Amb ella despleguem una finestreta única amb tots els tràmits i serveis que els ofereix la Generalitat, facilitem la tramitació de certificats idCat per als residents a l'exterior, acompanyem els que vulguin tornar a viure al país o promovem l'escola catalana per als infants als diferents països. Fem que els ciutadans que viuen a fora es continuïn sentint i considerant catalans, facilitant drets i oportunitats.

Hem fet també un pas endavant en les relacions amb el cos consular establert a Catalunya, a través d'un programa de diplomàcia pública i treballant amb rigor, tant per donar a conèixer els eixos estratègics del país com per traslladar informació sobre els esdeveniments polítics més rellevants. El reforç de la confiança amb els representants diplomàtics ha permès fomentar les aliances en diferents àmbits i a diferents nivells.

Finalment, el pressupost per al 2024 suposava un increment de 3 milions i mig per consolidar un pressupost de més de 100 milions d'euros íntegrament dedicats a acció exterior, el més alt de la història. Obstaculitzar aquest pressupost ha suposat llastar el desplegament del camí cap al 0,7% d'ajut oficial al desenvolupament, el reforç de la xarxa de delegacions i la participació en organismes multilaterals, així com el fet de posar en marxa l'estratègia de la Catalunya Exterior i el Pla de retorn. I el més greu, ha suposat deixar pendent la creació del cos d'acció exterior.

Però el nostre compromís és el de reprendre totes aquestes iniciatives i continuar fent més forta la capacitat de reforçar aliances i la incidència de Catalunya al món. Hem demostrat que sabem com fer-ho, perquè hem fet que es recuperi el respecte per la institució de la Generalitat i pel projecte polític que representem. Els fets ens avalen.

b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura

Proposta destacada

★ **Consolidar i reforçar el model d'acció exterior catalana**, situant Catalunya com un actor reconegut a escala internacional, un aliat del projecte europeu i un referent en defensa de la democràcia, els drets humans i el multilateralisme, així com una eina imprescindible per construir un marc legal europeu compatible amb el dret a l'autodeterminació. Per fer-ho, cal:

- a) Professionalitzar l'acció exterior amb un cos especialitzat per estructurar i millorar la coordinació de l'acció exterior del Govern.

- b) Seguir amb la feina que hem començat de concertació laboral del personal a l'exterior, trobant mecanismes per millorar les condicions de les persones treballadores.
- c) Arribar a les 30 delegacions i 5 enviats del Govern a l'exterior durant la pròxima legislatura, amb presència als cinc continents. Aquesta xarxa equipararà Catalunya a la representació diplomàtica d'alguns estats de la UE.
- d) Reforçar el suport i interlocució amb la societat civil, el món local i la diàspora catalana per incrementar la capacitat d'incidència a la UE i arreu.
- e) Ampliar l'aposta de l'escola catalana a l'exterior. Oferint un currículum d'educació homologable a l'obtingut al país, dotant econòmicament les escoles de català existents, formant el professorat i coordinant i facilitant els exàmens d'homologació al català oficial.

Propostes

1. **Seguir sumant aliances per plantar cara als postulats d'extrema dreta** i de grups reaccionaris que amenacen la democràcia, en aliança amb partits progressistes i d'esquerres.
2. **Defensar els drets lingüístics** dels milions de ciutadanes i ciutadans catalanoparlants perquè el català sigui reconegut com a llengua oficial a la UE.
3. **Consolidar el lideratge de Catalunya a la Mediterrània** impulsant el projecte de macroregió mediterrània amb Barcelona com a capital, liderant la lluita contra l'emergència climàtica en l'àmbit mediterrani i treballant per convertir el Mediterrani en un espai obert i d'acollida.
4. **Estrènyer les relacions amb el sistema de Nacions Unides** consolidant la participació directa i indirecta als seus fòrums i establint convenis de col·laboració amb agències d'interès estratègic per a Catalunya.
5. **Crear un cos de servidors públics experts en l'acció exterior** que faci un salt endavant en la professionalització del Govern, emmirallant-se en referents internacionals, reprenent la tramitació de llei caiguda a conseqüència de la no aprovació dels pressupostos 2024. Aquest cos ha d'assegurar el màxim desplegament en les relacions internacionals de Catalunya a tots nivells, sobretot amb la Unió Europea i amb institucions multilaterals com Nacions Unides.
6. **Desplegar l'estratègia de la Catalunya exterior** iniciada en el mandat actual per acostar la diàspora catalana al país. Quatre de les principals mesures inclouen:
 - a) Maximitzar els serveis oferts pel portal de serveis a la Catalunya exterior per simplificar la relació de la diàspora catalana amb l'administració.
 - b) Simplificar l'accés al registre de catalans a l'exterior.
 - c) Impulsar una normativa de serveis a la Catalunya exterior.
 - d) Protegir el dret a vot i facilitar la participació en processos electorals. Negociar el vot electrònic via modificació LOREG o bé promovent una llei electoral pròpia que reculli el vot electrònic per a la diàspora.
 - e) Desplegar l'estratègia de retorn per facilitar la tornada a Catalunya d'aquelles persones que s'hi vulguin acollir d'entre el mig milió de catalans i catalanes que viuen a l'exterior.
7. **Concretar una política exterior feminista**, que ens situï com a referència seguint tot allò marcat al Pla d'Acció Exterior, que ja inclou una part de política exterior feminista basada en quatre principis d'acció compartits: primer, la inclusió de la transversalitat de gènere en les diferents àrees d'acció exterior; segon, la participació de les dones en l'acció exterior; tercer,

l'empoderament econòmic de les dones i la garantia dels drets sexuals i reproductius; i, quart, la promoció dels drets de les dones i la lluita contra la seva discriminació i la violència masclista, especialment en l'agenda multilateral.

8. **Impulsar la internacionalització dels ens municipals i supramunicipals** i de la societat civil, fomentant-ne la participació en el Consell de l'Acció Exterior i oferint més serveis per acompanyar-los, així com subvencions per a la seva acció exterior.
9. **Prioritzar la relació bilateral amb territoris estratègics** amb qui Catalunya coopera i, si és necessari, ampliar-los amb nous convenis que permetin intensificar els intercanvis tant a Europa com a la resta del món. En són exemples la participació activa a l'Euroregió Pirineus-Mediterrània, la Comunitat Treball dels Pirineus (CTP) o a la Conferència de Regions Perifèriques Marítimes (CRPM)
10. **Reforçar la dimensió territorial en el disseny del nou programa polític** i pressupostari de la Comissió Europea i seguir incidint en els fons ja en curs en el marc del programa financer pluriennal 2021-2027.
11. **Desplegar el programa de relacions amb el cos consular**, iniciat durant l'actual mandat, per seguir intensificant les relacions amb el cos diplomàtic establert a Catalunya.
12. **Seguir potenciant Barcelona i Catalunya com a referents del pensament en acció exterior**, impulsant el Diplocat, CIDOB, IBEI, IEMED, Casa Amèrica, Casa Àsia i altres centres com a referents internacionals.
13. **Denunciar en l'àmbit internacional la vulneració de drets fonamentals contra integrants del moviment independentista** i seguir promovent internacionalment iniciatives de defensa dels drets humans en l'era digital, tal com s'ha produït els últims anys amb la utilització de programari d'espionatge massiu com Pegasus i Candiru, i ha recollit la Declaració de Ginebra del 2 de febrer de 2023, impulsada conjuntament pel Govern i l'ONG Access Now. Seguir treballant perquè es prohibeixi o per desenvolupar garanties legals a escala europea perquè no s'adquireix cap programari que sigui incompatible amb els DH.
14. **Garantir que l'acció exterior catalana vagi encaminada a promoure la pau** en tots els contextos en què pugui tenir incidència. En aquesta línia, garantir la continuïtat del procés del Fòrum Català per la Pau, dotant-lo de la importància que mereix. En conseqüència, impulsar l'elaboració d'una política pública de pau que doti de més coherència l'actuació del Govern en matèria de foment de la pau a escala global.

c) Horitzó republicà

Catalunya esdevindrà un estat membre de la UE que treballarà estretament amb la resta de països europeus per promoure una diplomàcia compromesa amb els drets humans, el desenvolupament sostenible i la mediació de conflictes internacionals. La República Catalana serà un exemple en la promoció de la solidaritat i la pau al món, recollint el valor afegit que representa la feina que entitats i societat civil fa dècades que realitzen en el nostre país en aquests camps. A més, Catalunya servirà com a impuls per la federalització d'Europa, que, alhora, permetrà superar l'actual marc del club d'estats i que transformarà la Unió en una Europa de polítiques, institucions i pressupostos molt més ambiciosos que l'actual.

Línies estratègiques

1. **Estructurar i reforçar l'acció exterior del Govern** mitjançant la creació d'un cos d'acció exterior, el reforç i l'ampliació de la xarxa de delegacions i la coordinació de l'acció exterior dels departaments de Govern.

2. **Catalunya Exterior.** La ciutadania catalana que viu a l'exterior ha de tenir garantits tots els drets. Per aquest motiu, proposem un punt únic d'informació i accés als serveis adreçats a la ciutadania catalana resident a l'exterior, així com d'una comunitat virtual que esdevingui punt relacional de persones i entitats residents i establertes fora de Catalunya, com a eina que comporti el desenvolupament de serveis per a l'atenció en aquest àmbit.
3. **UE.** Catalunya està compromesa amb el projecte de construcció europeu. Un compromís decidit, però també –quan cal– crític. Volem una UE més democràtica, verda, feminista, més federal i alhora més propera a la ciutadania. Més convençuda i determinada a defensar els seus valors i principis fonamentals tant a dins com a fora de les seves fronteres.
4. **Mediterrani.** Catalunya vol liderar l'emergència d'un nou model de governança a la Mediterrània. Un model que miri a la regió com un conjunt, una única regió amb desafiaments compartits que requereixen actuacions decidides i coordinades; fruit de nous models de governança que permetin construir noves narratives i estratègies per a una regió d'enorme potencial, que mobilitzin les energies de tots els actors i se superin, així, les dinàmiques de bloqueig de les estructures actuals.
5. **Multilateralisme.** Catalunya ha de ser un actor global, actiu, compromès i responsable, que contribueixi a la superació dels grans reptes globals i aposti per un sistema multilateral més efectiu i inclusiu. Molts dels reptes actuals als quals s'ha de fer front són transfronterers (emergència climàtica, Agenda 2030 dels Objectius de Desenvolupament Sostenible, migracions, drets humans), i les solucions, són, també, globals. Per tot això, cal que des del Govern s'impulsi una estratègia multilateral que permeti treballar per defensar la veu de Catalunya, les seves prioritats i interessos estratègics a l'arena multilateral amb veu pròpia, i sumant esforços amb altres territoris i xarxes amb interessos coincidents.

2. AL COSTAT DE LA GENT

GUANYA EL FEMINISME

FEMINISMES

Per un país feminista

a) Feina feta

Per primera vegada en 40 anys, la Generalitat de Catalunya liderada per Esquerra Republicana ha assumit la transformació feminista com un eix central de l'acció de govern i ha creat el Departament d'Igualtat i Feminismes per impulsar-la. Amb aquesta estructura de primer nivell, s'ha revertit l'infrafinançament crònic d'aquestes polítiques i les retallades que van patir en la dècada de l'austericidi. Amb els dos pressupostos aprovats aquesta legislatura, les polítiques d'igualtat i feminismes han incrementat els seus recursos en més del 150%, un creixement que també ha permès pràcticament triplicar els recursos destinats als ens locals per implementar aquestes polítiques en el conjunt del país, així com augmentar un 62% l'import de les subvencions als projectes socials de les entitats de base. Hem acabat amb la manca de lideratge i la descoordinació de les polítiques d'igualtat pel que fa al país i, alhora, hem aconseguit incloure la perspectiva de gènere de manera transversal en l'acció de govern, introduint canvis estructurals en les polítiques públiques. En són exemples clars l'aposta per la feminització dels cossos de seguretat i d'emergències (mosses, bomberes i agents rurals), la inversió més alta que hi ha hagut mai en l'esport femení i en els projectes culturals liderats per dones, la introducció de la coeducació i l'educació sexual integral en el currículum educatiu, l'aprovació de l'Estratègia d'igualtat de gènere en la ciència, la creació de comissions clíniques de gènere en els hospitals públics per acabar amb els biaixos en els tractaments i els diagnòstics, o la implicació de tots els departaments del Govern en l'Estratègia Nacional de Drets Sexuals i Reproductius i en el primer Pla Nacional de Prevenció de les Violències Masclistes.

La lluita contra les violències masclistes és i ha estat una prioritat absoluta per al Govern republicà. Hem triplicat els recursos que s'hi destinaven per reforçar amb més professionals la xarxa d'atenció i recuperació de les dones en situació de violència masclista i per crear nous serveis, com el Servei d'Intervenció en Crisi (SIC), amb capacitat de desplaçar-se a qualsevol punt del país en menys de dues hores per proporcionar atenció psicològica. També hem elaborat nous models d'abordatge de les violències sexuals, del matrimoni forçat, de la mutilació genital femenina i del tràfic d'éssers humans. Simultàniament, hem augmentat les indemnitzacions a les víctimes de violència masclista i als seus fills i filles i reconegut el dret a la reparació econòmica a les mares que han patit violència vicària.

En l'àmbit del dret a les cures i el dret al temps, hem posat en marxa un programa de canguratge públic que l'any 2023 va permetre alliberar més de 18 milions d'hores a les famílies, especialment a les dones, a través de 1.000 serveis repartits per tot el país. Pel que fa als drets sexuals i reproductius, l'existència del Departament d'Igualtat i Feminismes ha marcat un punt d'inflexió. Hem garantit, per primera vegada, que les dones puguin triar els dos mètodes d'interrupció

voluntària de l'embaràs en totes les regions sanitàries. Som el primer país del món en garantir el dret a l'equitat menstrual, mitjançant la distribució de productes menstruals reutilitzables de forma gratuïta i universal a través de les farmàcies, i també hem aprovat un pla pioner a escala internacional per a l'abordatge de la violència obstètrica i la vulneració dels drets sexuals i reproductius. Així mateix, el permís per dol gestacional, introduït en una primera fase a la funció pública, només existeix a Nova Zelanda i a Catalunya.

Totes aquestes iniciatives han posicionat Catalunya com a país capdavanter al món en el desplegament de polítiques feministes interseccionals que aborden tant les necessitats immediates com les causes estructurals de les múltiples desigualtats que viuen les dones, com l'edat, la discapacitat, la situació socioeconòmica o administrativa, les discriminacions ètnicoracials o per raó d'orientació sexual i identitat de gènere. Avui és ja inconcebible un Govern de la Generalitat sense un Departament d'Igualtat i Feminismes que garanteixi que els drets de les dones estiguin al centre de l'agenda política, que totes tinguem accés als serveis, visquem on visquem, i que s'introdueixin nous drets. Ara cal desplegar en la seva màxima potència les actuacions de transformació feminista iniciades aquesta legislatura. La no aprovació dels pressupostos per a l'any 2024 ha implicat la pèrdua de 15 M€ per part del departament, els quals estaven destinats a crear la Xarxa Lila de país per a la prevenció de les violències masclistes; a combatre les desigualtats en l'àmbit laboral, aprofundir en el dret a les cures i el dret al temps, posar en marxa noves accions vinculades a l'equitat menstrual i el climateri, o a avançar en l'erradicació de la violència obstètrica i la lluita contra la pressió estètica que ens afecta en totes les etapes vitals.

b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura

Proposta destacada

- ★ **Desplegar la Xarxa Lila de país** perquè la prevenció de les violències masclistes s'abordi des d'un vessant comunitari i impliqui tota la societat, amb la participació de comerços, mercats, centres comercials, farmàcies, transports públics, espais veïnals, centres culturals, ateneus, espais esportius i entitats socials, entre d'altres. Per fer-ho possible s'ha de posar en marxa una extensa campanya de formacions per a totes les persones que treballen en aquests espais perquè tothom sàpiga com actuar, com atendre una dona que pateix violència, a qui dirigir-se i quins passos seguir quan es detecta una situació de violència masclista.

Aquesta Xarxa Lila també suposa l'activació de punts liles als grans esdeveniments esportius i culturals. I la creació de figures referents en prevenció de les violències masclistes en diferents àmbits. La mobilitat, els transports i l'urbanisme també són espais clau per a la prevenció de les violències masclistes i, en aquest sentit, s'aposta per la creació d'un botó lila que connecti directament les aplicacions mòbils dels operadors de transport públic amb el telèfon d'atenció a les violències masclistes de Catalunya, 900 900 120. Així mateix, s'impulsarà el sistema de parades a demanda en les rutes dels autobusos que transiten per espais poc concorreguts.

Propostes

1. **Aprofundir en el dret a la reparació de les violències masclistes** amb més serveis forts i especialitzats arreu del país i que donin resposta a totes les necessitats de les dones. Cada comarca ha de disposar d'un servei d'intervenció especialitzada (propi o en format antena). Cal posar en marxa un servei específic per atendre les violències digitals i establir programes específics per acompanyar les dones grans, les dones amb discapacitat i les dones joves.

Així mateix, cal especialitzar els recursos residencials en funció de les necessitats de les dones i els seus fills i filles i crear un nou model d'atenció a l'emergència residencial en col·laboració amb els ens locals. També es continuarà la millora iniciada de les instal·lacions i les condicions laborals de tots els serveis de la xarxa d'atenció a les violències masclistes.

2. **Elaborar una Estratègia nacional de cures i temps.** Cal fomentar la corresponsabilitat de les tasques de cures i de la llar entre dones i homes i la incorporació dels homes en el sector professional de les cures. Simultàniament, cal ampliar l'oferta de serveis públics de cures (per a criatures, persones grans i persones dependents) com un dret de ciutadania, ja que les cures són imprescindibles per la sostenibilitat de la vida, dignificar les condicions laborals d'aquest sector, ocupat majoritàriament per dones migrades, sovint en condicions molt precàries, i millorar la disponibilitat arreu del país dels programes de respir per a les famílies, i en especial, per a les mares cuidadores. També cal enfortir les polítiques de conciliació i de reorganització dels usos del temps de les empreses i la societat en el seu conjunt, per garantir l'equilibri feina-vida i el dret al temps com un dret de ciutadania.
3. **Elaborar un pla de xoc contra la feminització de la pobresa i la precarietat laboral de les dones.**
 - a) Reforçar les polítiques d'igualtat de gènere en l'àmbit laboral: combatre la segregació ocupacional, la parcialitat més gran de l'ocupació de les dones, el terra enganxós i la bretxa salarial de gènere, especialment entre les dones joves, les dones racialitzades o migrades i les dones amb discapacitat.
 - b) Fomentar l'efectivitat dels plans d'igualtat a les empreses, els ens locals, les entitats socials i les institucions públiques.
 - c) Avançar en la paritat en els càrrecs directius de les empreses mercantils, tecnològiques, cooperatives i entitats sense ànims de lucre.
 - d) Impulsar les iniciatives de les dones treballadores autònomes mitjançant programes d'acompanyament específics.
 - e) Donar suport a les iniciatives liderades per dones en l'àmbit del món rural, marítim o forestal, generant condicions d'igualtat en les activitats de producció i en la presa de decisions en aquest sector.
4. **Equiparar les famílies monoparentals a les nombroses pel que fa a drets i mesures fiscals.** Les famílies monoparentals, la majoria encapçalades per dones, tenen un risc més alt de pobresa i exclusió social que cal combatre des dels poders públics.
5. **Trencar els estereotips de gènere.** Establir una reserva de places de formació professional o universitària per a nois en estudis amb alta feminització i per a noies en estudis altament masculinitzats. Aquesta doble acció positiva és una mesura cabdal per eliminar els estereotips de gènere que comporten una segregació horitzontal en la tria d'estudis i en les ocupacions laborals i avançar així cap a una societat més igualitària.
6. **Acompanyar les dones en la fase de climateri,** incloent-hi la perimenopausa, la menopausa i la postmenopausa, millorant l'assessorament i la informació des de l'atenció primària de salut i especialment des dels serveis de salut sexual i reproductiva (ASSIR) amb un abordatge comunitari, i donar continuïtat al dret a l'equitat menstrual a través del repartiment universal de productes menstruals reutilitzables. Cal trencar tots els silencis, el desconeixement i els tabús sobre el nostre cos per empoderar-nos i atendre les necessitats de les diferents etapes del cicle vital de les dones.
7. **Reforçar la perspectiva de gènere en salut,** completant el desplegament de les comissions clíniques de gènere als hospitals, per evitar i erradicar els biaixos que provoquen menys precisió i més demora en els diagnòstics i tractaments de les dones, així com de les

comissions d'abordatge de la violència obstètrica en els centres hospitalaris i les regions sanitàries. També cal seguir millorant la detecció precoç de l'endometriosis i l'atenció a la salut sexual i reproductiva de les dones lesbianes i de les dones amb discapacitat, així com la detecció de tota mena de càncer, tant en les dones com en els homes.

8. **Desplegar plenament l'Estratègia Nacional de Drets Sexuals i Reproductius**, incloent-hi, entre altres actuacions, l'ampliació del nombre de centres hospitalaris públics que practiquen avortaments quirúrgics amb equitat territorial, l'accés gratuït als mètodes anticonceptius de llarga durada, a tota la població, la gratuïtat dels preservatius per a joves i adolescents i l'impuls de la conscienciació per prevenir les infeccions de transmissió sexual (ITS) i del VIH, i ampliar els drets laborals vinculats al permís de dol gestacional i la flexibilitat horària per menstruació o el climateri amb afectació en el benestar i la salut al conjunt de treballadors i treballadores del país, a través de la concertació social amb sindicats i patronal.
9. **Aprovar l'Estratègia per la coeducació i la igualtat de gènere en l'àmbit educatiu**, que desplegui la coeducació i el nou model d'educació sexual integral en totes les etapes educatives, amb materials i continguts adaptats a cada edat i també adreçada a les famílies, com a element clau per conèixer millor el cos, promoure l'autocura de la salut, prevenir les violències masclistes i LGBTI-fòbiques i enfortir la cultura del consentiment. En els centres educatius cal reforçar les figures responsables d'implementar la coeducació i garantir que disposin de formació, reconeixement i dedicació horària per dur a terme les seves funcions.
10. **Fer front a la propaganda antifeminista que l'extrema dreta promou a les xarxes socials** amb l'objectiu d'allunyar els nois joves dels feminismes. Posarem a disposició dels nois un telèfon d'atenció específic per escoltar els seus malestars, desmuntar notícies falses i resoldre els dubtes que puguin tenir sobre les polítiques d'igualtat o sobre els seus drets sexuals i reproductius, desplegarem programes de referents als instituts i als espais i recursos per a joves, i fomentarem el lleure amb valors democràtics.
11. **Desplegar les actuacions iniciades del Pla d'acció per combatre la pressió estètica** amb la implicació de tots els sectors, des de l'àmbit del consum, l'alimentació, la moda, l'audiovisual i la publicitat, passant per l'educació, la salut, el món laboral o l'esportiu. Per combatre els ideals de bellesa irreal que reforcen els estereotips de gènere, que segueixen assenyalant la vàlua social atribuïda a les dones, cosa que impacta en l'autoestima i la salut, i que també afecta de manera creixent els homes. Cal posar en marxa accions com la senyalització dels continguts audiovisuals emesos a Catalunya que siguin generadors de pressió estètica o la promoció d'un acord de país amb les principals marques de moda catalanes per fomentar la neutralitat corporal i la diversitat del quadre de talles.
12. **Aprovar una nova llei d'igualtat** a través d'un procés participatiu de país que, basada en els tractats internacionals dels drets humans de les dones, sigui punta de llança dels canvis estructurals que han de fer possible la transformació feminista del conjunt d'espais de la vida pública i de la vida privada i instaurar un nou contracte social on la plena emancipació i la llibertat de totes les dones sigui real i efectiva.
13. **Garantir l'autonomia del Consell Nacional de Dones de Catalunya (CNDC)**, així com la sostenibilitat de les entitats feministes del país i la seva participació en les polítiques públiques. Els espais de participació d'entitats de dones i feministes del nostre país són pilars fonamentals de la transformació feminista i, per tant, cal augmentar-ne la capacitat de participació, gestió i incidència, tant a escala nacional com internacional.
14. **Promoure la visibilització de les dones**, en tota la seva diversitat, en tots els espais de la vida pública i el reconeixement de les seves contribucions en tots els àmbits de la societat, així com difondre la memòria democràtica del moviment feminista i la seva lluita per la conquesta de drets que ens han fet un país més just i més lliure.

15. **Seguir potenciant la igualtat de l'esport**, mantenint l'aposta per l'esport femení i la projecció de les referents esportives. Avançar en la lluita contra els estereotips i les violències masclistes, la precarietat de les professionals, la bretxa salarial i els obstacles i reticències perquè les dones també puguin accedir als quadres tècnics i directius dels clubs esportius. Simultàniament, cal combatre els mateixos estereotips que causen una baixa participació dels nois i els homes en els esports tradicionalment associats a les dones.

c) Horitzó republicà

La transformació feminista no és una utopia. La República Catalana pot fer-la possible si les polítiques d'igualtat esdevenen una estructura d'estat i alhora impliquen la ciutadania en aquesta transformació necessària. Això implica comptar amb estructures institucionals de primer nivell a tots els poders públics, des de la Generalitat als ens locals, perquè els drets de les dones i la lluita contra les violències masclistes estiguin al centre de l'agenda política i que la participació de les entitats feministes sigui efectiva; assegurar que la transversalitat de la perspectiva de gènere abasti tots els àmbits de govern, que tots els poders públics treballin de manera coordinada i que el personal de les administracions públiques tingui la formació adequada; garantir un finançament estable i suficient per desplegar les polítiques públiques feministes i que els serveis d'atenció a les dones garanteixin l'equitat territorial i unes bones condicions laborals per a les seves treballadores; i donar resposta a les necessitats immediates i a les qüestions estructurals des d'un enfocament interseccional per atacar les causes de les múltiples desigualtats, discriminacions i violències que viuen les dones en tota la seva diversitat. Per això la transformació feminista també combat el racisme, l'LGBTI-fòbia, el capacitisme, l'edatisme i les desigualtats socioeconòmiques, perquè els feminismes són garantia de drets humans i de vides lliures per a tothom.

Línies estratègiques

1. **Erradicació de les violències masclistes com a qüestió de país**, amb els recursos pressupostaris necessaris per fer més prevenció i reparació a les dones i els seus fills i filles i fer-ho millor. Tenim dret a viure vides lliures de violències masclistes, per això cal una transformació social i cultural profunda que requereix la màxima implicació de totes les institucions, les empreses, els agents econòmics i socials, les xarxes veïnals, les entitats feministes i tota la ciutadania.
2. **Democratització de les cures i del dret al temps**. Les tasques associades a les cures encara s'assignen majoritàriament a les dones, fet que es tradueix en desigualtats en l'àmbit laboral, social i personal, incloent-hi més pobresa de temps per a les dones i una precarització de les condicions de treball en aquest sector, desenvolupat majoritàriament per dones migrades. És imperatiu dignificar el treball de cures remunerat i avançar en la corresponsabilitat pública de les cures (criatures, persones grans i persones amb discapacitat o situació de malaltia), com també cal enfortir les polítiques de conciliació i de reorganització dels usos del temps de les empreses i la societat en el seu conjunt, per garantir l'equilibri treball-vida.
3. **Equitat de gènere en el món laboral**, acabant definitivament amb la bretxa salarial, la segregació ocupacional, el terra enganxós, els sostres de vidre i la penalització per la maternitat, al mateix temps que cal revertir la precarització dels treballs més feminitzats. Tots aquests són elements imprescindibles per combatre la feminització de la pobresa, la taxa d'ocupació més baixa i la taxa de treball més alta a temps parcial, les pensions més baixes i la manca d'autonomia econòmica de moltes dones.
4. **Promoció i defensa dels drets sexuals i reproductius**, des de la premissa que el dret al propi cos és el dret més essencial de tots. Els drets sexuals i reproductius són drets humans,

garanteixen l'autonomia, la llibertat i l'emancipació de les persones, especialment de les dones, són palanca transformadora antipatriarcal i tenen un paper fonamental en el coneixement del cos, l'autocura de la salut, el gaudi de la sexualitat, l'establiment de relacions basades en el respecte i el consentiment positiu i la prevenció de les violències masclistes i LGBTI-fòbiques.

5. **Paritat radical en tots els àmbits i enfocament interseccional en totes les polítiques públiques.** Això implica, d'una banda, una distribució justa dels llocs de representació i de decisió, que reflecteixi tota la diversitat de la societat i els canvis en la cultura organitzativa d'institucions, empreses, agents socioeconòmics i associacions perquè la igualtat en la participació sigui real i efectiva. I, a més a més, implica tenir en compte en el disseny i la implementació de les polítiques la manera com els diferents eixos d'opressió (sexisme, racisme, capacitisme, classisme, edatisme o LGBTI-fòbia) que vivim impacten en l'exercici efectiu dels nostres drets.

LGTBI

Un país capdavanter en polítiques LGTBI+

a) Feina feta

Amb la creació del Departament d'Igualtat i Feminismes, per primer cop el Govern de la Generalitat de Catalunya ha tingut una direcció general específica per a la promoció i defensa de la diversitat afectiva, sexual i de gènere, i dels drets LGTBI+, que són drets humans. Per garantir aquests drets, s'ha desplegat la Llei 11/2014, s'ha reforçat la Xarxa de Serveis d'Atenció Integral LGBTI (Xarxa SAI), que té 115 punts arreu del país, una xarxa de serveis especialitzats pionera a escala internacional i que el 2023 va ser premiada per la Comissió Europea. En aquesta legislatura, hem multiplicat per 6 els recursos que s'hi destinen, passant de 0,6 M€ a 3,7 M€, la qual cosa ens ha permès ampliar amb nous serveis l'atenció a les persones LGTBI+, millorar les condicions laborals del personal tècnic de la Xarxa SAI i impulsar amb més força el desplegament de les polítiques LGTBI+ en l'àmbit local i comarcal.

Perquè Catalunya compti amb més professionals amb especialització en drets LGTBI+ a totes les administracions, hem posat en marxa el Postgrau de Polítiques LGBTI a la Gestió Pública. També hem impartit formació a les empreses sobre gestió de la diversitat LGTBI+, amb l'objectiu que els centres de treball siguin un espai segur i sense discriminacions.

Les organitzacions de la societat civil són clau per a la garantia dels drets de les persones LGTBI+. Per això, el Govern republicà ha doblat el finançament als projectes impulsats per les entitats, i hem treballat l'avantprojecte de llei trans catalana, braç a braç amb el teixit associatiu LGTBI+, com també hem treballat conjuntament amb les entitats la inclusió de la diversitat afectiva, sexual, i d'identitat i expressió de gènere en els espais residencials i centres de dia per a la gent gran. Igualment, hem estat el primer territori de l'Estat a desenvolupar un programa per a la inserció laboral de les persones trans i a reconèixer la diversitat d'identitats de gènere, incloent-hi les persones no-binàries, i d'opcions familiars en els formularis administratius de la Generalitat de Catalunya.

Així mateix, no hem escatimat ni un sol euro per fer front a les violències LGBTI-fòbiques i per reparar-les. Hem reforçat l'acompanyament psicològic gratuït i desplegat un nou servei d'assessorament jurídic, també gratuït, per acompanyar les víctimes d'LGTTBI-fòbia en la interposició de les denúncies penals o en la petició d'ordres d'allunyament. Simultàniament, en el cas de lesions provocades per delictes d'odi com l'LGTTBI-fòbia, el Govern ha passat a fer-se càrrec de les intervencions mèdiques no cobertes per la cartera de serveis bàsics de salut, sense necessitat d'esperar la sentència judicial ni la identificació de l'agressor. En el cas que la situació viscuda no pugui ser perseguida penalment, la creació de l'Oficina d'Igualtat de Tracte i No-Discriminació l'any 2022 ha permès reforçar els mecanismes de reparació i de garantia de no repetició per a aquests fets i els canals de coordinació amb Mossos, Fiscalia o Sindicatura de Greuges, entre altres institucions, per a la derivació ràpida dels casos. A través d'aquesta Oficina, també hem estat l'únic govern que ha tornat a aturar, immobilitzar i sancionar l'autobús que circulava per diferents ciutats de l'Estat amb missatges transfòbics. Això transmet un missatge contundent: a Catalunya, els grups antidrets i els discursos d'odi no passaran.

El nou pressupost ens hauria permès ampliar els serveis de la Xarxa SAI LGTTBI+, així com l'acompanyament psicosocial i comunitari a les persones LGTTBI+ i les seves famílies o l'obertura d'un recurs residencial per a persones LGTTBI+ en situació de vulnerabilitat, o començar a desplegar el nou Centre Memorial LGTTBI+ de Catalunya.

b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura

Proposta destacada

- ★ **Aprovar la llei trans catalana i actualitzar la llei per als drets de les persones LGTTBI+.** Aprovar la llei integral de reconeixement del dret a la identitat i l'expressió de gènere (llei trans catalana) per tal de blindar jurídicament els drets de les persones trans i impulsar el desplegament de polítiques públiques en tots els àmbits per garantir la igualtat de tracte i la no-discriminació d'aquests col·lectius. I aprovar també la modificació de la Llei 11/2014, del 10 d'octubre, un cop passats deu anys de la seva aprovació, per actualitzar-la i garantir, així, els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals, i erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia.

Propostes

1. **Reforçar la projecció internacional de Catalunya en l'àmbit de les polítiques LGTTBI+,** impulsant una xarxa internacional de governs compromesos amb la garantia dels drets LGTTBI+ i l'erradicació de l'LGTTBI-fòbia.
2. **Disposar de nous mecanismes d'acollida per a persones LGTTBI+ perseguides** en els seus països d'origen, per fer de Catalunya un refugi on puguin viure la seva orientació sexual o identitat de gènere en plena llibertat.
3. **Reforçar l'atenció i l'acompanyament a les víctimes d'LGTTBI-fòbia** amb circuits d'atenció àgils i que actuïn amb la diligència pertinent, tant en les administracions públiques com en el sector privat. Cal seguir treballant per reduir la infradenúncia, especialment en els casos de lesbofòbia, que encara estan molt invisibilitzats.
4. **Crear un recurs residencial temporal per a persones LGTTBI+** per facilitar un servei d'acollida i acompanyament per a les persones que, per raó de la seva orientació sexual o identitat de gènere, es troben en situació de vulnerabilitat o de violència LGBTI-fòbica intrafamiliar.
5. **Consolidar la Xarxa SAI LGTTBI** com a servei de referència pel que fa a l'atenció i l'acompanyament de les persones LGTTBI+ i el desplegament de polítiques públiques LGTTBI+

en l'àmbit local i comarcal, completant el desplegament d'aquesta xarxa en els ens locals que encara no disposen d'aquest servei.

6. **Desplegar arreu del país un servei d'acompanyament sociocomunitari que generi espais de trobada i de suport mutu per a les persones LGTBI+**, les seves famílies i entorn proper, amb la finalitat de promoure la transformació social i enfortir la xarxa comunitària de més proximitat en col·laboració amb les entitats del territori.
7. **Assegurar un bon acompanyament i finançament pels projectes de les entitats i el tercer sector**, per tal de reforçar la tasca que duen a terme en l'àmbit d'atenció i l'acompanyament comunitari a les persones LGTBI+, la prevenció de les discriminacions i la lluita contra les violències LGTBI-fòbiques. I consolidar el Consell Nacional LGTBI com a òrgan de participació del teixit associatiu i espai de co-disseny de les polítiques públiques LGTBI+ del país.
8. **Posar en funcionament el Centre Memorial LGTBI+ de Catalunya**, un nou equipament per recuperar, preservar i difondre la memòria democràtica de la conquesta de drets per part del moviment LGTBI+ al nostre país. Aquest espai de referència seria el cinquè d'aquestes característiques al món i el primer del sud d'Europa. Davant el creixement de l'extrema dreta i els discursos d'odi, la memòria democràtica és més necessària que mai.
9. **Reforçar, en el marc de l'Estratègia per a la coeducació i la igualtat de gènere en l'àmbit educatiu**, amb materials i itineraris adaptats a les diferents etapes educatives, amb formació al conjunt de professorat i personal administratiu i de suport, amb el reforç de la figura responsable d'implementar la coeducació i amb el treball amb les famílies, el coneixement de la diversitat sexual i de gènere, la prevenció les violències LGTBI-fòbiques i l'aplicació dels protocols contra l'assetjament en els centres educatius i d'acompanyament a l'alumnat trans.
10. **Elaborar un Pla LGTBI+** que aprofundeixi en l'impuls iniciat per l'anterior Pla interdepartamental LGTBI, que reforci la transversalitat de la perspectiva LGTBI en tots àmbits per garantir els drets LGTBI+ i lluitar contra l'LGTBI-fòbia.
11. **Culminar la transformació dels sistemes d'informació i els formularis de la Generalitat de Catalunya**, adequant-los al reconeixement del gènere manifestat i la diversitat familiar, perquè cap persona ni cap família se senti exclosa en el moment de dur a terme un tràmit administratiu.
12. **Reforçar la recollida de dades i l'elaboració d'informes sobre les denúncies i incidències per LGTBI-fòbia**, tant l'exercida per persones físiques o jurídiques com la discriminació institucional que també poden exercir les diferents administracions públiques en la prestació de serveis i en l'atenció a la ciutadania.
13. **Dur a terme campanyes i accions per lluitar contra l'LGTBI-fòbia en l'esport**, incloent-hi el desplegament d'un pla formatiu per equips directius i personal tècnic de clubs i federacions esportives, amb l'objectiu que la pràctica esportiva i les instal·lacions siguin segures per a tothom i inclusives pel que fa a la diversitat sexual i de gènere.
14. **Promoure l'adopció de mesures per garantir la igualtat de tracte i la no-discriminació de les persones LGTBI+ a les empreses** i reforçar el programa d'inserció laboral de les persones trans en situació de vulnerabilitat a través del servei SOCTrans i amb programes de formació i ocupació adaptats a les seves necessitats.
15. **Consolidar el model d'atenció a la salut de les persones trans** i completar el procés de desplegament territorial dels serveis especialitzats i no patologitzants, així com formar el conjunt del personal sanitari del sistema públic per a una atenció adequada als drets sexuals i reproductius de les persones LGTBI+.

c) Horitzó republicà

La República Catalana ha de ser un baluard en la defensa de la diversitat afectiva, sexual i de gènere i dels drets LGTBI+, on tothom pugui ser tal com és sense patir discriminacions ni violències. El dret a la lliure determinació de la identitat de gènere, el dret a viure en plena llibertat l'orientació afectiva i sexual i el respecte a les diferents opcions de família han de ser pilars fonamentals de la República per assolir una igualtat real i efectiva i erradicar per sempre l'LGTBI-fòbia de tots els àmbits de les nostres vides. Una república compromesa i orgullosa de la seva diversitat que doni esperança al col·lectiu en lluita en altres indrets del món i que sigui refugi per a les persones LGTBI+ que són perseguides en els seus països d'origen.

Línies estratègiques

1. **Garantia del dret a la lliure autodeterminació de la identitat de gènere**, del dret a viure en plena llibertat l'orientació sexual, la identitat i expressió de gènere i del reconeixement i respecte a les diferents opcions de família com a drets fonamentals de l'arquitectura jurídica.
2. **Erradicació de les discriminacions i les violències LGBTI-fòbiques** com a qüestió de país, amb els recursos pressupostaris necessaris per fer més prevenció i reparació a les persones afectades i als seus entorns propers, i fer-ho millor. Cal garantir el dret a ser qui es vulgui en plena llibertat, en totes les etapes vitals, tant en la vida personal, pública com professional. Per aquest motiu, totes les institucions, empreses, agents econòmics i socials, entitats i el conjunt de la ciutadania s'han d'implicar en la transformació social i cultural que ho faci possible.
3. **Estendre el conjunt de polítiques públiques i serveis adreçats a les persones LGTBI+** i en defensa de la diversitat afectiva, sexual i de gènere arreu del país per garantir-ne els drets i evitar discriminacions visquin on visquin.
4. **Visibilitzar la diversitat afectiva, sexual i de gènere** en tots els espais de la vida pública i difondre la memòria democràtica del moviment LGTBI+ i la seva lluita per la conquesta de drets que ens han fet un país més just i més lliure.
5. **Esdevenir un país referent internacionalment de garantia dels drets LGTBI+** i defensa de la diversitat afectiva, sexual i de gènere, que empeny l'agenda global dels drets humans en els espais multilaterals i combat de manera activa els grups antidrets que amenacen o fan retrocedir uns drets que han costat molt de conquerir.

3. AL COSTAT DE LA GENT GUANYEN ELS DRETS SOCIALS

JOVENTUT

Joves amb tots els drets cap a la República

a) Feina feta

Quan, el maig de 2021, el Govern republicà va iniciar el seu mandat, teníem el repte urgent de superar els estralls que la pandèmia de la covid-19 havia provocat sobre la població en general i sobre el jovent en particular. La crisi sanitària s'afegia a una crisi socioeconòmica estructural i a l'emergència climàtica cada cop més present en les nostres vides. Érem conscients que, davant el canvi de paradigma, calia abocar tots els nostres esforços a generar les condicions que permetessin als i les joves del nostre país viure una vida digna i plena. Aquesta ha estat la brúixola del Govern republicà durant aquests anys: la conquesta de més drets i oportunitats perquè les persones joves assoleixin l'emancipació plena.

Amb el procés d'elaboració i presentació del Pla Nacional de Joventut de Catalunya 2030, hem tornat a situar les polítiques de joventut al centre de l'agenda política. I ho hem fet amb sentit de país, amb la complicitat de l'Administració de la Generalitat, del moviment juvenil organitzat i de les entitats municipalistes. Un procés, que ha comptat amb la participació de centenars de joves i professionals de la joventut, que dibuixa amb ambició els reptes en matèria de joventut durant els pròxims deu anys: l'emancipació, el benestar i la qualitat de vida, la participació, l'equitat i la inclusió de totes les persones joves.

Aquesta legislatura, la transformació feminista que ha impulsat el Govern també ha arribat a les persones joves amb mesures com el Pla d'Acció contra la Pressió Estètica o el programa "La Meva Regla, Les Meves Regles", que garanteix l'accés gratuït a productes mensuals reutilitzables.

A més, hem avançat cap a un nou model de seguretat i garantia de drets des d'una òptica republicana: retirant les acusacions que criminalitzen els joves que es mobilitzen, millorant les eines per prevenir biaixos discriminatoris en les identificacions dels cossos de seguretat, deixant d'aplicar la llei mordassa per garantir els drets fonamentals de llibertat d'expressió i de manifestació, i ordenant la retirada dels projectils més lesius de foam. Tot plegat per continuar promovent noves mesures per a una seguretat que protegeixi els drets de les persones i al servei del combat contra les desigualtats socials.

En l'àmbit de l'habitatge, una de les principals preocupacions per als joves del país, hem avançat cap a l'emancipació plena amb mesures ambicioses i una dotació pressupostària sense precedents. El Govern republicà ha compensat la manca de compromís pressupostari del govern espanyol pel bo de lloguer juvenil, finançant l'ajut a dos terços dels joves que l'havien demanat i se'l mereixien, però que l'Estat desemparrava. També hem limitat el preu del lloguer a les zones tenses de Catalunya, combatent la situació d'especulació i d'abús que el mercat havia generat a

moltes zones del país i que està negant l'accés a un dret que el republicanisme considera com a fonamental.

Pel que fa a la mobilitat, s'ha bonificat la T-jove i s'ha ampliat l'abast de la T-16 arreu del país. A més també hem aconseguit iniciar el traspàs de Rodalies, el mitjà de transport públic que cada dia utilitzen desenes de milers de joves per estudiar o treballar, per acabar amb l'infrafinançament que pateix i la mala gestió per part del govern espanyol.

Aquesta també ha estat la legislatura en què la llengua i la cultura catalanes han recuperat el protagonisme que mai no haurien d'haver perdut. Durant aquests 3 anys, hem impulsat mesures per garantir l'ús de la llengua entre els joves en àmbits com l'educació, la universitat, la sanitat o l'audiovisual. Hem refundat l'oferta d'audiovisual d'infants i joves amb la creació de la plataforma 3Cat, el SX3 i l'EVA, amb uns resultats d'audiència fantàstics que ens encoratgen a perseverar en l'afany de consolidar el català com a llengua d'ús social entre el jovent. A més a més, hem creat el programa Cultura Jove, que facilita l'accés als teatres i sales de concerts del país als joves de fins a 30 anys.

Aquests últims mesos hem posat el nostre capital polític al servei de fer possible allò que se'ns havia dit que era impossible: acabar amb la repressió viscuda des de l'1 d'octubre per part de l'Estat espanyol contra el moviment independentista, aconseguir l'amnistia i fixar el nou objectiu, que és votar de manera definitiva per la independència del nostre país.

Amb tot, no n'hi ha prou. Aquesta legislatura no hem pogut culminar tota la feina iniciada ara fa 3 anys. Cal planificar i executar el desplegament de la llei d'associacionisme juvenil, consolidar la Xarxa Nacional d'Emancipació Juvenil, i blindar la rebaixa dels preus dels màsters universitaris que ha quedat truncada per la no aprovació dels pressupostos, o millorar l'acompanyament a joves extutelats per garantir-los una vida digna.

b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura

Proposta destacada

★ Impulsar un pla d'emancipació juvenil habitacional real.

Impulsar una política valenta d'habitatge assequible per a la gent jove que continuï desenvolupant les polítiques públiques d'habitatges en tots els àmbits: aplicació de la llei de contenció de preus del lloguer, increment del parc públic d'habitatge social arreu del país, foment de la rehabilitació d'habitatges amb criteris de sostenibilitat i eficiència energètica, promoció de l'habitatge cooperatiu i en règim de cessió d'ús, erradicació de l'especulació del mercat de l'habitatge, control dels contractes de lloguer de temporada, limitació dels habitatges d'ús turístic, etc. En aquest Pla, cal incrementar l'actual pressupost destinat a l'habitatge fins a arribar als estàndards europeus d'habitatge públic i complir el 15% d'habitatge social que marca la llei d'habitatge.

Propostes

1. **Cap a una reducció de jornada laboral de 35 h setmanals.** Negociar en el Consell de Relacions Laborals de Catalunya la reducció de la durada màxima de les jornades laborals de 35 h en els convenis col·lectius del sector sense pèrdues salarials. Mentrestant, es pot impulsar una prova pilot de jornada setmanal de 4 dies laborables i 3 dies de descans.
2. **Per unes pràctiques dignes.** Desenvolupar i implementar un segell de qualitat que es requereixi a les entitats, empreses i ens públics que vulguin participar en borses de treball i en l'oferta de pràctiques pròpies dels centres educatius de Catalunya. El segell serà d'atorgament gratuït i s'haurà de sol·licitar de manera voluntària, i els indicadors que es valoraran perquè s'atorgui es fixaran des d'un espai amb participació de l'Administració de la

Generalitat, el món sindical i el món associatiu juvenil i educatiu, tenint en compte aspectes com les condicions laborals, la política lingüística o l'acompanyament formatiu al lloc de feina, que s'hauran d'avaluar periòdicament.

3. **Una educació a temps complet.** Impulsar el model d'educació a temps complet que fomenta una interrelació més bona entre les propostes educatives de l'escola i de l'entorn, les activitats formals i no formals, integrades en un sol projecte educatiu per a la millora de les competències i la reducció de les desigualtats.
4. **Un món rural amb el jovent arrelat.** Promoure la permanència de les persones joves a les zones rurals per lluitar contra el despoblament i afavorir l'arrelament i el desenvolupament rural i comunitari amb eines com l'Estatut de Municipis Rurals o programes d'inserció laboral destinats a persones joves.
5. **Garantir una mobilitat per tot el territori de forma sostenible.** Estendre la gratuïtat dels desplaçaments amb la T-16 des del municipi de residència, fins a la totalitat de la seva àrea tarifària. Desplegar la integració tarifària dels títols de mobilitat a tot el territori de Catalunya.
6. **Més audiovisual en català.** Continuar apostant amb més suport econòmic pel cinema català i aprovar la nova llei de l'audiovisual que estimuli la producció en català en els àmbits del cinema, els videojocs, i les plataformes de distribució de continguts digitals.
7. **El carnet jove universal i gratuït.** Fer que el Carnet Jove sigui universal i gratuït, deslligat de les institucions financeres i que integri altres avantatges d'ús comú dels i les joves. Així mateix, impulsarem una campanya per fomentar els carnets locals o comarcals de joventut arreu del país.
8. **Pla integral de modernització de l'esport.** Modernització de l'esport català a partir d'un pla integral que inclogui l'actualització de la llei de l'esport i altres canvis legislatius necessaris per garantir el dret dels infants i joves a la pràctica esportiva, incloent-hi la perspectiva feminista i potenciant els beneficis socials i valors populars de l'esport.
9. **Desplegarem la llei d'associacionisme.** La llei inclou la simplificació administrativa, la creació de l'Agència Catalana de Foment de l'Associacionisme i l'Observatori de l'Associacionisme, així com la resta de punts rellevants d'aquesta llei, especialment els que impacten directament sobre el jovent.
10. **Més recursos per a la salut juvenil comunitària.** Ampliar els serveis de salut comunitària (RBEC, fisioterapeuta, nutricionista) perquè tinguin un abast més important al món rural i incorporar més referents de benestar emocional (RBEC) per cobrir tot el territori i poder fer-ho a través de la xarxa d'oficines joves.
11. **Anticonceptius per als i les joves.** Facilitar l'accés gratuït als mètodes anticonceptius de llarga durada a tota la població i establir la gratuïtat dels preservatius per a adolescents i joves per prevenir les infeccions de transmissió sexual (ITS) i del VIH.
12. **Més acompanyament als joves migrats.** Millorarem l'acompanyament dels joves migrats, tant en l'acollida com una vegada assolida la majoria d'edat. A més, treballarem estretament amb les organitzacions que promouen l'acollida, la inserció laboral i la formació dels joves migrats.
13. **Més facilitats per accedir a la judicatura.** Incrementar el programa de beques de formació de professionals de la justícia per assegurar la incorporació de noves promocions de jutges/ses i lletrats/des als cossos que han de millorar la prestació del servei de justícia, per avançar cap a la democratització i desertització de l'accés al Poder Judicial i facilitar l'accés del jovent treballador dels Països Catalans a l'estament judicial.
14. **Associacionisme en català arreu dels Països Catalans.** Augmentar el suport a les entitats educatives que tenen el català com a llengua vehicular en aquells territoris dels Països

Catalans on el català no està present al sistema educatiu i augmentar el suport a les entitats i associacions que promocionin l'oferta de la cultura catalana.

c) Horitzó republicà

La República no només és una forma de govern, sinó també una forma d'entendre la governança, els drets i els deures. El jovent aposta decididament per una República Catalana que posi al centre la vida de les persones, també els i les joves. Una república amb un nou model de societat: feminista, per garantir la igualtat real entre dones i homes; ecologista, per construir un país sostenible i compromès amb el planeta; socialista, per garantir unes vides dignes de ser viscudes al conjunt de la ciutadania; antifeixista, per dotar el país de valors com la tolerància, la multiculturalitat i l'acollida. Una societat on el jovent no sigui discriminat per classe social, gènere, origen ni orientació sexual.

Línies estratègiques

1. **Garantir el vot als 16 anys.** Ampliació del dret a vot a les persones de 16 i 17 anys, ja que els joves a partir dels 16 anys tenen responsabilitats penals, laborals i tributàries. Entenem com un acte de democràcia i justícia atorgar també el dret a sufragi actiu i passiu a partir dels 16 anys.
2. **Garantir l'ús social de la llengua.** Vivim una emergència lingüística que afecta àmbits tan dispersos com el social, el laboral o l'associatiu. La submissió a l'Estat espanyol i el fet de no tenir totes les eines que té un estat ens impedeix promoure mesures com el requisit lingüístic a més sectors o posar més recursos i eines per fer que el català sigui la llengua vehicular i de cohesió social del conjunt dels Països Catalans i, per tant, de Catalunya. Cal que reforcem l'ús del català entre els joves amb més audiovisual en la nostra llengua així com programes de promoció i sensibilització en tots els espais.
3. **Garantir un treball juvenil no precaritzat.** La temporalitat i les males condicions laborals han provocat una precarietat estructural en el jovent del país, i revertir aquesta situació ha de ser una prioritat. Cal crear una legislació pròpia per a les pràctiques curriculars per dotar-les d'una remuneració econòmica en tots aquells sectors en què actualment no s'està remunerant, tant a les universitats com en la formació professional. S'ha d'impulsar un servei d'acompanyament que faci tasques d'informació i de mediació entre el jovent i les empreses del país, i gestionar el fons europeu de Garantia Juvenil amb l'objectiu d'aplicar uns criteris propis adequats al jovent català i que no estiguin subordinats a les normatives estatals.
4. **Lluitar contra l'emergència climàtica.** Si volem garantir-nos un futur digne, cal que actuem de forma immediata i sense dilacions sobre l'emergència climàtica. Cal apostar per un transport públic gratuït i que vertebrí tot el territori, per una descarbonització de la indústria i l'economia i un ús públic i planificat dels recursos energètics. Els i les joves d'aquest país mereixem un futur digne que no passi pels estralls que provoca el canvi climàtic.

HABITATGE

La garantia efectiva del dret a l'habitatge digne

a) Feina feta

Durant massa anys, els Governaments de la Generalitat precedents o bé no han fet polítiques d'habitatge o bé han desenvolupat polítiques absolutament errònies. Un exemple d'aquest rumb erràtic són les polítiques de descapitalització del patrimoni públic que s'han fet durant dècades, o el fet de confiar en l'autoregulació del mercat de l'habitatge com a política pública prioritària d'aquells que han tingut responsabilitats de govern. Durant massa anys, els diversos governs s'han dedicat a promoure habitatge amb protecció oficial en règim de venda i, per acabar-ho d'adobar, en perdre la protecció, aquests habitatges anaven a parar al mercat lliure. En aquest sentit, dues terceres parts de l'habitatge construït per l'INCASÒL al llarg de la seva història s'han desqualificat i s'han incorporat al mercat lliure. El conjunt de promotors públics del país, entre els quals l'INCASÒL, havien arribat a construir més de 4.000 habitatges l'any, els quals s'acabaven venent, cosa que feia que es descapitalitzés el sector públic i es fomentés una política i cultura de la propietat privada. Tot això, al mateix temps que es contribuïa a fomentar una bombolla immobiliària que alimentava el dogma que l'habitatge no era un dret sinó un bé de mercat. Ens volien fer creure que fomentar la propietat privada, enriquir uns pocs amb els diners de tots, era la manera de solucionar els problemes d'accés a l'habitatge.

Aquesta política pública d'interès privat en termes d'habitatge és el que ha generat i agreujat l'actual emergència habitacional que patim a Catalunya. Així, l'actual Govern no tan sols ha hagut d'heretar un context desfavorable en termes de polítiques orientades a facilitar l'accés a l'habitatge, sinó que en el seu afany de prioritzar polítiques reals de garantia, la majoria de vegades pioneres en aquest àmbit, ha hagut d'afrontar nombrosos obstacles i impediments per part de l'Estat espanyol i de l'entesa sociovergent, garant de l'*statu quo* en un Parlament de Catalunya amb majoria conservadora. No obstant això, des de l'arribada del Govern republicà, i sobretot amb el nou lideratge al capdavant de les polítiques d'habitatge, aquest model ha canviat per prioritzar l'interès públic i generalment fent efectives polítiques transformadores per garantir el dret a l'habitatge. El Govern republicà ha actuat amb un rumb molt ben definit de quatre eixos per assolir un objectiu: convertir el dret a l'habitatge en un dret fonamental. Els quatre eixos d'actuació en matèria d'habitatge han estat:

1. Evitar l'emergència residencial més immediata, destinant més recursos que mai als ajuts per a joves, grans i famílies. El 2023 hi vam destinar més de 152 M€, gairebé un 30% més que l'any anterior, i va arribar a beneficiar més de 75.000 unitats familiars.
2. Ampliar el parc públic d'habitatge. Hem impulsat el Pla 10.000 habitatges, cosa que suposa augmentar el parc de lloguer social de Catalunya en 10.000 pisos, un 18% més, per al 2026. També hem aprovat, després de 17 anys de manca de voluntat d'anteriors Governaments, el Pla Territorial Sectorial de l'Habitatge, per assolir estàndards europeus d'habitatge a preus assequibles.
3. Garantir habitatges dignes i accessibles, destinant 460 M€ dels Fons Next Generation per a la rehabilitació energètica d'edificis, així com incorporant nous recursos a les convocatòries per a la instal·lació d'ascensors i a l'accessibilitat d'habitatges de gent gran.
4. Treure l'habitatge de la lògica de mercat. En aquest sentit, hem fet possible, per segona vegada, la limitació dels preus del lloguer a Catalunya, hem congelat les llicències

d'habitatges d'ús turístic, cosa que ha permès, per primera vegada, reduir-ne el nombre, i hem regulat el lloguer de temporada i d'habitacions per evitar l'elusió de la limitació dels preus del lloguer.

Aquest rumb inequívoc i model clar també es veia reflectit en els pressupostos per al 2024. Des d'Esquerra Republicana entenem les polítiques d'habitatge com a estructurals, i en cap cas com a polítiques assistencialistes. És per aquest motiu que, per primera vegada a la història, el Govern de la Generalitat proposava uns pressupostos que mobilitzaven més de 1.200 M€ per a polítiques reals d'habitatge. Uns pressupostos que suposaven mobilitzar en un sol any el que altres governs destinaven en tres anys a polítiques d'habitatge. Uns recursos que permetien avançar en la garantia del dret a l'habitatge arreu de Catalunya. Des de la capital del país, amb l'impuls del programa Habitar B!, per construir 1.700 nous habitatges, fins a aquells municipis en situació de despoblament amb la consolidació i ampliació del programa Arrelament. L'objectiu, però, segueix sent el de convertir el dret a l'habitatge en un dret fonamental, perquè sigui la porta d'entrada a la consecució de tots els altres drets. Garantir a la ciutadania l'accés a un habitatge digne és garantir que la ciutadania tingui oportunitat de desenvolupar el seu projecte vital allà on vulgui, amb plena garantia de tots els seus drets i llibertats.

b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura

Proposta destacada

★ Pacte Nacional pel Dret a l'Habitatge.

Amb l'aprovació del Pla Territorial Sectorial de l'Habitatge (PTSH), 17 anys més tard, cal obrir un espai de debat i consens entre societat civil, sector econòmic i institucions on definir l'estratègia que cal seguir per assolir les fites marcades en el PTSH. Aquest Pacte Nacional servirà per marcar el full de ruta com a país amb l'objectiu de convertir el dret a l'habitatge en un dret fonamental, i ha d'incorporar elements com: el finançament necessari per part de totes les administracions públiques, la mobilització de sòl públic per part d'ajuntaments per a noves construccions, la participació del tercer sector i el sector econòmic en la construcció d'habitatge a preus assequibles, la prioritització de l'ús residencial dels habitatges davant d'usos especulatiu, la rehabilitació i dignificació del parc privat d'habitatges i la defensa i reforç de les competències pròpies i exclusives en habitatge de Catalunya davant de les invasions competencials de l'Estat espanyol.

Aquest pacte nacional haurà de seguir el rumb ja iniciat pel Govern de la Generalitat amb els 4 eixos de treball: evitar l'emergència residencial immediata, ampliar el parc públic d'habitatges, garantir habitatges dignes, accessibles i saludables i treure l'habitatge de la lògica de mercat. Així es podran dur a terme les propostes a curt termini que es detallen.

Propostes

- 1. Destinar un mínim de 1.000 M€ anuals per a polítiques d'habitatge.** Garantirem la mobilització per part del Govern de la Generalitat de 1.000 M€ anuals per garantir el dret a l'habitatge, igual que ja ho vam fer en la proposta de pressupostos per al 2024, amb més de 1.200 M€. I ho anirem augmentant fins a arribar als estàndards europeus, per aconseguir arribar a l'objectiu de solidaritat urbana com més aviat millor i garantir les polítiques socials necessàries per garantir l'accés a un habitatge digne.
- 2. Desplegar la limitació dels preus del lloguer i tota la legislació en defensa del dret a l'habitatge.** Garantirem la plena aplicació de la limitació dels preus del lloguer que hem fet efectiva a Catalunya per segona vegada, prorrogarem les mesures de contenció de preus mentre continuï la situació d'emergència habitacional, evitarem el frau i l'elusió de la llei impulsant les mesures de control i les modificacions legislatives pertinents per defensar

l'interès general i el dret a l'habitatge, i també reforçarem el control sancionador a grans tenidors en el compliment del lloguer social obligatori establert per la Llei 24/2015.

3. **Augmentar el parc de lloguer assequible de Catalunya en 10.000 nous habitatges cada any.** Utilitzarem totes les eines (dret a tanteig i retracte, adquisició directa, construcció, promoció delegada, etc.) per ampliar el parc de lloguer assequible de Catalunya i complir així amb els objectius del PTSH al més aviat possible. Amb el Pla 10.000 habitatges hem posat en marxa la maquinària i hem demostrat que el Govern de la Generalitat pot fer molt més del que s'havia dit per anteriors responsables. També l'increment necessari del nombre de promotors socials mitjançant la flexibilització de les condicions de la llei del dret a l'habitatge per assolir aquesta condició que pugui ampliar l'assoliment del finançament bancari.
4. **Aprovar la llei catalana d'arrendaments urbans i regular els contractes de lloguer.** Catalunya té competències exclusives en matèria d'habitatge i competències per al desenvolupament del dret civil propi. En aquest sentit, aprovarem una regulació pròpia en el marc del dret civil català que substitueixi la llei d'arrendaments urbans espanyola. Regularem així tots els tipus d'arrendament per a habitatge habitual i per a altres usos amb la màxima de garantir el dret a l'habitatge i evitar el frau de llei i l'elusió de la limitació dels preus del lloguer. És necessari utilitzar totes les eines que tenim al nostre abast per garantir l'ús social de l'habitatge i fer una regulació pròpia perquè l'accés al dret d'habitatge estigui garantit a un preu accessible arreu del país i, en especial, a les zones de mercat tens.
5. **Impulsar l'harmonització legislativa en matèria d'habitatge per garantir la coherència de criteris.** Impulsarem la refosa de tota la legislació pròpia en matèria d'habitatge, d'acord amb la Llei 24/2015, per garantir que ningú, i principalment grans tenidors, eludeixi les seves obligacions en matèria d'habitatge. Sempre d'acord amb el criteri més beneficiós per a l'interès general de la ciutadania i per garantir el dret a l'habitatge.
6. **Promoure els canvis legislatius per poder aplicar el tanteig i retracte** en les transmissions d'habitatges efectuades pels grans tenidors que siguin persones jurídiques en els municipis inclosos en zones declarades mercat residencial tensionat.
7. **Exigir a l'Estat espanyol la cessió gratuïta i immediata de tots els immobles de què disposa a Catalunya i la defensa de les competències exclusives de Catalunya en polítiques d'habitatge.** Durant la crisi financera de 2008 es van destinar més de 60.000 M€ públics a salvar les entitats bancàries i crear la SAREB. Cal que tots els habitatges i el sòl que la SAREB encara té a Catalunya retornin a la ciutadania perquè el Govern de la Generalitat segueixi augmentant el parc públic a preus assequibles. A la vegada exigirem el retorn dels equipaments estatals en desús o amb usos no necessaris que puguin encabir allotjaments dotacionals per poder destinar-los a col·lectius específics. Així mateix, seguirem defensant l'aplicació de l'índex de preus català com a mesura que fa reduir encara més el preu mitjà del lloguer i portarem davant dels òrgans corresponents totes les vulneracions de competències pròpies de la Generalitat de Catalunya en matèria d'habitatge.
8. **Prevenir i acabar amb els desnonaments.** Instarem l'Estat a modificar la llei d'enjudiciament civil per garantir una major protecció del llogater o del propietari davant de situacions de llançament per impagament del lloguer o d'hipoteca, respectivament, i implementarem un nou circuit entre les seus judicials i les àrees bàsiques de serveis socials per detectar, des del moment d'admissió d'una demanda, l'afectació a persones en situació de vulnerabilitat. També augmentarem els recursos de les prestacions d'emergència com a prestació preventiva a la situació de desnonament, reforçarem els serveis de mediació i augmentarem els mecanismes de control i sanció davant dels incompliments del lloguer social obligatori. En paral·lel, mantindrem l'objectiu de reduir al màxim la possible la presència d'unitats policials d'ordre públic en els desnonaments, a través del reforç dels efectius de la Divisió de Mediació i Diàleg del cos de Mossos d'Esquadra. Així volem

consolidar la mirada social de la policia de la Generalitat davant d'aquestes situacions i millorant la protecció a les persones en situació de vulnerabilitat.

9. **Desenvolupar el programa Habitar B! per construir 1.700 nous habitatges públics a Barcelona.** Reactivarem aquest programa que s'ha vist aturat per culpa del rebuig dels pressupostos del 2024. El programa Habitar B! suposa impulsar en un sol any el triple d'habitatges a Barcelona del que anteriors governs van fer en 14 anys.
10. **Augmentar la capacitat transformadora de l'INCASÒL en la construcció i adquisició de nous habitatges públics.** Modificarem la Llei 13/1996 per incrementar en 80 M€ els recursos econòmics de l'INCASÒL, reduint el llindar del 10% al 5% de les disponibilitats líquides de les fiances que té en dipòsit.
11. **Afavorir les promocions d'habitatge amb protecció oficial (HPO)** perquè no vegin compromesa la seva viabilitat econòmica per l'obligació de reserva mínima de places d'aparcament. Eliminarem l'obligatorietat de reserva mínima de places d'aparcament per promocions d'habitatge protegit, i es deixarà llibertat al projecte per establir-ne o no.
12. **Regular els habitatges d'ús turístic.** Acompanyar els 262 municipis en la modificació de planejament que hauran de fer per regular els habitatges d'ús turístic (HUT) prioritzant l'ús residencial dels habitatges. Gràcies al Decret llei 3/2023, aprovat pel Govern, els municipis hauran de reduir o limitar el nombre de llicències d'habitatges d'ús turístic existents actualment. Per facilitar la tasca als municipis més petits, desenvoluparem un model de modificació de planejament per garantir també el compliment de la legislació ja vigent des de novembre de 2023.
13. **Redissenyar la Xarxa d'Habitatges d'Inserció Social** per atendre les diferents necessitats, etapes i situacions d'exclusió habitacional associades als problemes d'accés a l'habitatge, en col·laboració amb el tercer sector social i en coordinació amb les polítiques d'acció o de seguiment social del Departament d'Afers Socials.
14. **Convocar les subvencions als municipis declarats àrees d'atenció especial** d'acord amb la llei per a la millora urbana, ambiental i social de barris i viles. Farem realitat les primeres convocatòries de les subvencions als municipis declarats àrees d'atenció especial perquè es puguin desenvolupar les mesures adequades per garantir la millora urbana, ambiental i socials dels barris i viles de Catalunya (dotació mínima de 100 M euros anuals).
15. **Garantir el dret a l'habitatge per evitar el despoblament de part de Catalunya.** Ampliarem el programa Arrelament a nous municipis que estiguin patint pèrdua continuada de població i impulsarem un nou programa d'habitatge per a joves al món rural. També fomentarem fórmules alternatives de tinença d'habitatges, sempre d'acord amb la resta d'estratègies o instruments de desenvolupament del món rural, com l'Agenda Rural de Catalunya, l'Estratègia Pirineu o el futur Estatut dels Municipis Rurals.
16. **Promoure l'habitatge cooperatiu en cessió d'ús** com a una alternativa no especulativa d'accés a l'habitatge compromesa amb l'economia social i solidària i la sostenibilitat. Impulsar la cessió de sòl públic, l'accés al finançament i l'establiment de mesures fiscals, entre d'altres, que fomentin el creixement del model.
17. **Promoure el Pla Nacional per la Regeneració Urbana i Energètica** per fomentar la rehabilitació energètica, l'accessibilitat dels habitatges i la gestió eficient de l'aigua. Gairebé el 40% del parc d'habitatge de Catalunya té més de 50 anys i cal actualitzar-lo en matèria energètica i d'accessibilitat. Per fer-ho, aprovarem aquest Pla Nacional amb una dotació total de 2.600 M€, que garantirà la gestió pública, el finançament de la rehabilitació dels edificis i la millora energètica de 50.000 edificis, principalment amb barris vulnerables. Així aconseguirem que les famílies vulnerables amb una quota d'un màxim de 120 € mensuals a 15 anys facin front i puguin pagar el cost de la rehabilitació i millora energètica dels seus

habitatges. També establirem l'obligatorietat, a través de la modificació estatal del Codi Tècnic d'Edificació, que totes les noves edificacions estiguin equipades amb un sistema separatiu d'aigües pluvials i residuals; que es promogui el reciclatge d'aigües grises per a la seva reutilització en els inodors; que s'estudii la viabilitat de la implementació d'inodors secs en determinats espais públics; i que es disposi d'un dipòsit de recollida d'aigües pluvials per a la neteja de les àrees comunes.

18. **Crear un pla global de revisió i rehabilitació dels edificis afectats per patologies greus.** Farem una anàlisi exhaustiva de les necessitats i la realitat del parc d'habitatges de Catalunya, per evitar situacions de risc per a la ciutadania i per poder planificar i impulsar les polítiques adequades per a l'actualització i rehabilitació dels habitatges amb patologies. Promoure un pla quadriennal per a la inspecció, revisió i avaluació de la totalitat dels 50.000 edificis plurifamiliars construïts entre 1950 i 1990. Edificis construïts amb tècniques constructives i estructurals a partir de les quals resulten patologies que en alguns casos poden ser molt greus. Aquest pla quadriennal disposarà d'un pressupost total de 85.000.000 € i permetrà tenir una diagnosi precisa de l'estat real dels nostres edificis.
19. **L'extensió de l'IVA superreduït a qualsevol obra vinculada a la rehabilitació d'habitatges:** accessibilitat, eficiència energètica, habitabilitat, salubritat... Tenint en compte que hi ha intervencions que tributen al 10% i d'altres al 21%.
20. Per al desplegament del Pla Territorial Sectorial de l'Habitatge **crearem l'Observatori Català de l'Habitatge per a l'estudi, la proposta, el seguiment i el monitoratge del compliment dels plans i accions en matèria d'habitatge** a partir de les necessitats de cada municipi i previstes en els plans d'habitatge i d'urbanisme. Aquest Observatori serà l'òrgan encarregat de la governança del Pla Territorial Sectorial d'Habitatge (PTSH) i vetllarà perquè es vagin complint els percentatges d'increment dels parcs i, en cas necessari, remourà els obstacles que impedeixin complir els objectius.
21. Garantirem que els **nous habitatges públics que es construeixin incorporin criteris de gènere** en el seu disseny, per garantir la igualtat de rols a dins de la llar.
22. **Desenvoluparem un visor web de l'estat de les edificacions a Catalunya** amb informació valuosa per millorar la gestió del territori i per facilitar informació a la ciutadania.

c) Horitzó republicà

La garantia del dret a l'habitatge digne és una prioritat que no admet més dilació, donat que és una condició necessària per a l'accés a altres drets bàsics i oportunitats per a la ciutadania. Sense l'accés a l'habitatge no és possible assegurar la resta de drets i, sense l'accés efectiu a la resta de drets és impossible assegurar una vida digna per a la ciutadania. És per això, que l'horitzó en matèria d'habitatge per a Esquerra Republicana és convertir el dret a l'habitatge digne en un dret fonamental. Això ho aconseguirem a través de mesures de govern i de mesures legislatives que garanteixin l'efectivitat d'aquest dret i aconseguixin treure l'habitatge de la lògica de mercat a través de la regulació dels desequilibris existents. Calen polítiques estructurals per homologar-nos als estàndards europeus en matèria d'habitatge, deixant de banda l'assistencialisme i posant èmfasi en la necessitat de deixar de tractar l'habitatge com un bé amb el qual especular, sinó com un dret que obre la porta a tots els altres drets.

Línies estratègiques

1. **Treure l'habitatge de la lògica de mercat.** Prioritzarem l'interès general de la majoria de la ciutadania per sobre de l'interès especulatiu d'uns pocs. Complirem el que ja es diu a la llei del sòl i garantirem l'ús prioritari i preferent de l'habitatge per viure-hi de forma permanent.

2. **Transformar l'INCASÒL en el gran promotor públic de Catalunya.** Augmentarem la disponibilitat de recursos de l'INCASÒL i reorientarem els seus objectius perquè es converteixi en la principal eina de país en l'augment del parc d'habitatge públic de Catalunya en règim de lloguer assequible.
3. **Objectiu: zero desnonaments.** Desenvoluparem les polítiques estructurals necessàries de forma paral·lela a les d'emergència, per reduir les llistes d'espera de les Meses d'Emergència i fomentar la mediació entre propietaris i llogaters per evitar el llançament. A la vegada, seguirem defensant la modificació de la legislació d'enjudiciament civil estatal per evitar els desnonaments. Flexibilitzarem el funcionament de les meses emergència i dotarem de més autonomia i recursos els ajuntaments. Seran meses descentralitzades.
4. **Garantir lloguers assequibles.** Trencarem amb l'antic model neoliberal de foment de la propietat augmentant la protecció dels llogaters i llogateres. No té cap sentit que un lloguer sigui més car que una hipoteca. Així, i de manera paral·lela a l'espera dels efectes positius de la reducció dels preus del lloguer a conseqüència de la regulació impulsada pel Govern, desenvoluparem una bateria de mesures en defensa de l'interès general i dels llogaters, que implica, entre altres coses, augmentar la durada mínima dels contractes d'arrendament.
5. **Garantir que no s'ha de destinar més del 30% dels ingressos a l'habitatge.** Augmentarem el parc públic i el total del parc d'habitatges disponibles de forma paral·lela a la feina legislativa, per reduir la taxa de sobre esforç de la ciutadania de Catalunya.
6. **Promoure la millora de l'accessibilitat i sostenibilitat a l'interior d'edificis,** sent proactius amb la detecció de problemes d'accessibilitat, habitabilitat, insalubritat i millora de l'habitatge; establint més coordinació entre serveis socials, salut i habitatge, i fomentant la instal·lació d'energies renovables i d'aïllaments tèrmics al parc existent, així com amb mesures per a la lluita contra la pobresa energètica. Volem dotar econòmicament un programa d'actuacions de rehabilitació edificatòria al medi urbà, de declaració d'àrees de conservació i rehabilitació, dins del fons per a la recuperació de la Unió Europea, incloent-hi també la recuperació dels nuclis antics.
7. **Promoure la construcció i rehabilitació sostenible,** per disminuir les emissions de CO₂ i assolir els Objectius de Desenvolupament Sostenible del 2030.

DRETS SOCIALS

Drets socials per a la independència personal, l'equitat en la infantesa i l'envelliment actiu i digne

a) Feina feta

El 2021 s'iniciava una legislatura encara marcada per la pandèmia, la vacunació s'anava estenent i les onades de contagi anaven perdent virulència. El país començava a recuperar-se de l'impacte i les polítiques públiques, tan concentrades en la contenció de la pandèmia i les necessitats urgents, començaven a poder-se tornar a orientar als objectius de mitjà i curt termini.

Una de les principals lliçons apreses de la pandèmia ha estat la necessitat d'apostar per l'atenció integrada social i sanitària. El Govern n'ha prioritzat el desplegament i n'ha impulsat la llei,

conscients també que cal repensar i dignificar les cures davant del repte de l'envelliment i el creixent nombre de persones amb necessitats complexes d'atenció. Al mateix temps, en un context d'infrafinançament crònic del sistema d'atenció a la dependència per part de l'Estat, també hem treballat per reduir les llistes d'espera: millorant els processos de tramitació i creant noves places per a persones grans (unes 2.100 per a persones grans el darrer any), així com ampliant i millorant les prestacions econòmiques vinculades a una plaça residencial (amb una dotació mensual màxima que ha passat dels 747 € als 1.239). A més, s'ha iniciat un procés de millora pel que fa a l'avaluació, la qualitat i la transparència. Un exemple d'això seria la posada en marxa d'una pàgina web amb informació sobre totes les residències de gent gran del país.

El Govern ha aprovat el Codi d'Accessibilitat per fer de Catalunya un país capdavanter, lliure de barreres. També s'han creat gairebé 700 places per a persones amb discapacitat, s'ha millorat i garantit el procés de sortida d'escoles de les persones amb discapacitat que finalitzen l'escolarització. A més, s'han iniciat accions per reduir el temps del procés de valoració de la discapacitat.

El Govern ha impulsat una renovació de les infraestructures socials a través dels Fons Next Generation amb una dotació de més de 161 milions d'euros; aquests fons permetran que administracions públiques i entitats del tercer sector posin l'àmbit social al segle XXI. Aquesta modernització anirà acompanyada del profund pla de transformació digital que està realitzant el Departament de Drets Socials i que compta amb gairebé 84 milions d'euros. Paral·lelament, el Govern ha posat les bases per enfortir el sistema de serveis socials català. Al llarg d'aquesta legislatura ha anat incrementant les tarifes dels serveis concertats, i s'ha preparat el marc normatiu que ha de permetre, durant la pròxima legislatura, establir el sistema de concertació dels serveis públics que també contempla la creació de l'Agència Catalana de Serveis Socials.

Amb l'objectiu d'erradicar la pobresa extrema, s'ha iniciat una reforma de la renda garantida de ciutadania consensuada amb entitats, sindicats, patronals i col·legis professionals, millorant-ne també la tramitació i fent-la més accessible, un procés que ara cal culminar, juntament amb l'assumpció de la gestió de l'ingrés mínim vital. Contra la pobresa, el Govern també ha endegat l'Estratègia de Lluita Contra la Pobresa Infantil, el Pla de Barris amb Futur que, des de la comunitat, vol enfortir la cohesió i el treball comunitari i l'Oficina contra la Pobresa Energètica, que ha gestionat la condonació del deute energètic a més de 40.000 famílies.

El Govern republicà defensa amb fermesa que la infantesa ha de transcórrer sense violències. Per aquest motiu, ha desplegat en només un any una xarxa potent de 12 Barnahus, centres d'atenció integral a menors víctimes de violència sexual arreu del país.

Tanmateix, les millores previstes en els pressupostos del 2024 no s'han pogut implementar, uns pressupostos que incloïen 312 M€ addicionals per a drets socials (fins a arribar als 3.612 M€) i que implicaven diverses millores de les tarifes de la cartera de serveis. Entre elles, una millora del finançament que reben les places residencials de gent gran a través de la prestació econòmica vinculada (PEV), amb un increment de 51 M€, que hauria permès reduir la llista d'espera per accedir als serveis de dependència i fer-la més accessible a les rendes mitjanes i baixes. També un increment de 27 M€ per al finançament dels serveis i els projectes del tercer sector i 26 M€ per a la concertació de 1.000 noves places de residències per a la gent gran, discapacitat i salut mental. També 39,6 M€ addicionals per a xarxes de protecció per afrontar la pobresa (fins als 853 M€), un increment del 5,4% de l'IRSC (increment dels imports per a les persones beneficiàries) i un 6% més de famílies que podrien accedir a prestacions econòmiques. També 3,3 M€ addicionals per a la condonació del deute energètic de les famílies (fins als 10 M€), 17,8 M€ en subvencions extraordinàries per a la prevenció de la institucionalització i de la desinstitucionalització de la gent gran i de les persones amb discapacitat i 36,4 M€ addicionals per promoure polítiques de suport als ens locals per millorar les condicions de vida de les persones i de l'entorn (fins als 372 M€).

b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura

Proposta destacada

Pel que fa a persones grans:

- ★ **Construcció de nous habitatges adaptats per a la gent gran i més lloguers socials per a joves.**

A través de la creació de nous habitatges amb suport per a les persones grans, garantirem que totes les persones tinguin el dret d'envellir a casa seva. Aquesta mesura innovadora consisteix en la construcció de pisos accessibles i adaptats a les necessitats de les persones grans i tindran una capa de serveis de suport mínima que, sumada a les prestacions i serveis a domicili que estipula la llei de dependència, evitaran la institucionalització en residències. Els habitatges que deixaran lliures, amb les millores oportunes, facilitaran l'emancipació del jove mitjançant un lloguer social, que cobriran les persones grans. Se n'encarregarà l'ajuntament corresponent o l'Agència Catalana de l'Habitatge.

Pel que fa a infància:

- ★ **Culminar el desplegament de la xarxa de Barnahus arreu del país** per garantir una infància sense violències, també la sexual.

Propostes

1. **Enfortir la Xarxa de Serveis Socials d'Atenció Pública** incorporant sistemes d'avaluació i de qualitat, cosa que la farà ser encara més transparent. La creació de la pàgina web de residències de gent gran ha estat un punt d'inici d'un procés que també preveu la publicació de les inspeccions i les seves puntuacions, entre altres coses.
 - a) **Reforçarem els serveis socials bàsics**, conformant un sistema compartit d'informació i treball, amb continuïtat en els serveis i equitat territorial.
 - b) **Elaborarem un nou Pla Estratègic de Serveis Socials** per afrontar els reptes de l'atenció social des de la prevenció i l'atenció comunitària. Aprofitarem la tecnologia per posar la ciutadania al centre de totes les accions.
 - c) **Ens comprometem a una administració proactiva** en els serveis socials, àgil i menys burocràtica; una administració que aposti per les dades com a element clau per al disseny de serveis socials i la presa de decisions.
2. Culminar la **revisió en profunditat de la cartera de serveis socials** iniciada aquesta legislatura per dotar-la d'instruments més flexibles, oberts a la innovació i potenciar la prevenció i rehabilitació.
3. **Crear l'Agència Pública de Serveis Socials** per gestionar millor els serveis de titularitat pública i fer-los créixer. Establirem un sistema de provisió basat en la qualitat i no en el lucre que protegeixi les persones més vulnerables. Reprendrem la tramitació de la llei dels instruments de provisió dels serveis socials en la primera sessió del Govern de la nova legislatura.
4. Els serveis socials són un sector feminitzat i precaritzat que mereix reconeixement i millors condicions. Farem efectiva l'**equiparació salarial entre els professionals de l'àmbit social i el sanitari**. Fixarem per llei que l'evolució dels salaris del sector social sigui igual que la del sector públic. En aquest sentit, caldrà mantenir la línia d'increments de tarifes dels darrers anys, d'acord amb els escandalls de costos.
5. **Millorar la renda garantida de ciutadania** reformant-ne la llei perquè aquesta prestació sigui accessible a més persones i més eficaç en la lluita contra la pobresa extrema.

N'incrementarem les quantitats per a unitats familiars de més de tres membres, fent-la compatible amb els ajuts de l'habitatge i amb les rendes del treball; al mateix temps, avançarem en l'automatització dels processos de tramitació i en l'encaix amb l'Ingrés Mínim Vital (IMV), amb una finestra única per tramitar les dues prestacions a la vegada. Establirem un mecanisme d'actualització automàtica de l'índex de renda de suficiència de Catalunya (IRSC), amb la cooperació dels agents socials i les entitats del tercer sector, perquè les quanties de l'RGC i els llindars d'accés d'altres prestacions evolucionin regularment.

6. **Estar al costat de les famílies que s'inicien en la criança**, i per això repartirem la maleta de criança a tots els nadons que neixen a Catalunya, per dotar les famílies novelles d'eines i recursos en les primeres etapes de la criança. També ampliarem i enfortirem la xarxa de serveis de suport a les famílies, tant els SOAF (Servei d'Orientació i Acompanyament a les Famílies), de caràcter universal i que donen eines per afavorir les relacions sanes, perquè arribin a moltes més persones, com els SIS (Servei d'Intervenció Socioeducativa) i les escoles de famílies.
7. **Impulsar una nova política de suports a les famílies que tenen infància en situació de risc** per prevenir-ne la institucionalització. Donarem més suport als i les professionals (millors sistemes d'informació, la planificació i l'avaluació) i incrementarem els suports a les famílies acollidores per desinstitucionalitzar el **sistema de protecció de la infància en risc**.
8. **Continuar desplegant el Pla de Millora d'Atenció a la Infància i l'Adolescència 2022-2025**, elaborat al costat d'entitats, professionals i infants i adolescents; un dels reptes del pla és la necessitat d'aprofundir en la participació d'infants i adolescents, per això en millorarem els mecanismes perquè infants i adolescents l'exerceixin.
9. **Desplegar l'estratègia contra la pobresa infantil** amb l'adopció urgent de mesures, amb perspectiva de gènere, basades en l'evidència: enfortiment de la política de prestacions i ajuts; accions en l'àmbit educatiu, de coneixement de la llengua catalana, d'accés al lleure educatiu i per assolir l'èxit escolar; promoció de l'alimentació saludable; accions de salut preventiva, accés a l'habitatge i prevenció de la pobresa energètica, foment de l'ocupació de les famílies amb infants a càrrec. Aquesta estratègia tindrà un gran impacte en altres formes de pobresa servera. Exigirem a l'Estat la prestació universal de suport a la criança, com ja tenen 20 dels 27 Estats de la UE.
10. **Culminar el desplegament de l'atenció integrada social i sanitària** a les residències de gent gran i farem noves fases del desplegament al territori. Reprendrem la tramitació de la llei de l'Agència d'Atenció Integrada Social i Sanitària (ja aprovada per l'executiu) en la primera sessió del Govern de la nova legislatura i continuarem les experiències d'integració en l'àmbit de la gent gran i la salut mental, entre altres. A més, desplegarem la xarxa comunitària de salut mental i addiccions arreu de Catalunya (a través de clubs socials i serveis prelaborals) per atendre més persones i millorar en equitat territorial.
11. **Abordar l'envelliment de la població** per garantir els drets i una vida digna a les persones grans a través de:
 - a) Apostar clarament cap a l'increment de places residencials per a les persones amb situació de dependència que així ho necessitin i, d'aquesta manera, continuar reduint els temps per accedir a un servei. Promourem el model dels pisos amb serveis per evitar-ne la institucionalització quan sigui possible.
 - b) Continuar desplegant el pla de transformació digital que permetrà una tramitació més ràpida de les sol·licituds de prestacions i serveis per donar una resposta més eficaç a les necessitats de la ciutadania. Cada persona viu el procés d'envelliment de manera diferent, per això treballarem per fomentar l'envelliment actiu, que atengui la diversitat de necessitats i inquietuds d'aquest període vital.

- c) Garantir que es respectin els drets de les persones grans i evitar, per exemple, que n'abusin les entitats financeres o les grans empreses de subministraments, en una societat que massa sovint tendeix a no tenir aquesta franja de població prou en compte.
12. **Repensar el servei d'atenció domiciliària cap a una atenció integral i comunitària.** Volem que les persones en situació de dependència o amb discapacitat que ho desitgin puguin ser ateses a casa seva i s'hi estiguin el màxim de temps possible. Impulsarem la creació d'equips de professionals que atendran un grup de persones d'una mateixa zona. Volem garantir la qualitat del servei, l'equitat territorial a les persones usuàries, tant en zones urbanes com rurals, i unes bones condicions laborals per als i les professionals de les cures.
13. **Fomentar els pressupostos personals i l'assistent personal per a les persones amb discapacitat i dependència,** per donar resposta a les necessitats i les opcions de cada persona, d'acord amb els valors que promou la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat. A més, promourem un marc normatiu que permeti una atenció específica a les persones que pateixen malalties degeneratives greus, entre les quals, l'ELA.
14. **Volem ser un país lliure de barreres.** Desplegarem el Codi d'Accessibilitat per situar Catalunya com el país més accessible d'Europa.
15. **Blindar les polítiques per a l'abordatge del sensellarisme,** una xacra que cal eliminar, i de prevenció de l'exclusió residencial i social a partir de la proposició de llei impulsada conjuntament amb el sector i continuarem treballant al costat dels ajuntaments perquè els municipis tinguin eines per atendre les persones que es troben en aquesta situació.
16. **Desplegar el projecte Barris amb Futur.** Volem un país cohesionat, que estrenyi els vincles entre les veïnes i els veïns. Per això desplegarem el projecte Barris amb Futur per teixir aliances entre el veïnat, les entitats i les administracions perquè cada barri de Catalunya sigui un lloc d'oportunitats, amb una identitat renovada de progrés i cohesió.

c) Horitzó republicà

La República Catalana ha de néixer amb el propòsit d'esdevenir una societat inclusiva i cohesionada que garanteixi els mateixos drets i oportunitats a tota la ciutadania. Una república de benestar que redistribueixi la riquesa per donar una vida digna a tothom, que lluiti contra les desigualtats per donar a tothom les mateixes oportunitats i que garanteixi els drets socials de tota la ciutadania, amb especial atenció a les persones en situació de vulnerabilitat o en situació de risc de pobresa. Una república on, a partir dels valors republicans, la ciutadania sigui corresponsable del progrés social i avanci solidàriament cap a una societat més justa i igualitària. Una República Catalana que pugui esdevenir un referent en la garantia de drets socials i la igualtat d'oportunitats.

Línies estratègiques

1. **Garantir a tots els infants les mateixes oportunitats.** Per això cal un ajut universal per infant a càrrec, com ja tenen la gran majoria d'estats de la Unió Europea. Cal un sistema de protecció de la infància que no institucionalitzi, cal l'acompanyament a la criança des del moment del naixement. Som una societat compromesa en l'erradicació de les violències contra els infants.
2. **Pensions i rendes que erradiquin la pobresa extrema.** Volem començar a recaptar les cotitzacions a la Seguretat Social per garantir unes pensions dignes i justes per a la gent gran. La dignitat de tota persona i la llibertat real per decidir sobre la seva vida ha de ser

garantida mitjançant una renda bàsica universal, una mesura republicana, feminista i de progrés que anirem revisant i avaluant a mesura que s'implementi progressivament.

3. **Suports a la dependència i a la discapacitat.** Cal un model de finançament blindat i finalista per garantir els suports i els serveis adreçats a la dependència i a l'enfortiment de l'autonomia personal, tal com tenen els països del centre i el nord d'Europa. Cal una transformació dels serveis socials que posi les persones al centre, que aportï suports i capacitats perquè sigui la persona qui triï on, com i amb qui vol viure.
4. **Un país que valori les cures.** Una de les conseqüències de l'allargament de l'esperança de vida és que cada cop més persones requereixen cures i durant més temps. Volem un país que garanteixi que tothom rep el suport necessari en qualsevol etapa de la vida i que les persones que treballen en l'àmbit de les cures disposin de la formació adient i unes condicions laborals i salarials dignes, homologables a les del sector públic i el sector sanitari.
5. **Futur per a tots els barris.** Cal una intervenció pública coordinada, que garanteixi serveis públics de qualitat a tots els barris, que sumi la iniciativa de la societat civil organitzada i la de les administracions en l'àmbit comunitari. Volem barris cohesionats on els espais i la vida en comú donin seguretat, sentit i oportunitats a tots els veïns i veïnes.

SALUT

Seguim transformant el sistema de salut de Catalunya

a) Feina feta

Des d'una perspectiva global podem constatar que el sistema sanitari no estava adaptat al context sociodemogràfic actual. Això és conseqüència de l'impacte de la pandèmia, que ha fet aflorar un conjunt de necessitats, i que les característiques sociodemogràfiques han canviat els últims anys: l'esperança de vida ha crescut i la població ha envellit; les malalties que abans eren mortals ara són cròniques, cosa que genera un augment de l'esperança de vida i requereix una adaptació a l'atenció a la cronicitat. De la mateixa manera, els determinants socials de l'àrea de Salut assenyalen factors socioeconòmics, educatius o mediambientals que impacten en el conjunt de la població i hi hem intervingut des d'una mirada de "salut a totes les polítiques". També calia adaptar el sistema als reptes que ens desperta el canvi climàtic global i el seu impacte sobre la salut de les persones, sigui per l'augment de les temperatures o per l'increment de malalties infeccioses reemergents.

Per això, i davant la urgència d'intervenir i fer canvis en diversos àmbits per endreçar el sistema, hem avançat amb elements de transformació per donar cobertura a aquesta realitat, amb un impuls a l'atenció domiciliària, residencial i pediàtrica. S'ha apoderat l'atenció primària perquè lideri el procés assistencial, i l'hem fet més accessible, resolutiva i flexible; n'hem reforçat l'autonomia de gestió i ampliat la cartera de serveis, incorporant nous rols professionals perquè es puguin atendre necessitats que fins ara no es cobrien. Dins d'aquest procés d'adaptació a les noves necessitats, hem seguit impulsant l'Atenció Integrada amb 7 proves pilot a diferents territoris i l'aprovació de projecte de llei de creació de l'Agència Integrada Social i Sanitària. La convocatòria d'eleccions anticipades ha impossibilitat l'aprovació d'aquesta llei, però aquesta ha estat una de les prioritats de la legislatura. En un altre àmbit, per culminar aquest procés de

transformació, és necessari acabar de dissenyar un nou mapa sanitari, que distribueixi els recursos i serveis al conjunt del País, amb criteris d'equitat i qualitat assistencial a tot el territori. A més a més, la transformació vindrà de l'impuls de les teràpies avançades, democratitzant-ne l'accés i potenciant-ne el desenvolupament.

L'octubre del 2022, el sector de la salut es trobava en plena gestió de la postpandèmia. S'havia posat el sistema en una gran tensió i, fins aleshores, no s'havien pres les mesures que havien d'encaminar una recuperació i millora del sector. Amb el canvi al Departament de Salut, era imperatiu atendre les necessitats urgents, com les millores de les condicions laborals dels professionals, que feia molts anys que no s'actualitzaven, i la pandèmia va acabar agreujant un esgotament i malestar en el conjunt del sector. Per aquest motiu, i entenent que els professionals són una peça clau de l'engranatge sanitari per donar un servei a la ciutadania, el passat 2023 es va signar el III Conveni Col·lectiu de la Sanitat Concertada i el III Acord de l'ICS, dues fites que han permès destinar 780 M€ per al conjunt dels professionals. De la mateixa manera, per reforçar i unificar el sistema, es va constituir la Taula d'harmonització dels professionals del sistema de salut, un espai creat per aconseguir unes condicions de treball homologables entre els professionals del conjunt del sector públic de salut. També destaca el desenvolupament del Pla d'acció per a la millora de l'atracció i fidelització de professionals en el sistema de salut. A més a més, per promoure l'equitat territorial, hem posat en funcionament el Pla de difícil cobertura en l'atenció primària de l'àmbit rural, que busca atraure professionals a les 74 zones rurals amb uns índexs més baixos de cobertura. Aquestes accions les hem desenvolupat pensant en el present i, sobretot, en el futur, perquè garantir un sistema amb professionals ben remunerats, valorats i formats és una aposta per consolidar i garantir el nostre sistema públic de salut. Tot això fa que la part de la legislatura en què hem liderat el Departament de Salut, hàgim incrementat 20.000 professionals, amb la inclusió de nous rols a l'atenció primària (fisioterapeutes, nutricionistes, higienistes dentals, psicòlegs...).

Un altre punt de tensió del sistema ha estat l'accessibilitat. El 2023 vam incrementar considerablement l'activitat als hospitals, aconseguint el temps d'espera per ser intervingut més baix des de que es tenen registres. En el cas de l'atenció primària, l'octubre del 2022, un 52% de les persones era visitada amb un màxim de 5 dies, en canvi, el desembre del 2023, gràcies al Pla d'Accessibilitat, aquesta xifra s'havia incrementat fins a un 64%. A més a més, i com a mesures incorporades en aquest Pla, s'ha millorat el temps de resolució per a una intervenció quirúrgica (reduint un 61% les intervencions fora de termini), la resolució a l'atenció primària i comunitària, i les visites als especialistes es van incrementar el 2023 un 9% respecte al 2022. L'atenció telefònica també ha millorat, situant-se amb un 70% de resposta a la primera trucada i arribant a un 88% amb una retrucada en les 12 hores posteriors. També s'havia previst que, al llarg d'aquest 2024, es posés en marxa la programació per motius, una eina que permetrà accedir a l'atenció primària de manera més resolutiva.

Per últim, també cal destacar els avenços que s'ha fet en salut mental, un dels elements on s'ha de seguir avançant de manera decidida amb una mirada global, no només des del Govern sinó des del conjunt de la societat. Per prioritzar aquestes polítiques a tots els departaments, es va constituir el Pacte Nacional de Salut Mental. Aquest instrument va néixer per donar resposta a les necessitats de les persones en un context de problemàtica de salut emocional i mental d'elevada complexitat. En aquest marc, el desembre de l'any passat es va aprovar la primera estratègia conjunta per coordinar l'atenció a la salut mental a Catalunya. D'altra banda, i en el cas concret del Departament de Salut, hem implementat les accions del Pla de prevenció del suïcidi de Catalunya, el desenvolupament del model d'atenció esglaonat arreu i l'obertura de centres d'alta complexitat, amb l'objectiu de reconvertir la llarga estada de salut mental amb visió comunitària i el desenvolupament del Pla contra els trastorns de conducta alimentària.

També cal destacar que una de les principals problemàtiques és el finançament del sistema de salut on, tal com s'havia produït els últims anys, la despesa real superava la pressupostada. Aquesta situació és causada perquè no s'ha fixat un model de finançament adequat per part de l'Estat, cosa que està pendent des del 2014. De la mateixa manera, i des d'una òptica de

responsabilitat, el Govern va acordar el passat 7 de novembre un fons de 800 M€ per poder anar redreçant progressivament aquesta situació. Per fer-ho gràfic, els pressupostos dels anys 2023 i 2024 haurien augmentat 1.445,1 milions d'euros les partides de Salut (sense tenir en compte el fons extraordinari de 800 M€), en cas que aquests últims s'haguessin aprovat. Dotant amb més recursos el sistema sanitari reforcem el vessant públic d'aquest servei. Això afecta tant aquelles entitats que són de titularitat plenament pública, com aquelles que tenen formes de gestió diverses i ofereixen una activitat assistencial completament pública, ja que el finançament prové de fons públics, entra dins de la cobertura universal i la planificació a la qual han de respondre la defineix el Departament de Salut. D'altra banda, i des d'una perspectiva de recursos disponibles, seguirem reclamant el retorn de la propietat del patrimoni de diversos equipaments sanitaris a la Generalitat de Catalunya que ara són propietat de l'Estat.

En conclusió, hem treballat perquè el sistema de salut de Catalunya posi les persones al centre, perquè recuperi la mirada assistencial, sobreposant-la a l'economicista, i estigui enfocada als resultats. Aquests resultats en salut caldrà analitzar-los i ajustar les accions que siguin necessàries per millorar-los. Per això hem dotat d'un nou impuls l'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya (AQuAS), un instrument d'avaluació de les polítiques públiques en l'àmbit sanitari. De la mateixa manera, per a una atenció de qualitat, cal garantir que aquesta sigui en català. Per aquest motiu hem ofert prop de 3.000 places de cursos formatius a sanitaris, per garantir un sistema sanitari plenament en català. A més a més, i com no pot ser d'altra manera, hem mantingut la política que per estabilitzar-se en el sistema de salut català, els professionals han d'acreditar un bon nivell de llengua catalana.

b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura

Proposta destacada

- ★ **Actualitzar el mapa sanitari** de manera que els serveis sanitaris siguin més propers i accessibles per a tothom, amb l'objectiu d'establir en el sistema de salut de Catalunya un model que garanteixi l'equitat territorial i de resultats, amb una atenció de qualitat, on no hi hagi lloc per l'ànim de lucre. Aquestes mesures es planificaran a partir d'un nou mapa sanitari, organitzat a partir d'àrees integrals de Salut, que endreçaran els serveis públics sanitaris de cada territori per a una atenció òptima i des de la proximitat.

Propostes

1. **Millorar l'accessibilitat al conjunt del sistema i potenciar especialment l'atenció primària, augmentant-ne la capacitat resolutiva.** Això s'aconseguirà ampliant la formació dels professionals en l'atenció al pacient crònic, els plans de cures estandarditzats per motius de salut aguts, l'ampliació de la formació per als administratius referents de la ciutadania, o incrementant o redistribuint els professionals en funció de la cartera de serveis de l'atenció primària i comunitària.

En segon terme, caldrà implementar i **desplegar la programació per motius al conjunt dels equips d'atenció primària**, que permetrà definir quin professional atén la ciutadania segons el motiu de la consulta i així facilitar l'accés a l'atenció i garantir-ne la qualitat. També avançarem amb **un nou model d'atenció telefònica**, que farà que sigui més accessible i operativa, i complementi adequadament l'atenció presencial, com a eina per garantir la millor qualitat de l'atenció sanitària presencial. De la mateixa manera, és necessari **seguir invertint en equipaments i espais**, adequant-los i actualitzant-los per desenvolupar les activitats sanitàries. Per últim, reafirmar la voluntat de seguir invertint en aquest àmbit, a partir dels criteris establerts per l'OMS i que s'han treballat de manera coordinada amb el Departament de Salut. En els pressupostos per al 2024 representava un 30,5% del pressupost.

Seguirem potenciant i invertint en CUAP, com a element de canvi del model assistencial d'atenció a les urgències. Aquest tipus de centre ens ha de poder permetre donar resposta a les demandes del conjunt del territori i facilitar l'atenció a la ciutadania d'una manera més propera al seu domicili. Alhora que s'alleugereix la pressió a les urgències hospitalàries

2. **Consolidar les millores laborals (retributives i organitzatives) dels professionals sanitaris, fetes el 2023 i principis del 2024.** De la mateixa manera, caldrà culminar l'harmonització de les condicions laborals del conjunt dels treballadors/es sanitaris, aconseguint que siguin homologables i reforçant la visió unificada del sistema. Hem de seguir avançant i fer créixer les diferents professions amb eines existents com el Pla d'atracció i fidelització de professionals sanitaris o el seguiment d'eines per a un millor desenvolupament professional dels metges i metgesses, infermers i infermeres (amb el Pla d'acció de la professió infermera), personal d'administració, tècnics sanitaris, tècnics en cures auxiliars d'infermeria (TCAI) o tècnics de transport sanitari. Seguirem exigint la reclassificació de professionals sanitaris al govern de l'Estat, i que els compromisos adoptats en el marc de la relació bilateral amb el ministeri es facin efectius aquest 2024. Tot això en el mateix moment que seguim reforçant el diàleg social i els espais de negociació col·lectiva per assolir aquests objectius. Des d'aquest punt de vista, i per millorar els mecanismes de transparència i simplificació organitzativa, seguirem revisant el mapa d'empreses públiques del sector per reorganitzar i endreçar aquells aspectes que puguin millorar-ne el servei i la gestió. Per últim, en aquesta mateixa línia, cal seguir reclamant les competències en l'àmbit de formació i, d'aquesta manera, poder planificar des de Catalunya les places ofertes a partir de les necessitats existents.
3. **Millorar les condicions dels professionals en l'àmbit rural per garantir l'equitat territorial i de resultats** en l'àmbit sanitari al conjunt del País: Seguirem aplicant millores econòmiques, professionals, docents i de recerca a aquells professionals que treballen en llocs de difícil cobertura. L'objectiu és poder garantir una atenció de qualitat en el conjunt del territori.
4. **Potenciar els nous rols professionals** (fisioterapeutes, nutricionistes, odontòlegs) a partir de l'avaluació de la feina feta i el seu paper transformador a l'atenció primària. Seguirem potenciant l'activitat comunitària que realitzen.
5. **Iniciar la republicació i els processos d'internalització que comportin una millora de la qualitat assistencial dels serveis.** Per aquest motiu, caldrà revisar i analitzar el model actual de diferents serveis, com per exemple el transport sanitari, definint-ne el sistema organitzatiu per garantir la millor atenció a la ciutadania i qualitat assistencial.
6. **Culminar el desplegament de l'atenció integrada social i sanitària** amb l'aprovació de la llei de creació de l'Agència Integrada Social i Sanitària, a partir del projecte de llei del Govern de la Generalitat del passat mes de gener. En paral·lel s'ha de desplegar de manera decidida l'atenció integrada a l'entorn domiciliari, així com fer realitat el desplegament a les residències de gent gran, que permetrà una coordinació més estreta entre els àmbits assistencials, i oferir una atenció més bona a la ciutadania que viu en aquests entorns. Això reforça la visió que tota persona que disposa de targeta sanitària té assignat un equip d'atenció primària, en funció del seu domicili, on es troben els seus referents assistencials. A més a més, apostem perquè aquesta cura vagi entrelaçada amb el benestar i la millora de la qualitat de vida d'aquestes persones, per tant, seguirem treballant per evitar casos on es produeixi una sobremedicació.
7. **Transformar el model d'atenció intermèdia perquè els centres sociosanitaris estiguin orientats cap a la comunitat amb un treball conjunt amb l'atenció primària.** Amb aquesta mesura s'evitaran ingressos hospitalaris innecessaris, i es podrà tractar el pacient amb més eficàcia. Això implica prestar els serveis de manera integrada i coordinada entre els diferents

nivells, adaptant el desplegament a les necessitats i les dinàmiques de cada territori, i respectant un mateix model d'atenció.

8. **Implementar centres territorials de salut bucodental.** Per avançar amb el desplegament de la llei de salut bucodental, cal revisar-ne el model d'implementació, considerant que és necessari establir centres territorials que assumeixin l'activitat arreu del país de manera equitativa. S'entén que, d'aquesta manera, es podrà fer un creixement accelerat de les butaques disponibles, i això serà beneficiós per reforçar la qualitat del servei i l'accessibilitat de la ciutadania.
9. **Reforçar el benestar emocional del conjunt de la població, especialment el de les persones que conviu amb un trastorn mental al llarg de la seva vida.** Per aquest motiu seguirem desplegant a tot el país, seguint les recomanacions de l'OMS, un model d'atenció plenament comunitari basat en drets, que millori l'accessibilitat i la resolució dels serveis de salut mental, en especial els adreçats a infants i joves com a mesura de prevenció i atenció precoç. De la mateixa manera, reforçarem els recursos que suposin una alternativa a l'hospitalització i les persones puguin ser ateses al domicili o hospitals de dia per no desvincular-les del seu entorn. Pel que fa a les persones que presenten un problema d'elevada complexitat en salut mental, continuarem el procés de reconversió de les unitats de llarga estada. Això farà que rebin l'atenció en l'entorn comunitari amb aquells suports que necessitin, creant equips de proximitat amb un enfocament assertiu comunitari perquè s'hi puguin sostenir en condicions d'estabilitat. Per a una atenció més bona també cal reforçar la cura dels professionals de tots els departaments implicats, especialment els que hi intervenen de manera directa, millorant el suport necessari als afectats, garantint-ne els drets i necessitats. També és essencial la formació i informació en l'acompanyament a les famílies i l'entorn. Per últim, seguirem priorititzant les polítiques de salut mental en tots els departaments del Govern (Salut, Drets Socials, Educació, Treball, Justícia, Feminismes, Cultura, Esport...) de manera coordinada i prioritària, com s'ha fet aquesta legislatura amb el Pacte Nacional de Salut Mental.
10. **Fer front a l'augment de les addiccions.** També a noves formes com ara l'addicció a les pantalles, que afecta de manera considerable els més joves i s'ha accentuat a partir de la pandèmia. Seguirem treballant per dotar-nos d'eines efectives, per aquest motiu, a les revisions pediàtriques, es faran tractaments per a la prevenció d'aquestes addiccions. Al mateix temps, reforçarem els projectes de prescripció social i actuacions davant d'aquests casos. D'altra banda, també seguirem treballant per lluitar contra els altres tipus d'addiccions com poden ser al tabac, al joc o a altres drogues.
11. **Combatre el suïcidi** en la infància, l'adolescència i la joventut, també de manera preventiva en àmbits centrals com l'universitari, el penitenciari, la infància en risc, centres escolars o els centres de treball. Impulsarem l'Obro feel com a xat de suport emocional i també seguirem desenvolupant el projecte del sistema de vigilància epidemiològica del suïcidi, de la conducta suïcida i de l'atenció sanitària als pacients i als supervivents, perquè rebin el suport i la resposta adequada.
12. **Apostar i potenciar l'atenció hospitalària**, amb inversions que permetin als centres de Catalunya mantenir el nivell i innovar per seguir sent referents mundials, entre els quals destaquen:
 - a) El nou Hospital Clínic, que transformarà el conjunt del sistema sanitari i el de recerca a Catalunya, estrenyent els vincles entre aquests dos elements i obtenint com a resultat un dels campus de salut més avançats d'Europa.
 - b) El nou Campus Salut de Girona, que permetrà atreure talent, afavorir la innovació i generar dinàmiques que revertiran sobre el territori. Aquest projecte ha de suposar un increment del 73% de la superfície actual, amb una ampliació del nombre de quiròfans, amb 31 disponibles, i amb un total de 18 sales a les àrees d'intervencionisme.

- c) El nou Hospital de Terres de l'Ebre, com a element que permeti consolidar el mapa d'infraestructures sanitàries al conjunt de la regió i s'articuli, de manera coordinada, amb els altres centres del territori. Mentre la construcció no estigui finalitzada, seguirem apostant per la millora de l'Hospital Verge de la Cinta.
 - d) Ampliació de la Vall d'Hebron, amb obres com el nou heliport, la remodelació de les unitats d'hospitalització maternoinfantil i la unitat d'hospitalització d'infància i adolescència. També es construirà un nou edifici d'atenció ambulatoria que canviarà la morfologia del recinte hospitalari, ja que n'ampliarà l'espai fins a l'altra banda de la ronda de Dalt.
 - e) Culminació de l'ampliació de l'Hospital Joan XXIII perquè actuï com a agent vertebrador i un pol d'atracció de professionals que treballi de manera coordinada amb els altres equipaments.
 - f) Culminació de l'ampliació de l'Hospital del Mar, que amplia la superfície de les urgències i els llits d'hospitalització disponibles. S'obriran 6 nous quiròfans i una nova àrea de cures intensives.
 - g) Reforç del parc Hospitalari de Lleida, format per l'Hospital Universitari Arnau de Vilanova i l'Hospital Universitari Santa Maria, a través de la construcció del nou edifici de consultes externes de l'Hospital Universitari Arnau de Vilanova i l'ampliació del nou bloc quirúrgic, entre altres coses.
13. **Garantir una atenció sanitària en català:** la formació dels professionals en llengua catalana permetrà potenciar la humanització de l'assistència sanitària a partir d'una atenció empàtica, d'excel·lència i segura. Això exigeix atendre el ciutadà o ciutadana en la seva llengua. Per aquest motiu, i perquè és necessari defensar i promoure la llengua catalana a tots els àmbits, hem fomentat els cursos a professionals sanitaris per reforçar el coneixement de la llengua a aquells que s'han incorporat al sistema.
14. **Desplegar l'Agència de Salut Pública de Catalunya,** a partir de l'aprovació dels seus Estatuts i el desplegament territorial, acció que estava prevista per aquest 2024. L'Agència ha de suposar un impuls de la visió de "salut a totes les polítiques", a part de ser una estructura elemental i de seguretat pel conjunt del país.
15. **Avançar en la transformació digital del sistema,** millorant les eines digitals existents i incorporant els avenços més recents com ara la intel·ligència artificial. Aquestes eines les hem de fer més amables, senzilles i que permetin un contacte fluid amb els serveis sanitaris. Volem posar la tecnologia al servei de la millor atenció sanitària, com una manera d'augmentar l'accessibilitat i el contacte amb els sanitaris de referència. Això ha de permetre mantenir la longitudinalitat, i en cap cas pot suposar una bretxa digital per a cap col·lectiu ni persona. Aquest tipus d'avenços han de seguir humanitzant els serveis sanitaris.
16. **Culminar un gran acord de país amb els principals actors que intervenen en l'àmbit sanitari que defineixi el Pacte Nacional de Salut.** Aquest haurà de servir per reforçar la visió de sistema públic, equitatiu i de qualitat. La seva durada ha de ser prolongada, amb l'objectiu que blindi les bases de la transformació del sistema al nou context sociodemogràfic de què parlàvem inicialment.
17. **Continuar implementant polítiques amb perspectiva de gènere.** En primer lloc, seguirem garantint l'accés gratuït a mètodes anticonceptius de llarga durada a totes les dones en edat reproductiva. També cal destacar les accions destinades a lluitar contra els trastorns de conducta alimentària (TCA), que tenen un fort impacte de gènere, i que amb la pandèmia han tingut un repunt important. Per tant, seguirem desenvolupant la feina feta amb el Pla de Xoc contra els TCA 2023-24. De manera transversal, cal que la perspectiva de gènere estigui

en tota l'activitat assistencial, i per aquest motiu es promouran eines de formació i sensibilització per al conjunt de professionals sanitaris.

18. **Potenciar i desplegar l'estratègia de recerca i innovació en Salut.** La innovació i transformació del sistema sanitari ha d'anar encaminada cap a un model on prevalgui l'excel·lència, per això seguirem avançant amb el Pla Estratègic de Recerca i innovació en Salut (PERIS). És central disposar d'estratègia en aquest àmbit, per això, dins del marc del Hub de teràpies avançades i medicina personalitzada se seguirà desplegant el programa de teràpies avançades i emergents de Catalunya. Aquest serà un instrument clau per afavorir el desenvolupament de la recerca en teràpies, tecnologies i l'atracció i retenció de talent i garantir l'accés a aquestes teràpies per part del conjunt de la població. També cal destacar el desplegament de programes d'intel·ligència artificial, que han de permetre un suport valuós de millora a l'activitat sanitària. Un altre punt rellevant és el desplegament de l'estratègia de medicina personalitzada i de precisió, on es desenvoluparan eines i projectes per al desplegament de la instrucció d'oncologia de precisió i per a la millora del diagnòstic de malalties minoritàries.
19. **Incentivar les polítiques que vagin adreçades a revisar aquells elements de millora de la sostenibilitat i reducció de la petjada ecològica.** Aquestes mesures van des de la promoció de mesures eficients d'alt impacte en la salut planetària, amb l'objectiu d'optimitzar i adequar les fonts d'energia de tots els centres sanitaris públics. Seguirem apostant per la inversió en infraestructures i edificis amb zero emissions, la implementació de l'atenció circular en salut i la gestió sostenible de residus sanitaris.

c) Horitzó republicà

El sistema de salut de Catalunya, des de la nostra perspectiva de reforç dels serveis públics, ha de garantir una atenció universal i d'excel·lència al conjunt de la població, amb equitat territorial i de resultats. Entenem el sistema de salut de Catalunya com un espai on no hi hagi lloc per l'ànim de lucre, això porta implícit el fet de treballar per a una millora dels serveis. Mostra d'això és la transformació del SEM de societat anònima a empresa de dret públic.

Amb el context actual, el sistema de salut ha d'enfrontar-se a un augment de les desigualtats socials (de gènere, econòmiques, territorials...) que també hi impacten, per això és necessari adaptar-lo per intervenir amb els determinants socials de salut (alimentació saludable, patrons de vida saludables...), que, al mateix temps, són un reflex d'aquestes desigualtats. També per això, cal incrementar les polítiques que promoguin un empoderament de la ciutadania davant la seva pròpia salut, incidint en les estratègies i hàbits de patrons de vida saludable que posin la mirada en la prevenció. Cal que, amb aquesta mateixa perspectiva, es reafirmi la importància de la prevenció i no només la cura o resolució de les diferents problemàtiques. Això implica reforçar el criteri de "salut a totes les polítiques" i aconseguir així un canvi cultural que tingui un impacte en el conjunt de la població.

Tots aquests elements porten implícits un reforç de la governança i la planificació del Departament de Salut sobre el sistema, alineant els diferents actors que en participen (Servei Català de la Salut, proveïdors). Per aconseguir aquest objectiu és necessari transformar el sistema de salut de Catalunya, aplicant els canvis estructurals i organitzatius imprescindibles per respondre als reptes de present i futur, amb l'objectiu de garantir la qualitat assistencial, l'equitat i la sostenibilitat. Per tot això, hem iniciat aquesta revolució tranquil·la cap a una millora del sistema de salut de Catalunya.

Línies estratègiques

1. Un model de salut amb la persona al centre.

Impulsar un model d'atenció centrada en la persona, amb visió comunitària, transversal i interdisciplinari, que sigui més accessible, resolutiva i flexible. Aquest canvi de paradigma ha de permetre que l'atenció primària es reforci i sigui on pivotin el conjunt de recursos assistencials. Aquests estaran organitzats i coordinats, fet que assegurarà que la persona rebi la millor atenció en el recurs sanitari més adequat en cada cas. Perquè això sigui una realitat, caldrà coordinar els diferents serveis i recursos existents entre l'atenció primària i hospitalària, i també amb l'atenció intermèdia, que permetrà una millor eficiència si els serveis es presten de manera integrada i coordinada entre nivells, evitant la duplicitat de serveis i proves. A més a més, també cal que des dels serveis d'atenció sanitària es pugui facilitar els processos d'atenció amb una organització coordinada del conjunt de proves o visites d'aquella persona. Això reduirà els desplaçaments al centre sanitari, amb l'objectiu de poder simplificar i facilitar el seguiment. Per tot això, és molt important seguir treballant per la humanització del sistema, és a dir, aconseguir uns espais que acompanyin la cura i la facin més amable. Relacionat amb aquesta transformació, l'atenció primària seguirà desplegant l'atenció sanitària a les residències, i es potenciarà la coordinació entre l'atenció domiciliària, l'atenció diürna en persones en situació de malaltia crònica i de dependència, les persones amb algun tipus de discapacitat i les persones que pateixen alguna malaltia mental.

Aquest és l'inici del desplegament de l'atenció integrada social i sanitària, que esdevé un pilar fonamental des d'aquesta perspectiva de posar la persona al centre. En el marc d'aquest desplegament caldrà avançar en la transformació digital del sistema, simplificant les eines i avançant amb una estratègia digital de salut, per millorar i habilitar les eines digitals que avui formen part de la nostra quotidianitat i que complementin d'una manera efectiva la relació amb els serveis sanitaris.

2. Un sistema de salut que garanteixi la qualitat assistencial, l'equitat territorial i de resultats.

Per fer possible un sistema que tingui la persona al centre és necessari recuperar la mirada assistencial i fer una reorganització del model actual. L'element central és que tots els canvis han d'estar enfocats en l'assoliment de millors resultats en salut, de la mateixa manera, cal plantejar una organització territorial diferent, on les diferents línies assistencials tinguin una millor interrelació i es tradueixi en una atenció d'excel·lència. El canvi plantejat en aquest punt, es basa a evitar i resoldre dinàmiques disfuncionals que no garanteixin una atenció de qualitat i, fins i tot, poden suposar una càrrega per a la ciutadania.

Per fer possible aquest canvi estratègic és imprescindible disposar del nou mapa sanitari, que organitzi els recursos existents, amb una perspectiva territorial basada en l'equitat territorial i de resultats. En aquest mapa també es podran definir aliances estratègiques sistèmiques entre diversos centres hospitalaris, que permetin garantir l'atenció amb els mateixos nivells de qualitat a tot el país, compartint professionals, espais de docència i la recerca. Aquesta dinàmica sempre serà amb una mirada global planificada des del Departament de Salut, que prioritzarà la millora de resultats en salut per al conjunt de la població

3. Un sistema de salut amb millors condicions salarials i laborals per als professionals.

Disposar d'un sistema de salut d'excel·lència implica tenir els millors professionals, per aquest motiu cal que estiguin ben remunerats, formats i valorats. Encara que s'han fet grans passos per millorar les condicions de treball, cal seguir avançant i en els pròxims anys cal culminar el desenvolupament dels treballs en aquest àmbit, com ara: la taula de treball per harmonitzar les condicions laborals dels professionals del SISCAT, el Pla d'acció de la professió infermera 2024-25, el Pla d'atracció i fidelització de professionals del SISCAT...

Una aposta pels professionals que també implica que l'atenció primària esdevingui un pol d'atracció, on els professionals puguin desenvolupar la seva carrera de manera completa, a través de la recerca i la docència. De la mateixa manera, un dels punts imprescindibles per fer una bona tasca professional és el domini lingüístic de la llengua catalana. Per aquest motiu seguirem desenvolupant mesures de promoció i ús del català, com no havia passat mai, amb l'objectiu de garantir una atenció de qualitat i seguretat amb la llengua pròpia del país.

4. Un sistema de salut que avança amb la recerca i la innovació.

La innovació i transformació del sistema sanitari ha d'anar encaminada cap a un model on prevalgui l'excel·lència. És central disposar d'una estratègia en aquest àmbit, per això, dins del marc del hub de teràpies avançades i medicina personalitzada. Se seguirà desplegant el programa de teràpies avançades i emergents de Catalunya, que serà un instrument clau per afavorir el desenvolupament de la recerca en teràpies, tecnologies i l'atracció i retenció de talent i per garantir l'accés a aquestes teràpies al conjunt de la població.

També cal destacar al desplegament de programes d'intel·ligència artificial, que han de permetre un suport valuós de millora a l'activitat sanitària. Un altre punt rellevant és el desplegament de l'estratègia de medicina personalitzada i de precisió, on es desenvoluparan eines i projectes pel desplegament de la instrucció d'oncologia de precisió i per a la millora del diagnòstic de malalties minoritàries.

5. Una visió global: “una sola salut” (*one health*).

L'enfocament d'“una sola salut” (en anglès, *one health*) és un terme acceptat per l'OMS que evidencia que la salut humana, la salut animal i la salut del medi ambient són interdependents i estan vinculades als ecosistemes en què coexisteixen. Des d'aquest enfocament transversal, treballem de manera global amb la premissa de “salut a totes les polítiques”. Alguns exemples de treball compartit poden ser la integració de dades de salut pública i vigilància epidemiològica amb dades mediambientals, de contaminació de l'aigua i de l'aire, i d'emergència climàtica. O amb la implantació progressiva d'una xarxa de salut mediambiental pediàtrica, per a la detecció, avaluació i maneig de malalties i riscos ambientalment relacionats amb els infants. Al mateix temps, desenvoluparem línies de treball en àmbits com salut i cultura, salut i activitat física, salut i educació, com s'ha fet en aquesta legislatura amb la salut mental, vetllant perquè la salutogènesi sigui la premissa de promoció, prevenció i protecció de la ciutadania amb l'habilitat i obligatorietat d'optimitzar tots els recursos i evitar duplicitats innecessàries.

Per últim, cal destacar que el desplegament de l'Agència de Salut Pública ha de comportar més coordinació amb els ens locals per promoure el seu paper en la comunitat com a garants del desplegament i efectivitat de tots els serveis de promoció de la salut, aprofitant també els recursos que des de l'atenció primària i des del punt de vista de l'atenció integrada social i sanitària s'han desplegat aquesta legislatura amb mirada comunitària.

ESPORTS

L'esport com a pilar d'una societat cohesionada, empoderada i sana

a) Feina feta

Quan vam assumir les responsabilitats en l'àmbit de l'esport, ens vam trobar amb un sector que feia molts anys que no rebia el suport necessari per part de la Generalitat. L'activitat física i l'esport són elements claus per a la cohesió social i la salut mental i física. És des d'aquesta visió que vam proposar-nos tornar a posar l'esport al centre i dotar-lo dels recursos necessaris, al costat del sector esportiu del nostre país. En aquesta línia, vam declarar l'esport i l'activitat física béns essencials, i en aquesta legislatura hem fet un augment sense precedents del pressupost dedicat a l'esport. Hem tingut clar sempre que calia treballar conjuntament amb el sector, i per això vam crear la Taula de l'Esport i de l'Activitat Física de Catalunya, un òrgan transversal i punt de trobada entre la Generalitat i els agents institucionals, socials i econòmics del sector esportiu. Així mateix, hem fet possible que es reconegui l'esport i l'activitat física com a elements transversals en l'acció política dels diferents àmbits de l'administració. En un primer moment, es van centrar els esforços a pal·liar els efectes de la covid-19, que el sector esportiu va patir moltíssim, amb línies d'ajuts extraordinàries a federacions i consells esportius, així com als gestors d'instal·lacions que van haver de tancar.

Passada la pandèmia, hem centrat els esforços a fer que les entitats del teixit esportiu del país poguessin tenir prou diners i, sobretot, que els poguessin tenir amb prou antelació per planificar. Així, hem fet possible un augment del 63% del pressupost destinat a ajuts a les federacions. Aquest any hem arribat al canvi de cicle pel que fa al calendari, i abans de començar la popera temporada ja sabran de quants diners disposen i cobraran la bestreta. Hem fet possible una reivindicació històrica del sector per primera vegada. En aquesta mateixa línia de suport al teixit associatiu, s'ha multiplicat per 8 els ajuts a clubs, i hem passat d'ajudar en el 2021 a 50 clubs i 70 actuacions, a 175 i 443 actuacions. Hem augmentat també el suport a l'esport escolar, en totes les categories i modalitats esportives, i l'esport universitari. Concretament, hem augmentat un 20% des del 2019 els ajuts als consells esportius, i hem passat també a treure les convocatòries anticipadament. Pel que fa a la convocatòria d'impacte, se n'ha doblat l'import. En aquesta legislatura s'ha fet un esforç important per reforçar la presència de Catalunya al mapa esportiu del món, i per això hem fomentat i donat suport als i les esportistes, els clubs i les federacions en la participació en competicions en diferents categories, així com en l'organització d'esdeveniments esportius. En aquesta mateixa línia, hem fomentat el patrocini, l'esponsorització i el mecenatge en l'esport per desenvolupar projectes i iniciatives dels i les diferents agents del sector. D'aquesta manera, Esportcat ha esponsoritzat diverses activitats esportives internacionals d'equips destacats, especialment d'esport femení. En els darrers quatre anys s'han posat al dia també les instal·lacions esportives, tant de l'INEFC com el CAR, i s'han donat les primeres ajudes als municipis per a la millora dels seus equipaments esportius a través del programa Més esport, més país, que destinarà un total de 200 M€ a aquesta finalitat.

Però si per alguna cosa ha destacat aquesta legislatura és per ser la de l'esport femení. Hem tingut sempre clar que havíem de lluitar contra les desigualtats en el món de l'esport, i la de gènere és molt rellevant. Per això, s'han multiplicat per 10 els ajuts a l'esport femení i s'han fet actes com: Entre Totes Tot; Entre Totes Joc; Jugo com una nena!; Superheroïnes; Congrés: La Igualtat en Joc; i el dossier *Dones i Esport*. S'ha presentat també el Pla de foment de l'esport

femení. Acabar la legislatura ens hauria permès culminar la transformació de la secretaria i materialitzar l'increment de pressupost compromès fins a arribar a doblar-lo.

b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura

Proposta destacada:

★ Més recursos i més visibilitat per a l'esport com a vector republicà de transformació.

- a) Impulsar l'esport amb tota la seva transversalitat i capacitat transformadora en tots els àmbits: educació, salut, acció climàtica, econòmica, turisme...
- b) Promoure l'esport com a millora personal i social: creixement personal, valors humanistes, hàbits saludables, cohesió social i diversitat, equilibri territorial, feminització, etc.
- c) Seguir dotant l'esport de recursos suficients, continuant amb la tendència d'aquesta legislatura, en què hem revertit la manca de recursos per a l'esport. El pressupost per al 2024 preveia més de 88 M€ per a la Secretaria General de l'Esport i l'Activitat Física, als quals cal sumar la resta de recursos destinats a política provinents d'altres departaments. Per tant, seguirem compromesos a incrementar la inversió en polítiques esportives amb la intensitat i la tendència de l'actual legislatura.
- d) Iniciar un procés consensuat del model esportiu de país amb una futura llei catalana de l'esport.

Propostes

1. **Desplegament del xec esportiu** per democratitzar i apropar l'esport a tothom, posant, sobretot, el focus en el pas de l'esport escolar a l'adolescència, perquè la situació econòmica i social de les famílies no sigui un impediment per fer activitat física. Augment de les hores de pràctica esportiva i activitat física en edat escolar –tant en horari lectiu com extraescolar– i garantir l'accés universal de tots els infants del país a l'activitat física.
2. **Millorar el tracte fiscal de l'activitat física i esportiva.** Deducir la despesa esportiva (fitxes federatives, quotes de clubs esportius i quotes de gimnasos) del tram autonòmic de l'IRPF. Pressionar el govern espanyol perquè retorni l'IVA reduït a l'activitat física i esportiva i permeti deduccions de la despesa esportiva en el tram estatal de l'IRPF.
3. **Línies d'ajut a la millora d'equipaments esportius per a municipis de més de 2.000 habitants.** Després d'haver impulsat la línia de subvencions per a municipis de menys de 2.000 habitants, ara cal seguir garantint que tothom té accés a equipaments esportius en bones condicions, visqui on visqui del país.
4. **Premis de reconeixement i línia de suport a entitats amb projectes socials que tinguin l'esport al centre.** Si entenem que l'esport és clau per a la cohesió social i la igualtat, hem d'anar més enllà del suport a les entitats purament esportives i acompanyar projectes socials que incloguin l'activitat física.
5. **Treure una nova línia de subvencions per a consells esportius** per a projectes d'esport per a tothom.
6. **Impulsar un centre de recerca en l'àmbit esportiu**, amb l'objectiu de ser referents en la generació de coneixement en aquest àmbit, que ens permeti fer una política esportiva ben fonamentada, potenciant i coordinant els diversos centres de recerca i coneixement públics i privats existents.

7. **Liderar la transformació energètica i sostenible dels equipaments esportius a Catalunya** en l'elaboració d'un nou **Pla d'Equipaments Esportius de Catalunya**, els criteris per a la transformació del parc d'equipaments esportius públics i privats cap a la màxima eficiència i sostenibilitat. Promoció d'instal·lacions esportives amb certificació energètica, reducció dels consums, millora de l'eficiència i instal·lació d'energies renovables amb finançament dels fons europeus perquè siguin edificis de classe A.
8. **Posem la mirada en la primera infància**, innovant i potenciant l'alfabetització motriu, la primera entrada dels nostres petits infants en el món de la psicomotricitat per al seu desenvolupament integral. El moviment, l'activitat física, és imprescindible a les edats primerenques.
9. **Fomentar la pràctica de l'esport per a tota la ciutadania com a promotora de la salut** a través d'una bona xarxa d'equipaments públics, programes de suport i competicions populars. Desplegar un programa d'activitat física i esportiva vinculat a la salut que estableixi relacions directes entre els centres d'assistència primària i els centres esportius, de manera que s'activin protocols mèdics de prescripció d'activitat física per a patologies lleus i que els pacients puguin desenvolupar aquests tractaments als centres esportius sota l'atenció de personal professional qualificat i amb seguiment per part del professional prescriptor. Així vinculem també la pràctica física i esportiva saludable amb l'aposta de govern per la salut mental amb un èmfasi especial en l'adolescència i el jovent.
10. **Taula del Sector Esportiu permanent** com a òrgan consultiu de les polítiques esportives de les administracions públiques catalanes que integri tot el sector esportiu del país.
11. **Convertir Catalunya en l'epicentre del coneixement vinculat al món de l'esport.** Lideratge i organització d'un Congrés Internacional al voltant de l'activitat física i l'esport.
12. **Modernització del Registre d'Entitats Esportives de Catalunya.** Abans de finalitzar l'any, dotar-lo d'eines tecnològiques que permetin una gestió ràpida i eficient de les sol·licituds i expedients.
13. **Dissenyar una estratègia de suport a les i els esportistes catalans** perquè les federacions, els clubs i els i les esportistes catalans tinguin més oportunitats i visibilitat internacional.
14. **Reconeixement de les seleccions esportives catalanes.** Refermem el que som, amb la setmana de les seleccions catalanes, amb més de 4.000 esportistes participant-hi representant més de 40 esports amb seleccions convidades de més de 45 països. Defensem i internacionalitzem el nostre dret a participar dels esdeveniments esportius mundials
15. **Prioritzar l'impuls de l'esport femení** en l'àmbit de l'esport i l'activitat física, per incrementar la presència, la visibilitat i el reconeixement de les dones en totes les seves esferes: governança de les entitats esportives, foment de lideratges i professionals femenines, empoderament i visibilitat de les dones per rear referents, així com la promoció de més espais i segurs per a la pràctica esportiva de les dones.
16. **Aposta decidida pel turisme esportiu sostenible**, per convertir les potencialitats esportives del país en un dinamitzador econòmic dels territoris, generador d'ocupació i equilibrador territorial. Cal identificar les potencialitats i singularitats esportives de cada territori i dinamitzar-ne la creació de hubs esportius singulars. Acompanyat d'una política activa de **captació d'esdeveniments internacionals de rellevància** que potenciïn la projecció internacional de Catalunya. Catalunya ha d'esdevenir el referent europeu en l'organització d'esdeveniments sostenibles, eficients i amb un retorn social clar per al país.

c) Horitzó republicà

A la República Catalana el sistema esportiu català ha d'articular-se com un vector al servei del bé comú, la inclusió social i el progrés, amb una mirada humanista i universal, inspirada en els principis fundacionals de l'esport per a tothom, i s'ha d'evitar que cada sector i subsector constitueixi el seu imaginari particular, apostant per una marca definitiva de país i una societat avançada.

Línies estratègiques

1. **Projecció internacional:** entenem l'esport com una eina republicana de país que ens posiciona al món amb un marc-país propi i ens permet associar els valors de l'esport a la construcció republicana.
2. **Instal·lacions:** cal que la inversió i modernització de les instal·lacions esportives del país tinguin en compte les noves necessitats d'espais esportius, modernitzi el parc d'equipaments esportius i incorpori les singularitats i potencialitats territorials esportives del país.
3. **Finançament:** millora substancial del finançament de l'esport des de la concepció vectorial de les polítiques esportives com a bandera transversal de Govern republicà. Finançament a través d'un model publicoprivat que impliqui el Govern i altres agents del sector esportiu amb la concepció que la inversió en l'esport és inversió en salut, benestar i prosperitat.
4. **Model esportiu:** esport com a vector republicà. Volem tenir un nou model esportiu lleial als valors republicans i compromès fermament amb el poder transformador i cohesionador de l'esport sobre la ciutadania. Cal reconèixer l'esport i l'activitat física com a elements rellevants en la vida de les persones i que pugui ser transversal en l'acció política dels diferents àmbits de l'administració.
5. **Esport per a tothom:** qualsevol pràctica ha de ser per a tothom, no sols el que no és "esport tradicional". S'ha de garantir l'accés universal a l'esport i a l'activitat física i fomentar estils de vida saludables i de benestar per a tota la ciutadania, a més de promocionar l'activitat esportiva federada i de lleure a tots els nivells i al llarg de tota la vida. Cal seguir treballant en la consolidació de la igualtat en el món de l'esport, fomentant i dotant polítiques esportives feministes.

COOPERACIÓ, PAU I DRETS HUMANS

Un país solidari compromès amb la justícia global, la pau i els drets humans

a) Feina feta

Després d'una primera etapa marcada per les desavinences i la pèrdua de confiança per part del sector, l'octubre del 2022 es reprenia el camí del diàleg i l'acord que permetria aprovar el Pla director de cooperació al desenvolupament 2023-2026, que consolida la mirada feminista i transformadora com a tret distintiu de la cooperació catalana. Gràcies al nou lideratge al

capdavant del departament i la feina feta amb el sector, aquest Pla es va aprovar amb un ampli consens, tant a les consultes prèvies com en el mateix tràmit parlamentari.

Amb aquest Pla es fixa per primera vegada un camí sòlid per assolir el 0,7% dels ingressos propis en cooperació l'any 2030. S'estableix una fórmula que fa que cada any creixi el percentatge i que garanteix que mai decreixi, incrementant alhora, de manera sostinguda i sostenible, l'Ajut Oficial al Desenvolupament del Govern (AOD).

S'ha reforçat la col·laboració amb els actors de la societat civil i els ens locals, per enfortir el teixit associatiu i la cooperació municipalista, en especial per avançar amb l'objectiu compartit del 0,7%.

Catalunya té un fort compromís amb el multilateralisme i el sistema de Nacions Unides. Els pressupostos de 2024 incloïen 10,7 milions d'euros en aportacions a organismes multilaterals, majoritàriament per a cooperació al desenvolupament. D'aquests, el pressupost preveia 6,4 milions per a emergències humanitàries tant de llarga durada com d'aparició sobtada, incloent-hi 4,1 milions en aportacions al sistema de Nacions Unides (ACNUR, UNICEF, UNRWA, etc.). En aquesta línia, també, els darrers anys, s'han aportat gairebé 600.000 € a dues actuacions d'agències de l'ONU per contribuir a pal·liar la crisi humanitària a Ucraïna, a més d'una convocatòria per subvencionar projectes dotada amb 1,5 milions d'euros.

S'ha mantingut el suport a la població palestina a través de la UNRWA, Unicef i altres agències de Nacions Unides sigui als territoris ocupats palestins o en altres indrets amb població refugiada palestina. Aquest suport s'ha reforçat davant la situació d'emergència humanitària actual patida per la població civil. La no aprovació del pressupost ha impedit incrementar i consolidar aquest suport cap a aquells que més pateixen els bombardejos. Catalunya sempre ha tingut una especial relació, propera i molt humana, amb determinats territoris del món com són Palestina, el Kurdistan o el Sàhara Occidental entre altres. Aquests han estat tradicionalment països prioritaris de la cooperació catalana. Sempre hem orientat la nostra resposta cap a les necessitats de les poblacions més vulnerables, treballant activament en defensa dels drets humans i enfortint les bases per avançar cap a la pau. Per això i més encara en aquests moments de patiment de la població civil palestina, no podem fer res més que reafirmar el nostre suport cap a tots aquells que amb la seva feina intenten oferir els serveis bàsics en un ambient extremadament volàtil. La no aprovació del pressupost impedeix incrementar i consolidar aquest suport cap a aquells que més pateixen una situació bèl·lica.

El compromís amb la defensa dels drets humans és irrenunciable. I per aquest motiu, durant aquesta legislatura, hem ampliat i consolidat el Pla d'actuació per al suport a les entitats i les persones defensores dels drets humans a Catalunya, fent de la defensa dels drets humans i el suport als seus defensors i defensores un dels trets distintius de la cooperació catalana. De la mateixa manera, s'ha avançat en la tramitació de la Llei de creació del Centre Català d'Empresa i Drets Humans. Catalunya té una societat sempre compromesa i ho volem fer valdre i donar-ho a conèixer impulsant un procés participatiu de reflexió i debat per tenir un país amb menys violències i que aposti per la justícia global. Per aquest motiu, hem impulsat amb el Consell Català de Foment de la Pau el Fòrum Català per la Pau, un procés participatiu que ens permeti dotar-nos per primera vegada d'un Pla País de Pau.

S'ha impulsat la participació dels joves en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament i la justícia global, la pau i els drets humans. El jovent és el present i el futur de la nostra república i són els que han d'agafar el testimoni de tota la feina que la societat civil catalana compromesa ha dut a terme en favor de la justícia global, la defensa dels drets humans i el pacifisme. Des del Govern hem apostat per diversos projectes per acostar la política de cooperació a les generacions més joves i lligar la innovació i la tecnologia, entre altres elements, amb el discurs crític i rebel però

sobretot amb l'energia transformadora del jovent per contribuir a enfortir la cultura de la democràcia, la justícia global i els valors republicans. Amb la no aprovació dels pressupostos, es va reduir a la meitat el nombre de joves que es podrien haver beneficiat del programa per incentivar l'ocupació dels joves en el sector de la cooperació.

Amb la no aprovació del pressupost per al 2024 s'ha perdut l'oportunitat d'incrementar en 8,1 M€ el pressupost en cooperació al desenvolupament, que hauria permès arribar fins als 51,6 M€, la xifra més alta de la història en cooperació.

b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura

Proposta destacada

- ★ **Convertir Catalunya en un actor referent internacionalment en l'àmbit global**, exemple de cooperació, solidaritat i defensa dels drets humans. En aquest sentit, volem mantenir el creixement de l'Ajut Oficial al Desenvolupament per sobrepassar el 0,5% del pressupost que s'hi destina al final de la pròxima legislatura, amb l'objectiu final d'assolir el 0,7% l'any 2030. I també cal actualitzar en aquest mateix sentit la llei de cooperació de Catalunya.

Propostes

1. **Establir una estratègia d'educació global**, demandada pels diferents actors de la cooperació des de fa més de 15 anys, on es fixin les bases del que entenem des de Catalunya per educació global i una ciutadania crítica i compromesa amb els valors solidaris i republicans. Té per objectiu promoure la sensibilització, la mobilització social i la incidència política. Una estratègia basada en la dimensió feminista, la defensa dels drets humans i la pau, i que vol incentivar una consciència crítica. Sobretot, entre els joves.
2. **Fomentar el programa Joves Cooperants** per tal d'implicar els joves en el sector de la cooperació, la defensa drets humans i la justícia global, a partir de promoure una política ocupacional juvenil en aquesta matèria. Volem promoure una consciència de cooperació, abordant-la des de diferents perspectives ciutadanes. En aquest punt, proposem una iniciativa de Govern transversal implicant el SOC i el departament de Drets Socials per llençar l'oportunitat d'introduir joves demandants d'ocupació en el camp de la cooperació al desenvolupament de manera professional. Volem que la cooperació sigui percebuda també com una oportunitat per als nostres joves, despertar noves vocacions. I projectes com aquest ens ajudaran a aconseguir-ho.
3. **Impulsar una cooperació feminista presentada** en el marc de la CSW de Nacions Unides a Nova York. Volem operacionalitzar aquesta política i dotar-la de contingut concret i detallat, treballant amb el conjunt dels actors i incentivant el fet de prendre consciència d'aquesta necessitat operativa.
4. **Impulsar un Pla Catalunya país de pau**. Elaborar una estratègia de foment de la pau a partir d'un treball més integrat entre desenvolupament, foment de la pau, acció humanitària i educació global. Volem que aquest projecte permeti identificar possibles col·laboracions, bastir un relat comú sobre com entenem la pau i incrementar, així, l'impacte social i polític de les actuacions que puguin dur a terme tant el Govern de Catalunya com altres ens públics. Apostem per un procés participatiu on tothom tingui cabuda i volem promoure espais de debat i reflexió per sumar els actors socials, institucionals, econòmics, acadèmics i culturals d'arreu del territori que comparteixen inquietuds i compromisos amb la cultura de la pau.
5. **Enfortir els actors locals** en l'àmbit de la cooperació a Catalunya.

6. **Una cooperació de país ha de reforçar el municipalisme solidari.** Proposem l'intercanvi entre les administracions locals catalanes i les dels països del sud aprofitant l'expertesa local en iniciatives de cooperació tècnica amb el Fons Català com a entitat de referència del sector. En aquest sentit, programes com el de les Ciutats Defensores dels Drets Humans són referents en matèria de sensibilització i incidència política. A més, la coordinació per tirar endavant polítiques d'acollida i refugi ha de tenir molt present també les iniciatives dels ajuntaments que reforcen els àmbits de solidaritat i cooperació.
7. **Enfortir la relació amb les agències de Nacions Unides, especialment als territoris prioritaris de la cooperació catalana.** Reforçar la contribució de Catalunya amb les agències de Nacions Unides que treballen a Palestina, com UNICEF o UNRWA, cosa que fa visible el compromís de Catalunya amb el multilateralisme i amb les Nacions Unides. Així mateix, territoris com el Sàhara i el Kurdistan, sotmesos a altes tensions i un elevat grau d'inestabilitat política i social, també seran objecte d'especial atenció i seguiment atesa la situació volàtil que la seva població civil pateix.
8. **Enfortir la línia d'acció humanitària i fons d'emergències** per millorar la resposta conjunta de Catalunya a escala internacional davant els reptes globals de desenvolupament (emergència climàtica, salut, migracions). I ho volem fer amb nous instruments i millorant les capacitats de reacció i adaptació davant emergències humanitàries. Per exemple, quan parlem de cooperació climàtica en termes de sequera, gestió dels recursos hídrics, migracions forçades per raó climàtica, etc.
9. **Lluitar contra l'avenç de l'ideari d'extrema dreta:** davant qui intenta sembrar la por i instal·lar actituds racistes, xenòfobes, intolerants i que tendeixen cap al feixisme, la política de cooperació al desenvolupament és més necessària que mai. Cal una cultura envers la justícia global per falcar la cohesió social al nostre país, els principis democràtics i contribuir a un món més just.
10. **Enfortir les aliances internacionals:** cal consolidar la relació directa amb la UE i les seves delegacions. Així com millorar la participació i presència del conjunt del Govern a xarxes, organitzacions i fòrums multilaterals. En aquest sentit, l'acció conjunta del Govern segueix sent un eix prioritari. En un moment en què la dreta i l'extrema dreta qüestionen el sistema de Nacions Unides, hem de seguir ara més que mai col·laborant i aportant als diferents organismes d'aquest sistema. A més de seguir treballant en una estratègia multilateral per estructurar i refermar totes aquestes aportacions.
11. **Aprovar la llei del Centre d'Empresa i Drets Humans.** Valorar la feina feta i els consensos assolits en aquesta legislatura i encaixar la llei amb la feina legislativa en l'àmbit Europeu per garantir la transparència al llarg de les cadenes de valor internacionals.

c) Horitzó republicà

En un context internacional com l'actual, marcat per la complexitat i la inestabilitat, amb un model energètic que s'esgota, amb l'auge de la ultradreta a tot el nostre entorn, les polítiques públiques tenen un paper més fonamental que mai per contrarestar els efectes de la crisi en les persones més vulnerables i per contribuir a construir societats resilents, defensar la pau i els drets humans. Per això és important destacar els impactes de totes les nostres polítiques en els països en desenvolupament, i actuar com a actors responsables en l'abordatge dels reptes globals en l'àmbit internacional.

És la nostra voluntat consolidar la contribució de Catalunya al desenvolupament global, la pau i els drets humans. Volem que la cooperació es consolidi com a política de país i com a referent en l'àmbit internacional, donant suport des de la Generalitat de manera estable i creixent a la

xarxa d'entitats de cooperació que des de tot el territori català operen a diferents països i estableixen relacions que contribueixen a la credibilitat i reputació de Catalunya.

Catalunya ha de reforçar el seu compromís i responsabilitat envers els reptes globals i és per això que ens cal fer més cooperació i fer-la millor. Especialment en la defensa dels drets humans individuals i col·lectius, els drets de les dones, l'aprofundiment democràtic, la participació de la societat civil, la diversitat cultural i lingüística, el foment de la pau i la resolució no violenta dels conflictes.

La cooperació al desenvolupament és una oportunitat per fer de la política de cooperació, pau i drets humans la carta de presentació de Catalunya al món, com un actor internacionalment responsable, amb utilitat, reputació i credibilitat i que respon als reptes globals i que proposa una governança global més justa i una solució dialogada als conflictes.

Línies estratègiques

1. **Cooperació feminista i transformadora**, que promogui la igualtat de gènere com a eix transversal de totes les àrees de la cooperació i lluiti contra les causes estructurals de les desigualtats.
2. **Cooperació innovadora transversal**. Cal impulsar noves xarxes de cooperació entre els diferents actors de la cooperació per fomentar la transversalitat de les polítiques públiques.
3. **Cooperació juvenil**, incentivant la creació d'espais de participació on els joves puguin expressar les seves idees i contribuir activament en el foment de la cooperació.
4. **Cooperació amb una mirada europea i generadora de confiança**, treballant aliances i compromesa amb el sistema de Nacions Unides.
5. **Cooperació per la pau**, que promogui la resolució pacífica de conflictes i els drets humans, prioritzant sempre la mediació i el diàleg internacional.

4. AL COSTAT DE LA GENT

GUANYA LA PROSPERITAT ECONÒMICA

POLÍTICA ECONÒMICA I FINANCERA

Una economia preparada per al futur: sostenible i motor de prosperitat compartida

a) Feina feta

El 2024 fa 10 anys d'ençà que la força d'Esquerra Republicana va girar el rumb de la política econòmica de la Generalitat de Catalunya. Després de quatre anys negres marcats per les retallades de la despesa pública i d'inversions clau, com aquelles incloses en el pla de sequera, la influència d'Esquerra va ser decisiva per pivotar cap a una política fiscal que augmenta els ingressos de la Generalitat com a garantia imprescindible de l'estat del benestar. Primer, amb els pressupostos del 2014, on ERC va forçar a recuperar successions i donacions; després, amb la Conselleria d'Economia liderada pels vicepresidents Junqueras i Aragonès, que van impulsar la creació de nous impostos propis de fiscalitat verda, i aquesta última legislatura, sota el lideratge de la consellera Mas, s'han aprovat reformes fiscals que han fet més progressiu l'IRPF i han consolidat figures com Patrimoni o Successions, impulsant una fiscalitat verda i aprovant deduccions per afavorir l'equilibri territorial en l'àmbit dels municipis rurals. En aquests 10 anys hem passat d'un pressupost de 26.065 M€ l'any 2013 als 43.673 M€ que preveïen els del 2024. És a dir, s'han capgirat totalment les retallades d'anteriors governs. Només en aquesta legislatura, els pressupostos de la Generalitat han crescut un 26% i hauria estat un 34% amb l'aprovació dels pressupostos del 2024, fins als 43.673 M€. I aquesta despesa rècord s'ha fet amb els nivells més baixos de dèficit en més d'una dècada i amb una reducció substancial del pes del deute sobre el PIB.

La bona gestió de les finances de la Generalitat és un fet objectivable, com evidencien la rebaixa del pagament a proveïdors per sota dels 30 dies durant el 2022 i 2023, o la millora de la qualificació del deute de la Generalitat efectuada per diferents agències de ràting els darrers mesos, fruit de la bona gestió de les finances i de l'acord de la cancel·lació del 20% del deute amb el Fons de Liquiditat Autònoma. Aquesta bona gestió ha anat acompanyada d'un exercici de transparència en matèria econòmica: subvencions, contractació pública, pressupostos i també la incorporació de la cultura de l'avaluació en la presa de decisions pública, amb avaluacions ex ante i ex post i exercicis de revisió de la despesa. Una peça clau per a la millora de les finances va ser el reforç de l'Agència Tributària Catalana, que mostra que quan Catalunya gestiona els seus recursos, els fiscalitza millor. Només en el període 2019-2022 va fer aflorar 1.055 M€ procedents del frau fiscal. Si Catalunya gestionés tots els impostos, encara en podríem fer aflorar més. A més, l'Agència Tributària de Catalunya ha signat diversos convenis de col·laboració amb ajuntaments i diputacions per col·laborar amb la recaptació executiva d'aquests organismes.

En l'àmbit de la fiscalitat, ha estat decisiu el paper d'Esquerra Republicana a l'hora d'impulsar un impost sobre la riquesa en l'àmbit estatal que contraresti l'estratègia de dúmping fiscal del

centredreta espanyol, i ha garantit, a més, que els recursos addicionals romanguin a la hisenda catalana. Per això, aquesta legislatura s'ha modificat l'impost de patrimoni, recaptant 12 M€ addicionals que, d'altra forma, haurien anat a parar a la hisenda estatal. Un rigor amb la gestió que també hem posat al servei d'una economia transformadora, especialment en aquesta legislatura amb l'arribada dels fons Next Generation. Hem aprofitat la finestra d'oportunitat que ens ha donat l'aposta europea per dur a terme una recuperació basada en la inversió i el lideratge públic per construir un model econòmic més intel·ligent, industrialitzat, sostenible i resiliència. Entre altres coses, s'ha posat en marxa l'Estratègia de la bioeconomia de Catalunya 2030, que marca el full de ruta per a la transició cap a un model econòmic basat en l'aprofitament dels recursos biològics renovables que no s'aprofiten actualment per crear productes de més valor afegit.

Pel que fa a la gestió dels Next Generation, Catalunya és el territori de l'Estat que ha aconseguit mobilitzar més recursos, gairebé 3.000 milions d'euros, amb un grau d'execució que se situa ja en el 56%. Amb tot, continuem patint l'excessiva centralització de l'Estat; per això, continuarem reclamant que se'ns transfereixin els recursos que han quedat deserts a les convocatòries estatals, amb l'objectiu de finançar projectes industrials estratègics a Catalunya. També a l'hora de distribuir-ho als municipis i assegurar-nos que els recursos dels Next Generation arriben arreu del territori. A finals de 2023, la Generalitat havia ingressat 3.275 M€, dels quals s'havien mobilitzat el 87,3% arreu del 97,3% dels municipis catalans. Més enllà dels fons Next Generation, també s'han aconseguit nous recursos, com els 430 M€ signats amb el Banc Europeu d'Inversions per destinar a inversions verdes, socials i digitals i que a més ens permeten diversificar l'endeutament, més enllà de l'Estat espanyol. L'Institut Català de Finances (ICF) s'ha convertit en una punta de llança d'aquesta estratègia en pro d'una economia transformadora. Només el 2023 va augmentar en un 25% els crèdits a empreses i professionals, tot sovint en sectors estratègics pel nostre país, com mostra el creixement destacat dels crèdits al sector primari. El Govern i l'ICIF han creat el fons Arrels amb l'objectiu d'invertir en el capital d'empreses estratègiques de Catalunya perquè mantinguin el seu arrelament i els centres de decisió al país. També s'ha posat en marxa el Fons d'Inversió Tecnològica Avançada (FITA) amb l'objectiu de facilitar la transferència de coneixement entre la recerca i el teixit empresarial.

En canvi, a l'Estat espanyol, el procés de concentració bancària ha impulsat un sector bancari cada cop més oligopolístic, on els beneficis van a les butxaques d'uns pocs i els costos es traslladen ràpidament als seus dipositaris. Esquerra Republicana, tant al Govern com al Parlament, ha fet una feina ingent que entén que els serveis bancaris són una utilitat pública que, al cap i a la fi, acaben depenent d'estats i bancs centrals com els últims garants de la seva sostenibilitat financera. Per aquest motiu, des del Parlament s'ha impulsat un projecte de llei de titularitzacions hipotecàries, que ha quedat escapçat pel finiment de la legislatura, però també s'ha enviat a Madrid una proposició de llei per garantir el retorn social del rescat bancari, posant els actius de la SAREB –que vam pagar entre tota la ciutadania– a disposició del sector públic, o la llei per a la inclusió financera, que obligarà els bancs a finançar serveis a municipis sense caixers, ni oficines. I mentre el Govern de l'Estat ni actua, ni deixa actuar, la Generalitat s'ha arremangat i ha creat el servei d'oficines bancàries mòbils que garanteix serveis bancaris als 503 municipis de Catalunya que no disposen d'oficina. No només ens cal garantir que el sector bancari i financer tingui uns deures proporcionals als beneficis públics dels quals gaudeix, sinó també que sigui un sector competitiu i diversificat. Per aquest motiu, en aquesta legislatura, s'ha continuat la promoció del sector de les empreses de tecnologies financeres, amb el projecte de crear un hub financer a l'edifici de la Borsa de Barcelona i que pretén impulsar l'obertura del sector bancari. Això demostra l'aposta per aquest sector i el de les finances sostenibles. També en aquesta legislatura s'ha aprovat la llei de creació del Fons Complementari de Riscos, que permet a qualsevol treballador públic servir el país amb confiança i llibertat. És un instrument que respon a la necessitat de l'Administració de disposar de mesures per protegir els drets de tots els servidors públics que s'han vist afectats per la repressió espanyola i la persecució econòmica del búnquer judicial, sota el lideratge d'institucions com el Tribunal de Comptes, les mateixes que sempre han perdonat o mirat cap a una altra banda davant la corrupció econòmica dels grans partits del règim del 78.

L'aposta per una política transformadora arriba a tots els àmbits, allà on la Generalitat pot fer palanca per una economia més sostenible, ho fa i per aquest motiu s'ha aprovat l'Estratègia catalana de millora de la compra pública per als pròxims quatre anys, així com el Codi ètic i de conducta en la contractació pública. I finalment, en aquesta legislatura, les bones condicions econòmiques de la Generalitat han permès posar fil a l'agulla per revertir la política de despatrimonialització dels anteriors executius. Lluny queden els temps de vendre la casa per anar de lloguer, gràcies a Esquerra Republicana, la Generalitat tornarà a ser propietària de la majoria d'oficines administratives i això suposarà un estalvi substancial dels costos de les oficines.

Aquesta bona gestió s'ha vist reflectida també en el bon fer de l'economia catalana, vam sortir de la crisi del 2008 amb unes bases més sòlides de les que vam entrar. Lluny dels discursos fariseus sobre la decadència econòmica, entre el 2014 i el 2019 l'economia catalana va encadenar sis anys de creixement sostingut i superior al de la zona euro, que es va veure interromput per la pandèmia de la covid-19 i es va reprendre el 2021. El fort impuls de l'economia catalana després de la pandèmia li ha permès situar-se per sobre dels nivells del 2019 en termes de producció i ocupació, i ha assolit xifres rècord d'afiliació a la Seguretat Social i una taxa d'atur en mínims del 2008. Aquest bon ritme té lloc malgrat el context d'estancament de la zona euro, les tensions geopolítiques arreu del món i unes taxes d'inflació que continuen sent relativament elevades. La resiliència davant les adversitats és, en part, gràcies a la diversificació i obertura de l'economia catalana, que progressivament s'ha anat orientant cap a una economia del coneixement, amb importants inversions en sectors com el biomèdic o els semiconductors. Tot plegat ha conduït no només a una millora en els indicadors macroeconòmics sinó també a avenços en l'àmbit social, amb una important reducció de la desigualtat i l'abandonament escolar i una ocupació de més qualitat.

Els últims anys s'han caracteritzat per un context global d'inflació, inicialment provocada pels colls d'ampolla logístics postcovid i posteriorment per les conseqüències econòmiques de la invasió russa d'Ucraïna. I mentre els preus creixen, aquest Govern ha estat al costat de la gent, amb mesures com l'augment de l'Indicador de Renda de Suficiència de Catalunya o el val escolar. Aquesta darrera mesura ha permès a les famílies afrontar el retorn a l'escola sense costos sobrevinguts alhora que ha tingut un impacte positiu en el teixit comercial de pobles i ciutats, ja que ha afavorit el comerç físic enfront d'un increment exponencial del comerç digital que també s'està donant en l'adquisició de material escolar. Per tant, la mesura també ha tingut aquest paper d'impuls econòmic en un moment de dificultats per a molts d'aquests comerços. Pel que fa a la gestió de la mesura, va ser un èxit: va fer arribar 902.262 vals a 451.131 alumnes de primària. Al final de la campanya, el 95,1% dels alumnes havien fet servir el val escolar. En un escenari marcat encara per l'increment de preus, la previsió és mantenir el val escolar per al curs 2024-2025, i fer-lo extensible als alumnes de secundària i facilitar que es pugui destinar també al pagament de les quotes de material escolar. La negativa del Parlament de Catalunya a aprovar els pressupostos requerirà ajustar l'import previst, amb l'objectiu de poder implementar per segon any consecutiu aquest val escolar. Precisament, la bona situació financera de la Generalitat ens permetia plantejar una rebaxa de l'IRPF per a les rendes de fins a 35.000 €. La mesura incorporava ajustos tècnics perquè les persones amb rendes altes no es beneficien de la mesura (que tenia un cost agregat de 56 M€ i beneficiava el 73% de contribuents (les rendes baixes i mitjanes). Catalunya deixarà de tenir el tipus més elevat per a les rendes baixes. També es proposava millorar les deduccions al lloguer, sobretot per a joves: es passava dels 300 als 500 € de deducció i es proposava augmentar el límit per poder-hi optar, de manera que cada beneficiari tenia una deducció més gran i s'ampliava a 10.000 declarants nous. Amb un cost recaptatori d'uns 14 M€. També s'incorporaven diverses millores fiscals per a les víctimes de violències masclistes. Els pressupostos garantien també una distribució equitativa dels costos de la sequera, reestructurant el cànon de l'aigua per incentivar l'estalvi d'aigua i ampliant els col·lectius beneficiaris de la tarifa social del 0 € (que pagui més qui fa servir l'aigua per emplenar la piscina, però menys qui la necessita per viure).

b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura

Proposta destacada

★ Un model de finançament singular per a Catalunya que erradiqui el dèficit fiscal.

La legislatura 2021- 2024 ha estat marcada per la reversió definitiva de les retallades. No obstant això, ni els millors pressupostos de la Generalitat, com van ser els dissenyats per al 2024, donen resposta a la necessitat de la ciutadania de Catalunya. Ens caldrien, com a mínim, 8.767 M€ més en Salut, Educació i Drets Socials, per equiparar-nos a la despesa dels sistemes forals i fins a 16.264 M€ per equiparar-nos a la despesa de referència a la zona euro. Aquestes no són xifres assolibles sense reformar el model de finançament.

La XIII-XIV legislatura ha constatat la persistència del dèficit fiscal. Ho ha fet el Parlament, amb la Comissió d'Estudi del Deute Històric amb l'Estat espanyol, on s'ha evidenciat la persistència d'aquest dèficit en les seves diferents dimensions, i s'han exigint mesures per corregir-lo i reparar-lo. Incloent-hi la necessitat d'un finançament singular que permeti la recaptació i la gestió de tots els impostos a Catalunya; així com l'erradicació del deute del Fons de Liquiditat Autònoma, tenint en compte que està acreditat que només és conseqüència de les insuficiències de l'actual model de finançament. També ho ha fet el Govern recuperant l'estimació de les balances fiscals, malgrat l'opacitat de l'Estat espanyol, xifrant el dèficit fiscal de l'any 2021 en 21.982 M€, que representa un 9,6% del PIB, així com la persistència de l'impacte del dèficit fiscal sobre el PIB amb una mitjana del 8% al llarg de més de 40 anys.

En la dècada que va de 2014 a 2024, ERC ha estat garantia de la recuperació de les finances públiques de la Generalitat i d'uns pressupostos cada cop més ambiciosos, culminant en els del 2024, que dibuixaven un màxim de despesa històrica de la Generalitat de Catalunya, d'acord amb els recursos que tenia i rebaixant el pes del deute total sobre el PIB. Això no obstant, per equiparar-nos amb la despesa social, educativa i sanitària del

Malgrat això, aquest creixement no es pot mantenir sense acordar un nou sistema de finançament que erradiqui el dèficit fiscal. I tampoc és possible equiparar-nos amb la despesa social, educativa i sanitària dels països del nostre entorn sense garantir un creixement continuat de la despesa de la Generalitat.

El context de l'actual legislatura a l'Estat espanyol possibilita que es pugui posar sobre la taula un finançament singular per a Catalunya que erradiqui el dèficit fiscal. Una fita no més impossible que l'aprovació de la llei d'amnistia o que es parli català al Congrés. Per aquest motiu, Esquerra Republicana defensarà un finançament singular per a Catalunya que:

- Permeti recaptar tots els impostos generats a Catalunya, amb plena capacitat normativa per regular-los.
- Transfereixi a l'Estat una quota com a contraprestació dels serveis prestats i una altra, acordada mútuament, a un fons de reequilibri territorial destinat a altres territoris amb menor capacitat econòmica, per contribuir a l'equitat de forma transparent i, si fos el cas, acotada en el temps.

Propostes

1. **Un compromís de gestió amb rigor, com a garantia última de la sostenibilitat de l'estat del benestar i la inversió necessària per a la transició cap a una economia més resilient i més sostenible.** Davant de la recuperació de les regles d'estabilitat pressupostària a escala europea, no podem tornar a repetir els errors d'una dècada enrere que van acabar

comprometent l'acció política de la Generalitat i carregant els costos de l'estabilitat pressupostària sobre els més dèbils. Per aquest motiu, és imprescindible el compromís per augmentar els recursos de la Generalitat, ja sigui mitjançant una fiscalitat de progrés que exigeixi més als qui més tenen o millorant el model de finançament, abans que retallar la despesa de la Generalitat imprescindible per garantir els drets de la ciutadania de Catalunya.

2. **Llei del benestar de les generacions presents i futures.** Aquesta legislatura ha estat marcada per debats estèrils sobre projectes que potser podien generar un retorn econòmic immediat a curt termini, però que generaven externalitats negatives en l'àmbit social i ambiental a llarg termini. Tot això, mentre l'impacte ambiental, social i econòmic de l'emergència climàtica es fa cada cop més tangible. Per aquest motiu, és imprescindible dotar-nos d'eines que ens permetin incorporar l'òptica de les generacions futures a l'hora de decidir sobre projectes econòmics i estratègics.
3. **Rebaixar l'IRPF per a rendes menors de 35.000 €**, amb impacte neutre en les finances de la Generalitat de Catalunya. L'actual proposta ja contemplava petits retocs perquè els trams per sobre de 35.000 € no es beneficiessin de la rebaixa d'impostos. Quan ho tornem a posar sobre la taula, aprofundirem en aquests retocs per garantir que la rebaixa de l'IRPF tingui un impacte neutre en les finances de la Generalitat i els trams més alts contribueixin a la sostenibilitat de la rebaixa dels trams més baixos.
4. **Fiscalitat del joc.** Presentar al Parlament una llei per revertir la rebaixa fiscal al joc aprovada l'any 2014 pels grups de CIU, PP i PSC, conjuntament amb la prohibició de la publicitat, la promoció i el patrocini de l'activitat de joc i apostes han de posar les bases per fer de Catalunya un país lliure de casinos.
5. **Desenvolupar les figures de fiscalitat verda incloses a la llei del canvi climàtic**, que dibuixava tres noves figures. L'impost sobre les emissions de CO₂ dels vehicles de tracció mecànica, en vigor des de 2021. I dues més encara pendents, l'impost sobre les emissions als grans vaixells al port, que Junts per Catalunya i el PSC han bloquejat al Parlament, i l'impost sobre les activitats econòmiques que generen gasos d'efecte hivernacle. És imprescindible culminar el desenvolupament de la llei del canvi climàtic amb l'entrada en vigor de totes les figures fiscals incloses a la llei. Per aquest motiu es continuarà desenvolupant l'impost sobre les activitats econòmiques que generen gasos d'efecte hivernacle i es recuperarà l'impost als grans vaixells com una proposició de llei per ser tramitada amb la màxima celeritat possible.
6. **Posar en marxa el fons Arrels** amb una dotació inicial de 100 milions d'euros que permeti a la Generalitat entrar en el capital d'empreses estratègiques i mantenir l'activitat econòmica i industrial a Catalunya.
7. **Llei de titulitzacions hipotecàries**, que no s'ha pogut culminar al Parlament de Catalunya per culpa del bloqueig als pressupostos del 2024. Recuperarem la feina de la ponència per actualitzar la proposta de llei, i estudiarem els mecanismes per ampliar-ho i facilitar la recompra de la hipoteca en el moment en què hi ha el canvi de titulització
8. **Consolidar un ecosistema de bones pràctiques pressupostàries i la incorporació de la cultura de l'avaluació en la presa de decisions.** Lluny de la informació esbiaixada que difonen certs sectors socials i mediàtics, l'avaluació de les polítiques públiques sol referendar i validar moltes de les mesures de progrés que s'han implementat a Catalunya. Ha estat el cas del control de lloguers, l'impost sobre les begudes ensucrades o la taxa turística, entre d'altres. L'avaluació de polítiques públiques és essencial per millorar l'acció de govern, la transparència i el rendiment de comptes democràtic, mentre que els dissenys plurianuals sobre els ingressos i la despesa són una eina important de planificació. En la pròxima legislatura, Esquerra Republicana continuarà apostant per una avaluació rigorosa i que incorpori perspectives àmplies per tenir en compte el seu impacte en col·lectius de gènere,

tal com els pressupostos han incorporat perspectives específiques per mesurar l'impacte de gènere o la infància. Dintre d'aquesta aposta per posar la ciència al cor de les decisions públiques, és imprescindible recuperar i aprovar el projecte de llei del Pla Estadístic de Catalunya, tombat per l'oposició en una primera mostra de l'estratègia de bloqueig electoralista que ha marcat gran part de la legislatura.

9. **Revisar i simplificar els incentius fiscals existents**, amb l'objectiu de garantir la progressivitat dels tributs, millorar els mecanismes de lluita contra el frau fiscal i facilitar les relacions amb els contribuents.
10. **Portar al Parlament una llei catalana de mecenatge** que defineixi un model propi basat en l'impuls del micromecenatge i que tingui un especial impacte sobre activitats fortament arrelades al país, alhora que garanteixi que el mecenatge no es converteix en un mecanisme d'elusió fiscal per part dels grans patrimonis.
11. **Presentar una llei pròpia de compra pública que reculli mesures en favor de les pimes** i que avantposi criteris de qualitat, ambientals i de millores retributives. En el cas de les pimes, desenvoluparem el pagament directe de l'Administració als subcontractistes i establirem la limitació en l'accés als lots com a regla general en les licitacions.
12. **Adquirir la titularitat d'immobles de l'Estat** per posar-lo al servei de les polítiques públiques i activitats de la Generalitat, en el marc de la millora de l'interès general i un servei públic més bo.
13. **Completar els tràmits amb les institucions europees per facilitar el procés d'obtenció de la llicència bancària**. L'objectiu és que l'ICF pugui disposar de totes les eines que facilitin la seva tasca com a banca pública de promoció, una banca pública al servei de l'economia del país.
14. **Culminar la reversió de la política de despatrimonialització** de la Generalitat de Catalunya per aconseguir que sigui la propietària de les seves oficines i espais administratius i generar un estalvi substancial a llarg termini. Això ens permetrà destinar menys diners a sufragar els costos administratius de la Generalitat i més a polítiques públiques per millorar el dia a dia de la ciutadania.
15. **Fer permanents els impostos a la banca i les energètiques**, així com modificar-ne la distribució perquè el que s'ha recaptat a Catalunya incideixi a Catalunya. Aquests impostos han de servir de punta de llança d'una nova fiscalitat a les entitats financeres i a les empreses energètiques, per crear un nou fons destinat a ajudes per impulsar la inversió a polítiques energètiques d'energies verdes i a les polítiques d'habitatge públic. En aquest àmbit també es recuperarà l'impost als dipòsits bancaris dissenyat per la Generalitat de Catalunya i boicotejat pel govern del Partit Popular, sense que el PSOE hagi corregit la situació. Així com legislar per combatre el dúmping fiscal en matèria de successions i donacions, tal com s'ha fet amb l'impost de patrimoni, de manera que evitem que la competència antisocial a l'hora de rebaixar impostos als més rics no es converteixi en una carrera a la baixa i limiti la nostra capacitat de desenvolupar una fiscalitat justa i de progrés.
16. **Culminar el procés de sortida als mercats financers amb l'objectiu de desvincular-nos dels mecanismes de finançament de l'Estat**. La millora de la qualificació del deute per part de diverses agències de ràting, així com la cancel·lació del deute del FLA facilitaran aquesta sortida als mercats. Així mateix, aprofundirem en el finançament a través d'institucions europees, una via iniciada ja aquesta legislatura amb el Banc Europeu d'Inversions.
17. Fer les modificacions legals necessàries per **garantir la participació decisiva de la Generalitat en els organismes de direcció** a totes les empreses estatals d'àmbit econòmic que estiguin situades a Catalunya amb capacitat de veto quan afectin centres productius a Catalunya.

18. Davant la recuperació del pacte d'estabilitat pressupostària, és imprescindible **corregir els excessos de la seva aplicació a l'Estat espanyol i seguir demanant un repartiment just de la capacitat de generar dèficit a la UE**. L'actual normativa vigent, encara la del PP, suposa un excés de contenció en la gestió dels pressupostos públics, que resulta clarament contraproductiu i no permet fer front als grans reptes de futur (canvi climàtic, envelliment, desigualtat i era digital). L'aplicació de limitacions com ara la regla de la despesa, suposen un fre a la capacitat d'inversió d'administracions locals amb situació d'equilibri o superàvit pressupostari.

c) Horitzó republicà

La República Catalana ha d'impulsar una economia que tingui com a objectiu principal el benestar de tota la seva ciutadania i on l'estat prengui un protagonisme actiu en l'estímul de la innovació i el desenvolupament sostenible. Un país pròsper, de benestar sostingut i de prosperitat compartida, construït sobre una forta base industrial i amb unes institucions eficients i independents dels poders econòmics. Un model que avanci cap a una societat basada en la llibertat i la responsabilitat personal, que aconseguixi l'absència de dominació de qualsevol mena, en especial de les grans corporacions i dels poders econòmics. Una economia preparada per al futur, que sigui descarbonitzada i pugui fer front a grans reptes com la transició demogràfica i la transformació digital. Fer front a l'emergència climàtica no és només un imperatiu ecològic, sinó també econòmic. Els mateixos estudis de la Comissió Europea apunten que fer avui polítiques decidides cap a una economia de baixes emissions reduirà en un terç els costos econòmics del canvi climàtic.

Línies estratègiques

1. **Una fiscalitat on qui més té, més hereta i més contamina, també és qui contribueix més a la solidaritat comuna**, com a garantia imprescindible de l'estat del benestar i la funció redistributiva dels recursos, que incentivi un desenvolupament econòmic sostenible i fomenti la competitivitat i la prosperitat compartida. Una fiscalitat que sigui una peça activa en la lluita contra el canvi climàtic i la desigualtat, que forci els actors econòmics a integrar els costos de les externalitats negatives que traspassen al medi ambient i la societat.
2. **Un estat emprenedor i una administració capaç de liderar la mobilització de recursos públics i privats**, que impulsi els nous sectors productius i que faci una aposta sostinguda per la innovació, a través d'un Fons Nacional per a la Innovació vinculat a una nova banca pública. Així es garantirà la participació estratègica de Catalunya en projectes innovadors per a la nostra economia i el nostre país.
3. **Un finançament ple i solidari a escala europea**, que garanteixi que Catalunya disposi dels recursos necessaris per a una acció política i ambiciosa i transformadora, alhora que garanteixi la solidaritat amb altres territoris amb menys capacitat. Entenent sempre que aquesta solidaritat s'ha d'articular en relació amb l'esforç fiscal de cada territori. **Polítiques públiques basades en el rigor i una avaluació que incorpori la perspectiva de gènere, la sostenibilitat i les necessitats de les generacions futures**. Fent d'una avaluació rigorosa que tingui en compte els impactes distributius, així com la generació d'externalitats i els impactes asimètrics en diferents col·lectius, la clau de volta del disseny i la implementació de les polítiques públiques a Catalunya.
4. Una **economia emancipadora i garantia de llibertat republicana**, al servei de les persones, del teixit productiu de les empreses i del medi ambient, que necessàriament ha de rescatar les finances de l'especulació per posar-les al servei de la prosperitat, l'economia

productiva i els drets dels consumidors, de manera que canalitzi l'estalvi cap al crèdit i la inversió a l'economia productiva i que s'exigeixi a les grans entitats financeres unes obligacions equiparables als drets dels quals gaudeixen. També cal **regular els mercats al servei de l'interès general** amb una política de competència que eviti les situacions de domini del mercat (energia, telecomunicacions, etc.) i que incorpori criteris de responsabilitat social i ambiental.

AGRICULTURA, RAMADERIA, SILVICULTURA I PESCA

Per una producció alimentària ambiental, econòmica i socialment sostenible

a) Feina feta

Per una banda, l'agricultura i la ramaderia estaven caracteritzades per una manca generalitzada de rendibilitat econòmica i d'integració dels costos ambientals. Pel que fa a les infraestructures rurals, hi havia moltes obres de regadiu iniciades però paralitzades, algunes d'elles per falta de pagament als proveïdors. Durant aquests anys s'han anat desencallant i se n'ha tornat a activar l'execució. Es pot destacar, entre d'altres, la segona fase de la modernització del reg de la Comunitat de Regants de Valls, que ja han iniciat les obres. Tampoc existia, al començament de la legislatura, cap política alimentària de país, ja que cada administració amb competències d'alimentació anava pel seu compte i criteri, i tampoc el sector privat no estava alineat en les seves actuacions. La creació del Consell Català de l'Alimentació va permetre debatre en una mateixa taula totes aquestes iniciatives i actuacions per alinear-les amb un objectiu comú com és l'Estratègia Alimentària de Catalunya 2021-2026, aprovada pel Govern i que està a la meitat de la seva implementació. També faltava transparència en les relacions del conjunt de la cadena alimentària i estructuració en l'oferta. I pel que fa al món marítim, ens vam trobar amb un país que vivia d'esquena al mar, sense projecte marítim col·lectiu i sense consciència del seu potencial com a generador d'economia blava. El sector pesquer es trobava sense rumb ni ambició, sotmès a polítiques alienes dictades des de l'Estat espanyol o des de les institucions europees, i sense capacitat d'incidir-hi.

A través de les polítiques d'Esquerra Republicana hem donat un tomb a la situació. Hem acompanyat el sector extensiu a incrementar la seva rendibilitat econòmica ajudant a valorar el producte, crear nínxol de mercat i fer valdre els serveis ecosistèmics amb eines com el Pla Estratègic de la Ramaderia Extensiva i la Producció Agroalimentària Ecològica. També amb la Producció Agrària Sostenible com a projecte estrella i transformador que ajuda a implementar bones pràctiques agràries per ser cada vegada més sostenibles des del triple vessant. Hem treballat també per augmentar la transparència en el sector publicant els estudis de costos de, per exemple, el raïm per a l'elaboració de vi base cava, la fruita de pinyol, pel sector lacteri, i amb l'elaboració d'una calculadora de costos consensuada amb el sector de la integració en l'aviram. També hem treballat per enfortir l'oferta amb la primera normativa pròpia que facilita la creació d'organitzacions de productors. Aquesta és l'autèntica eina d'autoorganització de la pagesia catalana per defensar-se i fer valdre els seus productes. Una pagesia catalana organitzada en organitzacions de productors és clau per defensar els seus interessos. També, a través del Pla Estratègic de l'Alimentació de Catalunya (PEAC), hem donat suport a nous models productius, i

han arribat a 1.326 projectes del rebost català amb ajuts per valor de 9,47 M€ per avançar cap a un model agroalimentari basat en l'equitat i la sostenibilitat. I hem treballat per aprofundir en el coneixement del sector, per exemple, amb la creació de l'Institut de la Llet amb l'objectiu de promoure el consum de la llet i productes lactis com a productes saludables i sostenibles. Així mateix, hem continuat apostant per l'R+D amb, per exemple, el Pla INNOVA 2030, l'Estratègia d'innovació agroalimentària de Catalunya, l'Innotrack, el programa de mentoria per acompanyar els joves emprenedors i el programa de captació de talent jove per al sector agroalimentari, i també amb la creació enguany de l'Oficina d'Innovació i Transferència, amb antenes per tot el territori per facilitar la transferència tecnològica i l'assessorament al sector.

També hem implementat molt satisfactòriament el Pla de Xoc per al control de danys d'espècies cinegètiques 2022-2024, hem desplegat el Pla de Prevenció d'Incendis Forestals 2025, un pla dotat amb 78 M€, el més ambiciós de la història, que ha permès fer un salt endavant en la preparació dels territoris forestals vers els grans incendis forestals. També hem definit el catàleg de boscos madurs de Catalunya per garantir la conservació dels més vells del país. I hem acompanyat el sector, també, a adaptar-se i fer front als nous escenaris climàtics amb eines com el Pla de biogàs 2024-2030, dotat amb 80 M€ en 3 anys, que permet al sector primari ser part de la solució a l'emergència climàtica i permet valorar les dejeccions ramaderes, i altres residus orgànics de Catalunya, per crear energia verda. I amb l'Estratègia de la Bioeconomia de Catalunya 2030 que, entre altres coses, millorarà la gestió forestal i l'aprofitament dels recursos forestals, a més d'incidir en la valorització de subproductes de la cadena alimentària.

Sense oblidar les mesures conjunturals que hem pres per estar al costat del sector en moments molt complicats. Per exemple, amb els ajuts a les glaçades de l'any 2022 (18 M€ fons propis + 17,5 M€ complementant els ajuts de l'Estat espanyol) o amb els ajuts a la sequera 2023 amb 160 M€. També posant a disposició del sector els ajuts d'agroliquiditat. Des del setembre de 2022, aquest Govern ha estat fent ajuts amb préstecs bonificats. N'hem fet per valor de 100 M€ i aviat en farem una quarta línia amb 35 M€ més. I també s'ha treballat amb la flexibilització del Pla Especial de Sequera en l'àmbit agroramader.

Pel que fa al món marítim, entre altres coses, hem avançat molt significativament en la consolidació de l'Agenda Marítima de Catalunya, hem constituït el Consell Català de Cogestió Marítima i les seves comissions, i hem impulsat decididament la política marítima integrada de Catalunya amb l'inici de la tramitació formal de l'avantprojecte de llei del mar. A més, hem aprovat el nou Pla Pluriennal 2022-2025 de l'Estratègia Marítima de Catalunya 2030, hem posat en marxa els nous grups d'acció local marítims i pesquers (GALP), que doblen pressupost respecte al pla financer anterior i per primera vegada inclouen tot el territori pesquer del país. També hem aprovat el Pla d'acció de relleu generacional pesquer de Catalunya, amb mesures innovadores com un nou contracte en pràctiques subvencionat per mariners.

El projecte de llei de pressupostos per al 2024 preveia 572 M€ per al sector agroalimentari. En destacaven els 339 M€ en ajuts PAC, els 94 M€ en ajuts al sector agroalimentari afectat per la sequera, els 72 M€ per modernitzar les infraestructures de regadiu, l'1,5 M€ per a ajuts PEAC, els 2 M€ per a Catalunya Regió Mundial de la Gastronomia 2025, els 17 M€ per a ajuts FEMPA, i els 27,9 M€ per a projectes de desburocratització, simplificació i transformació digital. També recollia la demanda del sector pesquer de doblar fins als 2 M€ (1 M€ l'any 2023) els ajuts a les confraries de pescadors i les seves federacions, que estan patint molt especialment les retallades de l'activitat pesquera imposades per Brussel·les.

També és necessari destacar que, amb la dissolució de la legislatura, el Govern de la Generalitat no podrà portar a terme diverses actuacions amb les quals s'havia compromès amb l'objectiu de contribuir a assegurar la viabilitat del model de petites i mitjanes explotacions arrelades al territori, dignificar-lo socialment i fer-lo sostenible ambientalment i rendible econòmicament. En aquest sentit, si el Govern hagués pogut seguir desenvolupament la seva acció de govern, s'hauria pogut presentar, entre altres qüestions, un text consensual de bases d'una futura llei de la sobirania alimentària de Catalunya; un estudi relacionat amb la creació d'un fons agrari que actués com a

Renda Bàsica Agrària amb especial prioritització envers les petites i mitjanes explotacions agroramaderes; un estudi relacionat amb la creació d'una empresa pública, la Distribuïdora Pública Alimentària, que tingués per objecte la compra agregada a preus justos que establís contractes de subministrament amb productors locals per assegurar la competitivitat de les seves explotacions, o la viabilitat d'un sistema d'assegurances propi per a Catalunya, la Mutualitat d'Assegurances Agràries Catalana. També s'hauria seguit treballant en un Pla de contractació pública alimentària amb totes les cuines que donen servei als equipaments de la Generalitat de Catalunya, amb criteris de gestió territorial vinculats al producte local, a través de plecs territorialitzats on es prioritzin productes de proximitat, frescos, de temporada, de qualitat, de producció agrària ecològica o integrada, de venda directa i circuits curts; o seguir amb la tramitació necessària per a l'elaboració de la llei de caça de Catalunya. Una sèrie de mesures, per cert, aprovades totes en el marc del monogràfic de la pagesia celebrat al Parlament.

b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura

Proposta destacada

- ★ **Aprovar la llei de sobirania alimentària de Catalunya**, amb la participació de tots els agents, des de la producció d'aliments, la transformació i la comercialització, fins als consumidors i consumidoras. Aquesta llei ha de facilitar la sostenibilitat i pervivència de la pagesia catalana, la preservació del patrimoni alimentari català i possibilitar a la ciutadania determinar les polítiques alimentàries que els afecten, decidint i sent sobirans en relació amb la producció, la distribució i el consum d'aliments, així com sobre les condicions socioeconòmiques i ambientals que determinen aquestes relacions entre totes les baules de la cadena alimentària. El desplegament d'aquesta llei hauria d'incloure, entre altres qüestions:
 - a) **L'aprovació d'un Pla de contractació pública alimentària** que ha de ser d'aplicació per a tots els contractes públics d'aliments i de subministraments d'aliments i serveis d'alimentació que s'ofereixen en llocs i centres públics i concertats. L'objectiu és garantir que la composició dels menús respon a criteris d'alimentació de proximitat, sostenible, saludable i de preservació del dret a l'alimentació.
 - b) **L'estudi per a la creació d'una empresa pública, la Distribuïdora Pública Alimentària**, que tingui per objecte la compra agregada a preus justos, establint contractes de subministrament amb productors locals i assegurant la competitivitat de les seves explotacions. Així mateix, i en el marc dels seus objectius, també hauria de contribuir a garantir a la ciutadania l'accés a una alimentació assequible, saludable i equilibrada amb productes de qualitat, de proximitat i de temporada; i que impliqui la pagesia catalana en la seva definició per facilitar el proveïment d'aquests aliments.

Propostes

1. **Oficina única per reduir, optimitzar i facilitar els tràmits** on les dades siguin compartides per part de l'Administració i on el suport als agricultors i ramaders signifiqui una millora en la gestió de les seves explotacions. Així mateix, donar un nou impuls a les oficines comarcals per consolidar un servei d'acompanyament tècnic i integral pròxim, àgil, transparent i preparat per donar respostes als grans reptes del sector i del país. A més de seguir impulsant la innovació i l'emprenedoria per millorar la competitivitat i sostenibilitat del sector agroalimentari català.
2. **Impulsar una proposta de renda bàsica agrària**, mentre s'avança cap a una renda bàsica universal, amb l'objectiu de donar suport a la incorporació de joves i a les explotacions familiars, que permeti garantir el manteniment del model agrari català, amb el consegüent manteniment dels paisatges, del mosaic agroforestal i de la biodiversitat.

3. **Impulsar un sistema d'assegurances propi per a Catalunya**, que permeti donar una cobertura econòmica òptima al sector agrari davant les conseqüències de circumstàncies meteorològiques adverses a les seves explotacions.
4. **Modificar la Llei 18/2001, d'orientació agrària**, per incloure-hi la protecció de l'empresa familiar agrària amb les següents modificacions, entre altres qüestions:
 - a) La definició de petites i mitjanes explotacions agrícoles i ramaderes, activitats de base familiar i lligades al territori, amb l'objectiu que puguin ser prioritàries a l'hora de ser beneficiàries del fons agrari que ha d'actuar com a renda bàsica agrària.
 - b) La consideració d'empresa agrària prioritària.
 - c) L'accés a préstecs d'interès preferents de concessió immediata per primera incorporació: liquiditat, compra de terres, maquinària, avançament com a ajut a una primera instal·lació i plans de millora i altres inversions.
 - d) La prioritització en les línies d'ajut per a la transformació, valorització d'aliments i la seva comercialització.
 - e) L'habilitació d'un itinerari formatiu i un assessorament específic i adaptat a les necessitats de l'empresa familiar agrària orientat a impulsar la innovació, l'eficiència en la gestió empresarial, la comercialització, i la internacionalització.

Promoure el relleu generacional i una vida digna a les persones grans. Defensar un règim just de pensions de jubilació, especialment a les persones que no tenen una pensió digna, perquè puguin cedir els drets de la Política Agrària Comuna (PAC) a joves que s'incorporin, cosa que afavoreix el relleu generacional i una vida digna per a les persones grans.

5. **Afavorir la petita i mitjana pagesia en el repartiment de recursos de la PAC.** Pel que fa a la PAC, exigir a l'Estat espanyol les modificacions legislatives necessàries per flexibilitzar les exigències de la Unió Europea per a la petita i mitjana pagesia, per una banda; i les modificacions dels criteris de repartiment i distribució estatal dels recursos econòmics procedents de la PAC perquè es destinin en la seva majoria a aquesta petita i mitjana pagesia, per l'altra.
6. **Impulsar la transició cap a sistemes alimentaris més sostenibles.**
 - a) D'una banda, amb el **desplegament del Pla d'Acció per al Desenvolupament de la Producció Ecològica 2024-2027**, l'impuls de la llei de la producció agrària sostenible i la marca de certificació, i la implementació del Pla Estratègic per a la Ramaderia Extensiva de Catalunya (PEREC) com una eina per a la imprescindible viabilitat econòmica, social i territorial del sector, la prevenció dels incendis forestals i la convivència entre la ramaderia i la fauna salvatge protegida. Així mateix, també amb el desplegament del Pla d'acció de l'Estratègia de Biogàs de Catalunya 2024-2030, que impulsa la implantació de plantes de biogàs basades en la promoció de la generació de biogàs a partir d'un model de processat sostenible de les dejeccions ramaderes, els residus orgànics i el digestat que se'n deriva, i identifica els punts claus per consolidar el sector en l'horitzó 2030.
 - b) Per altra banda, **amb el desplegament del Pla Estratègic de l'Alimentació de Catalunya (PEAC)** fins al seu desenvolupament total, fent especial èmfasi a la promoció de la capacitat productiva de la petita pagesia amb l'objectiu de facilitar l'accés a la ciutadania a un consum més just, sostenible i saludable. En aquest sentit, cal promoure el desplegament d'una xarxa d'infraestructures publicoprivades arreu del territori com ara obradors compartits, escorxadors de baixa capacitat, l'escalat de noves produccions o punts logístics de venda directa o circuits curts de productes locals. Així mateix, també

s'ha de crear una marca alimentària de país, els premis nacionals d'alimentació de Catalunya i l'Agència Única del Control Alimentari.

7. **Incorporar als plans docents**, d'acord amb el Pla Estratègic de l'Alimentació de Catalunya (PEAC 2021-2026) i els departaments amb competències en sector primari, Salut, Educació i Acció Climàtica, **formació específica sobre l'estreta relació entre l'alimentació sostenible**, de temporada i de proximitat i la salut de les persones. Així mateix, la formació haurà d'incloure les implicacions socials, econòmiques i mediambientals dels diferents sistemes de producció, comercialització i consum; i la importància de la pagesia basada en un model familiar de petites i mitjanes explotacions com a baula essencial en la producció d'aliments, la gestió del territori i la fixació de la població al món rural i marítim.
8. **Fer una convocatòria anual per a l'adjudicació de parcel·les que hagin entrat al registre de terres en desús**. L'objectiu és el de facilitar l'accés a la terra als joves i a les dones que s'incorporen, i de disposar de superfícies d'espais test agraris perquè les persones que es vulguin incorporar a l'activitat agrària i no disposin de terra, puguin iniciar la seva activitat.
9. **Modificar la llei de la cadena alimentària espanyola** en la seva funció essencial d'assegurar que no es produeixi pèrdua de valor dels aliments a les baules de la cadena alimentària amb l'objectiu, també, d'assegurar que l'agricultura, la ramaderia i la pesca percebin una retribució justa per les seves produccions que faci viable la sostenibilitat econòmica de les explotacions. De la mateixa manera, cal seguir instant el Govern de l'Estat espanyol a exigir a les institucions europees la inclusió de clàusules mirall relacionades amb la garantia de drets laborals i d'estàndards mediambientals i de producció en els tractats de lliure comerç, especialment pel que fa a aquells acords que impliquen l'entrada en territori europeu de productes alimentaris.
10. **Crear l'Observatori de la Cadena Alimentària**, on es mantindran actualitzats els estudis del producte: l'evolució del seu valor des de la producció fins a la comercialització. Aquests estudis haurien de reflectir l'impacte pel que fa al preu dels productes de tots els actors que intervenen en la cadena i la resta de factors que hi influeixen. La informació d'aquest observatori hauria de servir per entendre el preu que es paga per cada producte i la diferència de preus que es pot trobar en funció del punt de compra. Aquesta unitat es dotarà amb una infraestructura i personal necessari d'acord amb la importància que se li vol donar.
11. **Elaborar la llei de caça de Catalunya**. Una norma de consens que ha de contribuir a la gestió sostenible dels ecosistemes, i ha d'esdevenir un veritable motor de dinamització i d'orientació dels sectors econòmics i del desenvolupament rural i de muntanya, respectant i valorant l'activitat tradicional de la caça com una activitat de control de la fauna i, al mateix temps, tenint en compte les diferents activitats de la ciutadania en el medi natural. I, alhora, desplegar un pla de control de danys d'espècies cinegètiques que permeti trobar l'equilibri entre les poblacions de fauna cinegètica i l'activitat humana.
12. **Assegurar un ús racional i eficient de l'aigua** en activitats econòmiques essencials com la pagesia. En aquest sentit:
 - a) **Fer els canvis necessaris per singularitzar les restriccions previstes a les diferents fases del Pla Especial de Sequera (PES)** amb l'objectiu de garantir la disponibilitat eficient d'aigua a la petita i mitjana pagesia i assegurar la sostenibilitat de les seves explotacions davant de nous episodis d'escassetat d'aigua.
 - b) **Augmentar, pel que fa a les infraestructures de reg, les ajudes per a inversions estructurals** relacionades amb la implementació de tecnologies i pràctiques sostenibles en l'ús de l'aigua. En aquest sentit, i, per una banda, en actuacions com la modernització i racionalització dels regadius, es vol treballar per la modernització dels Canals d'Urgell i seguir desplegant el Canal Segarra-Garrigues, amb la visió de poder fer una gestió

conjunta d'ambdues infraestructures, i per a això cal reclamar la gestió de la Conca del Segre i poder tenir capacitat de negociació, entre tots els usuaris, per a la distribució d'aigua en moment de sequera, ja que les decisions que es prenguin afecten part de la població del país. També es vol establir un mapa de necessitats d'habilitació de regs de suport en conreus llenyosos i de secà. Per altra banda, amb l'impuls de les diferents metodologies d'aprofitament de l'aigua, els sistemes de monitoratge o mesurament de consums, la utilització de varietats genèticament eficients en l'ús de l'aigua o l'adaptació de les plantacions i produccions a la realitat climàtica i a la disponibilitat hídrica.

13. **Crear una Secretaria de la Mar** per impulsar una política marítima integrada de país que asseguri el desenvolupament harmònic dels sectors de l'economia blava sostenible i que vetlli per la coherència de totes les polítiques en relació amb la mar. En paral·lel, ha arribat l'hora de prendre el control ple d'un pilar clau d'aquesta economia marítima: la pesca. Demanarem a l'Estat la delegació de totes les competències sobre gestió pesquera dins les aigües territorials.
14. **Consolidar l'Agenda Marítima de Catalunya i la promoció de l'economia blava sostenible** mitjançant l'execució del nou Pla 2023-2026 de l'Estratègia Marítima. Per aconseguir-ho, serà clau reforçar la cogestió de la política marítima de Catalunya i assegurar el funcionament àgil del Consell Català de Cogestió Marítima, així com l'execució d'excel·lència del Pla Financer de Catalunya del Fons Europeu Marítim, de la Pesca i de l'Aqüicultura (FEMPA) per al període 2021-2027 i la dinamització i diversificació de l'economia blava als territoris marítims i pesquers catalans, seguint estratègies de desenvolupament local participatives impulsades pels grups GALP. L'aprovació de la primera llei de la mar suposarà una fita en la consecució d'aquest objectiu.
15. **Culminar la transició cap a la triple sostenibilitat del sector pesquer català** (ambiental, social i econòmic). Impulsant, entre altres eines, el desplegament de totes les accions del nou Pla de Relleu Generacional Pesquer, prioritzant les eines que donen suport al manteniment de l'activitat com ara les Organitzacions de Productors Pesquers i els ajuts a les confraries i al conjunt de les baules de la cadena de valor. Demanar a l'Estat la delegació de totes les competències no transferides sobre gestió pesquera dins les aigües territorials adjacents a Catalunya per reforçar i ampliar al conjunt del sector el model català únic de cogestió pesquera adoptat els darrers anys i reconegut internacionalment. També seguirem defensant davant les autoritats de l'Estat i de la UE unes polítiques de gestió intel·ligents que assegurin la recuperació dels estocs pesquers sense perdre cap més barca i que reforcin el nostre sistema de confraries. I també cal fer que l'ICATMAR, com a l'institut oceanogràfic de Catalunya, sigui un centre referent a escala internacional en excel·lència científica i expertesa en la gestió marítima. Completarem les inversions previstes (de 19 M€ fins al 2029) i n'assegurarem la presència i contribució en els processos nacionals, estatals i internacionals de presa de decisions; també finalitzarem el desplegament del servei d'oceanografia operacional i tots els serveis associats.
16. **Reforçar les polítiques de gestió forestal** amb l'objectiu de contribuir a la millora dels boscos catalans i el seu aprofitament sostenible, a la consolidació de mosaics agroforestals i a la prevenció d'incendis forestals. En aquest sentit, i entre altres actuacions, destaquen:
 - a) L'aprovació del Pla General de Política Forestal. Un pla que ha de definir el marc d'actuacions dels pròxims anys, centrades en l'adaptació dels boscos al canvi climàtic, en el reconeixement dels productes del bosc i en la millora de la seva biodiversitat.
 - b) El desplegament del Pla de reactivació del sector forestal amb l'objectiu de fer front a l'emergència forestal actual i fer valdre la bioeconomia forestal com a eina de desenvolupament rural. Ampliarem el suport a la gestió forestal sostenible i fomentarem la modernització i mecanització del sector forestal, apostant per productes forestals d'alt valor afegit com la fusta per a la construcció i els biocombustibles.

- c) L'aprovació i el desplegament de l'Estratègia de Prevenció d'Incendis Forestals que defineixi les línies estratègiques que s'han de desenvolupar els anys vinents per garantir un país adaptat i preparat a la possibilitat de grans incendis forestals. Una estratègia de país que incorpori tots els actors que treballen en prevenció d'incendis i que reculli i permeti efectuar des de la creació i manteniment de punts estratègics de gestió forestal, a la millora d'infraestructures de prevenció d'incendis com són les basses i els camins o les franges en urbanitzacions, sense oblidar el suport a les Agrupacions de Defensa Forestal (ADF).

c) Horitzó republicà

El sector primari, i en especial la pagesia i la pesca, han de seguir sent un sector estratègic per a Catalunya, tant per la seva funció essencial en el proveïment d'aliments sans i saludables com per la seva funció social i mediambiental en la gestió i custòdia del territori. Així mateix, la seva contribució com a sector primari en el sistema agroalimentari és imprescindible per situar, aquest darrer sector, com a un dels principals de l'economia catalana.

Per tant, la República Catalana assegurarà plenes competències en polítiques alimentàries amb l'objectiu de determinar de manera sobirana qüestions tan estratègiques com la garantia d'accés a la terra per treballar-la, la presa de decisions respecte als recursos naturals que en fan possible la fertilitat, la regulació de la producció, la distribució i la venda que garanteixi preus justos i un desenvolupament territorial sostenible i equilibrat; o la garantia d'accés als aliments d'acord amb criteris de proximitat, justícia social i seguretat alimentària. Aquesta és l'única manera d'assegurar el present i el futur de la pagesia basada en un model d'explotacions familiars que, sense dubte, aporten un valor afegit en termes patrimonials, culturals, socioeconòmics i mediambientals en la gestió del territori, la producció d'aliments i la fixació de la població al món rural.

De la mateixa manera, la República Catalana ha de retornar al país el sentiment de ser una societat marítima, amb una cultura, uns valors, una identitat i amb aquest lligam intens, ric i divers amb la nostra mar i tot el que ella representa. I això vol dir apostar per impulsar una política marítima integrada de país que permeti desenvolupar tot el potencial de la nostra condició privilegiada de país marítim mediterrani.

Línies estratègiques

1. **La sostenibilitat econòmica i la competitivitat de l'activitat per assegurar el futur del sector.** La garantia d'un retorn just per als productes d'altíssima qualitat que el sector agroalimentari i pesquer català produeix és la base per assegurar la viabilitat de tot el sector. Perquè només assegurant uns preus justos podem fer que els projectes de vida de present dels nostres agricultors i agricultores, ramaders i ramaderes, i pescadors i pescadores del nostre país puguin tenir futur.
2. **El relleu generacional agrari i pesquer com a element fonamental per assegurar la pervivència de les petites i mitjanes explotacions** com a baula essencial en la producció d'aliments, la gestió del territori i la fixació de la població al món rural. La garantia de l'accés a la terra, l'acompanyament en la formació professional i l'assessorament tècnic és imprescindible per facilitar la incorporació de persones a l'activitat agrària, ramadera, pesquera i forestal. Així mateix, també ho és la presència als plans docents de formació específica sobre l'estreta relació entre l'alimentació sostenible, de temporada i de proximitat i la salut de les persones; o les implicacions socials, econòmiques i mediambientals dels diferents sistemes de producció, comercialització i consum.

3. **L'acompanyament a la pagesia en el repte de produir aliments i d'adaptació de l'activitat al canvi climàtic.** La pagesia és un sector que està estrictament relacionat amb la salut ambiental del planeta, ja que la preservació de la biodiversitat és imprescindible per garantir uns ecosistemes sans i saludables. Uns ecosistemes que, al seu torn, fan possible produir aliments sans i saludables i garanteixen la viabilitat de l'agricultura i la sostenibilitat socioeconòmica de la pagesia. En aquest sentit, tenint en compte que l'aigua és un bé escàs i que el seu abastiment és un recurs finit, en el marc de la Nova Cultura de l'Aigua i pel que fa a les infraestructures de reg, és imprescindible continuar impulsant inversions estructurals relacionades amb la implementació de tecnologies i pràctiques sostenibles en l'ús de l'aigua. La modernització i racionalització dels regadius, l'habilitació de regs de suport, les diferents metodologies d'aprofitament de l'aigua, els sistemes de monitoratge o mesurament de consums, la utilització de varietats genèticament eficients en l'ús de l'aigua o l'adaptació de les plantacions i produccions a la realitat climàtica i a la disponibilitat hídrica han de seguir sent línies d'actuació prioritàries de mitigació i adaptació al canvi climàtic.
4. **L'enfortiment de les polítiques de gestió forestal sostenible** que assegurin els valors ecològics, socials i econòmics dels ecosistemes forestals, i contribueixin a la prevenció d'incendis forestals través de la consolidació dels mosaics agrosilvopastorals. Perquè és imprescindible preservar la salut dels nostres boscos i fomentar-ne la resiliència davant les noves condicions climàtiques, a més de fer valdre els seus valors ecosistèmics. És important fomentar la gestió forestal sostenible, l'adaptació al canvi climàtic i la prevenció d'incendis. Cal valorar la bioeconomia forestal com a motor de desenvolupament rural.
5. **La innovació, la recerca i la transferència tecnològica com a base del sector agroalimentari català** per assegurar-ne la viabilitat i amb l'objectiu de ser més competitiu com a país i poder competir en un mercat global amb les millors eines. I també s'ha de continuar impulsant un desenvolupament equilibrat i triplement sostenible dels sectors marítics, els emergents i els tradicionals, en el marc d'una Agenda Marítima forta que impulsi una política marítima integrada alineada amb la doctrina europea i que, per tant, integri sectors i polítiques de país.

EMPRESA

L'empresa com a element clau per a una economia pròspera, disruptiva i sostenible

a) Feina feta

En matèria d'empresa, i fins al retorn d'ERC al Govern de Catalunya, havia imperat al nostre país la lògica del *laissez faire*, que implica, a efectes pràctics, la mínima intervenció en l'economia per part de les administracions públiques, així com la creença que no és necessari el rol actiu de les institucions per al desenvolupament econòmic i social del país. Enfront d'aquesta inèrcia històrica, la proposta republicana se centrava a posar, al centre de les polítiques del país, la idea de l'estat emprenedor, que tenint en compte el benestar col·lectiu, és capaç de col·laborar i concertar el desenvolupament de polítiques econòmiques, amb el conjunt d'actors econòmics del nostre país. Aquest fet facilita l'alineació d'esforços amb tots els agents, amb l'objectiu de maximitzar el benestar col·lectiu.

L'actual govern ha pres una actitud proactiva que s'ha concretat en una definició i una implementació de polítiques industrials decidides, desacomplexades i efectives. Tot plegat, en clar contrast amb governs anteriors que havien fet seva la màxima de "la millor política industrial és la que no existeix", ja que defensaven que les empreses ja saben què han de fer i compten amb els recursos necessaris per afrontar-ho.

Aquesta nova política industrial catalana és més necessària que mai, donades les necessitats d'inversió massiva de les empreses en àmbits estratègics com la descarbonització i la digitalització dels seus processos. Les empreses necessiten afrontar grans inversions en un context de disrupció i, per tant, incert. És, doncs, més necessari que mai, cobrir les fallades de mercat amb polítiques clares i instruments ben dotats econòmicament, que serveixin per acompanyar les empreses en aquesta transició necessària, preservant i impulsant la competitivitat del teixit industrial català.

Les últimes crisis vinculades a les emergències sanitàries i climàtiques, així com les creixents tensions geopolítiques, han evidenciat la rellevància de la indústria local. L'antic paradigma de costos energètics baixos i de menyspreu pel medi ambient ha canviat radicalment i no hi ha marxa enrere. Els països s'han despertat de la seva innocència davant la manca de semiconductors o de mascaretes en moments crítics. En aquest sentit, Europa ha establert la seva pròpia estratègia industrial, i es parla obertament de conceptes com la "sobirania industrial" o la "reserva estratègica".

Les polítiques industrials requereixen estabilitat i constància. Catalunya ha establert un full de ruta de país, el Pacte Nacional per la Indústria 2022-2025, que invertirà més de 3.000 M€ al llarg de la seva vigència, que persegueix incrementar substancialment el pes de la indústria fins a situar-lo a finals de la dècada als nivells de les economies més industrialitzades del món. La prosperitat i la indústria són dos termes que estan entrelaçats íntimament, ja que aquest sector és generador de llocs de treball més estables i més ben remunerats que els altres àmbits de l'economia. La indústria, a més, arrela al territori i genera valuoses xarxes de valor amb el seu entorn, cosa que contribueix, encara més, a la prosperitat i la cohesió territorials.

Com també ho fa l'impuls de polítiques públiques d'atracció d'inversió estrangera, que han implicat, per exemple, que aquest any 2023, s'hagin captat 880 M€ d'inversió a través d'Acció, que és la xifra més alta de la seva història. Però també inversions específiques rècord, com la de Lotte Energy Materials (1.200 M€), la inversió més alta en l'àmbit de la biomedicina de tota la història de Catalunya, amb 1.300 milions d'euros, que la farmacèutica AstraZeneca destinarà a Catalunya, i que comportarà la contractació de fins a 2.000 professionals de la recerca biomèdica, o l'aterratge del centre de disseny de microxips a l'Europa de CISCO. En relació amb tot això, cal recordar que una publicació de prestigi com el *Financial Times Group* ha designat Catalunya, per segon any consecutiu, com el territori d'Europa amb la millor estratègia per captar inversions estrangeres.

Aquest estat emprenedor implica també tenir cura del nostre teixit empresarial, ja sigui amb projectes emblemàtics com la reindustrialització de Nissan o l'impuls del projecte de transformació de SEAT Martorell, en un referent del disseny, desenvolupament i fabricació digitalitzada i sostenible del cotxe elèctric, connectat i automatitzat. Però implica, sobretot, l'impuls del nostre teixit empresarial, o sigui, de les micro, petites i mitjanes empreses catalanes, que el Govern ha tingut com a objectiu principal en les seves polítiques, en qüestions tan rellevants com la simplificació administrativa (que ha resolt el 92% dels obstacles burocràtics a les empreses amb el Pla d'Agilització dels procediments administratius), el desplegament de la Finestreta Única Empresarial, els projectes de digitalització i ciberseguretat, l'impuls de l'emprenedoria, l'aprovació de la llei de la ciència, la posada en marxa del fons d'inversió FITA, la reducció dels terminis de pagament de la Generalitat, l'acompanyament de projectes empresarials i la seva internacionalització a través d'Acció, etc. Tot això, sense oblidar l'esforç fet al llarg de la pandèmia, que va implicar que Catalunya fos el territori de l'Estat que més recursos va mobilitzar en defensa del seu teixit empresarial (1.464 M€) i del foment de l'ocupació (1.247 M€).

Tampoc podem oblidar el fet que dels 3.634 M€ de recursos del Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR) que els diferents ministeris han traspassat als departaments de la Generalitat, no s'han pogut utilitzar per fer política industrial, donat que els únics recursos per a aquest fi

s'han gestionat per part del Ministeri d'Indústria i Turisme. Això és poc coherent amb el fet que Catalunya representa més del 22,5% de VAB industrial de l'Estat espanyol, així com de la distribució competencial recollida a l'Estatut d'Autonomia. En aquest sentit, el desplegament del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR) està sent ineficaç a l'hora de donar suport a projectes empresarials, especialment en indústria. Això ho demostra l'alt percentatge de recursos que queden sense assignar en les convocatòries d'àmbit estatal. Segons els càlculs de la Direcció General de Fons Europeus i Ajuts d'Estat (DGFEAE), dels aproximadament 17.250 M€ que l'Administració central ha resolt en data 31 desembre de 2023, aproximadament uns 5.000 M€ han quedat deserts, és a dir, prop del 30% dels recursos no han arribat a cap beneficiari. Addicionalment, en aquests moments hi ha convocats uns 10.970 M€ pendents de resolució, dels quals s'estima que uns 3.184 M€ podrien arribar a quedar també deserts si continués la mateixa tendència. Per tant, entre els recursos que ja han quedat deserts de les convocatòries resoltes i els que s'estimen que quedaran deserts de les convocatòries pendents de resoldre, la quantitat de romanents seria d'uns 8.190 M€. Una situació, doncs, amb elevades implicacions per al nostre teixit productiu, que ni volem, ni ens podem permetre.

Finalment, i en referència al pressupost per al 2024 del Govern de Catalunya, val la pena destacar l'oportunitat perduda que ha implicat que no s'aprovés, i que implica, entre d'altres, la pèrdua de 286 M€ destinats a la reindustrialització i la competitivitat empresarial, 102 M€ per al suport a les empreses, i el foment, la innovació, la transferència tecnològica i la internacionalització; 83,5 M€ menys per a l'impuls de les comarques del fons de transició nuclear, que haurien permès impulsar i generar alternatives productives al territori; 23,1 M€ per a la reindustrialització i suport a noves inversions industrials, o 8,8 M€ per al foment de l'emprenedoria, etc.

b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura

Proposta destacada

★ Estat emprenedor i facilitador amb el triple impacte: ambiental, econòmic i social.

Els reptes que enfronta la nostra societat en els pròxims anys, tant en l'àmbit econòmic, social com ambiental, són d'un gran abast i requereixen un abordatge col·lectiu. El nostre compromís més important, com a republicans i republicanes, és impulsar les nostres institucions per fer possible aquest canvi, conciliant els objectius de sostenibilitat amb el progrés econòmic i la distribució equitativa dels èxits. Aquesta tasca s'ha de fer en línia amb els acords estructurals de país, com el Pacte Nacional per la Indústria (2022-2025), i afegir elements clau com el talent, la formació, la transferència tecnològica i el desenvolupament d'una indústria disruptiva per al futur. En la pròxima legislatura, hem de continuar desenvolupant Catalunya com un estat emprenedor amb les següents fites immediates:

- a) **Desplegar un nou Pacte Nacional per la Indústria (2026-2029)** que doni continuïtat a l'esforç d'impulsar la indústria a Catalunya i arribar a assolir un pes industrial del 25% del PIB del país l'any 2030.
- b) **Aconseguir un PERTE territorial per a Catalunya**, llargament reclamat, que ens ha de permetre mobilitzar 1.820 M€ per al teixit empresarial del nostre país i donar resposta a les demandes de les empreses catalanes que no troben encaix en les convocatòries centralitzades per l'Estat, especialment les empreses de tipus industrial. Avui en dia, un 72% dels ajuts del projecte Next Generation de la UE (NGEU) per a la indústria no arriben a Catalunya, al mateix temps que la Generalitat es veu forçada a ampliar les seves línies d'ajut.
- c) **Desplegament de l'aliança de semiconductors**. El sector dels semiconductors és estratègic per a l'economia catalana. A banda de les polítiques industrials transversals (que donen suport a qualsevol indústria), cal posar un accent especial en aquesta

tecnologia habilitadora, que té una influència directa sobre tota la indústria. Durant l'any 2023 s'ha constituït la taula de semiconductors i s'ha elaborat una estratègia en àmbits com el reforç de l'ecosistema, l'atracció d'inversions estrangeres, la transferència tecnològica, el talent i la recerca. Cal desplegar aquesta estratègia, que s'ha elaborat amb la col·laboració de tot el sector i tota la cadena de valor del coneixement (des dels centres de recerca a les empreses que hi desenvolupen els seus productes). Aquest punt és clau en el camí cap a la sobirania tecnològica catalana i suposa la primera pedra que hi trobem.

- d) **Continuar desplegant els mecanismes de facilitació de projectes estratègics**, establerts a la Llei 18/2020, de 28 de desembre, de facilitació de l'activitat econòmica. Estableix la figura de "projectes estratègics" per reconèixer els projectes d'inversió més rellevants pel seu impacte positiu i singular en l'economia catalana. Avui dia, amb l'experiència acumulada dels primers projectes estratègics aprovats en matèria d'indústria, resulta imprescindible aportar-hi modificacions i crear òrgans de gestió interdepartamentals per garantir el correcte seguiment dels projectes i assolir una agilitat administrativa imprescindible en àmbits vinculats als projectes en matèria de gestió del territori, medi ambient, energia, etc. Es proposa una actualització periòdica dels llistats i criteris, de forma que les polítiques industrials i els esforços de l'Administració catalana siguin alienats amb el moment i el context competitiu de cada projecte.

Propostes

1. **Consolidar i seguir impulsant la Finestreta Única Empresarial (FUE)**, així com seguir avançant en l'agilització dels procediments administratius. La FUE ha permès fer un salt de qualitat, en referència a l'impuls d'una administració eficient i facilitadora de l'activitat econòmica, i ha permès estimular l'emprenedoria. En aquest sentit, cal seguir amb el camí iniciat els darrers anys, amb l'objectiu d'acompanyar i facilitar l'activitat econòmica, posar fi a la burocràcia que no sigui estrictament necessària, i eliminar barreres a l'activitat econòmica i industrial quan no estiguin justificades. I és que malgrat que s'ha avançat molt en aquest aspecte, és important seguir facilitant l'actuació de les persones emprenedores, autònomes i del conjunt d'empreses del nostre país, mitjançant entre d'altres, el desplegament de les potencialitats de la llei de facilitació de l'activitat econòmica, així com la potenciació de la FUE a tot el territori.
2. **Impulsar el Programa PIME transversal a les polítiques productives** del Govern. L'objectiu d'aquest programa ha de ser el d'impulsar, des del punt de vista transversal i per al conjunt del Govern de Catalunya, les polítiques d'acompanyament de les persones autònomes, les petites i mitjanes empreses, en qüestions com una fiscalitat més progressiva d'acord amb la grandària dels projectes empresarials, la lluita contra la morositat, l'impuls de l'accés de les pimes a la contractació pública, la simplificació administrativa o el seguiment del principi "*think small first*", entre d'altres.
3. **Donar continuïtat a l'esforç d'internacionalització del teixit empresarial**. L'aposta per la internacionalització de l'empresa catalana ha permès que, en aquesta darrera legislatura, s'hagi assolit un rècord històric d'exportacions, amb la xifra de 100.000 milions d'euros, que impliquen un augment del 5% respecte a l'any passat. Molt per sobre de les previsions per al comerç exterior a escala mundial, del 0,8%. Aquestes dades donen bona mostra de la importància d'aquestes polítiques, però també de la necessitat de seguir donant continuïtat, a l'aposta estratègica impulsada en els darrers anys i que encara ha d'anar a més. En aquest sentit, i donat que el nostre teixit empresarial opera en un mercat internacional fragmentat, cal reforçar el suport a la multilocalització de l'empresa catalana. Aprofitant l'estructura de la diplomàcia de la UE, que ens dona accés a programes d'ajut per a la transferència de recursos i amb objectiu de poder seguir generant llocs de treball de qualitat a Catalunya, cal seguir impulsant la presència als principals mercats internacionals del nostre teixit econòmic.

4. **Seguir enfortint l'aposta per a la captació d'inversió estrangera a Catalunya.** Malgrat que en els darrers anys s'han assolit diversos reconeixements internacionals al respecte, cal seguir alineant esforços i iniciatives de les diferents institucions i agents, amb objectiu de seguir augmentant i millorant la capacitat d'aconseguir inversió estrangera al nostre país. Així doncs, és important seguir impulsant iniciatives com el Catalonia Trade&Investment, que serveixin per continuar atraient dia a dia nous projectes empresarials, així com inversió estrangera directa. Es considera important també que per seguir donant prioritat a la política d'inversions del Govern, els principals projectes d'inversió siguin tutelats directament pel seu Consell Executiu.
5. **Combatre la morositat i el frau fiscal.** Aquestes dues qüestions, que són autèntiques xacres per a la societat, han de ser combatudes amb tot l'esforç de les administracions públiques. No només pel cost social que comporten, sinó també pels efectes que tenen pel que fa a la distorsió de la competència, generació de riscos crediticis per al conjunt de la cadena de valor, etc. Per això, cal impulsar polítiques de conscienciació social perquè el defraudador no sigui ben vist, així com donar continuïtat als esforços per evitar el frau fiscal i fer front a la morositat. En aquest sentit, mentre Catalunya no pugui establir un règim sancionador en aquest sentit, ni gestionar el conjunt del sistema impositiu, caldrà reforçar la capacitat d'inspecció de la Generalitat, i seguir impulsant polítiques de compra pública, que dificultin l'accés d'empreses moroses a contractes de les administracions públiques.
6. **Seguir impulsant la promoció de processos de col·laboració entre empreses** per afavorir-ne el creixement i l'augment de la competitivitat. Aquesta col·laboració ha de permetre generar sinergies per al conjunt del teixit econòmic, incloent-hi els proveïdors locals, i facilitar processos de fusió empresarial per crear projectes més importants, més competitius i tractors per als diferents sectors estratègics del país. Tot això, amb acompanyament per part del Govern del procés de negociació, però també amb suport institucional i amb les fórmules financeres adequades a cada cas, des de la concessió de préstecs (participatius o no), fins a l'entrada al capital de les empreses (per un termini curt o més llarg de temps). En aquest objectiu, és important seguir impulsant el programa Catalunya clústers, donat que és un actiu d'èxit conegut i reconegut internacionalment, així com la priorització sectorial realitzada fins al moment, relativa a les ciències de la vida, la mobilitat sostenible, el sector audiovisual, etc.
7. **Continuar amb els processos d'acompanyament a la reindustrialització.** Per més que ens centrem en l'atracció de nous projectes empresarials, és fonamental que el Govern també pugui donar suport a les empreses industrials ja establertes al nostre país, especialment aquelles que estan experimentant dificultats en sectors estratègics. En aquest sentit, és crucial buscar de manera proactiva, i fins i tot participar directament en el seu capital, si cal, iniciatives innovadores que puguin ajudar a reactivar l'activitat industrial. Tanmateix, cal promoure la renovació del parc de maquinària industrial, potser mitjançant incentius fiscals o facilitant l'accés a crèdits més flexibles.
8. **Mantenir Catalunya entre els 5 primers hubs d'empreses emergents a escala europea.** Es considera necessari seguir impulsant la generació d'espais de contacte entre l'ecosistema innovador i la resta de teixit productiu. En aquest sentit, és important continuar aprofundint en les dinàmiques de col·laboració entre empreses de caire innovador i la resta de teixit empresarial, amb l'objectiu d'impulsar la innovació de processos, facilitar i acompanyar els processos de digitalització del teixit arreu del territori, i traslladar el coneixement entre sectors. En aquesta línia també es proposa incrementar el suport als processos d'innovació oberta (com els Open Innovation Challenge), que permetin una col·laboració encara més gran entre empreses consolidades i empreses més joves però amb més capacitat d'innovar de manera disruptiva. També es potenciarà el model de *Venture Clienting (VC)*, pel qual les empreses consolidades col·laboren amb empreses emergents i els hi permeten utilitzar els seus recursos, cosa que els converteix en clients potencials; així com l'estudi de propostes

fiscals que facilitin la reinversió en la creació d'una nova empresa categoritzada com a empresa emergent.

9. **Impulsar un programa de creixement empresarial.** Aquest programa tindria com a objectiu principal que el nostre teixit empresarial augmentés, ajudant les micro i petites empreses a fer el salt cap a empreses de volum mitjà, i acompanyar les empreses de volum mitjà a esdevenir grans empreses. En aquest sentit, la mentoria s'ha demostrat que és una de les eines més eficaces per reduir la ràtio de mortalitat de les empreses i augmentar-ne els beneficis. Per això, es considera important, seguir ajudant les pimes catalanes a reorientar els seus models de negoci, per fer-los més resilients davant de xocs exògens o grans canvis tecnològics i culturals que es puguin anar produint, i fer-ho en col·laboració amb les institucions que ja estan oferint aquest tipus de serveis, de manera coordinada i arribant a la totalitat del teixit empresarial català. En aquest sentit, es considera important, també, seguir potenciant instruments com el fons Arrels, impulsat pel Govern de Catalunya i dotar-lo de més recursos econòmics.
10. **Continuar apostant per l'economia regenerativa i la transició verda.** Com a element clau d'aquest canvi és imprescindible continuar impulsant una estratègia de gestió de residus que aposti per una política de residu zero, amb la implementació de sistemes d'economia regenerativa per a una transformació dels residus amb ecodisseny i processos de gestió innovadors, que permetin deixar d'utilitzar models obsolets i contaminants. A més, és essencial afegir incentius fiscals per fomentar aquesta transició cap a pràctiques més sostenibles. És important també seguir apostant per altres polítiques d'acompanyament d'aquest canvi, com són la descarbonització de la indústria o la transició energètica, amb apostes com l'impuls de les energies renovables o altres nous vectors energètics, com per exemple, l'hidrogen verd.
11. **Accelerar la indústria 4.0 i donar suport a la recerca i el desenvolupament industrial.** Actualment, tenim més de 1.100 empreses en l'àmbit de la indústria 4.0, dada que triplica el nombre d'empreses existents en aquest sector fa 6 anys, i s'assoleixen unes xifres de facturació agregades de més de 5.500 M€, que alhora genera més de 26.000 llocs de treball. En aquest sentit, cal seguir donant continuïtat a l'aposta del Govern de Catalunya, per a l'impuls d'aquest sector, especialment, pel que fa a la línia per a la renovació de maquinària industrial, la intensificació de les línies de suport a la indústria per a la iniciació a la digitalització, així com per a l'adopció de tecnologies digitals avançades (DIH4CAT). De la mateixa manera, per continuar donant suport a la recerca i el desenvolupament industrial és imprescindible incrementar els recursos per al programa dels Nuclis d'R+D, per incentivar les empreses a iniciar programes de més risc, menys propers al mercat i que facilitin la col·laboració amb el sistema d'universitat, de recerca i tecnològic, així com potenciar el llaç entre universitats i teixits empresarials mitjançant la creació de ponts que permetin una transferència tecnològica de qualitat que permetrà que la investigació tingui aplicabilitat i sigui d'utilitat per al teixit empresarial del territori. A més, també es potenciarà la creació d'empreses derivades que puguin impulsar projectes disruptius.
12. **Pla estratègic de la seguretat industrial.** La seguretat industrial ha estat observada, tradicionalment, des d'una òptica de control i vigilància. Aquests dos elements han de seguir sent essencials per garantir la seguretat dels elements i sistemes industrials, especialment per a les activitats potencialment perilloses. Cal garantir, doncs, la funció essencial de les polítiques i la normativa de seguretat industrial. Però, a més, cal impulsar una nova visió de la seguretat industrial: promoure el canvi cultural del teixit empresarial i dels seus professionals, de forma que es percebi aquesta necessitat com quelcom que aporta un valor diferencial a aquella organització que l'aplica. Per fer-ho, cal elaborar un nou pla estratègic que incorpori aquesta premissa i aquesta visió de transformació de la percepció i model de gestió a les organitzacions.

13. **Sòl industrial i ecosistemes industrials de proximitat.** D'uns anys ençà, l'atracció d'inversions industrials s'està intensificant, ja sigui de noves empreses que s'interessen per ubicar-se a Catalunya o bé empreses que ja hi són i desitgen incrementar la seva presència. Per altra banda, els reptes de la indústria fan que els projectes en sectors estratègics guanyin en dimensió econòmica i física: requereixen espais industrials ben ubicats, amb uns costos raonables, accés als principals serveis i subministraments i, a més, de dimensions cada cop més grans. Catalunya compta amb un instrument d'importància cabdal en la gestió del sòl (no només industrial) com és l'INCASÒL. Es proposa una actuació conjunta entre la Direcció General d'Indústria i l'INCASÒL per promoure la transformació de sòls industrials (àrees d'activitat econòmica preferent) a uns costos continguts, de forma que esdevinguin espais atractius per a nous projectes d'inversió. A banda d'altres àmbits d'actuació del mateix INCASÒL, aquest acord constituiria una eina bàsica per assolir un país industrialitzat, amb una gestió del sòl i el territori coherent en el seu conjunt.
14. **Promoure ecosistemes industrials.** La necessitat d'identificació clau dels usos dels sòls destinats a indústria posa de manifest la urgència de l'impuls d'un dossier territorial a disposició de les empreses que vulguin créixer o venir a la zona. Això requerirà una gran cohesió territorial. L'objectiu fonamental serà promoure la indústria en el debat territorial, institucional, social i educatiu en territoris específics. Es tracta de posar la indústria en un lloc rellevant de l'economia de la comarca, que desenvolupi serveis i funcions pròpies, a la vegada que serveix de corretja de transmissió de les grans tendències de política industrial (internacional i de país) en un ecosistema ben estructurat i cohesionat que té, com a eix identificador, el territori i l'activitat industrial.
15. **Talent com a peça clau:** l'aposta per la generació i el desenvolupament del talent en l'àmbit local és fonamental. Aquesta estratègia s'ha de complimentar amb la de retenció i la captació de talent extern. Això implica la creació de programes de formació enfocats a la demanda i l'ús d'eines com el *reskilling*, per evitar l'obsolescència de perfils, i l'*upskilling*, per crear perfils diferencials i únics. Aquest compromís s'alinea amb la visió de l'aprenentatge al llarg de la vida, considerada una base essencial per al desenvolupament individual i col·lectiu. Aquesta inversió en talent no només impulsarà la competitivitat de les empreses, sinó que també n'enfortirà el teixit econòmic i crearà oportunitats d'ocupació de qualitat, que encoratgin l'emprenedoria i l'autosuficiència laboral.

c) Horitzó republicà

La Catalunya que volem aspira a esdevenir un dels principals motors d'Europa i liderar la transformació del teixit productiu i la recerca del triple impacte (econòmic, social i ambiental). Per això, cal donar continuïtat a l'aposta per un model econòmic basat en l'economia productiva, la digitalització dels models de negoci i una xarxa logística capdavantera, amb plena vocació d'internacionalització, que tingui com a eix central, la innovació i la recerca, així com continuar esdevenint un país atractiu per iniciar nous projectes empresarials i atraure'n de ja existents. Per poder fer-ho, però, caldrà aprofitar el talent humà a partir de la formació, la recerca i la innovació, així com mantenir l'estat del benestar per afavorir la igualtat social i la sostenibilitat ambiental.

Línies estratègiques

1. **Catalunya ha de seguir pensant en gran.** Som un país petit des del punt de vista territorial, que no disposa ni de reserves de matèries primeres, ni de grans infraestructures. Però malgrat això, tenim unes potencialitats indiscutibles. En aquest sentit, el futur del nostre país depèn de la capacitat de seguir potenciant el nostre capital humà, el valor afegit, la qualitat del treball, i la cura d'intangibles com els nostres valors. I també implica seguir cuidant la confiança construïda durant anys, entre institucions, administració i iniciativa privada, pel que fa a la capacitat de col·laboració i coordinació.

2. **Un estat emprenedor que contribueixi a impulsar projectes estratègics per al país.** Creiem en el paper dels estats en la consecució d'objectius col·lectius i, en aquest sentit, qualsevol projecte que busqui la complicitat de les administracions públiques ha de partir d'una inequívoca responsabilitat social i compromís amb el conjunt de la societat. Això ens ha de permetre ser capaços de valorar la visió emprenedora de l'Administració i la responsabilitat social dels projectes empresarials tenint en compte el seu efecte multiplicador. Per això cal substituir també la cultura de la desconfiança per la cultura de la col·laboració.
3. **Continuar reindustrialitzant el país.** En un context d'incertesa i disrupció tecnològica i de models de negoci canviants, a vegades les indústries es veuen abocades a situacions d'insolvència o de desequilibri patrimonial. A més, en certes ocasions això es pot deure a errades en la gestió o a contextos globals que agreugen la situació (tancament o reducció de mercats financers o de capital, per exemple). En aquests casos, cal continuar valorant, a través d'incentius específics, els actius i treballadors de les activitats que es veuen abocades a situacions de risc o de tancament. En aquest cas, amb l'experiència acumulada d'aquests darrers 3 anys, cal sistematitzar el procés de monitoratge de les activitats en risc, constituir taules d'industrialització, impulsar el mercat de traspàs de les unitats productives o la venda d'actius i valorització dels treballadors.
4. **L'economia del valor enfront de l'economia del volum.** Necessitem mirar cap al futur, pensant en una economia centrada en el valor, que busca rendiments sòlids i sostenibles, i que genera un sistema econòmic més estable, enfront de l'economia del volum, que busca rendiments a curt termini, sense pensar en les conseqüències a mitjà i llarg termini, i que no incorpora les externalitats negatives que genera.
5. **Apostar per la igualtat i el valor compartit, perquè aporten benestar a les persones i rendibilitat a les empreses.** Defensar la igualtat i el valor compartit, no és només una qüestió de justícia, o de garantir drets i oportunitats, sinó que també és una font de creació d'intel·ligència col·lectiva, d'optimització en la presa de decisions i de millora de les relacions interpersonals. En aquest sentit, i com a derivada de tot això, implica també millores en la rendibilitat present i futura dels projectes empresarials, però també millores en el benestar de la societat en què aquestes empreses operen, en un procés d'evident retroalimentació.

COMERÇ, TURISME I CONSUM

Per un comerç proper, un turisme responsable i un consum conscient

a) Feina feta

Aquesta legislatura ha estat la primera des del 2010 en què les polítiques de Comerç, Consum i Turisme han tingut un lideratge republicà. Hem passat d'unes polítiques que estaven marcades per la necessitat de donar suport al teixit comercial i turístic i de fer front a les conseqüències econòmiques de la covid-19, a construir els fonaments d'una transformació republicana que assegurí un model de comerç de proximitat, sostenible i integrat en el teixit social i la trama urbana; un turisme responsable socialment i ecològica, i unes polítiques de consum que no

tinguin por de plantar cara a grans empreses per defensar els drets de les persones consumidores.

El Govern ha fet una feina ingent per transformar el nostre model turístic i garantir que sigui una font de prosperitat compartida. La mostra més tangible és el Compromís Nacional per un Turisme Responsable, per avançar cap a un nou model ambientalment responsable, socialment just, territorialment equilibrat i reconnectat amb els elements identitaris del país, al que s'han adherit més de 195 entitats. Aquesta feina també ha anat acompanyada de nous mecanismes i recursos: s'ha creat un carnet oficial que identifica guies de turisme habilitats, s'ha activat una línia de préstecs bonificats amb 40 M€ per modernitzar instal·lacions d'allotjaments turístics i s'han atorgat ajuts de 26,3 M€ per millorar-ne l'eficiència energètica. Igualment, hem aprovat el decret de regulació dels habitatges d'ús turístic, per treure l'habitatge de la lògica de mercat i limitar els preus del lloguer a Catalunya. En aquest decret s'han congelat les llicències d'Habitatges d'Ús Turístic (HUT), i això ha permès per primera vegada reduir-ne el nombre i regular el lloguer de temporada i d'habitacions per evitar l'elusió de la limitació dels preus del lloguer.

Mostra d'aquesta bona feina és la fita que suposa convertir Catalunya en la Regió Mundial de la Gastronomia l'any 2025. El Govern de la Generalitat ha redoblat l'esforç per estar al costat del comerç de proximitat, primer amb els 62 M€ d'ajuts extraordinaris arran de la covid-19 i després amb un compromís tangible perquè els fons Next Generation arribin també al comerç de proximitat: 15 M€ per transformar digitalment el sector comercial i 33 M€ perquè els ens locals desenvolupin mercats sostenibles, zones turístiques i zones rurals. També s'ha promogut un programa d'acceleració tecnològica per les empreses del comerç i s'ha impulsat l'obertura, reforma i millora d'establiments, amb una línia d'ajuts de 9 M€.

En l'àmbit de l'artesanía i la moda cal destacar el 080 Barcelona Fashion com una plataforma que té com a prioritat la transformació del sector de la moda i com a element de conscienciació sobre la sostenibilitat, la diversitat i el feminisme, tant a escala nacional com internacional, a través de la innovació i la creativitat, com a motor de canvi i element de conscienciació sobre la sostenibilitat, la diversitat i el feminisme. S'ha treballat en la seva internacionalització i dimensionament, amb missions empresarials de marques catalanes i l'acceleradora en estratègia i màrqueting digital. També s'han creat nous mecanismes per donar suport a l'artesanía, com el programa Rutes Artesanes o el Crafts2B. Innovation Business Crafts, i en especial la biennal d'artesanía catalana amb itineràncies internacionals, Visions of Catalònia, de la qual s'han celebrat dues edicions. Mostra d'aquesta bona feina en l'àmbit de la internacionalització de l'artesanía és el fet que la Generalitat de Catalunya ha entrat a formar part de la junta directiva del Word Craft Council-Europe. En aquesta legislatura, l'Agència Catalana de Consum ha actuat intensament per garantir els drets dels consumidors, s'ha augmentat la plantilla per tramitar expedients sancionadors als grans tenidors per incomplir l'obligació d'oferir lloguer social i s'han executat totes les actuacions en relació amb els drets lingüístics dels consumidors. Des de Consum, s'ha plantat cara a grans empreses, com Endesa o Amazon, per garantir els drets de la ciutadania.

Els pressupostos per al 2024 haurien permès continuar tota aquesta feina amb 20,8 M€ per un teixit comercial competitiu, sostenible i proper; 12,1 M€ per a la protecció dels consumidors i la defensa de la competència i 108 M€ per a un model de turisme responsable i mediambientalment sostenible. Aquesta feina de transformació ha quedat curta per la situació de bloqueig parlamentari que no ens ha permès desenvolupar les eines legislatives necessàries per completar la tasca transformadora en l'àmbit socioeconòmic. Per exemple, l'aprovació del projecte de llei de modificació del Codi de Consum, que garantia els drets de les persones consumidores envers les grans empreses prestadores de serveis, o el projecte de modificació de la Llei 18/2017 de Comerç, que hauria permès un equilibri entre el comerç físic i el digital.

b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura

Proposta destacada

En l'àmbit del turisme:

- ★ **Implementar el Compromís Nacional per un Turisme Responsable i Sostenible**, desplegant polítiques que permetin la posada en marxa d'accions regeneratives dels ecosistemes catalans, amb una gestió integral de l'activitat turística i un finançament compartit que estableixi un nou contracte social que faci de Catalunya un país pioner en la cogovernança del sector.
 - a) **Impulsar la Taula de Turisme** per generar una nova governança entre societat civil, institucions, territoris i el món privat.
 - b) **Reformular l'impost sobre estades en establiments turístics**, per convertir-lo en una palanca de canvi cap a un turisme responsable i sostenible i que comporti una millor distribució dels recursos recaptats arreu del territori.
 - c) **Una nova llei de l'Agència Catalana de Turisme**, que posi al dia la relació entre els diferents actors del sector i la seva participació en la direcció d'aquesta agència, on a part d'establir el rol i la cooperació entre socis públics i privats, s'incorpori el resident com a actor imprescindible en la presa de decisions.

En l'àmbit del comerç i el consum:

- ★ **Foment de l'ús de la llengua catalana al comerç** amb l'impuls de projectes que fomentin la llengua catalana. Cal seguir vetllant per garantir els drets lingüístics dels consumidors, per exemple pel que fa a l'etiquetatge dels productes, l'atenció oral o la disponibilitat de la documentació contractual per part de les empreses que operen al nostre mercat.

Propostes

1. **Seguir donant suport al comerç de proximitat.** Desenvolupar els canvis normatius que pertoquin perquè els locals comercials no quedin buits, dotant les diferents administracions, principalment, la municipal, de les eines per fer-ho possible, amb l'objectiu que el comerç físic de proximitat sigui la referència indiscutible del proveïment dels ciutadans.
2. **Promoure l'associacionisme comercial** a través de noves campanyes de comunicació i la creació d'una línia d'incentius per a la captació de nous associats que consolidi la trobada d'associacions de comerciants de Catalunya.
3. **Crear una nova línia de competitivitat comercial** per afavorir el creixement de les micropimes, que permeti a les petites empreses comercials i autònoms contactar nou personal, obrir noves botigues, fer un pla de creixement de vendes, i treballar per a la dignificació del dependent mitjançant una formació dual que sigui atractiva per garantir el relleu generacional.
4. Seguir desplegant **les Àrees de Promoció Econòmica Urbana (APEU)**.
5. Continuar assessorant i donant **suport als mercats municipals** en la seva transformació al segle XXI i fomentar-ne la sostenibilitat.
6. **Consolidar el programa de suport als mercats de marxants.** Ampliar el suport donat fins al moment, amb especial atenció a la renovació d'autoritzaions del 2025.
7. Continuar i augmentar el **suport a les fires** que es desenvolupen al llarg de tot Catalunya. A Catalunya hi ha unes 500 fires, de dimensions molt diferents, i, per tant, les seves necessitats requereixen un programa adaptat a la seva mida i característiques.

8. **Aprovar el projecte de llei de modificació de la llei de comerç** i del decret llei d'ordenació dels equipaments comercials. Per, entre d'altres:
 - a) Tenir la competència com a país per poder decidir els horaris comercials, els dies festius, o com s'aplica als municipis turístics.
 - b) Limitar el temps que un local comercial pot romandre tancat si té ofertes per ser llogat.
9. **Consolidar esdeveniments vinculats al món de la moda, com el 080, i a l'artesania**, com la Biennial d'Artesania Catalana, i donar continuïtat a programes com l'Innovation Business Crafts i el Talent Jove, per fomentar el talent emergent i el relleu generacional.
10. **Compliment dels eixos i iniciatives del pla de màrqueting de l'Economia del visitant 2024-2027**, al servei del model turístic que emana del Compromís Nacional per un turisme responsable aprovat el març de l'any 2023. Basats en 4 pilars, que són: un model turístic mediambientalment sostenible, socialment just, econòmicament equilibrat i basat en la innovació.
11. **Elaborar un pla territorial sectorial de turisme de Catalunya**, com a una eina potent que permeti la planificació i ordenació sostenible de l'activitat arreu del territori. Es vol prioritzar l'ús residencial de l'habitatge en zones tensionades, facilitar la reconversió dels models i destinacions turístiques obsoletes, valorar el patrimoni cultural i natural com a recurs essencial i generar les condicions favorables a la descentralització i desestacionalització de Catalunya com a destinació integral.
12. Garantir que **Catalunya, Regió Mundial de la Gastronomia 2025** faci valdre la diversitat i la riquesa del nostre país com a mosaic agrícola, que vinculi el paisatge amb la cuina, i ho lligui amb la innovació, el talent i la cura dels ecosistemes.
13. **Reforçar la capacitat inspectora de l'Agència Catalana del Consum**. Cal garantir un control permanent de les grans empreses prestadores de serveis bàsics als consumidors (que, per altra banda, són les que generen més reclamacions i conflictes) i la seguretat dels productes i serveis disponibles al nostre mercat.
14. **Tutelar els drets de les persones consumidores en el procés de transició ecològica**. En el marc de les directives comunitàries en aquest àmbit, com la recentment aprovada directiva d'empoderament dels consumidors per a la transició ecològica, mitjançant una millor protecció contra les pràctiques deslleials i una millor informació. També la directiva que s'està tramitant sobre la justificació i comunicació d'al·legacions mediambientals explícites. L'Agència Catalana del Consum ha d'incorporar actuacions de control en aquests àmbits.
15. **Reforçar l'Escola del Consum de Catalunya**, amb l'objectiu de promoure la transferència del coneixement en consum amb altres organismes públics i privats i fomentar espais de reflexió i de pensament adreçats a tots els agents que intervenen en les relacions de consum: empreses, fabricants, distribuïdors, organitzacions de protecció dels drets i interessos dels consumidors, experts, grups d'interès i administracions públiques. La inauguració dels nous locals de l'escola, la incorporació de personal especialitzat i la recent signatura de la Càtedra de Consum amb la UB han de permetre situar l'Escola de Consum com un centre de referència en aquest àmbit.
16. **Impulsar i fomentar els sistemes de resolució alternativa de conflictes en matèria de consum**: a banda de seguir impulsant i donant suport a la mediació de consum a tota la xarxa de serveis públics i altres entitats acreditades, apostem per una modificació de la llei estatal d'arbitratge de consum, amb l'objectiu que l'arbitratge esdevingui obligatori per a reclamacions inferiors a 3.000 euros, seguint el model portuguès. A més, cal explorar noves formes més innovadores de foment de l'arbitratge, que segueix sent un sistema vist amb molta prevenció per part de molts sectors d'activitat econòmica.

c) Horitzó republicà

Cal consolidar el model català de comerç, basat en la proximitat i l'equilibri territorial, amb cura amb l'etiquetatge d'origen i, alhora, acompanyar-lo en la seva transformació digital per fer front a les grans plataformes, conscients que el teixit comercial és fonamental per a la vertebració i la cohesió social dels municipis.

Cal ser exigents en la protecció dels drets de les persones en l'àmbit del consum, amb especial atenció al subministrament de serveis bàsics, telecomunicacions, transport, serveis financers i a la creixent contractació de productes i serveis per via electrònica. Alhora, volem promoure el consum responsable com a palanca de canvi del model socioeconòmic. Una política de consum republicana ha d'estar orientada a protegir els interessos econòmics de les persones consumidores enfront de les pràctiques comercials deslleials, en especial d'aquelles grans corporacions que actuen en situació de predomini en sectors d'activitat que són essencials en el dia a dia de la ciutadania, com són les prestadores de serveis com l'energia, les telecomunicacions, els serveis financers, el transport o l'habitatge.

La transformació del model productiu implica també la transformació del model turístic, que, a més del seu pes directe en l'economia i el treball, és tractor d'altres activitats econòmiques com la restauració o el comerç. Pretenem corregir-ne els punts febles, fer-lo més sostenible, més equilibrat, que afavoreixi la desconcentració i la diversificació territorial, i aposti per la qualitat de l'oferta de serveis a partir de la millora de la qualitat del treball. Hem de fer compatible l'activitat turística amb la vida als barris i municipis de l'entorn urbà i també de l'entorn rural. Hem d'evitar concentrar massa l'oferta en determinats punts del territori, que produeix dificultats en la gestió dels recursos i comporta la pèrdua d'atractiu turístic, a més de ser font de gentrificació dels destins i constitueix un fre a l'hora d'orientar el model cap a tipologies turístiques de visitants que respecten i estimen el territori i els costums en el transcurs de la seva estada a Catalunya.

Línies estratègiques

- 1. Ordenar el comerç electrònic** i treballar per una logística comercial intel·ligent que millori els espais urbans i millori la sostenibilitat. Fer obligatori el pagament del servei, que les grans plataformes paguin l'impost de grans superfícies comercials i que els consumidors paguin un impost si escullen aquest canal.
- 2. Empoderar les persones consumidores a través d'un millor coneixement dels seus drets i de la manera de fer-los efectius.** El coneixement i exercici dels nostres drets com a persones consumidores ens ha de permetre influir en el nostre mercat amb la finalitat que puguem exercir-hi un paper actiu i enfortir les bones pràctiques empresarials i foragitar-ne les dolentes. En paral·lel, cal promoure l'arbitratge com a eina per resoldre controvèrsies entre empreses i ciutadans per afavorir la descongestió de la via judicial i garantir que ningú queda desatès davant de la vulneració dels seus drets com a consumidor.
- 3. Augmentar la capacitat dels òrgans de disciplina del mercat** per dotar-nos d'instruments per enfrontar-nos a aquells grans sectors econòmics que, emparant-se en una situació de domini en el mercat, efectuen habitualment pràctiques que ignoren els drets de les persones consumidores. Cal enfortir alhora el posicionament de l'Agència Catalana de Consum com a entitat de referència en matèria de consum, tant al país com cap a l'exterior, reforçant-ne la participació en les institucions i xarxes de la UE i d'àmbit internacional. En l'àmbit intern, l'Agència Catalana de Consum ha d'impulsar i liderar programes d'actuació en l'àmbit del consum amb el suport de la resta d'administracions públiques.
- 4. Impulsar l'adaptació del marc legal en l'àmbit del consum en aquest horitzó republicà:** caldrà finalitzar les adaptacions proposades a la Llei 22/2010, del Codi de Consum de

Catalunya, i la resta de normes que puguin resultar afectades, per incloure-hi les especificitats de la nostra realitat i del nostre mercat, en el marc de la normativa comunitària, amb l'objectiu d'aconseguir avenços en àmbits com la defensa de la llengua, la transició ecològica o la lluita contra qualsevol mena de discriminació en les relacions de consum.

5. **Reduir la petjada ecològica de l'activitat turística a través de l'incentiu del turisme de proximitat**, la mobilitat turística sostenible, la rehabilitació enfront de la nova construcció i la implementació d'un nou paradigma energètic del sector i les destinacions turístiques catalanes basades en la producció i el consum energètic renovable i la reducció del consum d'aigua potable, que també posi en marxa accions que contribueixin a la regeneració dels espais degradats per un turisme massificat.

SOCIETAT DIGITAL

Per una societat digital inclusiva i justa, on la tecnologia apropi els serveis públics a la ciutadania de manera àgil, ètica i intel·ligent

a) Feina feta

Actualment, la transformació digital i la implementació de la cultura digital està redefinint la nostra societat, i és per això que Esquerra Republicana ha liderat des del Govern de la Generalitat de Catalunya una profunda transformació digital i tecnològica, potenciant els valors humanistes en la digitalització, centrant-nos en l'ampliació i modernització de les infraestructures digitals i en la promoció d'una gestió ètica i responsable de la tecnologia, al mateix temps que hem seguit impulsant un teixit empresarial "digital" al nostre país que representa un 10% del PIB de Catalunya: més de 17.000 empreses que donen feina a més de 120.000 professionals.

En l'àmbit de les infraestructures digitals, hem impulsat un ambiciós desplegament sense precedents de la fibra òptica pública al territori, que ha arribat al 98% de la població i ha posat a disposició del mercat punts de connexió a llocs on no hauria arribat mai la fibra. Tanmateix, hem seguit connectant les seues públiques a tot el nostre territori i desplegant una infraestructura de país avançat per afrontar els reptes de futur.

Al capdavant del treball per a una política digital més inclusiva hi trobem el desplegament de la Carta Catalana de Drets i Responsabilitats digitals en tots els àmbits. Des de la diagnosi de la bretxa digital a Catalunya, tant d'accés, com la d'ús i la de coneixement, fins a polítiques per superar l'edatisme digital, que faciliten la participació dels menors i les persones grans en l'àmbit dels seus drets digitals. En l'àmbit de la formació, hem creat materials de capacitació digital bàsica i formació en tecnologies digitals avançades, i recursos per a famílies, centres i altres nuclis de convivència, i hem reforçat el model d'acreditació ACTIC cap a un model més competencial i menys instrumental.

Aquesta voluntat per transformar també s'ha vist amb el desenvolupament del Pla DonaTIC que ha dinamitzat la comunitat de dones tecnòlogues a través de sessions, fent campanyes i accions amb perspectiva interseccional i en clau de cohesió territorial. Hem resignificat els Premis DonaTIC com a espai de promoció del talent femení català, no només el digital.

Hem treballat l'Estratègia Nacional per a la Inclusió Sociodigital, una política transversal amb l'objectiu de coordinar i maximitzar les accions orientades a reduir la bretxa digital, en col·laboració amb agents de l'ecosistema, i on s'orienten accions com el "Manifest dels drets digitals de la infància i l'adolescència", que posa els adolescents al centre per garantir-ne els drets a la xarxa i treballa la seva mirada crítica.

Hem treballat per garantir la presència del català en l'àmbit digital, amb èxits ben tangibles com l'impuls del front comú amb les entitats per a defensa de la llengua per recuperar el posicionament del català als cercadors d'Internet, una col·laboració que ha permès fer créixer la presència del català entre els tres primers resultats de Google, d'un 24% a un 57%. O l'esforç públic per fer créixer el projecte AINA, per assolir així el seu objectiu últim: ensenyar català a les màquines de manera que la ciutadania pugui relacionar-s'hi i participar en el món digital en català al mateix nivell que qualsevol altra llengua global.

En un escenari postpandèmia, hem estat garants de la recuperació i manteniment dels grans esdeveniments tecnològics, com el Mobile World Congress o l'Integrated Systems Europe (ISE), on hem apostat per fer créixer el nombre d'empreses, centres tecnològics, entitats i empreses emergents catalanes que hi participen.

La seguretat cibernètica ha rebut una atenció prioritària, i això s'ha reflectit en la inversió de 232 milions d'euros per blindar el ciberespai gràcies a l'Agència de Ciberseguretat de Catalunya, que ha aturat 4.400 M de ciberamenaces en un any. Aquest esforç es complementa amb l'expansió de la cobertura d'aquesta agència a infraestructures crítiques del país, com és el cas de tots els hospitals del CISCAT, les universitats, els centres de recerca i, pròximament, els ajuntaments i ens locals.

Finalment, l'impuls a la innovació s'ha concretat en el llançament de projectes pilot que exploren noves tecnologies i en el foment de la transformació dels serveis digitals amb l'Administració i amb l'ecosistema digital, agregat a la Digital Catalonia Alliance, una eina transformadora impulsada per aquest govern amb l'objectiu d'ajudar les empreses catalanes en termes de competitivitat i cerca de finançament, i millorar la visibilitat i accés al coneixement i a les infraestructures del país.

Aquestes accions estan alineades amb un objectiu més important: millorar la qualitat de vida dels i les catalanes, facilitar-ne l'accés a serveis públics eficients i segurs, i posicionar Catalunya com a referent en la transformació digital a escala global.

b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura

Proposta destacada

- ★ **Fer un Pacte Nacional per la Inclusió Sociodigital** amb l'objectiu que tota criatura nascuda o crescuda a Catalunya vegi garantit el seu dret a una criança digital progressiva, positiva i empoderant, de forma que pugui desplegar tot el seu potencial personal i professional en l'era digital, aprofitant les oportunitats i mitigant els riscos.

Propostes

1. **Vertebrar el país a través de les infraestructures digitals públiques:** ampliar les xarxes de banda ampla i mobilitat a tot el territori, assegurant una cobertura integral i de qualitat que fomenti l'equitat d'accés i la competitivitat empresarial arreu, vetllant alhora per la neutralitat de la xarxa, l'impacte sostenible dels seus elements i apostant per la sobirania tecnològica.
 - a) Fer arribar la xarxa de fibra òptica pública al 100% dels municipis i crear l'anella de fibra òptica local per interconnectar tots els municipis de Catalunya.

- b) Obrir línies de subvenció per al desplegament de fibra fins a la llar i banda ampla satel·lital en zones rurals.
 - c) Rebaixar el preu públic per l'ús de les infraestructures públiques de fibra òptica.
 - d) Connectar totes les seus de la Generalitat amb fibra òptica pública.
2. **Crear un gestor públic d'infraestructures digitals** que gestioni de forma unificada i coordinada amb tots els nivells d'administració (Generalitat, diputacions, ajuntaments) les infraestructures públiques de telecomunicacions arreu del territori amb l'objectiu, entre d'altres, de promoure i facilitar el desplegament de fibra fins a la llar en zones rurals.
 3. **Impulsar una regulació ètica dels entorns digitals, i la gestió ètica de les dades públiques i de la IA.** Cal potenciar el portal de dades obertes perquè esdevingui un canal en què la ciutadania crítica pugui fiscalitzar l'acció del Govern i sigui útil per al sector que en vulgui explotar les dades. De la mateixa manera s'ha de promoure un ús eficient de la IA i cal impulsar una legislació que contempli la no monetització de dades personals de menors, ni l'ús de la seva imatge, la penalització dels usos del disseny persuasiu i l'aposta per la inclusió i la diversitat via disseny.
 4. **Fomentar la innovació oberta:** crear hubs d'innovació i incubadores tecnològiques que facilitin la col·laboració entre empreses emergents, universitats, centres de recerca i empreses consolidades per desenvolupar solucions tecnològiques emergents per poder posar la transferència tecnològica al servei de l'empresa, l'emprenedoria i la innovació social.
 5. **Impulsar un model propi que garanteixi la seguretat i la confiança digital, establint un marc normatiu i mecanismes de suport** que garanteixin la seguretat de les infraestructures crítiques de la informació, així com ampliar el perímetre de l'Agència de Ciberseguretat a totes les administracions i serveis públics i garantir la ciberseguretat de totes les infraestructures de país.
 6. **Crear la identitat digital ciutadana** per agilitzar amb seguretat tràmits administratius i transaccions comercials i **un ens regulador digital de Catalunya** que adopti les funcions pròpies de regulació digital, que exerceixi el control efectiu de l'activitat de les plataformes digitals i que defensi i potenciï els interessos de ciutadans, empreses i entitats davant dels abusos i les mancances que puguin efectuar les empreses tecnològiques, així com per a l'ús de la tecnologia de determinades empreses o col·lectius, i que estableixi canals de mediació i resolució en cas de conflicte entre les parts. Així mateix, també cal desenvolupar la llei de regulació d'algoritmes, que permetrà defensar els interessos i els drets de les persones i empreses catalanes.
 7. **Garantir universalment l'accés a Internet** establint-ho com un servei essencial per garantir que les operadores privades no puguin tallar el servei a famílies amb dificultats econòmiques. I impulsar programes de SocialRoam. Especialment, cal garantir la connectivitat a aquelles llars amb infants per assegurar el compliment del Pla d'Educació Digital.
 8. **Promoure els estàndards lliures.** Promoure els comuns digitals, eines i tecnologies de programari lliure que afavoreixin la sobirania digital, la transparència i la participació de la ciutadania en el seu desenvolupament i testatge, fomentant l'ús d'estàndards que generin confiança i aportin usabilitat.
 9. **Col·laborar amb el món local per dur a terme la transformació digital de pobles i ciutats,** aportant recursos i alineant les estratègies i objectius que s'han d'assolir en els pròxims anys. Evolucionar el concepte de *Smart City/Region* amb l'objectiu de centrar-lo en les necessitats de la ciutadania i en la sostenibilitat.

10. **Impulsar la igualtat i la diversitat al sector tecnològic:** cal fer polítiques actives per incrementar la participació de les dones en els camps STEM, desenvolupar programes de mentoratge i suport per a dones emprenedores i professionals del sector TIC, i garantir entorns de treball inclusius i sense discriminació. El nostre objectiu és fer de Catalunya un exemple de diversitat i igualtat en el sector tecnològic a escala mundial.
11. **Potenciar la política industrial *deep tech* i *new space*** amb fons específics per ancorar i impulsar projectes innovadors cap a les infraestructures tecnològiques del país com el Síncrotró, l'ICFO, els satèl·lits, el BSC, el MareNostrum5, o l'IDEADED.
12. **Promocionar el català a la xarxa**, per preservar el futur de la llengua és clau invertir en la presència del català, i això requereix inversió i compromisos per part de fabricants de programari. Cal una inversió de 100 M€ en els pròxims 4 anys i seguir amb l'impuls del programa AINA per a l'adopció del català per part de les empreses digitals, així com promoure i premiar l'ús del català a la xarxa i les webs.
13. **Garantir una transició digital justa en l'àmbit laboral:** planificar i preveure les accions necessàries per no deixar ningú enrere en el marc de la transició digital, així com garantir la **capacitació i autonomia digital al llarg de la vida**. Creiem en la promoció de la cohesió territorial i l'acompanyament digital, mitjançant iniciatives com la Xarxa Punt TIC, que ofereix equipaments i suport professional per facilitar l'accés a les TIC i la societat del coneixement a ciutadans, empreses i col·lectius; les iniciatives d'innovació social digital, com el programa STEAMcat, que fomenta les vocacions científiques i tecnològiques a l'educació, i la certificació de competències digitals amb l'ACTIC, que avalua i certifica el nivell de capacitació en l'ús de les TIC, des de bàsic fins a avançat, per enfortir així el talent i les competències digitals a tots els nivells de la societat.
14. **Catalunya Rural Hub:** fomenta arrelament de talent digital al territori, per garantir la redistribució de les oportunitats professionals en l'àmbit digital amb especial èmfasi en dones de zones rurals.
15. **Orientar la contractació pública en l'àmbit digital:** contractació de proveïdors de serveis i productes digitals que comptin amb plantilles paritàries i incloguin clàusules de reutilització de dispositius.
16. **Establir aliances estratègiques internacionals:** col·laborar amb altres països, organitzacions internacionals i entitats privades per compartir coneixements, recursos i pràctiques en l'àmbit de la transformació digital, així com per abordar desafiaments globals com la ciberseguretat i la regulació d'Internet.

c) Horitzó republicà

Fem un compromís ferm amb una Catalunya més connectada, innovadora, sobirana i inclusiva. Entenem la tecnologia com una eina poderosa per al desenvolupament social, econòmic, territorial i cultural, i ens comprometem a liderar una transformació digital que beneficiï totes les persones, amb una mirada digital crítica, respectant sempre els valors de responsabilitat, igualtat i sostenibilitat. Farem de Catalunya un referent mundial en l'aplicació ètica de les noves tecnologies, amb una societat capacitada, una administració eficient que garanteixi l'ampliació dels serveis de l'estat del benestar, unes infraestructures digitals públiques i sobiranes i un sector tecnològic vibrant i inclusiu. La República Catalana ha d'esdevenir l'ecosistema ideal per ser el pol tecnològic del sud d'Europa, atraient i generant talent i fent créixer el que ja tenim al país. De fet, ja podem dir que a hores d'ara gran part d'aquest ecosistema ja existeix, especialment

concentrat a Barcelona i la seva àrea d'influència, i l'ampliarem al conjunt del país, per garantir equitat territorial digital.

Línies estratègiques

1. **Catalunya com a referent en l'ètica tecnològica.** Cal garantir que l'ús de les noves tecnologies respecti els drets humans i promogui un desenvolupament social just. Aquest compromís es traduirà en l'elaboració del marc normatiu avantguardista que serveixi de referència internacional, així com el debat sobre la mirada digital crítica. En aquesta línia, s'ha de fer una aposta cap a la simplificació dels accessos bàsics digitals de tota la ciutadania i, si és possible, fomentar l'ús d'estàndards que generin confiança i aportin usabilitat.
2. **Transformació i democratització digital dels serveis públics.** Amb l'objectiu d'empoderar la ciutadania i les empreses, es durà a terme una profunda millora i transformació digital de l'Administració i els seus serveis. Això implicarà la creació de plataformes digitals accessibles i fàcils d'utilitzar, que fomentin la proactivitat i assegurin més participació ciutadana en la gestió pública.
3. **Consolidació de la sobirania digital.** Apostem per seguir desenvolupant infraestructures digitals per arribar allà on el mercat no arriba. Sempre treballant per garantir-ne la protecció, així com mitjançant polítiques de ciberseguretat i gestió de dades que assegurin la independència i la seguretat digital del país.
4. **Plantejament d'una societat digital organitzada al voltant de les necessitats vitals, que permeti situar les cures i les persones al centre,** i superi les desigualtats en criança digital causades per les dificultats de conciliació. Cal invertir i finançar les estructures sociotècniques necessàries per garantir la plena inclusió sociodigital i erradicació de les bretxes d'accés, ús i coneixement.
5. **Impuls a la recerca i la cooperació tecnològica per a la creació de hubs tecnològics estratègics:** es promourà activament la recerca i la innovació, especialment en sectors clau com la salut, la sostenibilitat i l'equitat territorial. Cal dinamitzar una xarxa de hubs tecnològics estratègics que facilitin la col·laboració entre el món acadèmic, les empreses i les administracions públiques, i convertir Catalunya en un ecosistema d'innovació de primer ordre.
6. **Autonomia digital inclusiva i al llarg de la vida:** volem garantir l'autonomia digital de tothom i al llarg de la seva vida, amb especial atenció als col·lectius en risc d'exclusió digital. Cal treballar en programes que fomentin la participació ciutadana, la conciliació laboral i familiar, i la integració tecnològica, i que assegurin que les tecnologies digitals siguin una eina d'inclusió i empoderament.

UNIVERSITATS, RECERCA I INNOVACIÓ

Construïm la República del coneixement

a) Feina feta

Aquesta legislatura ha recuperat el Departament de Recerca i Universitats, que atorga rang i reconeixement consolidats al sistema català de recerca i universitats, i situa aquests dos

àmbits en el cor de les polítiques públiques del segle XXI al voltant de la societat del coneixement. Quan els republicans vam entrar al Departament de Recerca i Universitats ens vam trobar que veníem d'un context de desinversió que s'anava arrossegant de l'anterior crisi econòmica, retallades i dèficits estructurals, especialment pel que fa al finançament. És per això que hem treballat per recuperar gradualment els nivells pressupostaris d'abans de la crisi econòmica i perquè el sistema de recerca i universitats recuperés la seva capacitat d'inversió i es pogués ajustar a les seves necessitats objectives, on es pogués assegurar un entorn material dels equipaments adequat a les circumstàncies i demandes actuals.

Aquesta feina feta s'ha traduït en una reducció global dels preus universitaris de grau i de màster: avui, estudiar a la universitat a Catalunya costa 2.000€ menys de mitjana per estudiant i curs que fa 12 anys i s'han equiparat els preus de tots els graus. També s'ha recuperat una xifra de més de 50 M€ per al Pla d'Inversions Universitàries, s'ha posat al dia el pressupost de la UOC i les bases per millorar les condicions laborals d'investigadors de centres de recerca, doctorands, PAS i PDI. És important mirar enrere per adonar-nos del camí que hem recorregut, del canvi de tendència que s'ha produït i de les retallades de la crisi del 2008 que hem deixat enrere.

El fet de tenir una conselleria pròpia ens ha permès donar resposta a demandes històriques de l'àmbit universitari: s'han ampliat recursos, s'han incrementat beques i s'han augmentat places, com les d'infermeria i medicina, incloent-hi la implantació del grau d'infermeria a Tremp. Una política expansiva en l'àmbit universitari que podem continuar gràcies als 150 M€ anuals per al sistema d'universitats i recerca que Esquerra Republicana ha negociat amb el Govern de l'Estat.

Entenem la universitat com un espai on s'ha de garantir la igualtat d'oportunitats, per tant, una de les nostres prioritats ha sigut assegurar que ningú se'n quedava exclòs per motius econòmics. Volem que tothom tingui garantit el dret a estudiar, i hem apostat per impulsar polítiques que fan desaparèixer els impediments a l'accés a la universitat. Hem treballat per fer efectiu el compromís d'aprofundiment i enfortiment de l'ús del català com a llengua vehicular i de docència a les universitats i als centres de recerca, i també el ple domini de terceres llengües per afavorir-ne la internacionalització. Hem posat al centre les polítiques per afavorir la igualtat efectiva i l'equitat de gènere, hem desplegat el Protocol Guia d'àmbit universitari, hem consolidat la nova línia d'ajuts per ampliar la gratuïtat del preu de la matrícula en determinats casos de víctimes de violència masclista fora de l'àmbit de la parella, i hem continuat apostant per diferents programes contra l'assetjament i la igualtat efectiva en l'àmbit de la recerca, entre d'altres, i en col·laboració estreta amb el Departament de Feminismes i Igualtat, els centres de recerca i les comissions d'Igualtat de les universitats. Hem avançat cap a la consolidació d'un nou model d'educació superior, sòlid i estable, respectuós amb l'autonomia universitària i hem facilitat el desenvolupament de l'activitat acadèmica i científica amb els màxims estàndards de qualitat.

El sistema català de recerca i universitats té una gran capacitat de captar talent i recursos. És una font de creació de coneixement i de generació de riquesa. El sistema ha adquirit una musculatura molt potent en els camps de la biomedicina, la supercomputació, la física, l'arqueologia i l'estudi de la biodiversitat. Per això, hem impulsat les grans instal·lacions científiques i tecnològiques que s'estan projectant, amb l'objectiu de dibuixar un arc científic de centres, infraestructures i equipaments de recerca científica que redobli les capacitats del sistema de recerca català i ens permeti afrontar reptes com l'envelliment, la crisi climàtica, la mobilitat sostenible o la salut planetària.

Hem avançat cap a la societat del coneixement desplegant el Pacte Nacional per la Societat del Coneixement, del qual es desprèn la Llei de la ciència de Catalunya, que hem aprovat amb un ampli consens al Parlament, i que posiciona la recerca i la innovació com a prioritats del país. A fi d'assolir els objectius que marca la Llei, n'hem culminat el desplegament i hem apostat financerament per incrementar progressivament els recursos econòmics destinats al sistema de recerca, prenent com a referència els països europeus que excel·leixen en l'àmbit del coneixement. El talent de les persones és un dels eixos centrals del sistema català i universitats, i l'objectiu principal en aquest àmbit és millorar-ne tant la quantitat com la qualitat, i aconseguir

l'estabilització professional, l'atracció i incorporació de talent jove, i lluitar contra la precarització a tots els nivells.

No aprovar els comptes del 2024 ha suposat perdre oportunitats en tots els àmbits, però especialment en l'àmbit de la recerca i les universitats, tenint en compte que aquests eren uns pressupostos especialment bons i necessaris per al nostre sistema de recerca i universitari. Un pressupost que suposava 1.246 M€ per al sistema universitari, 93 M€ per compensar la rebaixa de les matrícules assolida en aquesta legislatura, que continuava amb mesures per establir un preu únic a graus i màsters que habiliten per exercir una professió, i 235 M€ per a garantir-ne l'equitat mitjançant beques. Un pressupost que apostava per la recerca, amb 195 M€ per consolidar l'arc científic de recerca i 150 M€ per retenir i atreure el principal actiu del nostre sistema de recerca: les investigadores i investigadors, incloent-hi 30 M€ per al pla de xoc de relleu generacional i combatre la precarització a les universitats.

b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura

Proposta destacada

- ★ **Consolidar l'arc científic de recerca i finançament de les infraestructures universitàries:** continuarem impulsant les grans instal·lacions científiques i tecnològiques que s'estan projectant, amb l'objectiu de dibuixar un arc científic de centres, infraestructures i equipaments científics que permeti incrementar les capacitats del sistema de recerca català. També incrementarem la dotació a les universitats públiques per infraestructures.

Propostes

1. **Avançar cap a l'objectiu d'assolir un finançament del 3% del PIB en recerca.** Seguint els objectius definits per l'Espai d'Investigació Europeu, implementarem una política de finançament estable i creixent del sistema de recerca, amb l'objectiu d'assolir un finançament del 3% del PIB. Continuarem desplegant i assolint el que estableix el Pacte Nacional per la Societat del Coneixement i la Llei de la ciència, destinant-hi els recursos necessaris per a la seva total implementació i utilitzant el lideratge públic en tots els àmbits per mobilitzar recursos privats per la recerca i la innovació.
2. **Enfortir el català en l'àmbit de la recerca i les universitats:** promovem el coneixement del català entre l'alumnat, professorat i tota la comunitat universitària i continuarem desplegant i implementant el Pla d'enfortiment de la llengua catalana en el sistema universitari i de recerca de Catalunya per garantir-ne els drets lingüístics i reforçar i incentivar l'oferta formativa i la recerca en català. Promourem també l'elaboració de plans d'increment de la docència en català a graus i màsters.
3. **Crear una oficina d'integritat acadèmica:** compromís ferm amb un sistema de recerca i universitats de qualitat en tots els seus vessants. Els darrers anys hem viscut amb gran preocupació els casos d'abusos de poder que s'han donat en el si de la comunitat acadèmica del país. És per això que en la pròxima legislatura posarem a disposició dels actors del sistema les eines i els recursos necessaris per combatre aquests abusos i per vetllar per la integritat acadèmica. Tenint les persones al centre, desenvoluparem activament polítiques per desterrar definitivament la cultura de l'abús de les nostres institucions de recerca i d'educació superior, abusos que posen en risc la salut física i mental d'investigadors i investigadores, personal docent, treballadors i treballadores i estudiants. Per coordinar el desplegament d'aquestes polítiques crearem una oficina d'integritat acadèmica que alhora servirà per donar suport als diferents actors del sistema en la implementació de mesures de la seva lluita contra els abusos.

4. **Exigir a l'Estat poder fer efectiu el traspàs de les homologacions** i convalidacions dels títols estrangers universitaris.
5. **Culminar el procés d'implementació del Pla de xoc per al relleu generacional** i contra la precarització (2023-2025), que permet a les universitats públiques augmentar el gruix de professorat permanent, i així reduir la temporalitat i la precarietat amb la contractació de figures docents a temps complet.
6. **Impulsar polítiques per afavorir el rejuveniment de les plantilles** després d'anys d'estancament per culpa de la taxa de reposició zero imposada per l'Estat espanyol durant els anys de crisi econòmica.
7. **Promoure l'atracció i retenció de talent:**
 - a) **Implementarem el recentment aprovat Pla Serra Húnter 2024-2027**, que ens permetrà continuar amb l'aposta que des de Govern hem fet per atreure talent a les universitats catalanes.
 - b) **Promourem i garantirem la incorporació de talent jove** que ha realitzat la seva formació a l'estranger al sistema de recerca català mitjançant la recuperació del programa ICREA Júnior.
 - c) **Incrementarem el finançament per als ajuts predoctorals Joan Oró**, perquè passin de 3 a 4 anys de durada i ofereixin un salari més competitiu.
8. **Impulsar mesures que serveixin per avançar cap a l'equitat** a l'hora d'accedir als estudis universitaris:
 - a) Mantindrem **una política de preus i beques que garanteixi l'equitat** en l'accés als estudis superiors i que potenciï la retenció i atracció del talent a les nostres universitats, i aplicarem noves exempcions específiques a la matrícula universitària, com la dels/les estudiants de famílies monoparentals. Treballarem també per fer efectiva la implementació de les beques salari.
 - b) **Culminarem la transferència íntegra de la gestió de les beques universitàries**, reconeguda pel Tribunal Constitucional, a una sentència del 2001, com una competència exclusiva de la Generalitat. D'aquesta manera podrem implementar un sistema de preus no discriminatori i un sistema de beques complet que resolgui les barreres econòmiques d'accés a la universitat i exigirem a l'Estat espanyol que no faci retornar les beques estudis amb interessos de demora.
9. **Exigir a l'Estat espanyol que ratifiqui l'acord de la patent unitària** i d'adhesió a l'espai europeu d'aquesta patent, per caminar cap a un sistema de coneixement global i obert al món.
10. **Reclamar a l'Estat l'eliminació de la taxa de reposició**, així com l'assumpció del cost addicional que suposarà l'aplicació de la LOSU a les diferents universitats, per garantir la millora de l'organització i tecnificació necessàries a les universitats catalanes.
11. **Continuar avançant i implementant mesures per garantir la igualtat de gènere** en el sistema de recerca i universitats. Entre altres mesures exigirem la paritat en la incorporació de personal investigador per mitjà dels programes Joan Oró i Beatriu de Pinós, així com en la contractació via el programa ICREA.
12. **Fomentar la transferència i innovació**. Dotarem de més musculatura la nova Direcció General de Transferència i Societat del Coneixement per garantir el transvasament de coneixement i tecnologia des de la recerca a tots els àmbits de la societat, des del món de l'empresa passant pel sector públic, el sector primari, la sanitat, l'educació o el tercer sector, desplegant el pla estratègic d'innovació i transferència i dotant de recursos els

diferents segells de la Generalitat que certifiquen èxit en aquests àmbits. Enfortirem la col·laboració amb el teixit productiu i de servei a la ciutadania, amb l'objectiu d'igualar-nos als índexs d'innovació dels països més avançats de la UE.

13. **Simplificar, integrar i mantenir la transparència del sistema de recerca català:** repensarem l'estructura del model actual de governança del sistema de recerca català per reduir duplicitats, fomentar les sinergies i la transversalitat i maximitzar-ne l'eficiència. En el procés buscarem dotar el sistema i els seus actors d'unes polítiques efectives de transparència i accés a la informació pública.
14. **Reduir la burocràcia i agilitat en els tràmits:** volem que els nostres professors i investigadors centrin els seus esforços en la transmissió i la generació de coneixement, i per això implementarem els mecanismes necessaris per facilitar al màxim els processos administratius i buscarem, entre altres mesures, que es tingui el principi de confiança envers l'investigador/a al centre dels processos d'avaluació de mèrits, convocatòries competitives o accés a places.
15. **Promoure que les pràctiques universitàries siguin remunerades,** començant per les pràctiques extracurriculars, i exigir al govern espanyol que desenvolupi l'Estatut del becari per evitar falsos becaris i garantir-ne el caràcter formatiu.

c) Horitzó republicà

Cal assolir un canvi en el sistema de recerca i universitats que posi el talent de les persones al centre i actuï en tres pilars bàsics: l'accés a l'educació universitària i la formació de les persones al llarg de la vida, la creació de nou coneixement per mitjà de la recerca, i l'aplicació i la transferència d'aquest coneixement en el conjunt de la societat per permetre enfortir l'estat del benestar i generar oportunitats de país en un món globalitzat.

La República Catalana ha de fer possible un sistema universitari i de recerca que respongui a les necessitats de la ciutadania, que millori les condicions laborals dels qui en formen part, i que disposi d'un finançament adequat per dur a terme les tasques de formació, recerca i transferència de coneixement basat en criteris de qualitat, transparència i igualtat d'oportunitats.

Les universitats catalanes arrossegueu des de fa molt temps dèficits estructurals, especialment pel que fa al finançament, que han comportat problemàtiques com la precarietat del professorat i la dificultat per accedir a la universitat. És cabdal revertir aquesta situació perquè la universitat és el pilar bàsic sobre el qual se sosté el nostre sistema de recerca i universitats i és un element clau a l'hora de promoure una societat i una economia basades en el coneixement. Cal abocar tots els esforços i recursos possibles perquè les universitats catalanes puguin seguir amb la brillant tasca que han dut a terme fins ara tot i les dificultats. El lideratge de les universitats catalanes en l'àmbit estatal tant en docència com en recerca és incontestable i des del Govern hem de posar a la seva disposició les eines que permetin que aquest lideratge es pugui exercir també a escala europea i internacional.

Així mateix, en l'anterior crisi econòmica es van aplicar fortes retallades que van ser molt perjudicials en el sistema de recerca, pel que fa a les estructures, el personal o els projectes de recerca, fet que va contribuir a l'expulsió del país de talent científic format a casa nostra, i alhora va desaparèixer l'oportunitat de traslladar a la societat els beneficis de la recerca. Les retallades van suposar un retrocés significatiu d'un esforç de dècades del que havia de ser un dels motors per projectar Catalunya cap al futur i per promoure un canvi de model econòmic amb el coneixement al centre.

Per això és necessari que els recursos de recerca i universitats s'inverteixin amb visió integral del sistema i amb compromís de continuïtat, de manera diversificada en universitats, centres,

projectes de recerca i places de docència i investigació amb criteris competitiu i d'igualtat d'oportunitats. Un finançament del sistema de recerca i universitats independent de les conjuntures econòmiques també farà possible un retorn social amb les màximes garanties i oferir oportunitats professionals per incorporar i retenir el millor talent i fer que la recerca i l'ensenyament superior siguin unes eines de millora econòmica i social en benefici del conjunt del país.

Per abordar-ho, el Govern republicà ja ha començat amb els fonaments: el finançament torna a superar els 1.000 M€ a les universitats públiques catalanes; hem aplicat rebaixes importants en els preus universitaris, i ho hem fet incidint on era necessari millorar l'equitat; hem reforçat el finançament basal dels centres de recerca; hem aprovat i desplegat la llei de la ciència, que posiciona la recerca i la innovació com a prioritats del país; hem impulsat les noves infraestructures científiques i tecnològiques que permetran dibuixar un arc científic de centres; hem creat mesures per revertir la precarietat a les universitats públiques –i reduir, d'aquesta manera, la temporalitat entre el professorat docent–, i hem rejuenit les plantilles.

Línies estratègiques

1. **Un sistema universitari equitatiu**, basat en la igualtat d'oportunitats sense barreres d'accés ni sostres de vidre, amb preus públics encaminats a la gratuïtat, amb un sistema de beques ambiciós i sense discriminacions. Les universitats són i han de continuar sent una garantia d'oportunitats per a tothom i han de contribuir de manera decisiva a revertir les desigualtats. Com a país no podem permetre que cap jove es quedi a les portes de la universitat per motius econòmics.
2. **Un sistema universitari capdavanter**, que impulsi el coneixement i el pensament crític de la societat, que faci valdre la tasca docent i investigadora i que obtingui el merescut reconeixement internacional. Cal enfortir la docència i la recerca de qualitat dins de la universitat amb la garantia d'un finançament sòlid i la captació i retenció de talent.
3. **Un sistema de recerca projectat al món**. Volem potenciar la recerca, la innovació i la transferència de coneixement per situar-nos al nivell dels països més avançats, i impulsar la vertebració del país a través de la ciència i el coneixement. És important la inversió en recerca per al desenvolupament social i econòmic del país de manera estable, independentment de la conjuntura econòmica, i que estigui diversificada per a les universitats, centres de recerca, grans infraestructures, i investigadors i investigadores i els seus projectes.
4. **Un sistema de recerca i universitats que impulsi la reindustrialització del país**, una transferència efectiva del coneixement que reverteixi en l'economia mitjançant una bona coordinació i sinergia amb el teixit productiu. La recerca i l'ensenyament superior han de ser el motor d'una revolució industrial verda que canviï l'actual model econòmic basat en el creixement perpetu i l'enriquiment d'uns pocs a un de basat en el coneixement, la sostenibilitat i el retorn a la societat.
5. **Un sistema de recerca i universitats que respongui als reptes del segle XXI**, de la mateixa manera que hem de posar el coneixement al servei del benestar de les persones també ha de ser l'eina que ens permeti superar els reptes locals i globals a què ens enfrontem. L'envelliment de la població, la crisi climàtica, l'economia, l'alimentació i la mobilitat sostenibles, la pèrdua de biodiversitats, etc. són desafiaments que hem d'afrontar i la ciència i el coneixement són eines clau per enfrontar-nos-hi.

FORMACIÓ PROFESSIONAL

L'aposta decidida per la professionalització

a) Feina feta

Esquerra Republicana ha estat essencial per posar la formació professional al centre del debat i l'acció política de la Generalitat. Dintre d'aquest àmbit, una part essencial ha estat la formació de persones treballadores en actiu, on el Govern ha impulsat un model d'excel·lència i ha emfatitzat les polítiques d'ocupació. Una línia de treball que suposa lluitar contra la precarietat laboral i l'atur, i treballar per la competitivitat de les persones treballadores i de les empreses de Catalunya. Una eina imprescindible en aquesta tasca ha estat la redefinició de les funcions i la nova cartera de serveis del Consorci per a la Formació Contínua de Catalunya, per respondre a les necessitats de les persones treballadores ocupades i a les empreses del país. S'han afegit nous serveis, com ara l'orientació professional per a persones treballadores en actiu; la prospecció de les necessitats, demandes i reptes per al futur dels sectors productius. S'han incorporat nous mecanismes. L'aposta per l'FP ha anat més enllà de la formació contínua i s'ha vist reflectida en l'acord per definir els criteris de l'FP de Catalunya i la posada en marxa del Centre de Formació Professional de l'Automoció de Martorell, sota la gestió de la UPC, i la creació del Centre de Formació Ferroviària de Catalunya, que servirà per anar desplegant el traspàs de Rodalies.

El desafiament de la digitalització, especialització i internacionalització de l'activitat productiva fa que la formació professional esdevingui una política pública de primer ordre. Hi ha un consens enorme en tots els àmbits que la formació professional és la palanca necessària per transformar l'economia. Per això, aquesta ha estat la legislatura de la formació professional. El Govern de Catalunya ha doblat l'oferta de places fins a arribar al mig milió i ha assolit la xifra històrica dels 1.000 M€ de pressupost. A més s'ha consolidat el model de governança més avançat d'Europa amb la Comissió Rectora del Sistema i l'Agència FPCAT com a motor de les transformacions necessàries de la política pública. S'han signat dos acords històrics amb els agents socials relacionats amb la planificació i el mapa de centres que donaran solidesa a la nova formació professional. I per primera vegada s'ha presentat l'Informe General de Prospectiva 2023-2026, que ajudarà a planificar d'acord amb evidències i d'acord amb les necessitats del teixit productiu. Finalment, s'ha posat en marxa la Xarxa de Centres de Formació Professional Integrada amb una quarantena de centres autoritzats després de 21 anys d'espera. A més, s'han establert les bases per a una nova política pública de noves oportunitats al llarg de la vida. I s'ha impulsat un nou servei d'acreditació que ha de fer front a l'acreditació de 100.000 persones en els pròxims dos anys, que contribuiran a reduir la baixa qualificació, actualment en un 28%. Reptes històrics que Esquerra Republicana de Catalunya ha afrontat liderant en els darrers anys les polítiques de formació i qualificació professionals des de l'Agència FPCAT, el Servei Públic d'Ocupació de Catalunya, el Consorci per a la Formació Contínua de Catalunya, la Direcció General de Formació Professional i el Servei de Formació Agrària.

b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura

Proposta destacada

- ★ Crear un centre de formació professional integrada a cada municipi de més de 25.000 habitants i a cadascuna de les 42 comarques de Catalunya, d'acord amb el model de formació professional:
 - a) **Una formació professional integrada i pròpia**, amb prou finançament, estable i equilibrat, de les polítiques d'FP al llarg de la vida, mitjançant un model propi i integrat que respecti els interessos en cada etapa de la vida professional de les persones. S'han d'assolir competències plenes en legislació i execució de les polítiques d'FP que ens permetin dissenyar les actuacions *ad hoc* de les persones, empreses i teixit productiu del nostre país.
 - b) **Potenciar tots els itineraris de formació professional inicial i l'acompanyament i l'orientació a l'alumnat** per evitar l'abandonament i potenciar l'educació inclusiva. Desplegarem els centres de formació integrada dins de l'estratègia #FPCat, el model català d'oportunitats al llarg de la vida –que ha de garantir les continuïtats formatives, l'acreditació i la igualtat d'oportunitats de tots els ciutadans–, i estendrem l'FP Dual a tots els nivells i graus formatius

Propostes

1. **Ampliar les competències de l'Agència FPCAT** amb l'objectiu de consolidar la creació d'un sistema únic de formació i qualificació professionals, per adaptar la governança del Sistema FPCAT a la nova llei 3/2022. L'assumpció de les competències comportarà la integració a l'Agència FPCAT de les diferents unitats administratives responsables de les següents funcions:
 - a) L'elaboració i actualització del catàleg d'ofertes de formació professional, incloses totes les competències de la Generalitat en la implantació de noves especialitats i l'ordenació curricular dels diferents graus, programes i especialitats formatives, incloent-hi els relacionats amb l'adquisició de competències clau per a la formació permanent al llarg de la vida i els dels centres de noves oportunitats. Així com el disseny de programes i itineraris formatius adaptats a necessitats específics d'empreses i col·lectius.
 - b) Les accions de prospecció de necessitats sectorials i territorials de qualificació professional a curt, mitjà i llarg termini. La planificació general de l'oferta sostinguda amb fons públics i la direcció de les taules de programació territorial. La regulació del procediment d'admissió a les ofertes sostingudes amb fons públics.
 - c) La definició dels recursos necessaris per implantar les ofertes formatives, incloent-hi la dotació i el perfil del personal formador, els requisits d'espais i equipaments i els recursos econòmics corresponents. La proposta de les partides del pressupost de la Generalitat corresponents a la prestació dels serveis del sistema. La gestió i l'assignació dels fons procedents de la conferència sectorial i la UE atorgats a la Generalitat destinats a la formació i qualificació professionals.
 - d) La gestió dels dispositius de supervisió i inspecció de les ofertes. El disseny i l'aplicació de criteris de qualitat i mesures d'avaluació i millora dels serveis del sistema. La definició de la formació permanent dels professionals del sistema.
 - e) La representació institucional de la Generalitat davant d'altres administracions estatals, europees i internacionals en tot allò que afecta el sistema FPCAT. L'establiment d'acords de cooperació entre la Generalitat i empreses, entitats i organitzacions.
2. **Impulsar un acord sobre el capital humà** que adapti els perfils professionals als nous reptes que té el sistema FPCAT (personal docent, expert i formador, persones orientadores, etc.).

3. **Desplegar centres especialitzats i altament tecnificats** com el Centre de Formació Ferroviària de Catalunya, el Centre de la Formació Aeronàutica de Catalunya, el Centre de Formació Digital, Audiovisual i del Videojoc de Catalunya (3 Xemeneies), Centre de la Construcció Avançada de Catalunya, entre d'altres.
4. **Crear 8 centres de formació tecnològica** arreu del territori amb l'objectiu d'afrontar la digitalització.
5. **Impulsar un pla d'inversions específic del sistema FPCAT** amb l'objectiu de modernitzar els centres de formació professional.
6. **Ampliar les funcions de l'identificador de l'alumne/a (IDALU)** amb l'objectiu que sigui d'utilitat al llarg de tota la vida formativa, com si fos el NIF o el número de la seguretat social.
7. **Impulsar l'app La Meva Formació** com a espai personal de consulta i acompanyament per a l'orientació de la ciutadania.
8. **Fer la llei de les noves oportunitats al llarg de la vida**, amb l'objectiu d'ampliar el reconeixement social, la cartera de serveis i el finançament dels centres.
9. **Fer un pla de xoc per desmuntar la bretxa vocacional** existent que contribueixi a desmuntar la bretxa salarial entre homes i dones.
10. **Professionalitzar l'orientació** que permeti reforçar l'acompanyament a la ciutadania en el disseny de la seva trajectòria formativa i professional.
11. **Fer un mapa de la formació dual** amb 115.000 places, conjuntament amb les organitzacions empresarials i sindicals més representatives i altres actors del sistema.
12. **Transformar l'Institut Obert de Catalunya (IOC)** per assegurar una oferta de formació professional pública competitiva.
13. **Organitzar un congrés internacional de formació professional** amb l'objectiu de presentar el sistema FPCAT al món.
14. **Fer un pla de xoc per incrementar l'ús del català a la xarxa del sistema** (centres, punts d'informació i empreses).
15. **Crear un programa de formació d'excel·lència** per a directors i directores de centres de formació professional.

c) Horitzó republicà

La República Catalana s'ha de constituir com un país de prosperitat i treball digne en què les persones estiguin ben qualificades i adaptades a les necessitats del teixit productiu del país. Una professionalització que s'haurà d'adaptar al repte de l'emergència climàtica, l'economia verda, la tecnificació, la digitalització i la intel·ligència artificial.

Amb aquesta perspectiva, s'ha de constituir un model integrat de formació professional que respecti els interessos, les necessitats i els models d'intervenció en cada etapa del cicle de vida de les persones treballadores, de les empreses i dels sectors productius del país.

Línies estratègiques

1. **Enfortir les polítiques públiques de formació i qualificació professionals.**

- a) Un model integrat de formació professionalitzadora en l'etapa obligatòria i postobligatòria a través de la governança del sistema FPCat, de la concertació i els acords estratègics.
 - b) Un model coordinat de prospecció i planificació professional que doni resposta als interessos i les necessitats de persones treballadores i empreses, amb un model de planificació dels 3 subsistemes d'FP i un model d'avaluació de les polítiques públiques d'FP que ens permetin la millora contínua del sistema.
2. **Convertir Catalunya en la regió més competitiva del sud d'Europa.**
 3. **Millorar la capacitat de les empreses** d'aconseguir els perfils professionals necessaris.
 4. **Transformar l'estructura de qualificació professional** i reduir la baixa qualificació per sota del 10%.

TREBALL, AUTÒNOMS I ECONOMIA SOCIAL

Concertació i diàleg social per un treball digne, dins d'un marc català de relacions laborals

a) Feina feta

Esquerra Republicana lidera l'àmbit de les polítiques de Treball des del 2016 i en aquesta legislatura per primer cop s'ha combinat amb les polítiques d'Empresa. Aquest fet ens ha permès valorar i aprofundir en la necessitat d'un model econòmic que garanteixi un treball de qualitat i que competeixi en valor afegit, i en aquest sentit les polítiques de treball s'han emmarcat en una transformació cap a una economia més democràtica, més plural, més justa i inclusiva. L'actual context econòmic encara fa més necessari que mai prosperar en la transformació del nostre model productiu per aprofundir en el camí d'un creixement sostenible, no només des del punt de vista temporal i econòmic, sinó també ambiental. Això és el millor de la nostra tasca, la defensa i l'ampliació dels drets de les persones treballadores, un horitzó cap a la transformació del model econòmic. I ho volem fer sempre des del diàleg i la concertació social.

L'Entesa, el diàleg i la concertació social han estat clau durant anys a Catalunya i ha caracteritzat la manera de fer d'Esquerra Republicana al capdavant de les nostres institucions. Una bona mostra és l'acord de mesures per pal·liar els efectes d'una conjuntura econòmica caracteritzada per l'augment dels costos de producció i el preu de la vida, que es va iniciar en el marc dels pressupostos per al 2023 i el 2024. Una fita inèdita, amb la qual la Generalitat acordava mesures clau mitjançant la concertació social amb les organitzacions empresarials i sindicals més representatives. La concertació social ha estat vertebral en l'acció d'Esquerra Republicana al Govern i en particular en l'àmbit del treball, i és el mecanisme que ha d'aconseguir fer realitat el Salari Mínim de Referència, que pretén aconseguir que, a Catalunya, el salari mínim representi un 60% del salari mitjà, tal com recomanen les institucions Europees. Fer de la concertació social una part inherent de la nostra acció política ha estat clau per desbloquejar certs canvis, com l'impuls del vot electrònic a les eleccions sindicals i, sobretot, per poder fer la tasca de mediació davant de conflictes laborals. Ha estat aquesta voluntat de diàleg el que ha impulsat un dels altres grans eixos de l'acció de govern republicà: la mediació per solucionar conflictes laborals.

La mediació laboral com a via extrajudicial de conflictes laborals ha estat una aposta estratègica de l'acció d'Esquerra Republicana al Govern de la Generalitat compartida per bona part dels agents socials. Aquesta legislatura hem viscut un context en què es produeixen tancaments d'empreses en determinats sectors, però on hi ha empreses d'altres sectors i afins que estan interessades a continuar l'activitat laboral d'aquells que tanquen. I en aquest context ha estat clau l'aposta republicana per la mediació i la reindustrialització per garantir la continuïtat de l'activitat industrial al nostre país. N'hem tingut exemples d'èxit com la transformació de Bosch en Barat Alte a Lliçà de Vall, o la instal·lació de Silence a les plantes de la Zona Franca que va deixar Nissan. Aquestes experiències han estat clau per desenvolupar un protocol d'actuació davant processos d'ERO i reindustrialització.

ERC té ben clar que la indústria ha estat clau per generar treball de qualitat i que té el potencial de continuar-ho sent en una economia més digitalitzada i més verda i per aquest motiu hem treballat sense descans per garantir la continuïtat industrial al nostre país. Els èxits de la mediació han anat més enllà de l'activitat industrial, han arribat a àmbits com l'acord entre sindicats d'educació i el Departament d'Educació, vagues sectorials de la neteja o socorristes, entre d'altres. La mediació i l'acord ens fan avançar com a societat i construir el futur a la recerca de nous projectes empresarials. Si ha calgut mediar és perquè avui el món laboral viu un procés de transformació marcat per la incorporació d'avenços tecnològics disruptius que incideix en com es treballa, qui treballa i quins drets tenen aquests treballadors i treballadores. Des d'ERC no creiem que ens hàgim de quedar impassibles davant d'aquest procés de transformació, sinó que hem de garantir que serveixi per ampliar drets i per virar cap a un model socioeconòmic més productiu i més sostenible. Un exemple d'aquesta reflexió sobre què ens cal fer per construir un model productiu del treball basat en una nova economia per a la vida, va ser la realització del I Congrés Català del Treball, on varen participar més de 400 persones, ponents internacionals i agents socials, per debatre sobre el futur del treball.

Mostra visible d'aquesta transformació del model econòmic és el suport econòmic al foment de l'economia social. Des del 2016 s'ha multiplicat per 4 el pressupost, passant de 65 M€ a 240 M€, fet que ha permès que en aquesta legislatura s'hagin impulsat prop de 360 projectes empresarials del món cooperatiu i de l'economia social, que han acabat generant 824 llocs de treball arreu de Catalunya. Més enllà de noves eines, també s'han posat al dia dues eines imprescindibles per afrontar les transformacions que viu el món del treball: la formació professional i el Servei d'Ocupació de Catalunya.

També hem fet que comenci a caminar el nou servei públic d'ocupació, desenvolupant, de la mà del consens amb els agents socials i econòmics, i les entitats municipalistes, els instruments estratègics necessaris per a la construcció del nou model: Estratègia Catalana per a l'Ocupació de Qualitat 2022-27, l'Estratègia Catalana per a l'Ocupació Juvenil 2022-27, el Programa Operatiu del Fons Social Europeu 2021-27, l'Acord Marc per a la Concertació Territorial, les bases del Pla Director dels Sistemes d'Informació, el Pla de Desenvolupament de Polítiques d'Ocupació 2023-25, el Pla d'Acció per a l'abordatge de l'atur de llarga durada i de persones majors de 45 anys 2023-26, i finalment el Pla Estratègic de Transformació del SOC. S'han constituït els Consells Territorials del SOC, i s'ha aprovat l'ordre de reconeixement de les estratègies territorials. En resum, hem posat al dia les eines de la Generalitat per afrontar un horitzó de transformació, un futur que necessàriament passa per un treball segur i, per aquest motiu, la prevenció de riscos laborals ha estat un eix estratègic de l'acció d'ERC al capdavant del departament de treball. Aquesta feina ens ha permès disposar de noves eines com l'Estratègia Catalana de Seguretat i Salut Laboral 2021-2026, imprescindible per garantir la seguretat laboral, millorar la participació dels agents socials i incloure'n la perspectiva de gènere, o també s'ha aprovat el decret de registre de delegats i delegades de prevenció de riscos laborals, que ha de facilitar l'exercici de les seves funcions i simplificar les relacions amb l'administració.

Facilitar les coses sempre que es pugui, però també fiscalitzar quan cal, i és que una eina imprescindible per garantir la seguretat laboral i vetllar pels drets laborals és la inspecció de treball, i aquesta garantia de drets laborals ha estat un altre eix estratègic de l'acció d'ERC. El

nombre d'accions inspectores en matèria d'igualtat ha augmentat un 230% respecte de la legislatura anterior (2018-2020). Això s'ha traslladat a més accions, més garantia de seguretat laboral i de control de temps del treball. També s'han signat acords entre la Inspecció de Treball de Catalunya i les forces de seguretat catalanes per col·laborar més estretament i de manera més eficient per a la defensa dels drets laborals i de la ciutadania. I dintre d'aquests drets laborals, també hi ha els drets de les treballadores i treballadors autònoms. ERC ha estat garantia d'un govern al costat dels autònoms, desenvolupant nous programes com els ajuts de 15.120 euros a l'autoocupació dels joves que inicien una activitat econòmica o professional, reservant 500.000 € del pressupost per a persones joves a micropobles; el programa 'TU+1' que ofereix suport al creixement del negoci de les persones treballadores per compte propi que no tenen actualment cap assalariat a càrrec seu. Del 2022 al 2023 això ha permès contractar 442 persones treballadores en situació de desocupació; o el Consolida't, que ofereix suport a la consolidació, l'enfortiment i la reinvençió del treball autònom, que ha beneficiat més de 500 persones treballadores autònomes, o el programa Ocupació + Transformació per fer actuacions en relació amb la transformació ecològica o digital.

Què hauriem fet si els pressupostos per al 2024 s'haguessin aprovat?

L'obstruccions de l'oposició, bloquejant projectes al Parlament i tombant els pressupostos del 2024, ha impedit que es culminés aquesta transformació. Entre els projectes que han quedat escapçats cal destacar la tramitació de la llei de l'economia social i solidària de Catalunya, en procés previ a aprovar-se per part del Govern. També s'han endarrerit processos de transformació, com el desplegament de l'assumpció de la competència de la formació bonificada, o la consolidació del programa Conforcat A MIDA, adreçat directament a les empreses, la revisió de diferents línies de suport a l'economia social i a la inserció laboral de persones en risc d'exclusió, o el desplegament del pla de territorialització del SOC per donar una resposta adequada a les diferents realitats territorials, amb una dotació de 40 M€. Malgrat aquesta estratègia obstruccionista, les xifres parlen per si soles. ERC va començar aquesta legislatura impulsant plans de xoc per combatre l'atur juvenil i les conseqüències derivades de la covid, i l'acaba amb xifres rècord d'ocupació amb 32.548 persones més afiliades a la Seguretat Social el març de 2024 i la taxa d'atur d'un més de març més baixa des del 2008.

b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura

Proposta destacada:

- ★ **Consolidar el marc català de relacions laborals** mitjançant la negociació col·lectiva i el diàleg social com a eix vertebrador. Una negociació propera a les necessitats de la ciutadania i de les empreses del nostre país que ha de servir per:
 - a) **Millorar de les condicions laborals i reduir la precarietat**, mitjançant la negociació col·lectiva i l'actuació de la inspecció de treball en aquelles empreses i sectors que actuen de manera incorrecta i competeixen d'una manera deslleial contra aquella empresa que sí que compleix amb la normativa laboral.
 - b) **Promoure la reducció de la jornada laboral a 35 hores setmanals** per avançar en el repartiment del treball, la reducció de la precarietat, la desestacionalització de l'ocupació i la conciliació laboral i personal. Cal començar a reduir el temps de treball per passar a assolir la jornada setmanal de 4 dies laborals i 3 de descans.
 - c) **Salari català de referència**. El Govern impulsarà un procés de concertació en l'àmbit laboral per acordar un salari mínim de referència català en tots els sectors, començant pels directament relacionats amb l'administració pública.

- d) **Actualització de la normativa laboral i negociació col·lectiva en català.** Farem la traducció al català de tots els convenis col·lectius i dels textos legals en l'àmbit de les relacions laborals, i proveïrem d'eines i recursos lingüístics els negociadors.
- e) **Impuls de la previsió complementària.** Creació d'un sistema de previsió social complementària al món laboral del nostre país. Treballant conjuntament amb els agents socials del nostre país i amb l'Observatori Europeu dels Sistemes Europeus de Previsió Social Complementària.

Propostes

1. **Aprovar la llei de l'economia social i solidària de Catalunya**, ja consensuada amb el sector en la darrera legislatura; activar el Consell Català de l'Economia Social com a referent nacional per a l'impuls de l'economia social i solidària i activar un Pla de suport al creixement i la qualitat del cooperativisme i l'ESS. Es contemplen mesures anuals de suport a la inversió productiva i inclusiva i que promoguin la intercooperació amb els diferents agents de l'ESS, més arrelament i més territori.
2. Aquesta aposta per la transformació econòmica també s'ha de continuar amb l'aprovació de noves eines legislatives com són **les lleis del tercer sector, de l'acció concertada i una nova llei de cooperatives**, que incorpora els nous reptes que el cooperativisme està assumint: habitatge en cessió d'ús, les CAE (cooperatives d'activació econòmica), o la captació de capital, entre d'altres.
3. **Avançar cap a la concertació ocupacional com a model marc de suport a la inserció laboral** i de persones en situació o risc d'exclusió laboral i **actualitzar-ne els programes en línia en el model de concertació**: plurianualitat, mòduls econòmics i treball territorial amb l'objectiu de generar més garantia, solidesa i seguretat a les persones participants i a les entitats que hi treballen.
4. **Implementar el model d'atenció personalitzada a les Oficines de Treball.** El SOC oferirà un servei personalitzat a les persones que busquen feina, amb l'assignació d'una figura de tutoria, que l'acompanyarà en tot el procés, i un expedient únic ocupacional que garantirà la continuïtat dels serveis que s'hagin de prestar en tot el sistema d'ocupació de Catalunya. I per fer-ho, garantir:
 - a) **Increment d'un 50% de l'equip d'orientació a les Oficines de Treball.** Per a la garantia del servei i la millora de la qualitat en la seva prestació, es contractaran 230 persones per incorporar a l'equip d'orientació del SOC, cosa que reforça i consolida aquest servei a tot el territori de Catalunya.
 - b) **Noves oficines del SOC Empresa.** Per oferir un servei adequat a les necessitats de les empreses, obrirem Oficines d'Empresa, específiques, a tot el territori de Catalunya, amb personal especialitzat, amb formació específica, i amb clara vocació proactiva cap als sectors econòmics.
 - c) **Pla de transformació digital i SOC virtual.** Posarem en marxa un nou model de relació i gestió digital per facilitar i agilitzar l'accés i els procediments a la ciutadania i a les empreses, procurant una especial atenció a la bretxa digital i el reforçament de l'atenció presencial. Un nou model digital que apropi el servei del SOC a les persones i a les empreses.
5. **Continuar avançant en la reforma de les Polítiques Actives d'Ocupació (PAO) amb:**
 - a) **Un acord per a la publicació de les vacants del sector públic i del sector privat.** Impulsarem un acord amb els agents socials i econòmics, i amb el sector públic, per facilitar la publicació dels llocs de treball vacants, i es reforça així el model d'orientació,

pel millor coneixement de les necessitats reals del mercat de treball en cada moment i territori, i es millora el servei d'intermediació.

- b) **Implementació de les primeres estratègies del nou model de concertació territorial.** Implementarem el model de concertació territorial a partir del reconeixement de les primeres estratègies, fruit de l'acord amb els agents socials i econòmics, i de les entitats municipalistes. Transformarem radicalment l'actual model de PAO al nostre País, dotant-lo de més seguretat i estabilitat jurídica i financera, i ajustant-lo a les necessitats pròpies de cada territori de Catalunya.
6. **Garantir un treball segur**, consolidant i augmentant el pressupost en la prevenció de riscos laborals, i fomentant la cultura preventiva arreu de la societat i creant nous mecanismes per garantir la seguretat laboral, com:
- a) **Servei d'atenció psicosocial derivada d'accidents a la feina molt greus o mortals:** davant d'un accident laboral, la víctima directa ha de situar-se en el centre de l'atenció i suport psicosocial, però no n'és l'única, i per això es genera la necessitat d'oferir una intervenció de manera integrada, incloent-hi l'entorn de la persona accidentada, companys de feina i familiars. Creació d'una unitat de suport social a les víctimes d'accidents laborals molt greus o mortals per preveure i minimitzar els efectes que l'accident ha generat en tot el seu entorn.
 - b) **Actualització de la llei de prevenció de riscos laborals.** La llei de prevenció de riscos laborals és de l'any 1995. És evident que el món del treball ha canviat radicalment. Les empreses i la forma de treballar no són les mateixes. El Parlament instarà el Congrés dels diputats i el govern espanyol a una actualització urgent.
 - c) **Analitzar i impulsar mesures legislatives pel que fa al canvi climàtic** i l'afectació en la prevenció de riscos laborals i l'adaptació de les jornades laborals als sectors més afectats per aquesta situació.
 - d) **Incorporar la salut mental com una prioritat de treball en l'àmbit de la prevenció de riscos laborals.** Impulsarem mesures en l'àmbit de la concertació amb els agents socials i programes de suport a les empreses.
 - e) **Modificació del Reial decret 688/2021 de l'article 14 apartat 1 sobre el procediment de sancions.** La voluntat d'aquesta modificació és que cap empresa es pugui acollir a la reducció de la sanció tipificada com a greu o molt greu en matèria de prevenció de riscos laborals quan el motiu de la sanció sigui accident mortal.
7. **Simplificar la relació del treballador autònom amb l'administració i creació de l'Oficina del Treball Autònom** amb l'objectiu d'oferir, de manera unificada, un espai amb tota la informació necessària, assessorar els autònoms sobre els seus drets i obligacions, proporcionar informació sobre subvencions, formes de finançament o altres possibilitats per ajudar-los en el desenvolupament del seu negoci, així com establir-hi nous mecanismes de suport com la formació en prevenció de riscos laborals. Augmentarem les activitats formatives gratuïtes i adaptades al temps de treball dels autònoms i treballarem amb el Consorci de Formació Contínua de Catalunya els programes de formació i adaptació a les noves necessitats de l'empresa del col·lectiu de treballadors autònoms, a més de mantenir i augmentar els programes de suport al treball autònom que ja estan en funcionament, i **consolidar i impulsar el Consell del Treball Autònom de Catalunya**, com a òrgan de participació de les entitats representatives del treball autònom de Catalunya.
8. Impulsar una **nova reforma del RETA (Règim Especial de Treballadors Autònoms)** davant la inactivitat de l'Estat, presentar una Proposta de Llei al Congrés des del Parlament de Catalunya que recuperi els consensos construïts en la Comissió d'Estudi del Treball Autònom durant la XII legislatura i que es complementi amb altres mesures per avançar en la

conciliació del treball i altres situacions vitals com la maternitat, mitjançant ajuts per a la contractació de persones que puguin donar continuïtat al negoci durant el permís per naixement, així com mesures de gestió del temps del treball, com l'adquisició de solucions tecnològiques, activitats de consultoria organitzativa i bonificacions a la Seguretat Social, entre d'altres.

9. Promoure, des de l'administració, l'adopció i aplicació del conveni 189 de l'Organització Internacional del Treball, per **ampliar els drets laborals de les treballadores de la llar i la cura de persones** i que l'Estat espanyol va ratificar el juny del 2022.
10. **Introduir elements reductors de la bretxa de gènere en el món laboral**, efectius, concrets i quantificables, començant per garantir els registres dels plans d'igualtat i que aquests continguin mesures efectives contra la infrarepresentació de gènere en els llocs de treball.
11. Avaluar l'impacte de la digitalització i de la transformació que viu el món del treball en diferents àmbits, així com l'impacte **sobre la productivitat de les empreses i la salut mental de les persones treballadores**, per prendre mesures en cas que els increments de productivitat associats a processos de digitalització causin perjudicis sobre la salut mental de la classe treballadora.
12. **Avaluar l'impacte del teletreball i garantir la participació col·lectiva**. El teletreball no és sempre una mesura de conciliació i està modificant el mercat laboral en determinats aspectes que cal entrar a regular:
 - a) **Plans de mobilitat d'empresa i contractació local**. El teletreball és una bona mesura per estalviar milers de desplaçaments diaris que sí que està inclosa com a mesura al PME, cal promoure com a contrapartida mesures d'impuls a la contractació local per evitar el desarrelament de les empreses amb el seu entorn social.
 - b) **Discriminació davant la participació sindical**. A les empreses on bona part de la seva plantilla teletreballa, no es garanteix el dret a participació sindical de totes les persones per igual, i cal adaptar la llei per permetre'n la participació a les eleccions sindicals.
13. En l'àmbit de l'avaluació i l'estudi també crearem la **Càtedra del món del treball**, per tenir un marc d'anàlisi permanent que permeti debatre entre el govern, els agents socials i la universitat i analitzar les principals tendències a escala internacional pel que fa a la normativa laboral i els reptes en la creació d'una ocupació estable i de qualitat, incloent-hi l'estudi de la vida postlaboral a Catalunya, tenint en compte que actualment la població de més de 60 anys és un de cada quatre dels catalans i que la **lluita per aconseguir una feina i un salari digne també s'ha d'estendre a una vida postlaboral digna per a tothom**.
14. **Adoptar una actitud proactiva davant l'impacte combinat de la intel·ligència artificial i l'economia de plataformes** en el món del treball, treballant consensos per garantir que el seu servei sigui per aportar valor afegit i no per laminar drets laborals. Per aquest motiu, es tornaran a constituir al Parlament de Catalunya la Comissió d'Estudi sobre l'Economia de Plataformes i la Intel·ligència Artificial, per garantir els reptes tecnològics del futur i els drets de les persones treballadores i es crearà al Govern de la Generalitat el Consell Assessor sobre l'afectació de la intel·ligència artificial al món del treball.
15. **Demandar a l'Estat el traspàs de la gestió de les prestacions contributives d'ocupació** que actualment gestiona el SEPE perquè des del SOC es pugui oferir una política integral d'ocupació que contempli totes les seves dimensions. Aquest traspàs hauria d'incloure, com a mínim:
 - a) Organització i administració dels serveis.
 - b) Gestió del reconeixement del dret a rebre les prestacions.

- c) Direcció i gestió d'inspeccions, en aquest moment en mans de la Seguretat Social.
- d) Finançament per part de l'Estat d'aquestes obligacions econòmiques i de les disponibles pressupostàries que comportaria el traspàs.
- e) Direcció, coordinació i control de sistemes de processament de dades. La funció interventora en la matèria.
- f) La inscripció d'empreses i potestat sancionadora.
- g) L'afiliació, altes i baixes dels treballadors i potestat sancionadora.
- h) La gestió i el control de la cotització i de la recaptació de les quotes i altres recursos de finançament del sistema de la Seguretat Social.
- i) L'ajornament o fraccionament de les quotes de la Seguretat Social.
- j) La titularitat, gestió i administració dels béns i drets situats a Catalunya que són patrimoni de la Seguretat Social.
- k) L'organització i la gestió dels processos necessaris per a l'ingrés de les quotes i altres recursos financers del sistema de la Seguretat Social.
- l) L'ordenació del pagament de les obligacions de la Seguretat Social.

c) Horitzó republicà

Un mercat de treball que garanteixi una bona ocupabilitat de les persones perquè puguin exercir el seu dret i deure al treball, digne i de qualitat, en igualtat de condicions, amb seguretat a la feina, amb participació en la presa de decisions de les empreses i amb concertació social en les relacions laborals.

Amb aquest objectiu, cal disposar d'un Sistema Públic d'Ocupació de Catalunya potent, que pugui donar resposta efectiva a les necessitats de les persones i que situï com a prioritàries l'atenció a les persones i les empreses des d'una visió territorial. La República Catalana ha de bastir un model català d'economia per al bé comú que sigui plural i centrat en les persones, que impulsi la democratització de totes les fases del cicle econòmic i prioritzi la satisfacció de les necessitats i les aspiracions de les ciutadanes i els ciutadans per sobre del lucre. Una república que ens hauria de permetre recuperar els drets laborals perduts amb la reforma laboral, que l'esquerra d'obediència estatal va ser incapaç de restablir en l'anterior legislatura.

A més, davant del repte inexorable que suposa el canvi climàtic i la necessitat de polítiques d'adaptació i mitigació per fer-hi front, és imprescindible garantir una transició justa que no carregui els costos de l'adaptació climàtica sobre els més vulnerables, mentre que els més rics, que també són els que més han contaminat, mantenen els seus privilegis intactes i n'adquireixen de nous.

Línies estratègiques

1. **Consecució de la jornada setmanal de 4 dies laborals i 3 de descans** per repartir el treball, reduir la precarietat, desestacionalitzar l'ocupació i conciliar la vida laboral i personal.
2. **Transversalització de les polítiques públiques promotores i dinamitzadores de l'economia social i solidària.** Incorporació de l'economia social i solidària en tots els àmbits formatius i educatius:
 - a) **Impulsant un mercat social que fomenti el consum i l'estalvi responsable i ètic** entre la ciutadania i els diferents agents econòmics i el desplegament d'un sistema fiscal

favorable a l'economia social i solidària, amb la finalitat de mantenir l'ocupació i de promoure la reactivació econòmica.

- b) **Treballant per l'emprenedoria col·lectiva com a forma de generació de noves empreses i activitat econòmica**, específicament en l'àmbit del cooperativisme i l'ús i gestió comunitària de béns públics mitjançant el reconeixement i la promoció d'experiències ciutadanes relacionades amb l'ús comunitari d'espais públics, susceptibles de ser cedits a les iniciatives de l'economia social i solidària, que impulsin la transformació social a través de l'economia de les cures, el consum, l'accés a l'habitatge i la salut, entre d'altres.
3. **Polítiques actives d'ocupació (PAO) per erradicar la desigualtat.** Si entenem que no hi ha persones vulnerables sinó persones en situació de vulnerabilitat, que la vulnerabilitat és la conseqüència de la desigualtat, i la desigualtat és el resultat del tracte discriminatori, centrem l'atenció a actuar sobre les causes de la desigualtat, concentrant les PAO en les dones, les persones més joves, les més grans, les persones migrades, les persones amb discapacitat, les persones LGTBI+, les persones amb una qualificació acadèmica/tècnica més baixa, perquè són les que tenen més dificultats per accedir a un lloc de treball. Això vol dir que ens cal:
- a) **Una nova mirada a l'empresa.** És necessari atendre adequadament les necessitats de les empreses, per conèixer amb profunditat el que necessiten, i poder donar-los resposta, perquè són usuàries naturals de les polítiques actives d'ocupació, i perquè és l'única manera de donar resposta real a les necessitats de les persones que busquen feina.
 - b) **Visió territorial.** Les polítiques actives s'han de construir des del mateix territori, a partir de la identificació de les necessitats de cadascú i l'elaboració d'una estratègia específica construïda des del consens social de tots els agents que operen en aquell territori concret.
4. **Reindustrialització verda i justa que reparteixi el treball i el benestar** que el nou context climàtic posa en perill i que estigui al costat de les persones treballadores desenvolupant mecanismes de compensació i de readaptació en aquest procés inevitable de transició energètica i digital que hem d'encarar com a societat.

5. AL COSTAT DE LA GENT

GUANYA L'ECOLOGIA I LA SOSTENIBILITAT

POLÍTICA TERRITORIAL I URBANISME

Un model territorial al servei de tota la ciutadania

a) Feina feta

Durant dècades, la política territorial a Catalunya s'ha entès com un simple tauler de joc on l'existència o manca d'iniciativa privada definia les oportunitats dels diferents territoris del país i, per tant, de la ciutadania. Durant tot aquest temps, la Generalitat no treballava de manera proactiva en un model territorial que tingués en compte els drets i les oportunitats de la ciutadania d'arreu del territori del país, de la Catalunya sencera.

Amb el lideratge republicà, al capdavant del Departament de Territori, s'ha canviat el paradigma de dècades passades. Un nou paradigma que es basa a entendre la política territorial com a una política plenament social i transformadora. Un nou paradigma que posa les persones i la garantia dels seus drets i llibertats al centre de tota decisió. El Departament de Territori ja no només fa obra pública, fa obra pública per a tot el país pensant en les persones i en com s'afavoreix l'equitat, la igualtat d'oportunitats, la prosperitat econòmica i el benestar de la ciutadania. Un nou paradigma que també té en compte el context i els reptes actuals i de futur, com el de l'emergència climàtica.

Com a exemple d'aquesta nova mirada i pel que fa a l'ordenació del territori, s'ha impulsat l'aprovació de plans directors urbanístics, d'acord amb el Pacte Nacional per la Indústria, per afavorir la inversió industrial arreu del país. S'han iniciat les obres del LOGIS Montblanc, que preveu la instal·lació d'un centre logístic que donarà feina a gairebé 500 persones de forma directa en una primera fase, i també s'han aprovat definitivament els PDU de sòls no sostenibles per protegir el litoral català, per garantir un territori equilibrat i resiliència davant dels reptes de l'emergència climàtica.

Els pressupostos que el Govern va aprovar per al 2024 permetien continuar avançant en aquesta direcció que el partidisme d'alguns actors va impedir. Uns pressupostos que augmentaven en un 14% els recursos, entre altres, per al desenvolupament d'inversions en sòl per a activitats econòmiques a través de l'INCASÒL i als centres logístics a municipis com Cardona, Tàrraga, Vandellòs, l'Hospitalet de l'Infant, Montblanc, l'Empordà o Vilamallà. L'existència de pressupost també hauria permès avançar i disposar abans d'acabar l'any del projecte de llei d'alta muntanya, del projecte de llei de territori i del projecte de llei de la creació del Conservatori del Litoral, eines legislatives necessàries per garantir un territori equilibrat, cohesionat, dinàmic i resiliència que garanteixi drets, llibertats i benestar als 8 milions de catalans i catalanes, visquin on visquin.

b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura

Proposta destacada:

- ★ **Pla Nacional per la Regeneració Urbana** per aconseguir que arribi a tots els centres històrics i als barris més vulnerables de les nostres ciutats i pobles. I aquest pla ha de ser transversal entre diversos departaments com el de drets socials, empresa i treball, economia i transició energètica, per mobilitzar més recursos i, a la vegada, garantir que la transformació sigui a tots nivells. Aquest pla multianual ha de permetre mobilitzar fons dels Next Generation i del sector privat mitjançant la col·laboració publicoprivada.

Propostes

1. **Impulsar la llei del territori, a fi de renovar el marc legal de la política territorial i l'urbanisme**, i generar un nou model de planejament més àgil, més flexible per a la realitat del país, i més enfocat a un ús racional del sòl amb criteris de sostenibilitat. Una eina que ha de servir per a la regularització d'urbanitzacions de l'època de la bombolla immobiliària que actualment no disposen dels serveis bàsics i garantir que aquestes situacions no es tornin a repetir.
2. **Iniciar la formulació dels plans directors urbanístics de les ciutats reals**, en la línia de l'iniciat PDU de l'àmbit metropolità del Camp de Tarragona. A Catalunya hi ha unes quantes realitats urbanes complexes, de caràcter supramunicipal, que exigeixen una visió conjunta. Més enllà del que ja està previst al PDU metropolità de Barcelona, cal estendre la visió supramunicipal a les conurbacions existents.
3. **Estendre la política de desclassificació de sòls urbanitzables no sostenibles a la segona línia costanera**. Actualment, una vegada desclassificats els sòls de l'Alt Pirineu i l'Aran i els del litoral català s'ha aconseguit desclassificar un total de 6.484 Ha de 696 àmbits de planejament de 131 municipis. En concret els sòls industrials obsolets que han de permetre tendir al consum zero de nou sòl que compensi l'estratègia de sectors d'activitat econòmica inclosos al Pacte Nacional per la Indústria
4. **Impulsar una xarxa de sòl industrial d'alta capacitat arreu del país**, de manera concertada amb les administracions locals, pactada amb els diferents agents i condicionada per la desclassificació i reducció de polígons industrials obsolets, mal situats, o ineficients. En aquest marc promourem la transformació de sòl no urbà per a la implantació d'activitats econòmiques, i mantindrem criteris de sostenibilitat que afavoreixin el trencament del monocultiu turístic en certes comarques.
5. **Crear la Comissió d'Estudis Legislatius amb perspectiva de gènere**. Aquesta Comissió ha de vetllar perquè la legislació esdevingui un instrument proactiu en la igualtat de gènere. La Comissió ha de ser competent tant en l'estudi i propostes de la legislació, com en l'avaluació de l'impacte social de les mesures que en determini.
6. **Impulsar l'ús de la fusta constructiva a través d'un Pla estratègic per a la construcció en fusta** a Catalunya. A banda de promoure la instal·lació d'indústries de la fusta industrialitzada com ara taulers (CLT) i bigues laminades d'acord amb la fusta del país. Promourem la formació professional i la recerca per adequar la nova tecnologia de la fusta industrialitzada a la fusta del país.
7. **Desplegar els instruments de la llei de protecció i ordenació del litoral**: el Pla de protecció i ordenació del litoral i els respectius plans d'usos del litoral i de les platges, i aprovar la llei de la creació del Conservatori del litoral de Catalunya. Amb aquesta legislació, Catalunya disposarà d'un nou instrument amb què preservarem els espais litorals, aturarem la pèrdua de biodiversitat i recuperarem els ecosistemes maritimoterrestres, en coherència

amb el que ja disposen tant els països europeus com França, per salvaguardar i recuperar el litoral més amenaçat per la urbanització, a partir de l'adquisició pública del sòl.

8. **Simplificar i alleugerir la tramitació del planejament urbanístic**, especialment en aquells municipis d'escassa activitat urbanística.
9. **Promoure un pla quadriennal per a la inspecció, revisió i avaluació de la totalitat dels 50.000 edificis plurifamiliars construïts** entre 1950 i 1990. Edificis construïts amb tècniques constructives i estructurals de les quals resulten patologies que en alguns casos poden ser molt greus. Aquest Pla Quadriennal disposarà d'un pressupost total de 85.000.000 € i permetrà tenir una diagnosi precisa de l'estat real dels nostres edificis.
10. **Promoure el Pla de la Regeneració Urbana Edilícia i Energètica**. Un pla de 12 anys amb una dotació total de 2.600 M€ per a la gestió pública i el finançament de la rehabilitació dels edificis, regeneració urbana i millora energètica de 50.000 edificis en barris vulnerables. Així es pot aconseguir que les famílies vulnerables, amb una quota d'un màxim de 120 € mensuals, amb 15 anys puguin pagar el cost de la rehabilitació i millora energètica dels seus habitatges. El finançament és a interès zero i la dotació econòmica és per fer front als interessos a 15 anys de finançament públic de la inversió privada en obres de rehabilitació i millora energètica amb un pressupost d'1 M€ anual i 12 M€ en total a 12 anys.
11. **Transformar l'espai públic del país**. Dotar d'ajudes els municipis amb menys recursos per permetre que puguin abordar la transformació del seu espai públic fent-lo més verd, caminable, accessible, inclusiu, saludable, resiliència i sempre des d'una perspectiva de gènere.
12. **Impulsar la transformació urbanística del projecte de Catalunya Media-City**. Aquesta transformació hauria d'actuar com a palanca de canvi per propiciar la transformació de tot l'eix Besòs, lloc on es troben la gran majoria de barris vulnerables del país.
13. **Continuar amb l'impuls legislatiu**: aprovar el reglament de la llei d'arquitectura, el decret regulador dels informes d'idoneïtat tècnica, la revisió del Pla Territorial General de Catalunya, la llei d'alta muntanya (per dotar de nous instruments jurídics d'inversió i suport els territoris de muntanya i de governança), la llei del conservatori del litoral.
14. **Impulsar al planejament, plans i programes**: el Pla territorial Parcial del Penedès i el catàleg del paisatge, el PDU del Camp de Tarragona, els Principals plans directores d'activitat econòmica inclosos al Pacte Nacional per la Indústria, el Pla d'Acció de l'Estratègia Pirineus d'impuls del progrés socioeconòmic dels territoris Pirinencs i aprovarem la segona fase del programa Arrelament.
15. **Finalitzar del mapa dels Plans Territorials Parcial de Catalunya** amb l'aprovació del Pla Territorial Parcial del Penedès i el Catàleg del Paisatge del Penedès, resultants de la Llei 23/2010 i 2/2017.
16. **Impulsar l'aprovació i execució del Pla d'Acció de l'Estratègia Pirineus** d'impuls del progrés socioeconòmic dels territoris Pirinencs amb accions d'habitatge, infraestructures, promoció econòmica, d'acord amb l'Estratègia Pirineu aprovada amb Acord de Govern d'11-4-2023.
17. **Aprovar la 2a fase del programa Arrelament** després de la prova pilot al sistema urbà de les Garrigues Altes i la fase 1 de la Terra Alta i Organyà, tendents a l'assentament de la població i activitat econòmica a 121 municipis amb pèrdua continuada de població els darrers 20 anys.
18. **Fer el Pla d'Acció de l'Agenda urbana de Catalunya**, una vegada aprovada l'Agenda Urbana de Catalunya 2050.

19. Garantir que el 29è **Congrés Mundial d'Arquitectura de la UIA**, amb seu a Barcelona, tindrà caràcter descentralitzat per tot el territori per donar a conèixer l'arquitectura d'arreu dels Països Catalans.
20. Per poder assolir la descarbonització del nostre país cal **impulsar totes les energies renovables disponibles al territori** i combinar-les per ser més efectius. La geotèrmia és una energia renovable que s'obté amb l'aprofitament de la calor del subsol. Impulsarem la investigació geològica del subsol per estudiar la implantació de projectes de geotèrmia profunda per a la generació d'energia elèctrica i tèrmica.
21. **Desenvolupar un visor web** perquè la ciutadania pugui accedir a totes les imatges disponibles sobre Catalunya de la Fototeca Digital d'imatges de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya.

c) Horitzó republicà

L'objectiu és clar: un país amb equitat territorial, preparat per afrontar el canvi climàtic. Un país que faci de la diversitat un actiu i no un problema, ben connectat amb infraestructures al servei de la gent i d'una mobilitat sostenible. Amb unes ciutats, viles i barris ordenats, amb els espais públics i verds adients. Amb una edificació digna, benestant, sostenible i al màxim nivell d'habitabilitat, on sigui bo de viure en comunitat.

Línies estratègiques

1. **Equilibri territorial i ecoeficiència en l'urbanisme**, amb un model de viles i ciutats compactes, complexes en els seus usos, socialment integradores i amb una protecció estructural dels espais lliures i de connexió ecològica.
2. **Unes ciutats i viles on la regeneració urbana i els projectes urbans permetin resoldre tots aquells conflictes urbans** originats per ser vores, terra de ningú, límits, intersecció d'infraestructures. Volem generar unes ciutats i viles policèntriques i igualitàries amb la monumentalització urbana de la perifèria.
3. **Mobilitat de baix impacte ambiental i de gran cohesió social**, amb l'aposta per una combinació de sistemes de mobilitat intermodals, que prioritzi el transport públic i inverteixi en ferrocarril, tant pel que fa a passatgers com a mercaderies.
4. **Infraestructures sostenibles al servei de l'economia productiva** i planificades amb criteris de rendibilitat socioeconòmica, d'avaluació del cost i d'impacte social, territorial i mediambiental.
5. **Una governança del territori més participativa, més àgil, i més resilient**. El planejament no ha de ser una nosa que ens impedeixi fer, ni un revestiment que es modifiqui contínuament per fer-lo coincidir a posteriori amb decisions preses al marge del pla. Ha de ser un instrument que endreci, capaç de generar dinàmiques de redistribució de rendes del sòl, i de garantir el dret de la ciutadania a un hàbitat sostenible i eficient.

MOBILITAT I INFRAESTRUCTURES

En defensa del dret a la mobilitat, a un territori connectat i a unes infraestructures resilients, competitives i sostenibles

a) Feina feta

La inversió en infraestructures i la xarxa de transport públic ben articulada han d'estar al servei dels drets, l'equitat, la prosperitat econòmica i el benestar i la igualtat d'oportunitats de tota la ciutadania del país, de la Catalunya sencera. Des d'Esquerra Republicana entenem el dret a la mobilitat i a l'accessibilitat com a drets plenament republicans, ja que són els que garanteixen a la ciutadania poder accedir a tota la resta de drets, visquin on visquin. Un dret que ha de ser compatible amb el context i els reptes actuals i de futur, com ho és el de l'emergència climàtica. Al capdavant del Departament de Territori, el govern republicà ha canviat el paradigma de dècades passades i ha situat les persones i la garantia dels seus drets i llibertats al centre de la presa de decisions.

És d'acord amb aquesta premissa que el Govern ha posat fil a l'agulla i ja ha iniciat el traspàs integral de Rodalies, per acabar amb el caos que pateixen més de 400.000 persones cada dia. Hem creat el nou servei RL3 de Rodalies Lleida i duplicat les freqüències que hi havia fins ara. Hem reforçat tota la xarxa de transport públic arreu del país amb l'inici de les obres per a la connexió de FGC del Baix Llobregat-Anoia amb el Vallès, que preveu beneficiar gairebé 20 milions de persones a l'any. També s'ha creat l'ATM del Pirineu, que ha permès estalviar a la ciutadania fins a un 89% del cost del bitllet en alguns dels trajectes i s'han iniciat els treballs per crear l'ATM de les Terres de l'Ebre. Respecte a la millora i dignificació de la xarxa viària, s'han impulsat més d'una desena d'actuacions 2+1 per millorar-ne la seguretat, s'han signat els convenis amb l'Estat per executar més de 900 M€ en inversions promeses i no executades pels diferents governs centrals. Entre elles trobem les actuacions per millorar l'N-260, l'Eix Pirinenc, 16 nous accessos a l'AP7 i l'AP2 i la pacificació i integració de l'N-II al Maresme.

Els pressupostos de la Generalitat per al 2024 donaven continuïtat a aquest impuls que el tacticisme d'algunes formacions polítiques ha volgut impedir. Uns pressupostos que inverteixen gairebé 3.000 M€ per seguir ampliant i millorant el transport públic arreu de Catalunya, i incorporar la construcció del tramvia al Camp de Tarragona, el desplegament de la T-Mobilitat a tot el territori per fer realitat la integració tarifària de tot Catalunya a principis del 2025, el manteniment de les bonificacions a la T-Jove i la gratuïtat de la T-16, la inversió en el tram central de l'L9 i l'L10 o la millora i reforç del transport públic interurbà que es troba saturat a causa del caos provocat per la ineficàcia de Rodalies.

b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura

Proposta estrella

- ★ **Acord Nacional pel Transport Públic.** El transport públic és l'eina indispensable per garantir els drets a la mobilitat, a l'accessibilitat i també l'equilibri territorial. L'objectiu és tenir un sistema de transport públic integral, segur, fiable, eficient, eficaç i accessible, però per assolir aquests objectius i donar resposta als nous reptes com el de l'emergència climàtica, cal transformar el model de finançament del transport públic. La pandèmia de la covid-19 va trencar el model de finançament del transport públic, cofinançat entre les persones usuàries amb el preu dels bitllets (50%) i les aportacions de les administracions públiques (50%).

Actualment, el preu dels bitllets de transport suposa poc més del 35% d'ingressos del sistema. Així doncs, cal un pacte nacional per al finançament del transport públic. Un espai de debat i reflexió com a país, amb totes les administracions i la societat civil per definir aquest nou model de finançament del transport que ha de servir per fer sostenible el sistema i poder seguir invertint en la millora i les ampliacions necessàries de la infraestructura, com la inauguració de noves estacions de metro o la millora de la qualitat del servei interurbà de bus. Posant sempre al centre la garantia dels drets a la mobilitat, a l'accessibilitat i a la igualtat d'oportunitats es visqui on es visqui. Aquest pacte ha de permetre replantejar el sistema tarifari i aplicar un sistema de pagament per quilometratge en lloc de l'actual sistema de zones. Al mateix temps, cal que el Govern de l'Estat incrementi les seves aportacions al sistema, i també plantejar noves fonts d'ingressos.

Propostes

1. **Fer realitat la integració tarifària de tot Catalunya l'any 2025.** Continuarem amb el desplegament de la T-Mobilitat per garantir la integració tarifària de tot el país en el primer any de la nova legislatura + la nova tarifació.
2. **Consolidar i ampliar el traspàs integral de Rodalies.** Avançarem en els calendaris del que és el gran traspàs de país després de l'assumpció de les competències de seguretat ciutadana per part dels Mossos d'Esquadra. Constituïrem la nova empresa pública en el primer any de legislatura i farem que Renfe deixi d'operar a Catalunya immediatament.
3. **Definir i aprovar el Pla de Xoc per a unes Rodalies dignes.** Amb l'avenç en paral·lel del traspàs integral de Rodalies, aprovarem aquest pla, que incorporarà mesures a curt, mitjà i llarg termini per dignificar el servei actual de Rodalies de Catalunya. Un pla que tindrà com a prioritat la comunicació adequada amb la ciutadania en cas d'incidències, retards o avaries, així com la millora progressiva del parc mòbil i de les estacions i que inclourà l'exigència perquè RENFE implementi a curt termini almenys les següents millores en el servei:
 - L'allargament de l'R1 des del Baix Llobregat fins a la Universitat Autònoma de Barcelona
 - L'allargament de l'RT2 fins a Vilafranca del Penedès
 - La duplicació de freqüències a l'R8 que uneix Martorell amb Granollers
 - La recuperació del servei AVANT entre Tortosa i Barcelona
 - Més serveis en hora punta de l'AVANT entre Lleida i Barcelona
 - Impulsar el Pla de Rodalies Lleida
4. **Doblar les línies de busos interurbans d'altres prestacions de la xarxa exprés.cat** que es caracteritzen per l'alta freqüència, l'ús de vehicles sostenibles i accessibles, l'alta velocitat comercial, la informació en temps real i la circulació per carrils segregats.
5. **Actualitzar les directrius nacionals de mobilitat.** Actualitzarem els objectius de mobilitat amb nous criteris per descarbonitzar la mobilitat, garantir l'accessibilitat, l'equitat i la competitivitat del sistema. Marcarem objectius temporals, propostes operatives i indicadors de control.
6. **Implementar la vinyeta com a nou model de gestió integral de totes les vies d'alta capacitat.** Amb aquest nou model garantirem el manteniment adequat de tota la xarxa viària del país, podrem eliminar els peatges encara existents i contribuïrem també a finançar un millor transport públic. D'aquesta manera, farem un sistema molt més equitatiu i racional on qui més contamina més paga.
7. **Aplicar el Pla Territorial General de Catalunya.** Actualitzarem i farem una refosa dels plans territorials parcials vigents, a partir de l'elaboració d'un nou document que concreti sobre el

territori els criteris de planejament territorial. Aquests plans han de seguir sent punt de partida de les polítiques territorials a Catalunya per garantir un territori dinàmic, equilibrat i amb oportunitats per a tothom.

8. **Potenciar la mobilitat activa i segura.** Desplegarem les estratègies de la bicicleta i del vianant per fomentar els mètodes de mobilitat saludables i no contaminants, invertint a ampliar la xarxa de camins pedalables i caminables. Impulsarem el sector industrial de la bicicleta elèctrica i promourem la pacificació de l'entorn dels centres escolars i els camins escolars segurs, amb programes com el bicibús.
9. **Fer realitat el tramvia al Camp de Tarragona.** Farem realitat el primer tramvia del país fora de l'àrea metropolitana de Barcelona, amb l'objectiu de fomentar i ampliar la xarxa ferroviària al conjunt de Catalunya i millorar la connexió interna en transport públic a la vegueria del Camp de Tarragona.
10. **Impulsar la taula estratègica del corredor mediterrani.** Convocarem tots els sectors econòmics i socials de Catalunya, la Catalunya Nord i del País Valencià en aquesta taula per liderar amb una sola veu des del principat l'exigència a l'Estat del compliment de les inversions ja compromeses i la calendarització real i l'execució efectiva per a la construcció d'una línia exclusiva i segregada de la xarxa convencional, amb doble via i ample internacional. A la vegada que exigirem la segregació per l'interior del transport de mercaderies al seu pas pel Camp de Tarragona.
11. **Reforçar la xarxa de ferrocarril metropolitana.** Mantindrem l'impuls públic per a la finalització del tram central de l'L9 i l'L10, farem inevitable l'arribada de l'L1 a Badalona, mantindrem l'impuls tant a la connexió de les línies de FGC Llobregat-Anoia amb la del Vallès, amb l'ampliació de l'L8, com amb l'arribada de l'L4 a la Sagrera i farem realitat l'accessibilitat universal del 100% de les estacions del metro de Barcelona, amb les obres d'adaptació (PMR) que s'estan realitzant.
12. **Millorar el sistema aeroportuari de Catalunya modernitzant l'aeroport del Prat.** Actualitzar l'actual sistema per guanyar connectivitat intercontinental, competitivitat econòmica i minimitzar l'impacte sobre els entorns de l'aeroport del Prat. Rebutgem la solució d'AENA, feta des del centralisme i la manca de respecte pel medi natural. És imprescindible participar de forma determinant en la governança del sistema aeroportuari per treballar en la millora de les connexions de llarg abast, preservar els espais protegits de l'entorn de l'aeroport, minimitzar l'impacte acústic, no posar en risc la connectivitat del port de Barcelona i impulsar el paper complementari dels aeroports de Girona, Reus, Alguaire i la Seu.
13. **Aprovar la nova llei del taxi.** Declararem el taxi com a bé d'interès públic per preservar-lo com a servei públic. I en garantirem la sostenibilitat i qualitat amb criteris com: l'ús de vehicles elèctrics o híbrids, l'ús d'aplicacions mòbils per fer la reserva i el pagament, control de qualitat per garantir la seguretat dels vehicles, la transparència i informació clara de les tarifes i la formació dels conductors en educació ambiental, atenció al client i de gènere.
14. **Avançar en la planificació estratègica territorial** a través de la implementació de l'Agenda de Pobles i Ciutats Catalunya 2050. A través del Pla d'Acció de l'Agenda dels Pobles i Ciutats Catalunya 2050, definirem les línies d'actuació prioritàries, les fases i els indicadors per avançar i avaluar la implementació dels eixos estratègics de l'Agenda. Serà un document que aterri els objectius i accions en projectes concrets, amb planificació financera, codissenyats amb la xarxa d'agents que els haurà d'implementar.
15. **Incrementar la competitivitat del port de Barcelona,** mitjançant la diversificació de l'oferta de serveis, la innovació, la digitalització i la capacitat d'adaptar-se als canvis, per promoure la nova activitat logística i potenciar el capital humà a través de la formació específica. També volem facilitar la generació de focus de coneixement en sectors com el logístic i el de l'economia blava.

c) Horitzó republicà

La garantia de drets, amb un teixit de micropobles, pobles i ciutats cohesionades, socialment inclusives i que disposin d'una ordenació del sòl que asseguri de manera sostenible i adequada tots els usos; és l'opció més transformadora per assegurar el desenvolupament socioeconòmic de la ciutadania, la prosperitat col·lectiva i la competitivitat del teixit empresarial.

El dret a la mobilitat, facilitant-lo de manera sostenible, i orientat a la utilització creixent i preferent del transport públic, ha de ser una prioritat de totes les administracions públiques. Arreu, per a tothom i superant els dèficits acumulats. La integració tarifària de nous territoris ha de garantir que això sigui una realitat per a tota la ciutadania de Catalunya.

És evident que les infraestructures defineixen el model de desenvolupament d'un país, la prosperitat i la seva competitivitat. I no és menys cert que aquestes infraestructures han d'estar dissenyades i posades al servei dels grans reptes socials, econòmics i ambientals del país de manera sostenible i d'acord amb les possibilitats de cada territori per assumir-les i maximitzar-les.

Per tant, el dret a la mobilitat sostenible i orientada a la utilització del transport públic, amb unes infraestructures resilients que apostin per consolidar un sistema ferroviari integral i una infraestructura viària capil·lar, amb l'impuls de polítiques territorials que facilitin les oportunitats socioeconòmiques arreu, ha de ser una tríada indestruïble i coordinada que faci possible un desenvolupament sostenible, just i equilibrat de Catalunya.

Línies estratègiques

- 1. Garantir el dret a la mobilitat amb baix impacte ambiental i de gran cohesió social.** Transformarem el sistema de mobilitat posant al centre la persona i la garantia del seu dret a la mobilitat i accessibilitat, i l'adaptarem a la realitat demogràfica, geogràfica i socioeconòmica de cada territori. Tenim com a grans fites la combinació de sistemes de mobilitat que farà possible la intermodalitat i la nova tarifació del transport públic que en bonifica l'ús recurrent, un cop la integració tarifària de tot Catalunya sigui completa. Per garantir aquest dret, cal replantejar l'actual sistema concessional, que haurà de garantir les noves realitats de mobilitat existents al país amb modificacions de les actuals línies o la creació de noves línies, i tenir en compte les diferents realitats territorials per a la implantació de serveis a la demanda.
- 2. Consolidar el sistema ferroviari integral i propi de Catalunya.** Impulsarem el transport ferroviari desenvolupant un model integral i multimodal accessible, eficaç, eficient, segur i fiable, que permeti millorar el servei públic per a la ciutadania, la competitivitat de l'economia catalana i la descarbonització del transport. Aquest impuls implica l'aposta per culminar el traspàs de Rodalies a la Generalitat de Catalunya, a més de fer propostes d'ampliació i interconnexió de la xarxa, millorar la capacitat actual de la xarxa de metro, ampliar l'abast de la implantació territorial dels projectes de tren-tramvia, i incrementar el servei de ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC). Per al transport de mercaderies exigirem al Govern de l'Estat espanyol la prioritització de les inversions necessàries a la xarxa, cosa que farà que les solucions provisionals siguin consensuades amb els agents territorials i amb els sectors professionals de la logística, sense que això afecti els serveis ferroviaris regionals i el de Rodalies. La consolidació del transport ferroviari de mercaderies necessita actuacions tan necessàries com les actuacions pendents del corredor del Mediterrani, la connexió ferroviària dels ports de Barcelona i Tarragona, o l'habilitació de terminals intermodals ferroviàries.
- 3. Prioritzar una xarxa viària segura i sostenible.** Per garantir l'accés a la resta de drets i a la igualtat d'oportunitats en aquells indrets del país on no és possible habilitar infraestructures ferroviàries, és necessari assegurar la connexió amb la xarxa ciclable i accessible. Volem

garantir la comoditat i la seguretat de les carreteres d'accés a tots els municipis i facilitar l'ús del transport públic adaptat a les necessitats existents. Així doncs, prioritzarem les inversions en xarxa viària que permetin garantir la seguretat i la sostenibilitat, i tirarem endavant, per exemple, el Pla de ferms sostenibles i el projecte 2+1 i la xarxa ciclable segregada.

4. **Un sistema aeroportuari català integrat** que operi en xarxa entre els diferents aeroports de Catalunya (El Prat, Girona, Reus, Alguaire i La Seu), amb un model de governança propi en benefici de l'interès general de la ciutadania i del teixit productiu del país, ben connectat internacionalment amb vols intercontinentals, que redistribueixi la càrrega de vols de baix cost i tingui unes bones connexions ferroviàries, en especial d'alta velocitat. Un sistema català aeroportuari compromès amb el desenvolupament sostenible, que respecti l'entorn natural, que redueixi les emissions i la contaminació ambiental i eviti els vols de radi curt que tinguin alternativa ferroviària d'alta velocitat o trens nocturns.
5. **El sistema portuari de Catalunya com a motor econòmic i social** gestionat amb criteris d'innovació, transparència i sostenibilitat mediambiental i econòmica. Avançar amb la integració dels ports al territori i fer front al canvi climàtic amb el reforç de les infraestructures portuàries, l'electrificació dels nostres ports i la implementació d'energies sostenibles. Impulsar les inversions de promoció de l'activitat nàutica d'esbarjo i esportiva, de suport al sector pesquer i dels sectors industrials i tècnics.

MEDI AMBIENT I ENERGIA

La transició energètica, l'afrontament del canvi climàtic, el foment de la biodiversitat i una nova cultura de l'aigua

a) Feina feta

Va ser tot just el juny de 2021 quan Esquerra Republicana va assumir les competències en matèria d'acció climàtica i, en fer-ho, el context era fruit d'anys d'inacció, de desinversió, de nul·la planificació i de no desplegar la Llei 16/2017 de Canvi Climàtic. Per exemple, en l'àmbit de l'energia, tan sols hi havia 9 MW autoritzats en els últims 10 anys i amb un conflicte territorial greu per l'allau de projectes provocat pel Decret Llei 16/2019, de 26 de novembre, de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls a les energies renovables. En l'àmbit de la gestió del cicle de l'aigua, malgrat disposar d'un Pla Especial de Sequera (PES) aprovat el 2020, però que mai s'havia aplicat ni posat a prova per poder avaluar-ne la idoneïtat, s'assumien les competències en aigua després de 10 anys de desinversió i desprogramació en infraestructures de dessalinització, potabilització i regeneració, tan necessàries, per exemple, per fer front a una sequera com l'actual. En l'àmbit de polítiques ambientals i medi natural, hi havia unes zones de protecció natural declarades, però, per contra, no s'havien portat a terme les polítiques necessàries per garantir-ne la protecció i la gestió, i també hi havia una manca de recursos tant de personal com pressupostaris considerable. Igual que amb la política de residus: opaca i que omplia el territori de problemes i no de solucions. Així mateix, en l'àmbit de la mitigació i adaptació al canvi climàtic, tan sols s'havia portat a terme en un 45% el desplegament de la Llei 16/2017, de l'1 d'agost, del canvi climàtic.

Davant del repte de la crisi ambiental global, calia impulsar unes transformacions valentes i necessàries per assolir una societat més respectuosa amb el medi, més resilient i que no deixés ningú enrere. Que vetllés, per sobre de tot, per la salut de les persones i posés la vida al centre, i que garantís els recursos bàsics de forma sostenible davant dels reptes globals futurs. Per tant, amb l'assumpció d'aquestes competències, el primer que fem és agilitzar les polítiques aturades (què) i canviar el model d'actuació (com): passar d'unes polítiques que, si es portaven a terme, es feien d'esquena als sectors i moltes vegades d'esquena a la mateixa ciutadania, a unes polítiques inclusives en termes de participació, socialització i consens entre totes les parts. Aquest model de treball conjunt amb totes les parts i que intenta no deixar ningú enrere, a vegades ha suposat avançar més lentament, però, en tot cas, s'ha fet sobre un consens i s'ha assegurat així poder arribar més lluny. Els exemples són diversos: la Taula Nacional de l'Aigua, la Taula de Diàleg Social de les Energies Renovables, la Taula Social del Canvi Climàtic, l'Assemblea Ciutadana pel Clima, el Congrés Catalunya Circular, el Grup de Joves per l'Acció Climàtica, les Oficines Comarcals de Transició Energètica o les Oficines Empresarials i Col·legials d'impuls a la transició energètica, entre d'altres.

Aquesta coherència en la metodologia i consens social, sectorial i ambiental de les polítiques també ens ha permès poder dur a terme moltes polítiques sectorials concretes, com per exemple:

- L'aprovació del Decret llei 24/2021 d'acceleració del desplegament de les energies renovables distribuïdes, participades i amb cohesió territorial; hem passat dels 9 MW autoritzats dels últims 10 anys a més de 1.700 MW entre autoritzats i posats en servei.
- La redacció i aprovació del Pla d'Aigua Regenerada, que ha aportat solucions a la sequera i s'ha fet pensant en tots els sectors econòmics amb seguiment constant i rigorós.
- L'habilitació d'ajudes públiques a entitats i ajuntaments per gestionar Xarxa Natura 2000 sense òrgans de gestió o la iniciació de la declaració del parc natural de les Muntanyes de Prades, així com l'inici de tres Plans de Protecció més.
- El canvi de rumb en la política de residus, ja que hem impulsat la prevenció amb pactes i acords i hem aprovat el Full de Ruta de l'Economia Circular. Juntament amb la defensa del Cànon de residus i l'augment de recursos propis dedicats a subvencions per fomentar la recollida selectiva, la reutilització, la retirada d'amiant o l'inici del buidatge de l'abocador Vacamorta.
- L'aprovació, el maig de 2023, del Pla de gestió de l'aigua de les conques internes i el seu programa de mesures, corresponents al període 2022-2027, dotat amb 2.400 M€.
- La creació de l'empresa pública d'energia de Catalunya, sota la marca de l'Energètica, que esdevé el mitjà propi de la Generalitat per millorar el mercat energètic català i contribuir a accelerar la transició energètica a Catalunya.
- El desplegament de la llei de canvi climàtic i la creació d'una fiscalitat verda catalana, amb l'aprovació de l'impost sobre les emissions portuàries dels grans vaixells.
- La creació de comunitats energètiques locals (CEL) i cooperatives energètiques: d'una banda, s'ha aconseguit que el Govern de l'Estat espanyol passi dels 500 m als 2.000 m per a les CEL i, de l'altra, s'ha impulsat la línia d'ajut, SOLARCOOP, per a la creació de cooperatives energètiques perquè l'energia estigui distribuïda arreu del país i a les mans de la gent i no dels oligopolis.
- Donar suport econòmic i acompanyar administrativament la ciutadania, ens locals i pimes per esdevenir líders, com a país, en autoconsum renovable, amb més de 102.000 instal·lacions i una potència instal·lada de més d'1 GW.

Mai com fins ara s'havia fet tan evident la centralitat de les qüestions ambientals i climàtiques per al benestar i la salut de les generacions presents i futures. Per tant, cal seguir actuant per revertir la crisi climàtica i ambiental a Catalunya i garantir un espai segur per al futur de la nostra societat. S'ha de vetllar per la conservació i l'ús sostenible de la biodiversitat i els serveis que ens proporcionen els ecosistemes, la reducció de les emissions de gasos responsables del canvi climàtic, la reducció de totes les formes de contaminació, els usos del sòl, el correcte funcionament dels cicles naturals i la disponibilitat d'aigua per a totes les formes de vida. Aquest Govern s'ha esforçat i segueix treballant per reduir les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle (GEH), conservar els sistemes naturals i la biodiversitat i preparar el país per les condicions hídriques del futur condicionades per la reducció pluviomètrica i les sequeres que vindran. En definitiva, per poder fonamentar les condicions òptimes per transformar el país en polítiques verdes.

No obstant això, aquest Govern ho ha fet malgrat els impediments i obstacles constants, com per exemple la majoria parlamentària de caràcter conservador que ha dificultat l'aprovació de qüestions necessàries per millorar la salut de les persones (com el projecte de llei de l'impost sobre les emissions portuàries de grans vaixells) o la no aprovació dels pressupostos del 2024. Un contratemps que deixava objectius de legislatura penjats: arribar a final de legislatura havent autoritzat o posat en servei 3.000 MW, la creació de l'Observatori del cicle de l'aigua, el nou model de sanejament de l'aigua, la compra de finques per la conservació de la biodiversitat... En definitiva, el pressupost per al 2024 hauria permès poder materialitzar i acompanyar millor les ajudes als diferents sectors, així com potenciar la investigació científica i tècnica, que permetrà una millor adaptació i mitigació d'aquest nou escenari climàtic que ens afecta. Cal seguir treballant, per tant, per fer efectiu el dret a un medi ambient sense riscos, net, saludable i sostenible com un dret humà fonamental, tal com ha estat reconegut per les Nacions Unides. Alhora, cal reforçar l'aposta per la transició energètica i ambiental com una font d'oportunitats per a l'economia catalana, en un context global competitiu i complex.

b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura

Proposta destacada

En l'àmbit de la gestió de l'aigua al nostre país i la lluita contra la sequera:

- ★ **Impulsar una nova cultura de l'aigua.** L'aigua és un bé escàs i ha d'estar a l'abast de tothom. En aquest sentit, és imprescindible promoure una nova cultura de l'aigua. Cal prendre consciència de la necessitat d'ajustar el consum d'aigua a les possibilitats de cada conca hidrogràfica, per fer més resilients totes les àrees metropolitanes, per la necessitat d'ajustar les pràctiques i usos que fan de l'aigua totes les activitats econòmiques i per la necessitat de canviar els hàbits de consum del recurs. Hem de posar la mirada sobre el control de la demanda i preparar el país per ser capaç de "viure amb poca aigua" i això exigeix potenciar les inversions en els seus tractaments: la depuració, la regeneració, la reutilització i la potabilització, i també en les inversions en estalvi i eficiència.

Pel que fa a la transició energètica i la lluita contra el canvi climàtic:

- ★ **Consolidar l'Energètica com a empresa pública de generació i subministrament d'energia d'origen renovable** que promou la sobirania energètica de Catalunya. Dotar pressupostàriament l'Energètica amb l'objectiu que pugui accelerar la transició energètica fent les inversions necessàries per descarbonitzar la Generalitat de Catalunya i la resta d'equipaments públics, i cobrir, llavors, tots els seus sostres des d'ara fins al 2030 i assolir l'autosuficiència energètica el 2040. Així mateix, l'Energètica també haurà de poder utilitzar aquests sostres públics per poder abastir llars vulnerables.

Propostes

1. **Fer front a l'actual sequera i ser més resilients davant d'episodis futurs d'escassetat d'aigua, a més de garantir-ne la disponibilitat a curt i llarg termini.** Continuar amb el suport al món local en la millora de les xarxes d'abastament, i als sectors afectats per minimitzar els impactes derivats de la sequera. I al mateix temps cal complir amb el calendari i les inversions previstes per deixar el país preparat per a futurs episodis extrems de sequera com l'actual. En aquest sentit, i entre altres actuacions previstes, s'ha de continuar amb les inversions en obres hidràuliques estructurals que ens permetin generar més recursos com les noves infraestructures de dessalació previstes a la Tordera i el Foix, amb les estacions d'aigua regenerada amb l'objectiu d'arribar a 130 hm³/any d'aigua regenerada, cosa que garantirà una inversió de 110 M€ en la construcció i millora de 24 plantes d'aigua regenerada, així com amb totes les inversions en plantes potabilitzadores.
2. **Refermar l'oposició als models del passat que basen la gestió de l'aigua en els transvasaments.** Per això ens oposem al transvasament de l'Ebre i ens comprometem a revisar i revertir els Acords del Ter a partir de la planificació que ha de permetre garantir l'abastament de cada territori a través de les seves conques i amb les inversions necessàries complementàries. Els acords del Ter, formalitzats el 2 d'agost del 2017 estableixen que dels anys 2023 a 2027 el transvasament d'aigua a l'àrea de Barcelona no superarà els 90 hm³ de mitjana plurianual, que equival a un volum de 450 hm³ durant aquest període. Aquests Acords del Ter s'haurien de revisar, actualitzar i planificar-ne la reducció progressiva d'acord amb totes les inversions en el cycle de l'aigua que s'estan fent a l'àmbit de la regió metropolitana de Barcelona perquè aquesta sigui autosuficient.
3. **Reforçar, a través de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA), els controls i les garanties de qualitat de les masses d'aigua tant superficials com subterrànies.** Addicionalment, a les actuacions que ja porta a terme aquest ens es proposa:
 - a) **Elaborar un pla de recuperació d'aqüífers i aigües i sòls contaminats per nitrats.** Aquest pla ha de contenir una diagnosi de l'estat dels aqüífers i ha de definir un calendari d'accions necessàries per a la recuperació d'aqüífers, aigües i sòls contaminats per nitrats; i també els costos i la proposta de finançament. Aquesta proposta inclourà els tributs necessaris als sectors productius contaminants per abordar la restauració d'aigües mitjançant un impost en origen a les emissions contaminants.
 - b) **Impulsar una revisió, per part de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA), dels límits del permís d'abocament al domini públic hidràulic.** L'ACA fixa les condicions en què han de retornar al medi les aigües utilitzades per les diverses activitats humanes, a fi que quedi garantit el compliment dels objectius de qualitat exigibles. Els límits d'abocament són els fixats a la normativa corresponent, excepte dels abocaments al domini públic hidràulic, els límits dels quals es fixen en funció de la capacitat del medi receptor. En aquest sentit, és imprescindible adaptar aquests límits a la singularitat de cada medi receptor, ja que l'emergència climàtica ha alterat l'estat de medis terrestres i aquàtics, cosa que fa que sigui necessari que se'n faci una revisió i que s'incorporin altres paràmetres i indicadors biològics que es fan servir actualment per mesurar la qualitat de les masses d'aigua.
4. **Modificar la taxa del cànon de l'aigua per fer-la més justa des del punt de vista social i ambiental.** Impulsar la modificació de la taxa del cànon de l'aigua, actualment basada en mòduls, per un nou sistema tarifari on es pagui per allò que es consumeix, amb l'objectiu de fomentar l'estalvi d'aigua i un pagament més just ajustat al consum. D'aquesta manera, i entre altres coses, es facilitarà que pagui més aquell usuari que més consumeix, es tindrà en compte el consum necessari i imprescindible per ciutadà i s'afegiran nous col·lectius a les bonificacions.

5. **Constituir i posar en marxa l'Agència de la Natura de Catalunya** un cop es finalitzi el procés d'aprovació dels estatuts, que hauran de garantir un consell de direcció plural on tothom se senti representat i assegurí el compliment dels objectius de la crisi ambiental global sense deixar ningú enrere i que ajudi a revertir la pèrdua de biodiversitat actual.
6. **Impulsar la tramitació dels nous documents normatius per a la sostenibilitat ambiental**, com la llei de biodiversitat, el Pla Territorial Sectorial de Connectivitat Ecològica, la revisió de la llei d'avaluació ambiental per garantir més eficiència i eficàcia, més participació i més transparència en els processos de presa de decisions i l'aprovació dels plans de protecció i gestió dels espais naturals protegits de Catalunya que manquen, per poder garantir la conservació i la millora del medi natural i acabar amb les zones de protecció natural sense regulació, planificació ni recursos.
7. **Seguirem apostant per l'Estratègia Delta** com a resposta a la necessitat d'adaptació i mitigació del delta de l'Ebre davant dels efectes de la crisi ambiental amb una inversió de 120 milions d'euros fins a l'any 2032. Davant dels qui voldrien solucions antiquades i gens responsables amb el delta de l'Ebre, seguirem defensant els principis de la nova cultura de l'aigua a les terres de l'Ebre i apostant per obres de potabilització, dessalació, depuració, estalvi i ús eficient de l'aigua.
8. **Consolidar i reforçar les polítiques de mitigació del canvi climàtic** i de reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle (GEH). En aquest sentit, es proposen les següents actuacions:
 - a) **Aprovar el Pla Integrat d'Energia i Clima de Catalunya (PINECCAT)**. Un marc de referència català en mitigació del canvi climàtic amb horitzó 2030 que ha de permetre reduir les emissions i poder assolir els objectius europeus. Aquest instrument ha de recollir els objectius en reducció d'emissions de GEH, i dels contaminants de l'aire, i una proposta de mesures necessàries per assolir-ho de manera planificada i establir indicadors anuals d'impacte de les accions. Cal que aquest marc estratègic sectorial sigui de complement obligatori pels actors implicats. Així mateix, i en aquest marc, cal presentar al Parlament de Catalunya els Pressupostos del Carboni, elaborats pel Comitè d'Experts sobre el Canvi Climàtic (CECC), perquè es puguin debatre i aprovar en Ple, tal com estableix la Llei 16/2017 del Canvi Climàtic.
 - b) **Impulsar la creació del clúster del canvi climàtic**. Un espai que fomenti la col·laboració interadministrativa i publicoprivada per al desenvolupament i la gestió conjunta de la recerca i l'intercanvi d'experiències i coneixement sobre accions de reducció d'emissions de gasos d'efecte d'hivernacle als diferents sectors econòmics catalans i d'accions d'adaptació i mitigació als efectes del canvi climàtic i la crisi ambiental global.
 - c) **Impulsar una estratègia catalana cap a la contaminació atmosfèrica zero**. Una estratègia que s'ha de fonamentar en quatre pilars d'actuació:
 - L'aprovació de la llei de qualitat atmosfèrica i el decret d'acústica.
 - La implementació del Pla de Qualitat de l'Aire, que ha d'incloure el decret d'implementació de les zones de baixes emissions (ZBE) a tots els municipis de més de 20.000 habitants.
 - La garantia que el sistema aeroportuari català redueixi les seves emissions.
 - La conscienciació a la població per als cada vegada més evidents efectes nocius que la contaminació té sobre la salut de les persones.
 - d) **Culminar la fiscalitat verda catalana**, desplegant el contingut de la Llei 16/2017, d'1 d'agost, del Canvi Climàtic. En aquest sentit, cal portar de nou al Parlament de Catalunya

el projecte de llei de l'impost sobre les emissions portuàries dels grans vaixells, i impulsar el projecte de llei de l'impost sobre les activitats econòmiques que generen gasos d'efecte hivernacle.

9. **Acabar amb la tramitació i aprovació del projecte de llei de prevenció i gestió dels residus i d'ús eficient dels recursos de Catalunya** i un Pla de tancament de les plantes incineradores. I en aquest objectiu de residus zero, desplegar el full de ruta de l'economia circular de Catalunya. Un full de ruta que conté mesures integrals en tot el cicle de vida dels productes i residus com a recursos que cal aprofitar dins de sistemes d'economia circular. Així mateix, cal incorporar la circularitat, i tot el que això significa en termes d'ecodisseny, prevenció, reutilització, aprofitament, etc., en les polítiques de promoció econòmica, industrials, empresarials i de recerca del Govern. També, hem de consolidar el Congrés Catalunya Circular i acabar amb el desplegament de l'actual Agència de Residus de Catalunya (ARC) com la nova Agència de l'Economia Circular.
10. **Aprovar el Pla Territorial Sectorial per al Desenvolupament de les Energies Renovables a Catalunya (PLATER)**. Un document que ha de permetre ordenar el desplegament de les renovables i que serveixi com a referent de cogovernança amb el territori.
11. **Seguir avançant amb l'autoconsum i amb les comunitats energètiques**. Per això, d'una banda, cal dotar de 350 M€ la línia d'ajuts a l'autoconsum per cobrir totes les sol·licituds rebudes. Hem trencat tots els rècords en nombre de sol·licituds rebudes en les ajudes a l'autoconsum: s'han rebut sol·licituds per un import de 712 M€. L'aposta i esforç que han fet la ciutadania i les empreses per apostar per l'autoconsum s'ha de veure recompensat amb una aportació per part del Govern a totes les sol·licituds que han quedat fora d'aquest pressupost. I de l'altra, instarem l'Estat espanyol a augmentar fins a 20 km el radi per crear comunitats energètiques locals. Més recursos i una normativa més favorable.
12. **Donarem continuïtat i reforçarem els equips humans de les Oficines Comarcals de Transició Energètica**. Són la millor eina que tenim al territori per poder ajudar tant els diferents agents econòmics com la ciutadania en general a fer la transició energètica.
13. **Desplegar l'emmagatzematge elèctric distribuït**. Es fa necessària una regulació de bateries específica i adaptada a la nova realitat tecnològica, que permeti atraure inversions a Catalunya. Per això cal aprovar un procediment d'autorització específic i àgil per les bateries. El sector de les bateries tot just ara arriba i a Catalunya tenim una gran oportunitat de liderar-lo, aprofitant sòls industrials per fer-hi projectes d'emmagatzematge que ens atorguin més resiliència energètica. Això permetrà guanyar en independència energètica, estabilitzar preus, ser més eficients i posar en marxa les tecnologies agregades que aporten flexibilitat. De la mateixa manera, cal seguir amb la planificació marcada per incorporar les centrals hidroelèctriques al parc públic de generació d'energia.
14. **Aprovar un cànon per a la implementació de parcs eòlics i fotovoltaics per a potències superiors a 5 MW en sòl rústic o no urbanitzable**. Aquest cànon estarà destinat a revertir part dels beneficis generats en aquelles zones del territori que resultin afectades de manera directa o indirecta per l'esmentat desplegament, amb l'objectiu de contribuir a la reactivació socioeconòmica i fer front al despoblament d'aquests municipis a través d'actuacions i polítiques públiques que contribueixin al desenvolupament rural i facilitin l'equitat territorial.
16. **Continuarem desplegant i ampliant el Fons de Transició Nuclear (FTN)** per fomentar la reactivació econòmica de les zones afectades per activitat de producció d'energia elèctrica d'origen nuclear, amb la finalitat de promoure'n i millorar-ne la competitivitat i la diversificació econòmica i generar ocupació de qualitat.
15. **Creació de l'eina MeteoAgricultura**, per acompanyar millor el sector de la pagesia davant les adversitats climàtiques. Una plataforma que oferirà la predicció i les dades dels radars

meteorològics en obert, així com acotar les prediccions a mitjà termini a les principals zones del país.

- 16. Aprovar l'ampliació de la zona ZEPA i garantir la compatibilitat amb l'activitat agrària**, com a garant de la biodiversitat, entre altres beneficis, i augmentar els recursos en la protecció de les zones protegides del delta del Llobregat, com la zona de La Ricarda i el Parc Agrari. Uns espais que necessàriament han de ser protegits, i han de poder conviure i coexistir, com un model alternatiu al del creixement il·limitat i depredador que ens planteja AENA, Foment i altres forces polítiques, amb l'ampliació a la pista de l'aeroport, a la qual cosa Esquerra Republicana s'oposa frontalment.

c) Horitzó republicà

El canvi climàtic és una realitat que amenaça l'equilibri de la biosfera, la sostenibilitat del planeta i el futur de les pròximes generacions. Les seves conseqüències es manifesten de manera explícita amb fenòmens climàtics cada vegada més extrems que condicionen la vida i la salut de les persones, i contribueixen de manera inequívoca a la regressió de la biodiversitat. Cada vegada són més habituals i persistents els períodes de sequera, els temporals extrems o les onades de calor, així com algunes de les conseqüències que se'n deriven, com per exemple la pèrdua de collites, l'estrès hídric dels boscos i els ecosistemes que en depenen, els incendis forestals, les inundacions o l'augment del nivell del mar. Aquest escenari és especialment preocupant al voltant del Mediterrani i, és clar, a Catalunya, on un dels recursos més bàsics, però escàs, l'aigua, ja està condicionat per l'escalfament global i els efectes de l'emergència climàtica.

En aquest context és imprescindible que les decisions que es prenen en el marc de les institucions públiques s'orientin a accelerar la transició energètica, a impulsar polítiques de mitigació i adaptació al canvi climàtic, i a revertir la pèrdua de biodiversitat. En aquest sentit, el Govern ha estat treballant i Esquerra Republicana ho seguirà fent, d'acord amb la resta d'administracions públiques i la participació de la ciutadania i la resta d'agents implicats, en el disseny i la implementació de polítiques públiques d'adaptació i mitigació del canvi climàtic. Perquè el model republicà representa el millor model per poder transformar les polítiques verdes des de la participació, el consens, l'escolta activa i la cohesió territorial, i ofereix un marc d'oportunitats per a tots i totes, arreu del territori.

Un model que aposta per descarbonitzar les nostres vides, per treballar per una transició energètica cap a les energies renovables de forma decidida, de manera conjunta amb les persones que viuen al territori, i també que aposta per la innovació i oportunitats que ofereix tota transformació. Però, sobretot, un model que té en compte la salut de les persones i la dels nostres ecosistemes i biodiversitat, que treballa per revertir la pèrdua de biodiversitat dels nostres espais protegits i per la defensa de les zones més vulnerables als efectes d'aquesta emergència climàtica.

En un planeta on els recursos naturals són finits i el canvi climàtic és una realitat, la República Catalana tindrà el deure i la responsabilitat de canviar cap a un model productiu sostenible, de consum responsable i adaptat a les possibilitats i limitacions en termes de recursos naturals de cada territori, que garanteixi les necessitats i oportunitats de les generacions futures.

Línies estratègiques

- 1. L'aposta per la transició energètica com a resposta a l'emergència climàtica.** És a dir, l'aposta pel nou model energètic català, basat en la implementació de les energies renovables, distribuït, participat, desnuclearitzat i amb cohesió territorial, que ha de contribuir a la descarbonització de l'economia, la reducció d'emissions de gasos d'efecte d'hivernacle (GEH) al teixit productiu, al transport i a les nostres llars. Un model energètic en el qual no

tenen cabuda infraestructures especulatives com les línies d'evacuació privades de molt alta tensió (MAT), ja que només beneficien l'interès privat, hipotequen grans extensions de territori i posen en risc la biodiversitat o generen impactes paisatgístics irreversibles, i tampoc responen al model d'integració territorial que el Govern espera per a les infraestructures energètiques de Catalunya.

2. **L'avenç cap a la neutralitat climàtica i les zero emissions** per garantir la salut i el benestar de les generacions presents i futures. Cal adaptar les activitats humanes als límits planetaris i fomentar models de desenvolupament que busquin la creació de llocs de treball, la millora de la qualitat de l'ocupació, la justícia social i l'erradicació de la pobresa.
3. **El foment de l'economia circular per a una transformació dels residus** gràcies a processos de gestió innovadors i als ecodissenys, per consolidar Catalunya com a pol d'atracció de noves inversions i ocupació. Volem transformar l'actual Agència de Residus de Catalunya i posar al centre les polítiques de prevenció i de recollida selectiva per transitar cap a una societat sense residus.
4. **L'impuls de solucions basades en la natura per a la protecció de les zones del país més vulnerables als efectes del canvi climàtic**, com per exemple: els deltes i les zones humides. S'ha de poder compatibilitzar les polítiques ambientals de conservació de la biodiversitat amb els seus usos al territori.
5. **La definició d'una nova cultura de l'aigua** que abordi canvis en la gestió, la governança i els usos de l'aigua d'acord amb les característiques de cada territori, i amb la disponibilitat de recursos naturals en un context d'emergència climàtica. Apostem de manera ferma per les polítiques i actuacions que ens ajudin a fer que cada conca hídrica del país pugui ser resilient i autosuficient per si sola, sense haver de dependre de cap transvasament, tenint en compte el cabal dels rius, la regeneració i el bon estat dels aqüífers, per protegir els espais naturals, com el delta de l'Ebre. Volem impulsar polítiques valentes, necessàries i responsables, amb l'objectiu de preparar el país per les condicions hídriques del futur, condicionades per la reducció pluviomètrica i les sequeres que vindran; i volem adaptar, també, el model productiu i les pràctiques quotidianes a la realitat climàtica i a la disponibilitat hídrica.

DRETS I BENESTAR DELS ANIMALS

Una república que garanteixi els drets dels animals

a) Feina feta

Els animals són éssers sentents, mereixedors del nostre respecte i de la protecció de les lleis. No han de tenir la consideració d'objectes, propietat dels éssers humans, sinó d'individus amb necessitats i interessos propis. La protecció dels seus drets i el seu benestar ha de ser una prioritat per a qualsevol societat democràtica i avançada.

Tanmateix, en arribar al Govern de la Generalitat, ens vam trobar que la unitat encarregada de vetllar pels animals tenia només un tècnic. Les delegacions territorials, amb prou feines disposaven de personal per a la tramitació d'expedients. L'Administració no tenia prou capacitat per dissenyar i executar polítiques en defensa dels animals. Calia revertir aquesta situació. Vam

aprovar un decret d'estructura que, per primera vegada, creava una àrea amb el personal necessari per elaborar polítiques eficaces. El projecte de llei de pressupostos per al 2024 preveia el desplegament d'aquesta unitat amb la contractació inicial de set persones i d'un equip de treball per redactar l'avantprojecte de nova llei catalana de protecció dels drets i el benestar dels animals.

Necessitem reprendre aquesta feina amb encara més decisió. Ens comprometem a elaborar lleis que atorguin als animals una protecció més robusta. Alhora, som ben conscients que cal crear institucions públiques que garanteixin l'efectivitat d'aquestes lleis, n'avaluïn la implementació i estiguin dotades dels recursos humans i materials adients per impulsar els canvis necessaris en el futur.

b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura

Proposta destacada

- ★ **Una nova llei de protecció dels drets dels animals** amb desplegament reglamentari. Haurà de reconèixer als animals, en general, i als de companyia, en particular, un conjunt de drets bàsics. Cal garantir la lluita contra l'abandonament dels animals, promoure l'educació en el respecte cap a ells o la seva inclusió en els plans de protecció civil. Ens assegurarem que les persones refugiades i les víctimes de violència masclista puguin accedir amb el seu animal a recursos habitacionals. Així mateix, la llei ha de dotar l'Administració de la Generalitat de millors eines per a la defensa dels animals, incloent-hi un comitè consultiu i un comitè tècnic.

Propostes

1. **Crear una Direcció General de Drets i Benestar dels Animals.** Concentrar totes les competències de la Generalitat en drets i benestar dels animals en un únic òrgan amb rang de direcció general. El dotarem dels recursos necessaris per executar les lleis i inspeccionar-ne el compliment, avaluar-ne l'eficàcia, impulsar canvis normatius i polítics i ser interlocutor amb la societat civil. Aquest òrgan ha de vetllar pels drets dels animals de companyia, els silvestres, els urbans o els utilitzats en espectacles, alimentació o producció.
2. **Defensar que els animals són éssers sentents amb benestar propi.** Reprendrem la reforma del Codi Civil de Catalunya amb les esmenes proposades la legislatura passada, i l'adequarem a la naturalesa real dels animals. Obrirem la possibilitat que la llei els atorgui drets i reconegui que els seus interessos han de ser determinants i prioritaris a l'hora de decidir el seu destí en casos de nul·litat, separació o divorci.
3. **Promoure un programa de suport, Municipis respectuosos amb els animals,** especialment en els municipis més grans de 5.000 habitants, perquè entre altres accions es desenvolupin:
 - a) Programes de sensibilització sobre la tinença responsable d'animals de companyia, especialment a les zones urbanes, a través dels mitjans digitals i les xarxes socials.
 - b) Incrementar el seguiment de l'abandonament i el control del creixement poblacional –a través de l'esterilització– dels animals de companyia abandonats en zones urbanes.
 - c) Reforçar la xarxa de centres d'acollida d'animals de companyia.
 - d) Crear una xarxa d'espais de lleure en zones urbanes d'animals de companyia, incloent-hi zones de bany.

4. **Impulsar l'acollida i l'adopció, no la comercialització.** Transitarem d'un model comercial d'animals de companyia, basat en la seva compravenda, a un de basat exclusivament en la seva acollida i adopció. En paral·lel, canviarem el model actual de tinença basat en drets de propietat a un model de tutela basat en la responsabilitat de la persona cuidadora.
5. **Aconseguir que els animals no siguin objecte d'espectacle o exposició.** Treballarem per garantir la implementació de la llei de protecció dels animals, que pretén transformar mers expositors d'individus a refugis d'animals vulnerables. Impulsarem el trasllat de cetacis en captivitat a santuaris on es tingui cura del seu benestar. Prohibirem l'ús de tota mena d'animals als circs. En el cas de festes populars, treballarem amb la societat civil per transformar activitats incompatibles amb el benestar animal en d'altres que siguin respectuoses.
6. **Estudiar la possibilitat de bonificar,** per a tothom, l'impost sobre el valor afegit (en el seu tram autonòmic) de **les despeses veterinàries.**
7. **Dissenyar un model de gestió de poblacions d'animals urbans** basat en el seu benestar. Modificar la llei de patrimoni natural i de la biodiversitat per fer prioritari el benestar dels animals silvestres –juntament amb el benestar humà– en el disseny de qualsevol mesura de control poblacional o d'introducció i reintroducció d'animals tant d'espècies al·lòctones com d'autòctones. Aquests principis s'han d'estendre a la gestió de poblacions d'animals urbans i periurbans, com els coloms o els porcs senglars.
8. **Promoure el registre de gossos de pastura,** ja existent, perquè facilita el seguiment de la cria d'aquests animals i ha de permetre l'adopció dels cadells per part d'altres propietaris ramaders i garantir-ne així els drets i el benestar.
9. **Plantejar una nova llei catalana de caça** amb preferència pels mètodes ètics no cinegètics de control poblacional, així com que els mètodes letals només es facin servir per evitar danys greus i quan no existeixin instruments menys lesius dels interessos dels animals.
10. **Impulsar alternatives a l'experimentació biomèdica amb animals.** És necessari una nova llei catalana d'experimentació amb animals que doni suport institucional i financer al desenvolupament de mètodes alternatius d'experimentació, que reforci la protecció dels animals i que n'elimini l'obligatorietat en els casos en què hi hagi alternatives disponibles i no sigui imprescindible per garantir l'eficàcia i seguretat dels productes.
11. **Reforçar aspectes de benestar dels animals en la normativa existent sobre ordenació ramadera** respecte a la cria, la reproducció i la producció a les explotacions ramaderes, el transport d'animals, el seu sacrifici i la presència d'animals vius en certàmens oberts al públic.
12. **Elaborar un pla estratègic de ramaderia sostenible.** Hem d'apostar pel futur d'aquest sector al nostre país, desenvolupant oportunitats per a la ramaderia extensiva. Donarem suport a les empreses d'economia familiar agrària i continuarem condicionant l'atorgament de llicències de granges d'alta càrrega ramadera al compliment de criteris de drets i benestar dels animals.
13. Habilitar, de manera progressiva i d'acord amb la resta d'administracions competents, **línies d'ajut per adaptar el model productiu i l'activitat de les empreses a les noves necessitats i possibilitats climàtiques** de Catalunya. En aquest sentit, i entre d'altres, cal continuar apostant per un model agrari català que treballi amb l'objectiu d'aconseguir un equilibri de sostenibilitat social, ambiental, econòmica i de benestar dels animals. S'ha d'introduir el suport i acompanyament necessari per assegurar que la petita i mitjana pagesia pugui seguir desenvolupant-ne activitat.
14. **Donar suport a la innovació en noves proteïnes,** sota criteris de sostenibilitat, justícia climàtica i de benestar animal. Crearem les condicions favorables per a una indústria alimentària catalana innovadora.

15. **Promoure un sistema d'etiquetatge ètic.** La ciutadania ha d'estar informada de manera que pugui distingir entre diferents models de producció alimentària segons criteris de benestar animal, perquè les persones consumidores prenguin decisions d'acord amb els seus valors.
16. **Introduir menús sostenibles i inclusius.** El respecte als drets dels animals ha de formar part dels criteris de compra ètica de l'administració. Les institucions públiques han de tenir una oferta alimentària sensible al benestar animal, així com més inclusiva amb les ciutadanes i ciutadans que tenen restriccions alimentàries per motius de salut, ètics o religiosos.

c) Horitzó republicà

Un dels avenços socials més trencadors de les darreres dècades ha estat la denúncia del tracte injust que han patit els animals en les nostres pràctiques, lleis i polítiques públiques. Els animals són éssers sentents, amb capacitat d'experimentar patiment i gaudi i, per tant, amb benestar propi. Davant d'aquesta situació, hem de reconèixer plenament els seus interessos com a part del bé comú i, en conseqüència, tenim l'obligació d'incloure'ls en la nostra activitat política. La defensa dels animals s'ha d'entendre com a peça indestruïble del republicanisme i el seu ideal de llibertat. És una part irrenunciable de la República catalana que desitgem construir.

Línies estratègiques

1. **Una cultura cívica respectuosa amb els més vulnerables.** Cal construir una societat solidària envers els animals, fonamentada en la convicció que els seus interessos formen part del bé comú.
2. **Màxima protecció jurídica en els drets dels animals.** Les lleis els han de bastir un escut institucional que en garanteixi els drets i els protegeixi davant de qualsevol maltractament o explotació.
3. **Polítiques de benestar per als animals.** Cal implementar polítiques públiques justes que promoguin el benestar dels animals i els garanteixi unes bones condicions de vida.
4. **Un sistema alimentari just per als animals, la pagesia i les generacions futures.** Hem de transitar cap a un model de producció alimentària compatible amb el benestar dels animals, sostenible socialment i ecològica, que doni més i millors oportunitats a l'entorn rural.
5. **Una política ambiental centrada en el benestar animal.** La gestió dels ecosistemes i la preservació de la biodiversitat i de les poblacions d'animals que hi viuen ha de tenir com a objectiu la promoció del seu benestar. Ha de tenir sempre com a base l'avenç científic i escollir els mètodes menys lesius.

6. AL COSTAT DE LA GENT

GUANYA LA CULTURA

EDUCACIÓ

Defensem l'escola catalana: per una educació universal en català des dels 0 anys, inclusiva i a temps complet

a) Feina feta

L'arribada d'Esquerra Republicana al capdavant d'Educació es produeix en un context en què les polítiques d'austeritat s'havien traduït en un infrafinançament que va durar anys. L'escola catalana va patir enormes retallades, que van afectar bona part dels àmbits del sistema educatiu: les condicions laborals del personal docent, l'abandonament de l'etapa educativa de 0 a 3 anys, la caiguda dels Plans Educatius d'Entorn, la cronificació de l'incompliment de la normativa sobre temporalitat laboral o l'augment de la bretxa digital entre l'alumnat, en són bona mostra.

En aquest context i durant les últimes legislatures –en què també hem hagut d'enfrontar una pandèmia i gestionar el retorn a les aules amb eficiència–, els republicans hem promogut la gratuïtat de l'I2 per a les famílies; hem desplegat el Pla d'Educació Digital de Catalunya, que ha suposat la distribució de dispositius a alumnat i professorat i la millora de la connectivitat als centres; hem reimpulsat els Plans Educatius d'Entorn, que han passat d'un finançament de 800.000 € (el curs 2018-2019) a 12,6 M€ (el curs 2022-2023); i hem estabilitzat 27.000 professionals, a més de reduir la temporalitat del 34% d'interins el 2018 al 8% el 2024, entre d'altres. En concret, en la darrera legislatura, Esquerra Republicana ha incorporat vora 5.000 docents nous a l'ensenyament, fet que ha permès reduir ràtios i atendre millor les necessitats de complexitat i inclusió. A més, hem triplicat els ajuts del 100% de menjador per a l'alumnat vulnerable el curs 2023-2024 i hem lliurat un val escolar de 100 euros per a llibres de text i material escolar a les famílies d'estudiants d'educació primària. També hem protegit la llengua catalana a les escoles amb la paralització de l'aplicació generalitzada del 25% als centres educatius, la promoció del nivell C2 de català per al personal docent o l'increment d'aules d'acollida fins a arribar a les 1.416 dotacions i els 34.271 alumnes nouvinguts actualment. La conselleria republicana, que no ha renovat el concert educatiu a secundària als centres educatius que segreguen per sexe, ha aprovat una dotació de 129 M€ per impulsar la digitalització i les STEAM al sistema educatiu i, a més, ha acordat mesures amb els sindicats per al reconeixement del primer estadi docent als sis anys, l'equiparació salarial del professorat d'FP i la reducció calendaritzada de dues hores lectives per a majors de 55 anys. Tot plegat, el desplegament pressupostari en Educació més gran de la història de Catalunya.

I no hauria acabat aquí la cosa si els pressupostos per al 2024 s'haguessin aprovat. Esquerra Republicana havia apostat per destinar 458 M€ per a l'equitat i la lluita contra la segregació escolar, 626 M€ per a l'educació inclusiva i 630 M€ per a formació professional. Es perden 207,3 M€ per a la millora digital i tecnològica en l'àmbit educatiu i d'inversió en centres públics. En total, amb la negativa a l'aprovació dels comptes ha caigut un increment del 10% del pressupost global del Departament d'Educació que ens hauria permès d'arribar als 7.508 M€.

b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura

Proposta destacada

- ★ **0-3 gratuït i universal per llei com a garantia del dret a l'educació en aquesta etapa inicial.** En l'avançament cap a un sistema educatiu més equitatiu i més inclusiu, el primer cicle d'educació infantil, el 0-3, hi té un paper clau, perquè aquells infants que accedeixen a l'educació en aquesta etapa del seu desenvolupament tenen més oportunitats educatives. El sistema educatiu ens genera igualtat d'oportunitats. Per aquest motiu considerem imprescindible establir l'etapa 0-3 com a gratuïta i universal per llei i fer-ne el desplegament, mitjançant un nou decret que reguli l'etapa 0-3 equitativa i inclusiva, com a garantia del dret a l'educació des de l'etapa inicial i que facilita la conciliació laboral i personal i la reincorporació de les dones al món laboral.

Propostes

1. **Impulsar un pacte de país per l'educació 2025-2035** que reforci, com a mínim, aquestes grans línies estratègiques: equitat i inclusió; millora per a la qualitat educativa, especialment la lluita contra l'abandonament escolar prematur; millora de la governança dels centres; i defensa de l'escola catalana com a model garant d'equitat, d'igualtat d'oportunitats, d'integració a la societat d'acollida i de defensa de la llengua i cultura pròpies.
2. **Contracte social per un sistema inclusiu 2024-2030**, per impulsar la cultura del canvi a les escoles i als instituts de tot el sistema, amb la implicació de Salut i Drets Socials.
3. **Desplegar un programa d'educació a temps complet 2025-2030**, conjuntament amb els ajuntaments, que connecti el currículum escolar amb activitats extraescolars i activitats de reforç universals i gratuïtes fora de l'horari lectiu per a la millora dels resultats educatius. Cal dedicar més recursos on hi hagi més complexitat. I formació en català per a les famílies com a eix vertebrador. Aplicarem un model d'horari saludable que permeti als infants i joves una bona alimentació i garanteixi les beques menjador a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu, un bon descans i les condicions adequades per al seu aprenentatge i desenvolupament (cal incloure com a temps educatiu tot el que passa dins del centre educatiu, des de les 8 fins a les 18 h).
4. **Reforçar el català i l'occità.** Desplegarem el decret del règim lingüístic dels centres, incrementarem les aules d'acollida de primària i secundària, en farem créixer l'ús entre els joves, en reforçarem l'ús entre el personal docent i garantirem la vehicularitat del català en el marc normatiu. Impulsarem i reforçarem les metodologies d'immersió lingüística en l'educació infantil i primària per garantir un aprenentatge funcional de la llengua catalana. També garantirem l'aprenentatge de l'occità (aranès a l'Aran), el reforç de la seva vehicularitat, el coneixement de la realitat lingüística, històrica i cultural de l'Aran, i la seva connexió amb la llengua, la història i la cultura occitanes a l'educació primària i secundària a Catalunya.
5. **Millora de les competències bàsiques i de la qualitat educativa.** Treballarem per millorar els resultats educatius de l'alumnat i potenciarem l'assoliment de les competències bàsiques. A partir de les conclusions del Grup Impulsor de Millores Educatives, el curs 2024-2025 implementarem les mesures per a l'èxit escolar i per a la millora de competències bàsiques (matemàtiques, català, lectura i anglès), amb el desplegament del Pla de comprensió lectora, el Pla de millora de les biblioteques escolars, el Pla d'immersió lingüística, el Pla de foment de les matemàtiques i les millores de l'avaluació del sistema.
6. **Millora de l'avaluació del sistema educatiu.** Crearem l'Agència d'Avaluació i Prospectiva de l'Educació a Catalunya, en la línia del Capítol II del Títol XI de la LEC, per determinar

criteris, mètodes i models d'avaluació de l'educació i portar a terme activitats de recerca i prospecció de tendències i polítiques per millorar la innovació educativa. Fomentarem la recerca educativa.

7. **Desplegament de les zones educatives i participació de la comunitat educativa.** Iniciarem un pla pilot per desplegar les zones educatives, previstes a la llei d'educació de Catalunya i potenciarem la participació de tota la comunitat educativa, especialment de les famílies, als òrgans de governança dels centres educatius i de les zones educatives.
8. **Nou decret de concerts.** Equipararem les condicions de la pública i la concertada dins d'un únic Servei Educatiu de Catalunya. Millorarem el finançament dels centres aplicant fórmules més equitatives de finançament i també tenint en compte els nivells de complexitat. I posarem **fi a la segregació per gènere i per raons econòmiques en els concerts educatius**. Acabarem amb els concerts dels centres que segreguen per gènere a primària i amb els concerts a escoles d'elit.
9. **Educació digital.** Vetllarem pel desenvolupament de les competències digitals que l'alumnat necessita per viure i treballar en una societat caracteritzada pels canvis accelerats i constants derivats de les mateixes tecnologies. Volem que Catalunya sigui capdavantera en l'ús educatiu de la tecnologia per a l'èxit educatiu i social.
10. **Aprovar el decret d'orientació educativa** per oferir un marc regulador de l'orientació en el sistema educatiu, des de l'educació infantil fins a l'educació de persones adultes. Garantirem la figura de l'orientador també a l'FP, CFA i EOI, així com als instituts que no en tinguin.
11. **Lluitar contra l'abandonament escolar.** Desplegarem el Pla de xoc contra l'abandonament escolar prematur i treballarem per generar un compromís de totes les administracions i la comunitat educativa per reduir l'abandonament escolar per sota del 10%.
12. **Potenciar els ensenyaments artístics** amb el programa de millora de la presència de les arts i la cultura a l'educació, cosa que potenciarà la xarxa d'escoles locals de les arts, vinculant-les als programes d'educació a temps complet i millorant-ne el finançament.
13. **Crear un nou decret de transport escolar.** Millorarem el servei de transport escolar suprimint el límit del terme municipal: establim com a criteri prioritari la distància i el temps des del domicili fins al centre educatiu perquè el transport escolar també es garanteixi dins d'un mateix terme municipal.
14. **Seguir garantint el dret d'accés a una educació de qualitat a tots els infants i joves del país.** Apostem per la ruralitat i l'impuls de l'equilibri territorial, potenciant el manteniment, la recuperació i creació d'escoles rurals i escoles bressol rurals, d'acord amb l'Agenda Rural del Govern de Catalunya i d'acord amb el Pla de dinamització de l'entorn rural.
15. **Escoles segures.** Donarem suport i acompanyament a la tasca docent mitjançant la generalització del programa de benestar emocional. Reforçarem i despleguem els serveis i eines per la lluita contra l'assetjament escolar i el ciberassetjament, i dotarem dels recursos i la formació necessaris tots els centres educatius del sistema educatiu català perquè siguin centres inclusius i lliures de violències per a tot l'alumnat, com el Pla escoles lliures de violència, orientat a l'atenció i l'acompanyament de les víctimes de les diferents formes de violències existents als centres i a l'establiment de mecanismes facilitadors de denúncia.
16. **Acabar amb les retallades i millorar les condicions laborals i retributives.** Allò que preveien els pressupostos de la Generalitat per al 2024 per a la reversió de les retallades i que comptava amb l'acord del sector educatiu, serà realitat a la pròxima legislatura. Millorarem els aplicatius i reduïrem la burocràcia als centres. Implementarem l'acord sindical per a la reversió de totes les retallades: el reconeixement del primer estadi docent a partir dels 6 anys; l'equiparació salarial dels professors tècnics d'FP i del cos de mestres de taller

d'arts plàstiques i disseny; i la reducció calendaritzada de dues hores lectives per a majors de 55 anys. Avançarem cap a l'equiparació de les condicions laborals entre els dos cicles d'educació infantil. Millorarem les retribucions lligades al desenvolupament de la carrera professional: és imprescindible una carrera docent que estimuli la qualitat, que faci aflorar l'excel·lència i que pugui tenir impacte en els complements retributius i en les tasques docents (mentories, vinculació a la universitat en investigació i docència universitària, entre altres). Reforçarem l'aposta pels programes de residència inicial docent (ara en fase pilot amb el programa Sensei): modelatge social, lingüístic, metodològic i organitzatiu dels nous docents. Reciclatge continu amb formació permanent de qualitat i significativa.

c) Horitzó republicà

Davant d'una escola més diversa i complexa que mai, calen tots els recursos possibles per poder arribar al 6% del PIB en educació a Catalunya. És per això que necessitem un estat propi per disposar de tots els recursos per arribar-hi. A la vegada, cal treballar plegats i en corresponsabilitat, alumnat, professorat, famílies, administracions i entorn comunitari, perquè tots i totes puguem esdevenir agents educatius i compromesos.

I aquest és un compromís perquè entenem l'escola catalana com un model educatiu que garanteix la igualtat d'oportunitats, que situa l'alumnat al centre de les polítiques públiques –cosa que garanteix el benestar emocional i la coeducació per lluitar contra l'assetjament i qualsevol mena de violència, dins i fora dels centres–, que posiciona el professorat com a peça clau del sistema educatiu i que impulsa el model de formació professional integral. En definitiva, un model per a tothom i adaptat a les necessitats i reptes de l'educació del segle XXI.

La República ha de bastir un projecte educatiu de país que garanteixi el dret a l'educació per a tothom i que, prenent com a base la igualtat, l'equitat i la justícia social, ofereixi una educació gratuïta i de qualitat. Un model educatiu i d'excel·lència que, com a servei públic, garanteixi la igualtat d'oportunitats i la inclusió educativa, prioritzi la millora dels resultats i en el qual la formació professional sigui un element cabdal en l'equitat i en la competitivitat del sistema productiu.

Un nou model educatiu lleial als valors republicans i compromès fermament amb el poder transformador que pot tenir l'educació per formar la ciutadania de la República Catalana i garantir-ne la cohesió social. L'assumpció de quotes creixents de responsabilitat pública per part de tots els centres educatius, amb independència de la titularitat i del projecte educatiu de cada centre, permetrà avançar cap a la integració del conjunt del sistema educatiu en un model educatiu públic, laic, universal i en català.

Línies estratègiques

- 1. Un servei públic educatiu que garanteixi la igualtat d'oportunitats i la inclusió educativa** per aconseguir l'èxit educatiu de tot l'alumnat sense cap mena de discriminació, amb corresponsabilitat de tots els agents de la comunitat educativa, on tots els infants i joves tinguin les mateixes oportunitats i condicions per formar-se, independentment del seu origen, gènere o condició social. Així volem combatre la segregació i el racisme entre centres i també dins els centres.
- 2. Situar l'alumnat al centre del sistema del procés d'ensenyament-aprenentatge.** Un model basat en l'aprenentatge de competències i en la formació integral de l'alumnat. El model d'escola catalana que posiciona el professorat com a peça clau del sistema, i que enforteix l'autonomia dels centres per adaptar-se a la realitat de l'entorn. Un sistema amb una dotació d'equips docents suficient i de qualitat.

3. **Millora de la governança als centres.** Reducció de la burocràcia i impuls del lideratge pedagògic que han d'exercir les direccions dels centres i la inspecció educativa, amb una aposta clara pel lideratge compartit i distribuït dins dels centres educatius.
4. **Una bona formació professional** amb un efecte positiu en l'equitat i en la competitivitat del sistema productiu, que consideri les necessitats formatives del sistema educatiu i del model productiu amb visió estratègica, i que integri la formació inicial, ocupacional i contínua.

CULTURA

Una cultura de tothom i per a tothom

a) Feina feta

El 2021 ens vam trobar un departament molt prim i un sector cultural afeblit, que encara no s'havia recuperat de les retallades i havia patit en primera persona els efectes de la pandèmia. Una situació que no estava a l'altura del potencial de la cultura catalana, dels seus creadors i promotors, ni tampoc de les necessitats de la ciutadania, que reclamava poder accedir i participar activament de la vida cultural com a bé essencial de la societat, al mateix nivell que la sanitat, l'educació i els drets socials.

En aquesta legislatura hem treballat per tenir un sistema cultural fort i ben vertebrat, posant els recursos que la cultura necessitava en el camí cap al 2% del pressupost, tot recuperant l'empenta creativa i l'activitat en tots els àmbits, desplegant accions per garantir el present i el futur del català [vegeu el programa electoral de l'àmbit de llengua], apostant estratègicament per l'audiovisual i posant les bases per garantir els drets culturals de la ciutadania. Hem passat de 303 a 477 milions d'euros per a la cultura, el pressupost més alt de la història, la qual cosa ens ha permès enfortir els equipaments culturals, fer una gran inversió en patrimoni, activar i internacionalitzar els sectors creatius, fer créixer la cultura popular i les indústries culturals, impulsar l'àmbit associatiu i comunitari i escampar la cultura en viu arreu del país.

Sense els pressupostos del 2024 hem perdut l'oportunitat de destinar 89 milions d'euros més per a la cultura catalana i arribar a l'1,7% del pressupost global, a punt de complir l'objectiu del 2% el 2025. I algunes inversions previstes no s'han pogut mantenir, com ara el suport de 30 milions d'euros per millorar els equipaments culturals municipals, tan importants per garantir l'accés a la cultura arreu del país.

Malgrat tot, hem pres les mesures necessàries per poder continuar donant suport estratègic a l'audiovisual català i en català, completar el desplegament del Pla Nacional del Llibre i la Lectura; licitar els projectes d'obra per als nous equipaments nacionals de La Fonèria, Centre de Cultura Digital de Catalunya, i de la Casa de les Lletres, així com del Catalunya Media City. També hem dotat amb prou diners els plans d'impuls dels sectors creatius i hem posat en marxa el programa per a les arts i la cultura a l'educació.

El repte, doncs, és assolir l'objectiu del 2% del pressupost, aprovar i desplegar la llei de drets culturals i continuar desenvolupant els projectes iniciats en tots els àmbits per fer un nou pas endavant que ens permeti impulsar una cultura catalana forta i dinàmica, de tothom i per a tothom.

b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura

Proposta destacada:

- ★ **Aprovar i desplegar la llei de drets culturals mitjançant un sistema cultural fort i ben finançat, amb un 2% del pressupost.**

Les polítiques culturals republicanes, com no pot ser d'una altra manera, han de posar al centre les persones i els seus drets. Una cultura de tothom per a tothom. Aquesta llei, que ja està a punt per a la seva aprovació, establirà el dret de totes les persones a accedir i a participar activament en la vida cultural del país, a identificar-se i expressar-se lliurement i a rebre una educació artística al llarg de tota la vida. I garantirà aquests drets mitjançant un sistema cultural fort dotat amb un mínim del 2% del pressupost del Govern.

Propostes

1. **Enfortir la cultura a tot el país.** Farem una gran inversió al territori per desplegar el Pla de millores dels espais escenicomusicals, centres d'art i centres de creació públics, que són els que s'asseguren que la cultura arribi a tota la ciutadania. Convocarem una nova línia per a la construcció i rehabilitació d'equipaments municipals, incrementarem l'ajut a la millora dels equipaments associatius. Seguirem apostant pel Programa.cat per portar la cultura a tot el país i ampliarem les línies d'ajuts per a la programació d'arts en viu als micropobles i a les zones rurals. Donarem suport als programes culturals que reforcin el vincle entre els territoris dels Països Catalans. Dotarem de més eines i espais els nostres creadors per tal de fomentar l'afioriment d'activitats i creacions culturals catalanes arreu del territori.
2. **Apostar pels equipaments culturals de referència i creació de nous espais.** Una societat dinàmica i una cultura forta requereixen uns equipaments culturals moderns i ben finançats, que exerceixin de capçalera dels diferents àmbits culturals i estiguin al servei de tota la ciutadania. Per això actualitzarem i desplegarem el nou Pla d'Equipaments Culturals de Catalunya. També farem efectiva l'ampliació del MNAC per consolidar-lo com un museu d'art capdavanter a escala internacional i un model de museu obert i inclusiu. I farem realitat tres nous equipaments de referència dels quals ja hem posat les bases en la legislatura que deixem enrere: la Casa de les Lletres, pol d'activitat per al món del llibre i la literatura; La Foneria, Centre de Cultura Digital; o el Catalunya Media City, que esdevindrà un gran hub amb les instal·lacions de les Tres Xemeneies del Besòs i del Parc Audiovisual de Terrassa.
3. **Reforçar els sectors creatius.** Reforçarem els plans d'impuls dels sectors creatius que s'han elaborat amb la participació dels agents artístics, i hem incrementat la inversió per al desplegament de les mesures previstes. Seguirem incrementant les dotacions de les beques de creació i impulsarem un programa internacional de residències artístiques.
4. **Apostar de manera estratègica per l'audiovisual i la cultura digital.** Seguirem impulsant l'audiovisual produït a Catalunya i en català, apostant pel doblatge i la subtitulació en aquesta llengua als cinemes i a les plataformes, i mantenint una conversa constant amb elles [vegeu programa electoral de l'àmbit audiovisual]. També apostarem per la cultura digital, desplegant el Pla de Cultura Digital, enfortint el sector, visibilitzant les potencialitats de la creació i les empreses catalanes, i posicionant Catalunya a l'avantguarda i com a referència del camp creatiu digital.
5. **Completar el Pla Nacional del Llibre i la Lectura,** que hem impulsat amb força aquesta legislatura i que ja està desplegant les mesures previstes en tots els àmbits. Posarem els índexs de lectura a l'alçada dels principals països europeus: crearem més lectors, més habituals i, especialment, en llengua catalana.

6. **Garantir l'accés i participació universal a la cultura i democràcia cultural.** Seguirem desplegant mesures que garanteixin l'accés del conjunt de la població als diferents àmbits de la cultura, més enllà de l'edat, l'origen, el gènere o els condicionants físics i socioeconòmics de cadascú, amb el desplegament efectiu del decret d'accessibilitat en tots els equipaments i amb més inversió en programes de referència com Cultura Jove, Els ulls de la història i Apropa Cultura. Continuarem impulsant la cultura, de base, l'associacionisme i la cultura comunitària per generar espais de participació i proximitat que siguin el motor d'una cultura catalana oberta, dinàmica, transformadora i garant de la cohesió social. Ampliarem els ajuts a les entitats de base i reforçarem la línia de projectes de cultura comunitària i transformació social. La cultura catalana ha de ser el reflex de la diversitat social de totes les persones que formem part del país i un nexa d'unió per totes elles. Per això, fomentarem nous mecanismes per a la participació activa de persones i col·lectius en la governança de les institucions culturals, com la Taula de participació cultural de Catalunya i els consells socials dels diversos equipaments públics.
7. **Impulsar les arts i la cultura a l'educació.** Per primer cop existeix un programa transversal per garantir la presència de les arts i la cultura a l'educació. Executarem aquest programa arreu del territori, juntament amb el Departament d'Educació, per garantir el dret de totes les persones a rebre uns ensenyaments artístics de qualitat, des de la primera infància i en totes les etapes formatives, que els permeti participar activament en la vida cultural de la comunitat.
8. **Invertir en les biblioteques, espais essencials.** Completarem la inversió en biblioteques públiques més gran feta els últims anys i impulsarem els projectes de les noves biblioteques centrals de Barcelona i Tarragona, per fer del sistema bibliotecari una xarxa d'espais culturals essencials al servei de tota la ciutadania.
9. **Protegir i divulgar un patrimoni proper, transformador i sostenible.** Posarem al dia l'actual legislació i incrementarem les inversions per a la protecció, conservació, gestió i divulgació del patrimoni en el seu sentit més ampli, i els posarem a l'abast de tothom. Aquesta sèrie de mesures han d'anar encaminades a incrementar la coneixença, l'estima, la valorització, la protecció, la reinterpretació creativa, la conservació i la rehabilitació del nostre patrimoni i fer-ho de manera transversal per generar sinergies amb altres àmbits com Educació, Turisme, Economia, Salut, Transició Ecològica, Territori i Drets Socials.
10. **Mantenir la legislació al dia.** A banda de la Llei de drets culturals, aprovarem i desplegarem la Llei del patrimoni immaterial, la Llei del patrimoni cultural, i la Llei de la Filmoteca de Catalunya. També implementarem iniciatives legislatives per afavorir el mecenatge cultural al nostre país.
11. **Apostar per la cultura popular.** Desplegarem els plans d'impuls de la dansa i la música d'arrel i seguirem apostant pels circuits i festivals que fomenten la creació i l'exhibició de propostes contemporànies fetes a partir de la cultura d'arrel i dels diversos bagatges culturals que conviuen a Catalunya. Augmentarem les ajudes al gruix de la cultura popular del país, com les colles geganteres, bestiar, castellers, etc.
12. **Al costat de les empreses i promotors culturals.** Incrementarem les diferents línies de suport a les empreses i promotors per consolidar l'activitat i la sostenibilitat de tots els àmbits de la cultura. Desplegarem el Pla d'Emprenedoria Cultural per acompanyar joves i estudiants dels darrers cursos universitaris, que combinarà els perfils creatius i els de gestió.
13. **Una cultura internacional.** Desplegarem el nou Pla estratègic per a la internacionalització de la cultura i la llengua catalana 2024-2029 elaborat per l'Institut Ramon Llull, on es defineixen els nous objectius i escenaris per projectar la cultura catalana al món els pròxims anys, com ara promoure un programa de residències internacionals per artistes i creadors per fomentar el diàleg cultural i la creació de xarxa. Explorarem nous escenaris geogràfics i noves centralitats per a la internacionalització d'artistes i creadors catalans arreu del món.

14. **Incrementar el Pla C* Cultura pel Clima**, el Pla de sostenibilitat ambiental per a les empreses culturals de l'ICEC que ha de ser un referent en l'àmbit català i estatal, i que té per objectiu incentivar i promoure que d'altres organitzacions i empreses del sector cultural es posicionin i elaborin el seu propi full de ruta per millorar la seva activitat ambiental, i, per tant, impactar més positivament en la societat. Aquesta sostenibilitat cultural ha de ser transversal, s'ha d'estendre per tots els sectors i agents, i en tots els fets culturals, des de la creació i la difusió fins a la intervenció en el patrimoni físic per assolir els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).
15. **Impuls i foment de l'arquitectura catalana com a indústria cultural**. Amb l'objectiu fixat el 2026, en què Barcelona exercirà la capitalitat mundial de l'arquitectura, i en el marc de la commemoració de l'Any Gaudí, cal fer valdre i donar conèixer al món l'arquitectura catalana mitjançant un programa d'activitats en el conjunt del territori. Volem crear la Casa de l'Arquitectura Catalana per difondre la nostra arquitectura, promoure'n la recerca i l'estudi i protegir el seu llegat, conjuntament amb les universitats, col·legis professionals, entitats i altres administracions.
16. **Reclamar la titularitat i la gestió de l'arxiu històric de la Generalitat** i la resta de fons propis de Catalunya, actualment conservats a l'Arxiu de la Corona d'Aragó. Entre aquests fons propis hi ha els que la Generalitat de Catalunya havia recollit arreu del país durant la guerra civil per protegir-los amb el compromís de retornar-los al seu lloc d'origen i que el règim franquista incomplí i els ingressà a l'Arxiu de la Corona d'Aragó. Igualment, tenint en compte raons històriques, es proposa el canvi de denominació de l'arxiu per "Arxiu de la Corona d'Aragó-Arxiu Reial de Barcelona".
17. Acompanyar i donar el suport necessari perquè **la sardana i la rumba catalana siguin reconegudes com a Patrimoni Cultural i Immaterial de la Humanitat** per la UNESCO.

c) Horitzó republicà

L'existència de desigualtats rellevants en l'exercici dels drets de la ciutadania ens mou a treballar per una cultura de tothom i per a tothom. L'objectiu de les polítiques culturals republicanes i de la intervenció de les administracions en la cultura és, justament, preservar la integritat dels drets de les persones en l'espai cultural. Sobretot, cal proporcionar al conjunt de la ciutadania les vies per a un accés efectivament universal i qualificat als instruments i els recursos culturals de què disposa la societat i garantir les vies per a la seva participació activa en la vida cultural de la comunitat.

Alhora, volem protegir la singularitat de la cultura i la llengua catalanes davant dels intents continuats de minoritzar-les o desnaturalitzar-les, perquè partim de la convicció que són i seran patrimoni comú i elements transversals de cohesió, d'integració i d'identitat de totes les persones que conviuen a Catalunya, sigui quin sigui el seu origen. Perquè la cultura catalana és la formada pel conjunt de les diferents expressions culturals materials i immaterials, populars i intel·lectuals, tradicionals i innovadores, diverses i plurals que s'han anat configurant als Països Catalans fruit de la creació pròpia i del diàleg intercultural.

Per tot això ens cal un sistema cultural fort i ben finançat que ens permeti garantir i impulsar decididament l'accés i la participació cultural del conjunt de la ciutadania, acompanyar els agents que la fan possible, tant públics com privats, apostar per l'educació artística i enfortir la indústria i els continguts audiovisuals, especialment en llengua catalana, com a aposta estratègica de país.

Línies estratègiques

1. **Garantir i fer efectius els drets culturals de tothom**, i situar la cultura com el quart pilar de l'estat del benestar. A més de **seguir construint un sistema cultural fort i ben finançat**, amb un mínim del 2% del pressupost, per poder garantir aquests drets.
2. **Enfortir la cultura a tot el país**, rehabilitant els equipaments culturals del territori, ampliant les línies d'ajuts per a la programació d'arts en viu als micropobles i a les zones rurals, i dotant de més eines i espais als nostres creadors.
3. **Reforçar les arts i la cultura a l'educació** en totes les etapes formatives com a element d'equitat i com a base per a l'accés i la participació cultural de la ciutadania.
4. **Apostar per l'audiovisual i la cultura digital com a motor cultural i econòmic**, i fer de Catalunya un punt de referència europeu en aquest àmbit.
5. **Assegurar el dinamisme i la creativitat de la cultura catalana** com un element que ens fa lliures com a individus, ens cohesiona com a societat i ens projecta com a país.

POLÍTICA LINGÜÍSTICA

Garantim el futur del català

a) Feina feta

Fins a aquesta legislatura, i des de feia més d'una dècada, els discursos oficials presentaven la realitat sociolingüística en termes bàsicament positius i tendien a emfasitzar els bons resultats de les polítiques lingüístiques de la Generalitat, de manera que en àmplies capes de la societat s'havia instal·lat la convicció que les coses, en termes de llengua, «anaven bé», una situació que en tot cas només es veia enterbolida per les innegables interferències polítiques i judicials exteriors. La realitat, però, era força més complicada i les dades disponibles feia temps que mostraven tendències clarament negatives: el català retrocedia als centres educatius, als centres sanitaris, als comerços i a les universitats; els mitjans públics en català no arribaven a les noves generacions i la llengua pròpia del país era anecdòtica a les plataformes, a les xarxes, en les tecnologies, a les empreses i en el lleure; i tot plegat s'esqueia en un moment en què Catalunya vivia un gran creixement demogràfic, amb fluxos migratoris importants, no atesos des del punt de vista lingüístic. En aquest context, les polítiques lingüístiques aplicades van ser clarament insuficients i poc ambiciosos; van estar infrafinançades i poc coordinades entre departaments i no van respondre a cap planificació general.

El 2021 hi ha el canvi i l'acord de legislatura ja va preveure la necessitat de considerar la llengua com a element central i un dels quatre eixos de treball fonamentals del Departament de Cultura. Comença, doncs, una nova etapa en les polítiques lingüístiques del país, amb Esquerra Republicana al capdavant, en què s'assumeix el repte de fer un diagnòstic crític, obert i participatiu de la realitat com a única alternativa per identificar els tractaments adequats per superar-la. Així, el novembre del 2021, els departaments d'Educació i de Cultura van fer públiques les dades de l'Estudi sociodemogràfic i lingüístic de l'alumnat de quart d'ESO a Catalunya 2006-2013-2021, que mostraven la caiguda de l'ús del català a l'educació obligatòria: es va trencar així la retòrica oficial de dècades que afirmava que, a Catalunya, els centres educatius funcionaven només en català. Simultàniament, i seguint l'encàrrec del Parlament

d'engegar el Pacte Nacional per la Llengua, el Govern va encarregar un diagnòstic sobre la situació de la llengua, que va servir de base per a la realització del procés participatiu del Pacte, un dels que més aportacions ha rebut de la història de la Generalitat. Com a conseqüència, hem aconseguit l'objectiu de fer créixer la consciència en el conjunt de la societat de la necessitat i la urgència que hi ha de transformar les polítiques lingüístiques en un sentit molt més positiu per al català. Esquerra Republicana ha liderat el Pacte Nacional per la Llengua, un projecte de país en què s'ha cercat la complicitat d'un gran nombre d'actors de múltiples sectors per dissenyar els objectius de revitalització i normalització lingüística que s'han d'assolir des d'ara fins a l'any 2030 i les vies per aconseguir-ho. Igualment, s'ha avançat decididament en la concreció de quines són les prioritats que cal resoldre per garantir la supervivència de l'aranès, l'occità de Catalunya i la llengua de signes catalana. El PNL planteja objectius molt ambiciosos però alhora realistes per a tots els sectors de la societat. Després de les negociacions realitzades durant l'any 2023, pot assumir-se que és compartit pel gruix dels actors polítics i socials de la societat catalana. És un projecte de país, de consens ampli, per garantir el present i el futur del català.

A més, en termes d'intervenció immediata, s'han obert diverses perspectives per treballar de manera sistemàtica, transversal i cada vegada més proactiva. Des del punt de vista econòmic, s'ha incrementat substancialment el pressupost dedicat a les polítiques lingüístiques: només el pressupost de la Secretaria de Política Lingüística va créixer un 67% entre 2021 i 2023: de 31,4 M€ el 2021 a 52,5 € l'any 2023. Pel que fa a l'audiovisual en català, s'ha passat de 9,9 M€ l'any 2021 a 32,6 M€ l'any 2023. A més, s'ha aconseguit que les plataformes vagin incorporant la nostra llengua, de manera que el març del 2024 ja oferien 4.500 subtítols i 3.500 àudios en català. Una part d'aquests doblatges i subtitulacions han estat finançats per les mateixes plataformes, una altra part s'ha realitzat gràcies a les subvencions de la Secretaria de Política Lingüística, i una altra s'han recuperat gràcies a l'acord entre el Departament de Cultura i la CCMA. També s'han dedicat 12 M€ al projecte AINA de tecnologies digitals i llengua per al quadrienni 2022-2025. En aquest període s'ha aturat la implantació indiscriminada del mínim del 25% de docència en castellà, s'han reprès les actuacions de foment del català a l'àmbit de la justícia amb beques per a estudiants de jutges i amb el foment econòmic de l'ús del català al torn d'ofici. També s'ha incrementat el suport al català a l'estranger mitjançant l'Institut Ramon Llull i el suport a les escoles catalanes per a infants residents a l'estranger des d'Acció Exterior i Unió Europea. Igualment, l'any 2023 es van fer les 100 mesures de país, desplegades des de tots els departaments de la Generalitat en favor del català, l'occità i la llengua de signes catalana, com ara la línia per a la incorporació del català al món de les empreses i la línia per a la incorporació del català als videojocs. En la mateixa línia, l'any 2024, s'ha posat en marxa la primera edició dels cursos de llengua catalana específics per a professionals sanitaris elaborats pel Consorci per a la Normalització Lingüística, on s'han inscrit més 3.500 professionals. Amb relació a l'occità, s'ha incrementat un 70% la dotació per al foment de la llengua a l'Aran i un 31% la partida per a l'occità al conjunt de Catalunya. Pel que fa a la llengua de signes catalana, a banda de l'increment de finançament, s'han conclòs diversos nivells de l'adaptació del Marc Europeu a aquesta llengua i se n'han publicat els nivells inicials, condició prèvia per poder-lo ensenyar i acreditar regularment.

Malauradament, la fi anticipada de la legislatura a causa de la no aprovació del pressupost de la Generalitat per al 2024 ha estroncat l'oportunitat de donar una empenta notable a les polítiques lingüístiques en un moment en què és urgent actuar de manera decidida. D'entrada, ha impedit aprovar el Pacte Nacional per la Llengua, el text del qual comptava ja amb un suport amplíssim. Cal tenir present que, sota el paraigua del Pacte, estava previst desplegar durant el 2024 el pla d'impuls a la llengua de diversos departaments dissenyats per donar cobertura a tot un seguit de mesures d'impuls a l'aprenentatge i de foment de l'ús del català. Però les iniciatives estroncades són força més, i en molts terrenys. En l'àmbit educatiu, no es podrà incrementar el nombre d'aules d'acollida ni el suport lingüístic en aules d'alta complexitat. El pressupost del 2024 implicava un creixement de més del 21% destinat a la Secretaria de Política Lingüística, que arribava, per primer cop, als 62 milions d'euros. Haver-lo perdut implica que no es podran dur a terme les actuacions de foment, sensibilització i dinamització en els àmbits del comerç, la joventut, els esports, el lleure educatiu, les tecnologies, els videojocs, les xarxes, etc., que hi havia previstes,

i que no es podran oferir el mínim de 10.000 places suplementàries en cursos de llengua catalana per a persones adultes que es comptava poder oferir. L'adeu als pressupostos també posa en perill 38 M€ destinats a l'audiovisual en català. Frustra igualment la transferència més important de recursos de tota la història per al foment de l'occità i diverses iniciatives de llarg abast per a la llengua de signes catalana.

b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura

Proposta destacada

- ★ **Crear una Conselleria de Política Lingüística.** La situació de la llengua fa imprescindible que la política lingüística sigui una prioritat del nou Govern, i per això cal atribuir-li el màxim rang en l'estructura de la Generalitat. La nova conselleria culminarà el Pacte Nacional per la Llengua, que establirà l'estratègia de Catalunya en política lingüística fins a l'any 2030, i interactuarà directament amb la resta de conselleries per tal d'assegurar el foment del català en tots els àmbits.

Propostes

- 1. Garantir que el model lingüístic escolar impulsa intensament l'aprenentatge, l'ús i l'apreciació del català.** Garantirem que el català esdevingui la llengua vehicular normal del sistema educatiu aplicant el decret de règim lingüístic de les escoles, adaptant la immersió lingüística als nous escenaris educatius, reforçant la formació sobre immersió a les facultats de formació del professorat i al màster de secundària, revisant i reforçant els mecanismes d'acollida lingüística en català de l'alumnat nouvingut i amb escàs domini de la llengua, millorant la competència lingüística dels docents mitjançant l'acreditació i l'aplicació del requisit de C2, i assegurant amb proves objectives externes que l'alumnat assoleix realment els nivells de competència lingüística que acredita. Tot plegat pot dur-se a terme en un marc de respecte (i valoració) per la diversitat lingüística de l'alumnat, ja que hi ha la voluntat de millorar l'aprenentatge de les llengües oficials, l'anglès i altres llengües estrangeres i les llengües d'origen, sempre que es tingui molt clar que qualsevol plurilingüisme ha de ser autocentrat. Cal garantir el paper del català –i l'occità, aranès a l'Aran– com a pal de paller d'un model que és cabdal reforçar i protegir dels embats dels sectors anticatalans si hem de superar la minorització de la llengua i preservar la cohesió social del país. Vetllarem perquè el català estigui inclòs a tots els cicles formatius de l'FP i en els cursos d'inserció laboral i que tot l'alumnat assoleixi la competència adequada per actuar en català al seu entorn laboral. A la universitat assegurarem que tots els graus puguin fer-se en català perquè capacitin l'alumnat per treballar en català. Preservarem el català com a llengua acadèmica i de recerca.
- 2. Reforçar el sistema d'acollida i formació lingüística destinat a les persones adultes** tant des d'un punt de vista econòmic com estructural, augmentant-ne el finançament i posant l'èmfasi en la transició des de l'aprenentatge a l'ús en la vida quotidiana. En aquest sentit, impulsarem decididament el Consorci per a la Normalització Lingüística i el convertirem en palanca dinamitzadora de l'aprenentatge formal i informal de la llengua. Revisarem els circuits d'acollida i intensificarem el paper de les entitats en la incorporació dels nouvinguts al coneixement, l'apreciació i l'ús de la llengua. Potenciarem al màxim els aprenentatges de la llengua en l'entorn laboral conjuntament amb les entitats sindicals i empresarials.
- 3. Desenvolupar i desplegar el Programa de Formació Accelerada en Llengua Catalana per a Adults (FALCA).** Catalunya atreu uns contingents molt elevats de persones que, vingudes d'arreu del món, s'insereixen directament al mercat laboral, sovint en sectors d'atenció directa al públic, per exemple en els serveis sanitaris, en les cures, en el comerç, en el sector del taxi i els transports públics, etc. Moltes d'aquestes persones han d'incorporar-

se a les feines sense haver tingut cap formació en llengua catalana, cosa que representa una limitació per a ells, una vulneració dels drets lingüístics de la ciutadania i una pressió per a la supervivència del català. Per superar aquesta situació cal innovar i desplegar mètodes que agilitzin l'aprenentatge de la llengua. Per això, en aquesta legislatura desenvoluparem una oferta variada de formació (cursos en origen, formació en línia, cursos presencials intensius, casals lingüístics en règim d'immersió, etc.) que permetin accelerar l'adquisició dels nivells inicials i bàsics de la llengua en un període de poques setmanes, fins i tot abans d'incorporar-se als respectius llocs de treball quan sigui possible, i l'anirem posant a disposició dels diferents sectors socials, començant pel sector sanitari, i cercant el suport i la col·laboració del SOC, el CONFORCAT i els agents del món del treball i l'empresa.

4. **Garantir el domini de la llengua i la formació en drets i deures lingüístics del personal de l'Administració de la Generalitat, el sector públic i les empreses concessionàries. Impulsarem que els municipis desenvolupin polítiques lingüístiques** en els àmbits de les seves competències i coordinarem les polítiques lingüístiques en l'àmbit municipal mitjançant el Consorci per a la Normalització Lingüística.
5. **Recuperar el dret a ser atesos en català i normalitzar-ne l'ús en el sistema de salut i d'atenció a les persones.** Destinarem els recursos humans i econòmics necessaris perquè el personal de salut, cures i atenció pugui aprendre i utilitzar el català. Aplicarem els plans departamentals respectius perquè es garanteixi l'atenció activa en català i se'n normalitzi l'ús als centres de salut i residencials.
6. Treballarem amb les administracions responsables per **garantir que respectin el dret a ser atès activament en català i facilitarem la formació en català i la sensibilització del personal de l'administració de l'Estat i de l'àmbit judicial.**
7. **Reforçar l'ús del català a la feina, en les relacions comercials i en l'atenció al públic.** Conjuntament amb els agents socials i del món del treball, impulsarem l'adopció de plans de gestió lingüística a les empreses per fomentar-hi l'aprenentatge i l'ús del català, tant en les relacions amb el públic com per al funcionament intern i en el marc de relacions laborals (convenis, nòmines, etc.). Les empreses han de respectar el principi de disponibilitat lingüística i disposar de personal capacitat per atendre activament en català, o en occità a l'Aran.
8. Conjuntament amb les empreses de lleure educatiu, formació extraescolar, associacions juvenils, etc., **dissenyarem i executarem un pla de xoc per facilitar i per promoure l'ús del català entre els infants, els adolescents i els joves.**
9. **Ampliar la presència del català en tots els àmbits del món cultural amb productes atractius per al gran públic.** Continuarem la línia de creixement que ha permès multiplicar els continguts a les plataformes i l'expandirem a altres àrees com les xarxes socials, els videojocs, etc.
10. **Impulsar la presència del català en les noves tecnologies, especialment** en la traducció instantània de veu, aparells de domòtica domèstica, assistents de conducció, etc. Treballarem perquè les plataformes digitals disposin d'interfícies en català.
11. **Acompanyar activament els processos d'incorporació del català al Parlament Europeu i com a llengua oficial a les institucions europees** i vetllar perquè l'Estat compleixi els seus compromisos amb la Carta Europea per a les Llengües Regionals i Minoritzades. Engegarem la traducció de la normativa europea per facilitar el procés d'oficialització.
12. **Treballar per la llengua arreu del domini lingüístic.** Defensarem els drets lingüístics a tots els territoris, donarem suport a les iniciatives que cerquin la defensa i la normalització de la nostra llengua comuna, tant si són de la societat civil com de les administracions. Potenciarem la comunitat lingüística com a marc de referència lingüístic i sociocultural de

referència, i vetllarem per la unitat de la llengua a tots els nivells. En aquest sentit, proposem enfortir la Xarxa Vives, crear una coordinadora de l'Espai Audiovisual en Català i finançar el sistema de beques Joan Fuster per a l'alumnat de les universitats catalanes que vulguin cursar estudis en alguna universitat dels Països Catalans.

13. **Enfortir l'occità, aranès a l'Aran.** Acordarem els traspassos pertinents amb el Conselh Generau d'Aran per poder dur a terme una política lingüística de normalització efectiva, compartida i coordinada de l'occità amb les institucions de l'Aran i potenciarem l'occità a la resta del país.
14. **Reforçar l'aprenentatge de l'LSC i l'accessibilitat en aquesta llengua.** Engegarem un procés d'acreditació i formació de nous docents per poder cobrir les demandes de la societat, i impulsarem la recerca sobre l'LSC.
15. **Continuar avançant en la promoció, el foment de l'ensenyament i l'ús internacional de la llengua catalana,** especialment als territoris de parla catalana fora de l'Estat espanyol. Vetllarem perquè el català sigui una llengua amb presència al món i reconeguda internacionalment.

c) Horitzó republicà

Aspirem a un país on el català ha de ser la llengua de cohesió i de trobada del conjunt de la ciutadania de Catalunya, on la diversitat d'orígens, cultures i llengües dels seus habitants s'entrellaci de manera espontània amb la percepció generalitzada que l'ús públic del català és, d'entrada, l'opció més natural i menys marcada, i on l'existència del plurilingüisme en què vivim jugui a favor de la sostenibilitat de la llengua històrica del país. Aspirem a un país on l'accés ple al català i a les altres llengües no depengui de la classe, de l'origen o d'altres atzars de la vida, on voler viure en català no sigui causa d'estrès sinó una normalitat assumida, i on la feina, la cultura, la salut i les cures, la comunicació, el lleure, la vida sencera, puguin fer-se en català sense peatges ni incomoditats afegits. Ho volem aconseguir des de la solidaritat i el respecte amb els altres, sobretot els més febles, començant per l'occità i la llengua de signes catalana, i obrint-nos a la diversitat cultural propera i llunyana que fa millor la humanitat, bo i aportant-hi el nostre gra de sorra. Volem, senzillament, superar la minorització lingüística i assolir la normalitat a la qual tot poble té dret.

Línies estratègiques

1. **Reforçarem la mirada lingüística que garanteixi la sostenibilitat del català, l'occità i la llengua de signes catalana.** La política lingüística no es fa només des d'un departament, sinó que és cosa de tota l'administració i de tota la societat. La Generalitat vetllarà perquè els projectes que s'impulsin des de totes les àrees tinguin clares les seves derivades lingüístiques i coadjuvin a reforçar la sostenibilitat del català, i de l'occità a l'Aran, com a llengües completes i plenament viables, i de l'LSC com a llengua de la comunitat signant.
2. **Facilitarem l'aprenentatge del català i passarem de l'acollida a la incorporació a l'ús de la llengua.** L'arribada constant de població estrangera, amb poc contacte amb el català en el seu dia a dia, fa necessària l'actualització del circuit vigent d'acollida d'aquests nous catalans. Facilitarem massivament l'accés a l'aprenentatge de la llengua i vetllarem perquè aquest primer contacte amb el català no quedi només en els cursos, sinó que continuï cap a la incorporació a la llengua per garantir la igualtat d'oportunitats i la cohesió social.
3. **Garantirem les possibilitats d'ús del català en tots els contextos.** Tal com hem fet amb el pla perquè les autoescoles tinguin materials en català i sigui possible treure's el carnet de conduir en català, dissenyarem plans sectorials d'augment de l'ús del català conjuntament amb els sectors implicats perquè sigui possible viure en català a tot arreu i a tota hora.

4. **Generarem nous recursos per mantenir una llengua actualitzada i moderna.** Crearem nous recursos tecnològics per a l'autoaprenentatge del català des de qualsevol dispositiu i des de qualsevol lloc. Donarem suport a les institucions que treballen –tant des de l'àmbit acadèmic com des de l'activisme lingüístic– per a la creació de recursos tecnològics per a l'autoaprenentatge del català des de qualsevol dispositiu.
5. **Treballarem per aconseguir un marc jurídic garant dels drets lingüístics de tota la ciutadania,** en què el català i l'occità, juntament amb la llengua de signes catalana, com a llengües pròpies, siguin les llengües de la República Catalana.

COMUNICACIÓ AUDIOVISUAL

Un audiovisual fort, pel desenvolupament i la projecció de la llengua i la cultura

a) Feina feta

Quan Esquerra Republicana va tornar al Departament de Cultura, una dècada després, es va trobar poca ambició i recursos. Aquestes mancances generals s'agreuaven encara més en àmbits estratègics especialment sensibles com l'audiovisual. La secretaria de Mitjans de Comunicació, havia tingut una desinversió durant molts anys que afectava la seva tasca de servei públic de qualitat i, especialment, de foment de la llengua catalana.

Les primeres accions van ser destinar més recursos a incentivar la producció, fomentar l'ús de la llengua i mitigar els efectes que encara cuejaven de la pandèmia. Aquesta aposta decidida ha donat els seus fruits i l'escenari s'ha redreçat molt positivament gràcies a la nova política audiovisual del govern. En aquesta legislatura, s'ha signat el contracte programa amb la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA), que preveu una inversió rècord de 1.347 milions d'euros fins al 2027, després de 14 anys que se signés el darrer. Això ha permès donar una estabilitat als mitjans de comunicació públics. Aquesta aposta decidida pel servei públic audiovisual s'ha vist reflectida en diversos acords que s'han transformat en accions concretes a la CCMA com:

- Posada en marxa del canal SX3 (antic Super3) després d'una dècada sense inversió i en clar retrocés, el qual ha tornat a ser referent i líder de la franja infantil i juvenil.
- Impuls del 3Cat, una plataforma pionera de continguts de tota mena en català gratuïta amb una quota de mercat superior a plataformes estatals de pagament.
- Obertura de la delegació de la CCMA a la Catalunya Nord. Això ha fet que hi hagi presència arreu dels Països Catalans.

El Govern també ha signat un conveni amb la CCMA per incorporar milers de doblatges i subtítols de Televisió de Catalunya a les plataformes. En menys d'un any, la CCMA ha enviat més de 1.000 doblatges al Departament de Cultura: 400 pel·lícules i 600 capítols de sèries. Cal destacar també l'aprovació de l'Avantprojecte de Llei de comunicació audiovisual, que s'estava tramitant al Parlament conjuntament amb la Proposició de Llei de comunicació audiovisual. Entre d'altres, aquesta llei estableix obligacions lingüístiques per protegir i fomentar el català i l'occità.

El govern republicà ha dut a terme mesures decisives per afavorir la producció en català, tant en sèries com en pel·lícules. S'han creat ajuts per a programes de beques, ajuts per a laboratoris i residències, ajuts al desenvolupament i ajuts a la producció de sèries de ficció. En resum, un acompanyament al talent i les empreses de principi a fi del procés de creació, que ens permet situar la producció catalana al nivell que li correspon (un exemple és "Això no és Suècia", que ha estat escollida millor sèrie europea del 2024, segons les televisions públiques d'Europa). També s'han renovat profundament les línies d'ajuts per a doblatge i subtitulació per adaptar-se als nous hàbits de consum. Per primer cop, les plataformes poden demanar subvencions directament per doblar i subtitular els seus continguts originals, que són els més consumits pels espectadors. S'incorporen els ajuts per a l'audiodescripció en català, la interpretació en llengua de signes catalana i el doblatge i la subtitulació en occità. A més, es poden demanar subvencions per doblar i subtitular productes de no-ficció com documentals i realitats, que fins ara en quedaven exclosos. Per tal de garantir la màxima qualitat, també s'han incrementat les tarifes de doblatge i subtítols per primer cop des del 2015.

Els pressupostos per al 2024 inclouen un seguit de propostes audiovisuals que el Govern volia desenvolupar enguany. Aquestes propostes eren:

- 10 M€ per a la creació del Catalunya Media City, hub a les Tres Xemeneies.
- 38 M€ per reforçar l'audiovisual català.
- 35,9 M€ destinats a la producció audiovisual de pel·lícules i sèries
- 8 M€ per a la subtitulació i doblatge de pel·lícules i sèries en català.

b) Propostes republicanes per a aquesta legislatura

Proposta destacada

- ★ **Accelerar la creació del Catalunya Media City (CMC)** a les Tres Xemeneies (Sant Adrià de Besòs i Badalona), de manera coordinada amb el Parc Audiovisual de Catalunya (Terrassa), perquè esdevingui el centre més important de la indústria audiovisual, la cultura digital i el videojoc d'Europa.

Serà un epicentre creatiu i tecnològic, amb instal·lacions de primer nivell que inclouran espais de creació i experimentació, laboratoris i estudis, sempre integrats amb l'entorn i preservant la memòria històrica. El CMC, de fet, serà resultat de l'esforç i l'estratègia compartida entre el Govern de la Generalitat, les altres administracions públiques i el sector privat, que també inclou l'aposta per les fires internacionals MWC i ISE i per la Mobile World Capital com a factors de projecció, atracció i multiplicació.

Propostes

1. **Avançar en la transformació digital de la CCMA** (Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals), amb l'aportació de 1.347 M€ fins al 2027, per continuar el desenvolupament de la plataforma 3Cat i per incrementar la producció i distribució de continguts audiovisuals de qualitat en llengua catalana. En especial, en els pròxims anys la CCMA potenciarà els continguts infantils i juvenils.
2. En definitiva, cal **enfortir el lideratge de la CCMA** com a servei públic audiovisual i com a referent de l'ecosistema comunicatiu a Catalunya, dotant-la del model i dels recursos suficients per portar a terme les previsions del mandat marc. L'aportació pública tendirà progressivament a l'equiparació amb la mitjana europea, prenent com a referència els indicadors de l'Observatori Europeu de l'Audiovisual.

3. Presentar un **nou paquet legislatiu de l'audiovisual a Catalunya**, alineat amb la novíssima regulació europea sobre serveis digitals, mercat digital, llibertat dels mitjans de comunicació i intel·ligència artificial, per defensar els drets de la ciutadania a rebre continguts i informació veraces i de qualitat, assegurar la transparència dels algorismes de recomanació i prevenir la desinformació i la manipulació.
4. Cal fer la **nova llei de la comunicació audiovisual de Catalunya**, i ampliar l'àmbit d'actuació del Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC), i la Llei de l'Agència Catalana de Notícies (ACN) per desgovernamentalitzar-la i homologar-la amb les altres agències nacionals de la Unió Europea.
5. **Millorar les condicions laborals i salarials a l'ACN**, d'acord amb la representació dels treballadors i treballadores, per garantir un periodisme de servei públic de qualitat.
6. **Donar suport a la Xarxa Audiovisual Local (XAL)** per coordinar l'adaptació dels mitjans de comunicació de proximitat als nous formats i sistemes de distribució, per proveir continguts de qualitat a la ciutadania, de la manera més eficient i accessible.
7. **Aplicar nous instruments fiscals i financers per fomentar la producció audiovisual de ficció i no-ficció de qualitat**, a més de l'aportació directa al sector de 70 milions d'euros per fer pel·lícules i sèries.
8. **Incrementar les línies de suport a les empreses i promotors de videojocs en català** per consolidar-ne l'activitat i sostenibilitat.
9. **Impulsar la subtitulació, el doblatge i la distribució de continguts audiovisuals en català** a través de tots els canals, amb una aportació de 8 milions d'euros anuals.
10. **Establir una coordinació estable entre la CCMA i les corporacions públiques audiovisuals de les Illes Balears i el País Valencià**, per col·laborar en la transformació digital i la producció i l'intercanvi de continguts audiovisuals, i per fer efectiva la reciprocitat.
11. **Instar RTVE a augmentar la producció de continguts al centre de Sant Cugat del Vallès**, augmentar l'oferta de TVE en llengua catalana, oferir la versió doblada i els subtítols en català de totes les pel·lícules i sèries que en disposin i potenciar Ràdio 4.
12. **Fer un desplegament ambiciós de les competències i funcions de la Generalitat en polítiques digitals i telecomunicacions**, per garantir l'ús democràtic de l'espai radioelèctric, la neutralitat de xarxa i l'accés universal al servei públic audiovisual.
13. **Impulsar la recerca a escala internacional en comunicació**, donant suport públic a les iniciatives universitàries que dinamitzin els estudis en aquest àmbit, en coordinació amb la Societat Catalana de Comunicació.
14. **Impulsar l'alfabetització mediàtica i digital a través dels mitjans de comunicació públics, el sistema escolar i el teixit associatiu**, perquè la ciutadania pugui adquirir les habilitats i competències digitals per fer un ús crític dels mitjans i combatre la desinformació, en coordinació amb el Consell de la Informació de Catalunya.

c) Horitzó republicà

La República Catalana impulsarà l'espai català de comunicació, per articular i cohesionar la societat sobre la base de la veracitat informativa, el pluralisme ideològic i la diversitat cultural. Per això, la República es dotarà d'un servei públic audiovisual fort, independent dels poders governamentals, neutral i professionalment ètic, amb un finançament adequat i una producció pròpia de qualitat, que sigui punt de referència de la indústria audiovisual.

Línies estratègiques

1. **Un espai radioelèctric nacional** que, a partir del principi de neutralitat de la xarxa, garanteixi l'accés universal i gratuït de tota la ciutadania al servei públic audiovisual. L'atorgament de llicències es condicionarà a criteris de responsabilitat social i ús de la llengua catalana.
2. **Una comunicació socialment responsable**, amb un paper central dels mitjans de comunicació públics, que vetlli per la veracitat informativa, el pluralisme ideològic i l'ètica periodística.
3. **Un espai català de comunicació i de cultura vertebrat**, expressió de la realitat cultural i lingüística, que enforteixi els vincles i la consciència col·lectiva incentivant la difusió de continguts audiovisuals produïts als Països Catalans.
4. **Impuls a la indústria audiovisual i cinematogràfica** perquè Catalunya i Barcelona siguin el pol de creació i producció més important del sud d'Europa i de la Mediterrània; s'invertirà en el gran potencial industrial i artístic del país i en l'atracció de les indústries creatives, cada cop més presents en els consums culturals i en l'economia global. I en aquest marc, seguir impulsant el català a les sèries, al cinema i a les plataformes.
5. **Encaix de la legislació catalana amb la regulació europea** en matèria de comunicació audiovisual i societat digital, capdavantera al món, amb l'agilitat necessària per preservar l'interès general davant dels grans conglomerats de la comunicació i la tecnologia.